

๗๗๕.๗/๒๐๙

๗๕๕๗๓

๕.๓

การวิเคราะห์พฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละครหญิง
ที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ในนวนิยายของโบตัน

ปริญญาณพนธ์

ของ

จิรวรรณ สุนทรวาทีน

1 - ส.อ. 2542

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

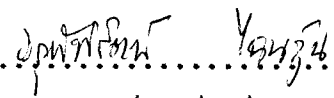
มีนาคม 2542

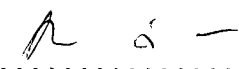
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๗๗๕.๗/๒๐๙

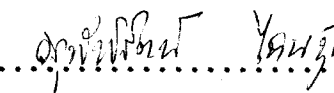
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

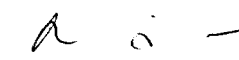
คณะกรรมการควบคุม

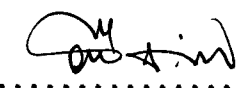
..........ประธาน
(อาจารย์วิรุฬห์รัตน์ ใจนงัน)

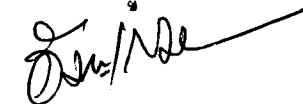
..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร)

คณะกรรมการสอบ

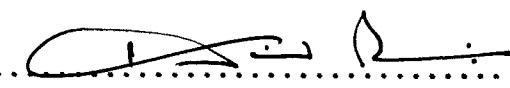
..........ประธาน
(อาจารย์วิรุฬห์รัตน์ ใจนงัน)

..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์วินัย กุระหงษ์)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสาริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่ 12 เดือน ๗ พ.ศ. ๒๕๕๒

ประกาศคุณูปการ

ความสำเร็จของการทำปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความเมตตาและคำแนะนำเป็นอย่างดีจากอาจารย์วิรุฬห์รัตน์ ไฉนจั่น รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตร์ภักท อาจารย์วินัย ภูระหงษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุณีย์ ศรีณรงค์ ผู้ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นศึกษาในระดับการศึกษามหาบัณฑิต และคอยให้กำลังใจกับผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณบรรดาเพื่อนและทุกท่านที่เอาใจช่วยให้ผู้วิจัยทำปฏิญานพนธ์สำเร็จตามความปรารถนา

จิรวรรณ สุนทรวาทีน

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	2
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	2
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	4
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2	ความรู้ทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวและกลไกการป้องกันตนเอง	12
	ปฏิกิริยาที่เกิดจากความเครียด	12
	การปรับตัว	13
	กลไกในการปรับตัว	14
	ปัญหาที่มีต่อการปรับตัว	15
	กลไกการป้องกันตนเอง	16
3	วิเคราะห์สาเหตุของตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ	21
	อิสสรียาภรณ์ จากเรื่องสายสัมพันธ์	23
	เกื้อ จากเรื่องความสับสนของแก้ว	25
	แก้ว จากเรื่องความสับสนของแก้ว	28
	นุชรัตน์ จากเรื่องภาพลวง	34
	บุญรอด จากเรื่องผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอด	37
	สาย จากเรื่องเหยื่อ	39
	แว่นทิพย์ จากเรื่องกว่าจะรู้เตียงสา	44
	พินธมย์ จากเรื่องสลดแต่ใจจะไขว่คว้า	50

อ้อย จากเรื่องทองเนื้อเก้า	54
จิตรา จากเรื่องทองเนื้อเก้า	57
เปลวเทียน จากเรื่องดงคนดิบ	59
เพชรชมพู จากเรื่องจากผงฐ์สิน	63
วาลูกา จากเรื่องเกิดแต่ต้ม	65
น้ำปรง จากเรื่องเกิดแต่ต้ม	68
พิลาศลักษณ์ จากเรื่องสัมปทานหัวใจ	72
รัตวัลย์ จากเรื่องสัมปทานหัวใจ	74
อรุณวรรณ จากเรื่องเพรงกรรม	76
อลงกต จากเรื่องเพรงกรรม	78
 4 วิเคราะห์พฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ..	90
อิสสรวิภากรณ์ จากเรื่องสายสัมพันธ์	93
เปลวเทียน จากเรื่องดงคนดิบ	97
วาลูกา จากเรื่องเกิดแต่ต้ม	101
รัตวัลย์ จากเรื่องสัมปทานหัวใจ	106
เกื้อ จากเรื่องความสมหวังของแก้ว	109
แก้ว จากเรื่องความสมหวังของแก้ว	113
นุชรรัตน์ จากเรื่องภาพลวง	118
บุญรอด จากเรื่องผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอด	120
แวนทิพย์ จากเรื่องกว่าจะรู้เดียงสา	125
นิรมย์ จากเรื่องสุดแต่ใจจะไขว่คว้า	131
อ้อย จากเรื่องทองเนื้อเก้า	135
จิตรา จากเรื่องทองเนื้อเก้า	136
เพชรชมพู จากเรื่องจากผงฐ์สิน	138
น้ำปรง จากเรื่องเกิดแต่ต้ม	140
พิลาศลักษณ์ จากเรื่องสัมปทานหัวใจ	142

อรุณวรรณ จากเรื่องเพรงกรรม	145
อลงกต จากเรื่องเพรงกรรม	149
5 วิเคราะห์ผลกระทบของสังคมที่มีต่อตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ	166
อิสศวิษาภรณ์ จากเรื่องสายสัมพันธ์	167
เปลวเทียน จากเรื่องคงคนดิบ	167
วาลูกา จากเรื่องเกิดแต่ตม	168
รัตตวัลย์ จากเรื่องสัมปทานหัวใจ	169
เกื้อ จากเรื่องความสหมวังของแก้ว	171
แก้ว จากเรื่องความสหมวังของแก้ว	173
นุชรัตน์ จากเรื่องภาพลวง	174
บุญรอด จากเรื่องผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอด	176
แวนทิพย์ จากเรื่องกว่าจะรู้ได้ยังสา	177
พัฒนีย์ จากเรื่องสุดแต่ใจจะไขว่คว้า	178
อ้อย จากเรื่องทองเนื้อเก้า	179
จิตรา จากเรื่องทองเนื้อเก้า	180
เพชรชมพู จากเรื่องจากผงธุลีดิน	181
น้ำปรง จากเรื่องเกิดแต่ตม	183
พิลาศลักษณ์ จากเรื่องสัมปทานหัวใจ	184
อรุณวรรณ จากเรื่องเพรงกรรม	184
อลงกต จากเรื่องเพรงกรรม	186
6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	189
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	189
อภิปรายผล	193
ข้อเสนอแนะ	196

บรรณานุกรม	198
------------------	-----

ประวัติย่อของผู้วิจัย	201
-----------------------------	-----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

นวนิยายเป็นสิ่งที่ให้ความบันเทิงแก่คนในสังคม และยังเป็นภาพสะท้อนพฤติกรรมของคนในสังคมได้เป็นอย่างดี ดังที่จิตรลดา สุวัติกุล (2530 : 67 - 68) ได้ให้เหตุผลไว้ในเรื่อง "การพัฒนาคน : มิติหนึ่งของนวนิยายไทย" ว่า "นวนิยายเป็นเรื่องที่สมมติขึ้นโดยอาศัยพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมเป็นพื้นฐานแล้วนำมาปรุงแต่งให้สมจริงยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้พฤติกรรมต่าง ๆ ที่ตัวละครแสดงออกมาจึงสะท้อนมาจากพฤติกรรมของมนุษย์" นวนิยายจึงช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจชีวิตและจิตใจของมนุษย์ ทำให้มองเห็นปัญหาและแนวทางบางประการในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นได้ นักเขียนนวนิยายหลายคนพยายามสร้างงานเขียนของตนให้มีลักษณะสมจริงและสัมพันธ์กับสังคม โดยแบ่งกลุ่มนักเขียนตามลักษณะของเนื้อหาที่น่าสนใจ เช่น นักเขียนแนวจิตวิทยา แนวการเมือง แนวสะท้อนปัญหาครอบครัว และปัญหาสังคม เป็นต้น

ในบรรดานักเขียนนวนิยายแนวสะท้อนปัญหาของสังคม โปต้นเป็นนักเขียนผู้หนึ่ง ที่ให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ผลงานของโปต้นหลายเรื่องได้ตีแผ่ให้เห็นสภาพชีวิตของคนในสังคมที่ต้องเผชิญกับภัยในรูปแบบที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะเรื่องของการละเมิดสิทธิทางเพศเป็นปัญหาที่โปต้นนำเสนอไว้ในนวนิยายของเขามากที่สุด เพื่อให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงสาเหตุของปัญหา ภัยในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้หญิงเป็นฝ่ายได้รับจากเพศตรงข้ามและจากสังคมที่พวกเขาดำรงชีวิตอยู่ รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยนั้น ดังจะเห็นได้จากเรื่อง "ความสมหวังของแก้ว" โปต้นแสดงให้เห็นความรู้สึกของตัวละครที่ต้องเกี่ยวข้องกับ การข่มขืนถึงสองครั้ง ครั้งแรกเกิดขึ้นกับพี่สาวของเขาและครั้งที่สองเกิดขึ้นกับตัวเธอเอง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับสามีในเวลาต่อมา และเรื่อง "กว่าจะรู้เดียงสา" เป็นเรื่องของหญิงสาวคนหนึ่งที่ถูกข่มขืนเพราะความสวสของเธอ และเพราะความไร้เดียงสาต่อโลกต่อชีวิตทำให้เธอถูกหลอกเป็นสินค้าเพื่อบำบัดความใคร่ของผู้ชายหลายต่อหลายครั้ง

การละเมิดสิทธิทางเพศที่ปรากฏในนวนิยายของโปต้นไม่เพียงชี้ให้เห็นถึงสาเหตุ และปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละครในเรื่องเท่านั้น ยังเป็นภาพสะท้อนความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม ดังปรากฏในงานวิจัยของ กิตติชาติ เกษมสันต์ (2535) ที่ศึกษานวนิยายของโปต้นและได้ผลการ

วิจัยซึ่งเป็นเครื่องยืนยันว่านวนิยายของโบทันสะท้อนให้เห็นปัญหา และภัยสังคม ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะการละเมิดสิทธิทางเพศ เช่น การล่อลวง การทำร้ายทรมาน การข่มขืน เป็นเรื่องที่โบทันนำเสนอไว้ในนวนิยายของเธออยู่เสมออย่างต่อเนื่องโดยนำมาผสมผสานกับกลวิธีในการประพันธ์ ทำให้เนื้อเรื่องไม่เพียงแต่สะท้อนสาเหตุและปัญหาแห่งความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศเท่านั้น ยังเปิดเผยให้เห็นว่าผู้หญิงได้รับการปฏิบัติเช่นไรจากสังคมและพวกเธอมีปฏิกิริยาโต้ตอบอย่างไร

พฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ในนวนิยายของโบทันเป็นเรื่องน่าศึกษา เพราะเหตุว่าในสังคมปัจจุบันปัญหาการละเมิดสิทธิทางเพศโดยเฉพาะกรณีข่มขืนกำลังเป็นปัญหาที่คุกคามสวัสดิภาพความปลอดภัยของเพศหญิง การได้ศึกษาวิถีชีวิตและพฤติกรรมของตัวละครในนวนิยาย อาจทำให้เกิดแนวทางในการเรียนรู้ที่จะปกป้องตนเองเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของการถูกล่วงเกินทางเพศ การได้เข้าใจพฤติกรรมของตัวละครตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นจะทำให้เกิดความเข้าใจโลกและชีวิต และเห็นใจในชะตากรรมของผู้เคราะห์ร้ายเหล่านั้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศในนวนิยายของโบทัน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสาเหตุของตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ
3. เพื่อศึกษาผลกระทบของสังคมที่มีต่อตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ นอกจากจะทำให้เกิดความเข้าใจสาเหตุที่ตัวละครในเรื่องถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ได้เข้าใจพฤติกรรม สภาวะทางจิตของตัวละคร และปฏิกิริยาที่บุคคลในสังคมมีต่อตัวละครภายหลังการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตัวละครแล้ว ภาพสะท้อนที่ได้จากนวนิยายยังเป็นการชี้แนะทางอ้อมให้บุคคลในสังคม โดยเฉพาะผู้ปกครองและเด็กหญิงวัยรุ่นตระหนักถึงภัยที่อาจเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริง และเรียนรู้ที่จะหาทางปกป้องตนเองไม่ให้ถูกล่อลวงหรือตกเป็นเหยื่อของผู้อื่น ทั้งยังทำให้เป็นผู้ที่มองโลกในแง่มืดที่กว้าง

ขึ้น อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจในชีวิตดีกว่าผู้อื่น นอกจากนี้ผลของการวิจัยอาจทำให้ทัศนคติที่มีต่อผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการถูกข่มขืนเป็นไปในทางที่ดีขึ้น และพฤติกรรมที่แสดงออกในทางที่ดีต่อพวกเธอ เป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยพวกเธอให้มีกำลังใจในการต่อสู้เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีในสังคมต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

นวนิยายที่นำมาศึกษาเป็นนวนิยายของ สุภา สิริสิงห (ลือศิริ) เฉพาะที่ใช้นามปากกา โบตัน เป็นเรื่องราวที่แต่งจบบริบูรณ์ และได้รับการพิมพ์รวมเล่มแล้ว โดยพิมพ์รวมเล่มเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2513 ถึง พ.ศ. 2539 และตัวละครหญิงในเรื่องถูกละเมิดสิทธิทางเพศเท่านั้น ซึ่งมีจำนวน 13 เรื่อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

<u>ชื่อเรื่อง</u>	<u>ปีที่พิมพ์รวมเล่ม</u>	<u>ชื่อตัวละคร</u>
1. สายสัมพันธ์	พ.ศ. 2513	อิสสรียาภรณ์
2. ความสมหวังของแก้ว	พ.ศ. 2516	เกื้อ, แก้ว
3. ภาพลวง	พ.ศ. 2521	นุชรัตน์
4. ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุษรอด	พ.ศ. 2524	บุษรอด
5. เหยื่อ	พ.ศ. 2527	สาย
6. กว่าจจะรู้เดียงสา	พ.ศ. 2528	แวนทิพย์
7. สุดแต่ใจจะไขว่คว้า	พ.ศ. 2529	พัฒนีย์
8. ทองเนื้อเก้า	พ.ศ. 2529	อ้อย, จิตรา
9. ดงคนดิบ	พ.ศ. 2530	เปลวเทียน
10. จากพงศาวดาร	พ.ศ. 2530	เพชรชมพู
11. เกิดแต่ลม	พ.ศ. 2535	วาสุกา, น้ำปราง
12. สัมปทานหัวใจ	พ.ศ. 2538	รัตติกาลย์, พิลาสลักษ์
13. เพรงกรรม	พ.ศ. 2539	อรุณวรรณ, อดุลกต

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

การละเมิดสิทธิทางเพศ หมายถึง การกระทำของเพศชายที่ทำร้ายต่อหญิง โดยการข่มขืน พยายามข่มขืน รวมถึงการกระทำของทั้งชายและหญิง ที่มีเจตนาล่อลวงหญิง เพื่อก่อทำอนาจาร หรือเพื่อทำร้าย

สภาวะทางจิต หมายถึง ความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของตัวละครที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ผลกระทบทางสังคม หมายถึง ปฏิกริยาของบุคคลในสังคมที่มีต่อตัวละครหญิง ภายหลังการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ได้ศึกษาตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. คัดเลือกนวนิยายที่จะนำมาศึกษา โดยเลือกจากนวนิยายที่ประพันธ์ในนามปากกา "โบตัน" ซึ่งได้พิมพ์รวมเล่มแล้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 ถึง พ.ศ. 2539 และตัวละครหญิงในเรื่องถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ตามที่ได้กำหนดไว้ในขอบเขตของการศึกษา
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวถึงการละเมิดสิทธิทางเพศ เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์สาเหตุและพฤติกรรมการละเมิดสิทธิทางเพศที่เกิดขึ้นในเนื้อเรื่อง
3. ศึกษาทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว และกลไกในการป้องกันตนเอง เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละคร ที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ
4. วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ
5. วิเคราะห์พฤติกรรม สภาวะทางจิต และผลกระทบทางสังคม ที่มีต่อตัวละครภายหลังการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ โดยนำทฤษฎีทางจิตวิทยามาใช้ประกอบการวิเคราะห์
6. เสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่กล่าวถึงการละเมิดสิทธิทางเพศ

1.1 เอกสารที่กล่าวถึงการละเมิดสิทธิทางเพศ

วันทนี วาลิกะสิน (2526) กล่าวถึงผู้ถูกละเมิดสิทธิทางเพศที่ถูกข่มขืน ในหนังสือ เรื่อง "ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์กับงานสังคมสงเคราะห์" ไว้ว่า ผู้ที่ถูกข่มขืนจะต้องพบกับปัญหาหลายอย่าง เช่น ภาวะทางด้านอารมณ์ จิตใจ และการยอมรับจากผู้อื่น เช่น จากครอบครัว จากคู่สมรส จากคนรอบข้างในสังคมว่าพวกเขาจะเข้าใจหรือประหม่าเสมอ ซึ่งเป็นผลกระทบที่สำคัญ ถ้าผู้เสียหายเป็นหญิงโสด สังคมยอมรับในภาวะความบริสุทธิ์ของเธอหรือไม่ พวกเธอมีสิทธิในการดำรงชีวิต มีสิทธิ์แต่งงานเหมือนผู้หญิงอื่นทั่วไปหรือไม่ ความรู้สึกเหล่านี้จะรบกวนจิตใจของผู้ถูกข่มขืนไปเป็นเวลานาน วันทนี วาลิกะสิน มีความเห็นว่าสังคมไม่ควรมีอิทธิพลต่อผู้ถูกข่มขืนด้วยการประณามหรือมองด้วยสายตาที่แสดงความสมเพช เพราะความกดดันและอิทธิพลจากสังคมในบางครั้งทำให้ผู้ถูกข่มขืนไม่กล้าแจ้งความ เนื่องจากเกรงจะได้รับความอับอายและการประณามจากสังคม

วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ (2533) กล่าวในการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง "ปัญหาในการดำเนินคดีละเมิดสิทธิทางเพศ" เนื่องในโอกาสครบรอบ 10 ปี ของกลุ่มเพื่อนหญิงไว้ว่า สภาพจิตของผู้ถูกข่มขืนในระยะแรกจะเจ็บช้ำทรมาน ขาดความไว้วางใจผู้อื่น อาจมีอาการเหม่อลอย ควบคุมตนเองไม่ได้ สาเหตุมาจากสภาพจิตของผู้เสียหายอยู่ในสภาวะถูกบีบคั้นอย่างมาก อาการต่อมาจะมีอาการกลัวตาย กลัวเสียชื่อเสียง ผลทางจิตในระยะยาวจะมีอาการนอนไม่หลับ ฝันร้าย เกิดภาพหลอน หากผู้เสียหายมีครอบครัวชีวิตครอบครัวจะเปลี่ยนไป ความรู้สึกของผู้หญิงที่ถูกข่มขืนจะรู้สึกสูญเสียคุณค่า ขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าสู้หน้าสังคม ส่วนหนึ่งจะเกิดความรู้สึกว่าตัวเองบาปและลงโทษตนเอง ในระยะสุดท้ายจะเป็นสภาพจิตใจที่เรียกว่า "DEPRESS" คือจะมีอาการเศร้าซึมจนอาจถึงกับฆ่าตัวตายได้

ไพรัตน์ พงษ์ชาติคุณากร (2533 : 325 - 337) กล่าวไว้ใน "จิตเวชศาสตร์" ว่า ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนหลายรายกลัวที่จะต้องเดินผ่านสถานที่ที่เกิดเหตุ แม้ว่าสถานที่นั้นเธอจะเคยอยู่มาแล้วเป็นเวลานาน บางรายไม่กล้าอยู่บ้านเพียงลำพังหรือกลัวว่าอาจถูกคนติดตาม ความสัมพันธ์กับผู้อื่นจะถูกกระทบกระเทือนไปด้วยอาจไม่สามารถไปทำงานได้ หรือทำงานบกพร่อง บางคนมี

ความกลัวอย่างรุนแรงเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้หากสถานที่เกิดเหตุเป็นบ้านของผู้ถูกข่มขืน อาการทางจิตของผู้ถูกข่มขืนจะกลับเป็นปกติได้ช้า แต่ถ้าสถานที่เกิดเหตุเป็นบ้านของผู้ข่มขืนจะมีผลเสียต่อการดำเนินชีวิตทางสังคมของผู้ถูกข่มขืนมากกว่า กรณีมีการทำร้ายร่างกายอย่างรุนแรงจะมีผลบาดเจ็บทางจิตใจต่อผู้ถูกข่มขืนมากยิ่งขึ้น ถ้าเกิดการข่มขืนซ้ำจะทำให้ผู้ถูกข่มขืนมีอาการและผลแทรกซ้อนรุนแรงและยาวนานยิ่งขึ้น

สุชีลา ดันชัยนันท์ (2533) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ในหนังสือเรื่อง "ปัญหาของผู้หญิงปัญหาของผู้หญิงหรือปัญหาของใคร" โดยกล่าวว่า การละเมิดสิทธิทางเพศเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงสภาพความเหลวแหลกของสังคม และยังสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมที่เห็นสตรีเป็นเพียงวัตถุ บำบัดความใคร่อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศขึ้น นอกจากนี้ เมื่อมีข่าวข่มขืนเกิดขึ้น สำนักรายงานของสภาราชชนและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง มักออกมาในทำนองตำหนิผู้เสียหาย เริ่มตั้งแต่ถูกประจานทางหน้าหนังสือพิมพ์ ด้วยการเสนอประวัติส่วนตัวพร้อมภาพถ่าย และให้ความสำคัญกับประวัติของผู้เสียหายมากกว่าผู้กระทำผิด ผู้เสียหายหลายราย ถูกวิจารณ์การแต่งกายว่าเปิดเผยเกินไปเป็นการกระตุ้นให้ผู้ชายกระทำความผิด เมื่อมีการแจ้งความ ผู้เสียหายต้องเล่ารายละเอียดให้เจ้าหน้าที่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ชายฟัง เจ้าหน้าที่อาจซักถามรายละเอียดบางอย่างซึ่งผู้หญิงมักไม่กล้าเล่าตามความเป็นจริงเพราะรู้สึกอับอาย ถ้าผู้เสียหายไม่มีอาการหวาดผวา หรือไม่ปรากฏร่องรอยการต่อสู้ เจ้าหน้าที่ต้องเขียนเป็นข้อสังเกตไว้เพื่อนำไปสู่ประเด็นการสอบสวน หลังจากสอบปากคำแล้วจึงส่งผู้เสียหายไปโรงพยาบาลเพื่อตรวจเชื้อพรหมจรรย์ว่าฉีกขาดหรือไม่เพราะเชื่อว่าเป็นหลักฐานที่ดีที่สุด กรณีที่ไม่ใช่สาวบริสุทธิ์และยังไม่แต่งงานให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าสมยอม สุดท้ายเมื่อคดีขึ้นสู่ศาล โจทก์จะถูกทนายจำเลยประจานด้วยการซักค้านอย่างหนัก ดังนั้น จึงไม่ต้องสงสัยว่าทำไมผู้ถูกข่มขืนส่วนใหญ่จึงยอมรับความเจ็บปวดทรมานไว้อย่างเจ็บปวด ๆ สำหรับผู้กระทำผิด คนทั่วไปมักจะคิดว่า คนพวกนี้เป็นพวกที่มีปัญหาทางจิต คือไม่สามารถควบคุมความรู้สึกทางเพศได้ จึงมักจะได้รับความเห็นใจ โดยไม่มีใครคิดว่าการข่มขืนคือการใช้ความเป็นชายระรานละเมิดสิทธิในร่างกายของผู้หญิงผู้เสียหาย

สุชีลา ดันชัยนันท์ (2535 : 13 - 43) ยังได้แบ่งรูปแบบของการข่มขืนไว้ในหนังสือเรื่อง "ข่มขืน : ปัญหาความรุนแรงทางเพศ" อย่างกว้าง ๆ 8 รูปแบบ คือ

1. การข่มขืนแบบตัวต่อตัว (SINGLE RAPE) รูปแบบการข่มขืนนี้ อาจเป็นการข่มขืนผู้หญิงโดยคนที่คุ้นเคยกันมาก่อน หรือไม่เคยรู้จักมาก่อนก็ได้

2. การโหมข่มขืน (MULTIPLE RAPE) เกิดขึ้น โดยมีผู้ชายมากกว่า 2 คน ขึ้นไป โหมข่มขืนโดยทั่วไปมีการวางแผนและเตรียมการล่วงหน้า และแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

คือ การข่มขืนคู่ (PAIR RAPE) โดยผู้ชาย 2 คน และการข่มขืนหมู่ (GROUP RAPE) โดยมีผู้
ชายมากกว่า 2 คนขึ้นไป

3. การข่มขืนแล้วฆ่า (FELONY RAPE) มักเกิดในลักษณะของการข่มขืนแบบตัวต่อตัว
สาเหตุที่ฆ่าเพราะต้องการปิดปาก หรือฆ่าแล้วข่มขืน ซึ่งมักเกิดจากการที่ผู้หญิงต่อสู้ขัดขืน

4. การข่มขืนโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ (AUTHORITY RAPE) เกิดขึ้นกับผู้ที่อยู่ในความ
ดูแล ในความพิทักษ์ ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ หรือผู้อยู่ในปกครอง

5. การข่มขืนในสถานการณ์สงคราม (RAPE DURING WARTIME)

6. การข่มขืนภายในครอบครัว (INCEST) เกิดขึ้นในสมาชิกของครอบครัว เช่น พ่อ
กับลูกสาว ปู่กับหลานสาว หรืออากับหลานสาว เป็นต้น

7. การข่มขืนในสถาบันการสมรส (RAPE WITHIN MARRIAGE) คือการข่มขืนที่เกิด
ขึ้นระหว่างคู่สมรส

8. การข่มขืนโดยกลุ่มชน (MASS RAPE) การข่มขืนลักษณะนี้ เป็นเครื่องมือทางการเมือง
ของฝ่ายปกครอง หรือกลุ่มชนที่ได้เปรียบในสังคม

สุชีลา ตันชัยนันท์ ยังได้กล่าวสรุปไว้ว่า การข่มขืนมิใช่ปัญหาพฤติกรรมทางเพศเท่านั้น
แต่เป็นพฤติกรรมเชิงอำนาจที่ต้องการควบคุมอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งถูกสร้างโดยสำนักของเพศชายเพื่อ
ควบคุมผู้หญิงทั้งหลายไว้ด้วยอาณาจักรแห่งความกลัว เพื่อให้พวกเธอสำนึกว่าเธอจะมีชีวิตอย่าง
อิสระโดยปราศจากชายผู้คุ้มครองไม่ได้ การข่มขืนจึงถูกใช้เป็นเครื่องมือหรือกลไกทางสังคมที่
ใช้ควบคุมผู้หญิงให้อยู่ภายใต้สถาบันหรือกฎเกณฑ์ทางสังคมที่ฝ่ายชายสร้างขึ้นเท่านั้น เช่นสถาบัน
การสมรส ผู้หญิงถูกกำหนดบทบาทให้มีฐานะเป็นเพียงทรัพย์สินของสามีหรือบิดา ไม่อาจมีบทบาท
ที่เป็นอิสระในสังคม การขาดผู้คุ้มครองหรือผู้ควบคุมจึงหมายถึงผู้หญิงได้ทำตัวให้ตกเป็นเหยื่อ
ของชายอื่นนั่นเอง

นฤมล พงษ์พานิช (2536) ได้กล่าวไว้ในหนังสือเรื่อง "คือผู้หญิง...คือมนุษย์" ว่าเธอ
ไม่เห็นด้วยกับความเชื่อเดิมที่ว่า การข่มขืนมักเกิดกับผู้หญิงที่แต่งกายไม่เหมาะสมหรือผู้หญิงที่เดิน
ในที่เปลี่ยว โดยอ้างสถิติแพทช์ของกรมตำรวจที่รวบรวมไว้ว่า บ้านคือสถานที่เกิดเหตุคดีความ
ผิดทางเพศมากที่สุด และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ละเมิดกับผู้เสียหายมีประมาณ 20% เท่านั้น ที่
เป็นคนแปลกหน้า ข้อมูลที่เกี่ยวกับการแต่งกายหรือไปในที่เปลี่ยวแล้วถูกข่มขืนไม่ปรากฏในสถิติ

สมรม สกิงพระ (2536) กล่าวถึงสาเหตุของการละเมิดสิทธิทางเพศในหนังสือเรื่อง
"รื้อรอยอดีต" ว่ามีสาเหตุมาจากค่านิยม ซึ่งได้รับการปลูกฝังในทางที่ผิดว่าผู้หญิงเป็นเพียง
เครื่องบำบัดความใคร่ ไม่ใช่เพื่อนร่วมโลกที่มีทุกอย่างในความเป็นมนุษย์ โดยเท่าเทียมกับชาย

สมรมเชื่อว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการถูกข่มขืนส่วนหนึ่งมีลักษณะคล้ายกัน คือถูกข่มขืนโดยคนที่รู้จักกันมาก่อน อีกส่วนหนึ่งเกิดจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การไว้ใจจนแปลกหน้า ความอ่อนแอต่อโลกต่อชีวิต มีคดีข่มขืนหลายรายที่ไม่ได้เกิดจากความตั้งใจของผู้กระทำผิดในตอนแรก แต่เป็นผลที่ตามมาหลังจากความมุ่งหมายทางแย่งชิงทรัพย์สินเสร็จสิ้นไป จึงกล่าวได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้หญิงถูกข่มขืนได้เหมือนกัน รวมถึงการขาดการศึกษาของผู้หญิงก็เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการล่อลวงเพื่อเป้าหมายในการข่มขืนได้ง่าย

1.2 งานวิจัยที่กล่าวถึงการละเมิดสิทธิทางเพศ

ปริดา ศิริสวัสดิ์ (2529) วิจัยปฏิกิริยาของสังคมต่อหญิงที่ถูกข่มขืน โดยศึกษาจากกลุ่มประชากรที่เป็นนักเรียนระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 334 คน ผลจากการศึกษาพบว่า สาเหตุสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างหญิงไม่ยอมรับผู้หญิงที่ถูกข่มขืน เพราะพวกเขายังมีความเชื่อว่าการคบหากับผู้หญิงที่เคยถูกข่มขืนจะทำให้ชื่อเสียงของพวกเขาลดลงไปด้วย ในขณะที่สาเหตุสำคัญของการไม่ยอมรับผู้หญิงที่ถูกข่มขืนของนักศึกษาชายเป็นเพราะพวกเขาเชื่อว่าฝ่ายหญิงเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดการข่มขืน

วิภาภรณ์ คงเจริญ (2530) วิจัยแนวทางการปฏิบัติต่อหญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราในทัศนะของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 6 วิชาชีพ ได้แก่ แพทย์-พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา ครู-อาจารย์ ตำรวจ และนักกฎหมาย จำนวน 206 คน การวิจัยได้ข้อสรุปว่า นักวิชาชีพส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อชายผู้ข่มขืนว่า บุคคลใดที่มีความปกติทางร่างกายจิตใจ บุคคลใดกลัดโหดหรือบุคคลที่สามารถหาความสุขความพึงพอใจในความสัมพันธ์ทางเพศได้ตามปกติบุคคลนั้นสามารถเป็นผู้ข่มขืนได้ทั้งสิ้น การถูกข่มขืนเป็นเรื่องน่าอัปยศแต่น่าเห็นใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพราะเป็นเรื่องสุดวิสัยที่หญิงจะต้องสู้เพื่อป้องกันตนเอง และผู้หญิงทุกคนมีความเสี่ยงต่อการถูกข่มขืน การให้ความช่วยเหลือทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม รวมถึงการติดตามให้ความช่วยเหลือโดยติดต่อกับผู้เสียหายและครอบครัวเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาก็หญิงนั้นกำลังประสบเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

มัทนีย์ บุรณเขตต์ (2532) ศึกษาลักษณะภูมิหลังและสภาวะทางจิตใจ ของหญิงที่ถูกข่มขืน จำนวน 10 ราย อายุระหว่าง 7 ถึง 18 ปี และไม่เป็นบุคคลปัญญาอ่อน ผลการศึกษาสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่าง 7 ราย ถูกข่มขืนในบริเวณบ้านของตนเอง อีก 3 ราย ถูกข่มขืนนอกบ้าน มีข้อสังเกตว่าถูกข่มขืนโดยคนที่คุ้นเคยกับผู้ถูกข่มขืนเป็นอย่างดี ผู้ข่มขืนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจ-

กิจและสถานภาพทางสังคมต่ำ บางรายมีประวัติเคยข่มขืนบุตรสาวหรือหลานสาวของตนเองมาแล้ว สำหรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังการถูกข่มขืน พบว่าแบ่งได้ 3 ด้าน ได้แก่

1. ผลกระทบทางด้านร่างกาย ได้รับบาดเจ็บ ติดเชื้อ หรือมีท่าเดินผิดปกติ บางรายตั้งครรภ์

2. ผลกระทบทางด้านจิตใจ เกิดอาการฝันร้าย นอนละเมอ หวาดกลัว ผังใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หงุดหงิด โมโหง่าย บางรายเก็บตัวหมกมุ่นอยู่กับความคิดของตนเอง สภาพจิตใจอ่อนแอ ในรายที่อาการรุนแรงมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย

3. ผลกระทบทางด้านสังคม ส่งผลให้หญิงที่ถูกข่มขืนรู้สึกว่าเขาไม่เป็นที่ยอมรับของคนอื่น เนื่องจากสังคมประณามและลงโทษว่าเขามีส่วนทำให้เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น

ผลการทดสอบทางจิตพบว่า ส่วนใหญ่มีภาวะด้านการแสดงออกไม่เหมาะสมกับวัย มีความเพ้อฝัน จินตนาการมาก มีความต้องการพึ่งผู้อื่น มีภาพพจน์ต่อตนเองไม่ดี รู้สึกผิด เกิดปมด้อยและผังใจกับเหตุการณ์ที่ถูกข่มขืน กลไกทางจิตที่พบได้แก่การเก็บกด (REPRESSION) การถดถอย (REGRESSION) การปฏิเสธ (DENIAL) การกล่าวโทษตนเอง (INTROJECTION) การแสดงออกทางอารมณ์ค่อนข้างเก็บกด มีแนวโน้มจะระเบิดออกมาถ้ามีความเครียดสูง นอกจากนี้ยังมีภาพพจน์ต่อเพศตรงข้ามในทางลบ บางรายมีปัญหาในเรื่องของความรู้สึกทางเพศ

ถึงแม้งานวิจัยของ วิทยาภรณ์ คงเจริญ จะกล่าวว่า ในทัศนะของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เห็นว่าการถูกข่มขืนเป็นเรื่องที่น่าเห็นใจและควรให้ความช่วยเหลือ โดยเฉพาะด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม แต่งานวิจัยของ ปรีดา ศิริสวัสดิ์ ที่ศึกษาปฏิกิริยาของสังคมต่อหญิงที่ถูกข่มขืน ให้ข้อมูลที่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ วิทยาภรณ์ คงเจริญ เพราะความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ ปรีดา ศิริสวัสดิ์ ศึกษา แม้จะมีสาเหตุการไม่ยอมรับผู้หญิงที่ถูกข่มขืนด้วยเหตุผลที่ต่างกันระหว่างกลุ่มนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง แต่ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนก็ไม่เป็นที่ยอมรับของทั้งสองกลุ่ม ซึ่งความหมายก็คือพวกเขายังไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมนั่นเอง ซึ่งตรงกับข้อมูลของ มัทนีย์ บุรณเชตต์ ที่ศึกษาสภาวะทางจิตของหญิงที่ถูกข่มขืนแล้วพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เธอศึกษาไม่เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน เนื่องจากพวกเขากลัวสังคมประณามว่ามีส่วนทำให้เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น การไม่ยอมรับของกลุ่มตัวอย่างที่ ปรีดา ศิริสวัสดิ์ ศึกษา และงานวิจัยของ มัทนีย์ บุรณเชตต์ ได้แสดงให้เห็นทัศนคติในทางลบที่สังคมมีต่อผู้หญิงที่ถูกข่มขืน และชี้ให้เห็นว่า คนในสังคมบางกลุ่มยังไม่มี ความเข้าใจในสาเหตุ ปัญหา และผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างเพียงพอ

สำหรับสภาวะทางด้านอารมณ์ จิตใจ และพฤติกรรมของผู้ถูกข่มขืน ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาในการรักษานั้น จากงานวิจัยของ มัทนีย์ บุรณเชตต์ พบว่าผู้ถูกข่มขืนมีการเปลี่ยนแปลง

พฤติกรรมที่แตกต่างกัน ได้แก่ การเก็บกด การถดถอย การปฏิเสธ และการกล่าวโทษตนเอง ในทางจิตวิทยาเรียกกลไกทางจิตนี้ว่ากลไกการป้องกันตนเอง (SELF DEFENSE MECHANISM) ซึ่งผู้ศึกษาจะนำมาใช้เป็นแบบ ในการศึกษาพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละคร ที่ถูกข่มขืน เพื่อให้ทราบว่าตัวละครเหล่านั้นมีพฤติกรรม สภาวะทางจิต และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตอย่างไร

จากเอกสารและงานวิจัย ที่มีผู้กล่าวถึงปัญหาของการละเมิดสิทธิทางเพศ โดยเฉพาะ การข่มขืนทั้งหมดนี้ สรุปความคิดได้ว่า การข่มขืนนอกจากจะเป็นการระรานละเมิดสิทธิทางด้านร่างกายของผู้อื่นแล้ว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ยังส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม สภาวะทางด้านอารมณ์ และจิตใจของผู้เสียหาย นอกจากนั้นผลกระทบทางสังคมก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วย

2. งานวิจัยผลงานของโบตันที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิทางเพศ

กิตติชาติ เกษมสันต์ (2535) ศึกษาสังนิษมนวนนิยายของโบตัน จากการศึกษาพบว่า นวนิยายของโบตันมีการเสนอภาพชีวิตของมนุษย์ตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้เกิดการสะท้อนสภาพสังคมขึ้น โดยผู้วิจัยได้แบ่งนวนิยายของโบตันออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงแรกยังมีลักษณะเป็นนวนิยายแนวพาฝัน เป็นเรื่องรักระหว่างชายหญิง แต่บางเรื่องเริ่มแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมของตัวละครซึ่งเป็นแนวการเขียนแบบสังนิษมน ช่วงที่สองมีลักษณะเป็นแนวสังนิษมนชัดเจนขึ้น โดยเน้นสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อตัวละคร ในขณะเดียวกันก็เริ่มเสนอภาพของการต่อสู้กับการกดขี่ทางเพศ ในช่วงที่สาม คือเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ถึง พ.ศ. 2531 ยังมีลักษณะสังนิษมนเช่นเดียวกับช่วงที่สอง เนื้อเรื่องเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อเด็ก การต่อสู้กับชะตากรรมของตัวละคร การต่อสู้กับการเอาเปรียบทางเพศ การต่อสู้กับความพิการ และการต่อสู้ของตัวละครกับสภาพธรรมชาติ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงภัยสังคมประเภทต่าง ๆ เพื่อชี้ให้เห็นสภาพเลวร้ายที่เกิดขึ้นในสังคม เช่นภัยจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ภัยจากยาเสพติด การกดขี่แรงงาน และความทารุณโหดร้ายที่มนุษย์มีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ทำให้งานในช่วงนี้มีลักษณะการเขียนแนวธรรมชาตินิยม เพราะเหตุว่า ได้แสดงภาพร้ายของสังคมมากขึ้นกว่าเดิม

จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่านวนิยายของโบตันสะท้อนให้เห็นถึงสาเหตุและปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคม โดยชี้ให้เห็นว่าสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรม

ของตัวละครและเป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาในสังคมด้วย ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการกดขี่ทางเพศและภัยสังคมที่ผู้หญิงเป็นฝ่ายได้รับเป็นปัญหาที่โดดเด่นนำเสนอไว้ในนวนิยายของเธอ เพื่อให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงภัยสังคมของเพศหญิงที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง

บทที่ 2

ความรู้ทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวและกลไกในการป้องกันตนเอง

การวิเคราะห์ตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศในนวนิยายของโบตัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละครหญิง ภายหลังจากการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ซึ่งในการวิเคราะห์พฤติกรรมและสภาวะทางจิตนั้น จำเป็นต้องใช้ความรู้ทางจิตวิทยาในเรื่องของการปรับตัว และกลไกในการปรับตัว มาช่วยประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวละครได้เด่นชัดและอย่างมีหลักเกณฑ์ โดยผู้วิจัยได้เรียบเรียงให้เห็นมูลเหตุที่บุคคลต้องมีการปรับตัว กระบวนการในการปรับตัว และกลไกในการป้องกันตนเองของบุคคลตามลำดับขั้นตอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปฏิกิริยาที่เกิดจากความเครียด

วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ (2533) กล่าวในเอกสารสรุปสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง "ปัญหาในการดำเนินคดีละเมิดสิทธิทางเพศ" ว่าการซึมซับเป็นภาวะวิกฤตที่ทำให้เกิดปฏิกิริยาระหว่างความสามารถในการปรับตัวของผู้เสียหายต่อสิ่งเร้าภายนอก เช่นเดียวกับภาวะอื่นที่เป็นต้นเหตุของความเครียด ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 4 ระยะ คือ

1. ระยะคุกคาม (ANTICIPATORY OR THREAT PHASE) ระยะนี้ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นทำให้บุคคลเกิดการรับรู้ว่ามีอันตรายเกิดขึ้นแล้ว จำต้องหลบหลีกอันตรายเหล่านั้น ความเครียดทำให้อิทธิพลภายในของแต่ละคนรวบรวมพลังกำลังที่มีอยู่ จัดความรู้สึกหมดทางสู้ในจิตใจให้หมดไป

2. ระยะจู่โจม (IMPACT PHASE) เมื่อผ่านระยะปรับตัวในระยะแรกแล้ว ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นของแต่ละบุคคลในระยะนี้จะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรับตัวของแต่ละคน ปฏิกิริยาทางสรีรวิทยาส่วนมากเป็นปฏิกิริยาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางหลอดเลือดและประสาทรับความรู้สึก เช่น การตกใจจนเคลื่อนไหวร่างกายไม่ได้ การส่งเสียงร้องกรีด ๆ บางคนงงจนทำอะไรไม่ถูก บางคนมีความหวาดกลัว

3. ระยะหวาดหวั่นหลังได้รับอันตราย (POSTTRAUMATIC OR RECOIL PHASE) ระยะนี้บุคคลเริ่มควบคุมอารมณ์ได้ ความจำและความประพฤติกเริ่มกลับเข้าสู่ภาวะปกติ แต่การ

รับรู้ยังมืออยู่จำกัด และรู้สึกว่าต้องการความช่วยเหลือเพิ่มมากขึ้น การปรับตัวของแต่ละคนอาจมี ปัญหา ความเชื่อมั่นในตนเอง ในอนาคต จะมีมากขึ้นหรือหมดไป ขึ้นอยู่กับความสามารถในการ ปกป้องตนเองของแต่ละคน ในระยะนี้ถ้ามีกลุ่มที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจจะทำให้ความรู้สึกโดด เดี่ยวลดน้อยลง

4. ระยะตั้งตัวใหม่ (POST TRAUMATIC TRCONSTITUTION PHASE) ระยะนี้ กลไกที่สร้างความมั่นใจให้ตัวเอง (SELF TEASSURING MECHANISM) สูญเสียไป ทำให้ความรู้สึกเข้มแข็ง ความเชื่อมั่นต่อตนเองของบุคคลลดน้อยลง และมีความรู้สึกตำหนิตัวเองอยู่เสมอ ในระยะนี้ผู้เสียหายจากการถูกข่มขืนแต่ละคนจะมีการปรับตัวที่แตกต่างกัน และการเปลี่ยนแปลง ในระยะนี้อาจทำให้การตัดสินใจในชีวิตต้องเปลี่ยนไปด้วย

การปรับตัว

ฉลอง ภิรมย์รัตน์ (2523 : 43 - 44) กล่าวว่า เมื่อบุคคลตกอยู่ในสภาพของความ ไม่สบายใจจะด้วยเหตุอันใดก็ตาม เช่น เกิดจากความขัดแย้ง ความวิตกกังวล หรือคับข้องใจ ซึ่งล้วนแต่สร้างความปั่นป่วนปั่นทอนความสงบสุขให้แก่ชีวิต EGO ซึ่งมีหน้าที่ประสานงานระหว่าง ID และ SUPEREGO ตลอดจนการควบคุมบริหารในเรื่องบุคลิกภาพของบุคคลก็ต้องหาทางแก้ไข เหตุการณ์เพื่อจัดการความไม่สบายใจนั้นออกไปโดยอัตโนมัติ กรรมวิธีการกลบเกลื่อนหรือลดความ ตึงเครียดที่เกิดขึ้นนี้เรียกว่า การปรับตัว (ADJUSTMENT) ซึ่งอาจจะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น ภายในระดับจิตสำนึก หรือเกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวหรือจิตไร้สำนึก การปรับตัวเพื่อลดสถานการณ์ของความ ไม่สบายใจนี้อาจจะเป็นการสู้หรือหนี ซึ่งแล้วแต่บุคคลและประสบการณ์จากการเรียนรู้ของ แต่ละคนในอดีต บางคนอาจใช้วิธีลดโดยการควบคุม หรือปรับความรู้สึกให้เบาบางลง

อิงลิชและอิงลิช (พงษ์สุดา รัตนมาศมงคล, 2533 : 45 ; อ้างอิงมาจาก ENGLISH AND ENGLISH. 1958) ให้ความเห็นไว้ว่าการที่บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ แสดงถึงการเป็นคนปกติ ในทางตรงข้ามถ้าบุคคลใดไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ไม่ สามารถปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสังคมส่วนใหญ่ได้ บุคคลนั้นจะดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่าง ไม่เป็นสุข จะเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา

โคลแมนและแฮมเมน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 ; อ้างอิงมาจาก COLMAN AND HAMMEN. 1974) ให้ความหมายของการปรับตัวว่า หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่ พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความ

ต้องการ หรือด้านอารมณ์ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นสามารถอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมนั้น

กระบวนการปรับตัวที่เกิดขึ้น สามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ

1. การปรับตัวที่เราปรับตัว (CONSCIOUS ATTEMPT OF ADJUSTMENT) การปรับตัวแบบนี้เพื่อให้ชนะอุปสรรค หรือความยุ่งยากต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรือเปลี่ยนเป้าหมายที่ตั้งไว้ หากบุคคลนั้นทราบว่าเขาไม่สามารถจะบรรลุเป้าหมายนั้นได้

2. การปรับตัวที่กระทำโดยไม่รู้ตัว (UNCONSCIOUS ATTEMPT OF ADJUSTMENT) การปรับตัวแบบนี้เป็นทางออกอย่างหนึ่งของบุคคลเมื่อเกิดความคับข้องใจ ความขัดแย้งหรือเมื่อเผชิญปัญหาแล้วแก้ไม่ได้ การปรับตัวในลักษณะนี้เรียกว่า กลไกทางจิต (MENTAL MECHANISM) หรือกลไกป้องกันตน (SELF DEFENSE MECHANISM) การใช้กลไกดังกล่าวนี้ เป็นการใช้เพื่อป้องกันหรือหลบหลีกตนเองให้พ้นจากความวิตกกังวล โดยทั่วไปบุคคลจะพยายามปรับตัวต่อสภาพปัญหาที่เขา กำลังเผชิญ เพื่อให้สภาวะของความกดดัน ความเครียด ความกังวลใจ คลี่คลายลง แต่บางคนไม่สามารถจัดปัญหาที่เกิดขึ้นให้หมดสิ้นไปได้ สภาวะความวุ่นวายจึงยังคงมีอยู่ และส่งผลกระทบต่อบุคคลนั้นต้องสูญเสียความสมดุลในตนเอง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความแปรปรวนทางพฤติกรรมตลอดจนความรู้สึกนึกคิด

กลไกในการปรับตัว

โคลแมนและแฮมเมน (พ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 ; อ้างอิงมาจาก COLMAN AND HAMMEN. 1974) กล่าวว่า เมื่อบุคคลมีปัญหาแล้วเกิดความไม่สบายใจ เขาจะพยายามแก้ปัญหาโดยใช้กลไกในการปรับตัวต่อปัญหาเพื่อลดความไม่สบายใจลง กลไกการปรับตัวของบุคคลเป็นกลไกที่ใช้ในการเผชิญปัญหาหรือตอบโต้ปัญหาที่แต่ละบุคคลมีอยู่ เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ ได้แก่

1. การร้องไห้ การร้องไห้จะช่วยปลดปล่อยอารมณ์เครียด ความปวดร้าว ความเสียใจ หรือความวิตกกังวล ภายหลังการร้องไห้ อารมณ์ของบุคคลนั้นจะสงบ คลายความเครียดลง และเข้าสู่สภาวะปกติ

2. การพูดหรือระบายออกมาด้วยคำพูด เป็นกลไกที่ช่วยลดอารมณ์เครียด และช่วยให้บุคคลที่ระบายความอัดอั้นใจได้เข้าใจสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นได้แจ่มชัดขึ้น ความคิดอาจเกิดขึ้นในช่วงที่เขาระบายสิ่งต่าง ๆ ออกมาด้วยคำพูดหรือเกิดความหยั่งเห็นในสิ่งที่พึงกระทำต่อไป

3. การหัวเราะ เป็นกลไกที่ช่วยลดปล่อยความเครียดของผู้หัวเราะ แม้ว่าภายหลัง

การหัวเราะจะมีการร้องไห้ตามมา บางคนหัวเราะเพื่อกลบเกลื่อนความรู้สึก หรือลดความตึงเครียดของสถานการณ์หรือสิ่งที่กระตุ้นใจเขา

4. การลึบอย่างรอบคอบ โศกมากเมื่อบุคคลต้องพบกับความผิดหวัง เขาย่อมต้องการที่จะหนีให้พ้นจากสภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดปัญหาและไม่ต้องการเผชิญหน้ากับใครในขณะนั้น แต่เมื่อสภาวะทางจิตของเขาสงบลง มีโอกาสติดบทบทวนเหตุการณ์ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบแล้ว ความผิดหวังมักมีแนวโน้มที่จะลดลง นอกจากนี้ประสบการณ์ที่เป็นรอยร้าวในอดีตบางอย่างอาจต้องการเวลาก่อนที่ความรุนแรงของเหตุการณ์นั้นจะสงบลง เพราะมนุษย์มีความสามารถในการคิด มีความสามารถที่จะไตร่ตรองพิจารณาข้อดีข้อเสียเหตุและผลของเหตุการณ์ที่มีต่อตัวเขา เมื่อเขาสามารถเข้าใจเหตุการณ์นั้นอย่างแจ่มชัด ความเครียด ความวิตกกังวล ความเจ็บช้ำจะค่อยคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น

5. การแสวงหาแหล่งให้ความช่วยเหลือ ในภาวะที่บุคคลเผชิญต่อสภาวะความวุ่นวายทางจิตใจ เขาจะพยายามแสวงหาความช่วยเหลือและกำลังใจ จากคนที่เขามั่นใจว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลนั้น หรืออาจต้องการเพียงเพื่อนหรือมีคนอยู่ด้วยในภาวะทางจิตที่ยังไม่สงบ

6. การนอนหลับและฝัน บุคคลใดก็ตามเมื่อประสบปัญหาหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียดจะครุ่นคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้นจนทำให้นอนไม่หลับ แต่เมื่อเกิดอาการเพลียและหลับไป การคิดจะยุติ ภายหลังการนอนหลับความรุนแรงของปัญหาหรือเหตุการณ์จะคลี่คลายลงไปบ้าง แม้จะไม่หมดก็ตาม

ปัญหาที่มีต่อการปรับตัว

โคลแมนและแฮมเมน (พ่วงพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 ; อ้างอิงมาจาก COLMAN AND HAMMEN. 1974) ได้แยกสาเหตุของปัญหาที่มีต่อการปรับตัวออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ความคับข้องใจ (FRUSTRATION) หมายถึง สภาพจิตใจหรือความรู้สึก ที่เป็นผลสืบเนื่องจากความมุ่งหวังถูกขัดขวางทำให้ไม่สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายได้ ผลสืบเนื่องที่ได้รับคือความหงุดหงิด ภาวะกระวนกระวายใจ กลุ้มใจ เป็นต้น สภาวะดังกล่าวเรียกว่าความคับข้องใจ ซึ่งเป็นตัวคุกคามอารมณ์ จิตใจ ร่างกาย สวัสดิภาพ หรือแม้กระทั่งชีวิต

ลักษณะทางจิตที่ทำให้บุคคลเกิดความคับข้องใจ ได้แก่ การขาดความเชื่อมั่นในตนเอง การขาดความเป็นตัวของตัวเอง การไม่ยอมรับสภาพความเป็นจริง ตลอดจนความรู้สึกผิดที่เกิดขึ้นเป็นต้น

2. ความขัดแย้งในใจ (CONFLICTS) หมายถึง สภาวะการณ์ที่ทำให้บุคคลเกิดความขัดแย้งในตนเองเมื่อต้องเผชิญกับสภาวะการณ์นั้น อาจมาจากความต้องการที่จะเผชิญกับความจริง ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยง หรือไม่กล้าเผชิญความจริง

3. ความกดดัน (PRESSURE) หมายถึง สภาพการณ์บางอย่างที่ผลักดันหรือเรื้อรังหรือบังคับให้บุคคลจำต้องกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความกดดันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม และการปรับตัวของแต่ละบุคคล สาเหตุของความกดดันอาจมาจากตัวบุคคลเองหรือจากสิ่งต่าง ๆ ในสังคม

กลไกการป้องกันตนเอง (SELF-DEFENSE MECHANISMS)

สำหรับกลไกการป้องกันตนเอง หรือที่เรียกกันอีกอย่างว่า กลไกการป้องกันทางจิตนั้น ไรต์สัน พฤษชาตติคุณากร (2533 : 193 - 203) กล่าวว่า ซิกมันด์ ฟรอยด์ เป็นบุคคลแรกที่นำแนวคิดเกี่ยวกับกลไกการป้องกันทางจิตมาใช้ โดยฟรอยด์มีความเห็นว่า กลไกป้องกันทางจิตของมนุษย์เป็นวิธีการซึ่งทำให้ความคิดที่ไปด้วยกันไม่ได้ออกไปจากจิตสำนึก

ปราโมทย์ เชาวศิษฐ์ (2526 : 43 - 52) แบ่งกลไกการป้องกันทางจิต ตามทฤษฎีของฟรอยด์ ซึ่งนักจิตวิเคราะห์ส่วนมากมีความเห็นว่าถูกต้องออกเป็น 10 ชนิด คือ

1. การเก็บกด (REPRESSION) หมายถึง การที่ EGO เก็บและกดแรงกระตุ้นที่ไม่ต้องการของ ID ให้พ้นสภาวะที่รู้สึกตัว แรงกระตุ้นนี้จะอยู่ในรูปของความทรงจำ อารมณ์หรือความปรารถนา ความทรงจำที่ถูกเก็บกดนี้เท่ากับบุคคลผู้นั้นจะลืมสิ่งทั้งหมด นักจิตวิเคราะห์ส่วนมากเชื่อว่าจะไม่มีการลืมถ้าไม่มีการเก็บกด ตามแนวคิดของฟรอยด์ การเก็บกดมีอยู่สองชนิด คือ การเก็บกดที่สมบูรณ์และการเก็บกดที่ไม่สมบูรณ์ การเก็บกดที่สมบูรณ์หมายถึงแรงกระตุ้นหรือความปรารถนาถูกลบหายไปจากความรู้สึกอย่างสมบูรณ์ เหมือนกับว่าไม่เคยมีความปรารถนานั้นอยู่เลย แต่ในทางปฏิบัติจะพบว่า การเก็บกดโดยทั่วไปมักไม่สมบูรณ์ และทำให้เกิดอาการของโรคประสาทตามมา

2. การถดถอย (REGRESSION) หมายถึง ความโน้มเอียงที่จะถอยหลังกลับไปสู่วัยเด็ก ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์เมื่อเผชิญหน้ากับปัญหาที่รุนแรงเกินกว่าจะแก้ไขได้ การถอยหลังกลับนี้ ในบางกรณีหากถอยกลับไปได้พอเหมาะกับเหตุการณ์จะทำให้เกิดภาวะสมดุลขึ้น ทุกสิ่งก็จะเป็นไปโดยปกติเรียบร้อย แต่ถ้าการถดถอยนั้นไม่เป็นไปอย่างถูกต้องและสมดุลอาจทำให้เกิดโรคทางจิตขึ้นมาได้

3. การกระทำในสิ่งตรงข้าม (REACTION FORMATION) เป็นกลไกทางจิตที่เกิดขึ้น

ในระดับจิตไร้สำนึกเท่านั้น พฤติกรรมที่กระทำโดยเจตนา หรือในระดับที่รู้สึกตัวไม่ถือว่าเป็นกลไกการป้องกันทางจิต

4. การแยกหรือเก็บกดอารมณ์ออกจากความคิด (ISOLATION) ฟรอยด์ได้อธิบายว่าเป็นการแยกอารมณ์หรือเก็บกดอารมณ์ออกจากความคิด ความปรารถนา ความจำ ประสบการณ์ เมื่อแยกอารมณ์ออกไปแล้ว ความคิด ความจำ ความปรารถนาจะสามารถโผล่ขึ้นมาในระดับที่รู้สึกตัวได้แต่อารมณ์ที่ทำให้เจ็บปวดไม่สบายจะถูกเก็บกดอยู่ในระดับที่ไม่รู้สึกตัว ส่วนมากกลไกทางจิตชนิดนี้มักจะได้ผลสมบูรณ์ คือบุคคลจะไม่เกิดความวิตกกังวลขึ้น แต่อาจทำให้บุคคลนั้นเป็นคนที่มีความรุนแรงเข้าเกินไป หรือเกิดภาวะ "ว่างเปล่า" คือบุคคลจะลืมความคิดที่ถูกเก็บกดไว้ และรู้สึกตัวว่าความคิดขาดการปะติดปะต่อ จำไม่ได้ว่าก่อนหน้านี้เคยคิดอย่างไร

5. การกระทำที่ลบล้างการกระทำที่ไม่ดี หรือเป็นอันตราย (UNDOING) การกระทำดังกล่าว บุคคลใช้เป็น การลบล้างสิ่งที่แรงกระตุ้นจาก ID บังคับให้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งไปก่อนแล้ว EGO เห็นว่าเป็นสิ่งไม่ดีจึงได้มีการกระทำใหม่เพื่อลบล้างการกระทำเดิม

6. การโยนความคิด ความปรารถนาของตนไปให้บุคคล หรือวัตถุอื่น (PROJECTION) เพราะความคิด ความปรารถนาของตนเองนั้นเป็นสิ่งไม่ดียอมรับไม่ได้ กลไกชนิดนี้ถ้าใช้มากเกินไปจะทำให้ความสามารถในการเข้าใจสิ่งแวดล้อมภายนอกตามความเป็นจริงเสียไปทำให้เป็นโรคจิตชนิดหวาดระแวง

7. การเข้าร่วมกับสิ่งที่เรารัก (INTROJECTION) ทางจิตวิเคราะห์ได้อธิบายว่ากลไกทางจิตชนิดนี้เท่ากับการกลืนกินหรือถูกกลืนกินโดยบุคคลที่เรารักในระดับจิตไร้สำนึก ซึ่งตรงข้ามกับ PROJECTION

8. การทำอะไรผู้อื่นไม่ได้แล้วหันมาเล่นงานตนเองแทน (TURNING AGAINST THE SELF) พบได้บ่อยในเด็ก และพบได้ในวัยผู้ใหญ่ด้วย ในทางจิตวิเคราะห์สิ่งเคราะห์ร้ายที่คำให้กับกลไกทางจิตชนิดนี้ว่า "ฉันคือเขา และฉันกำลังตีเขาอยู่"

9. การเล่นและการคิดฝัน (DENIAL) เป็นการปฏิเสธสิ่งที่ทำให้เจ็บปวดหรือไม่สบายใจ รวมถึงสิ่งที่ไม่ต้องการซึ่งกำลังประสบอยู่ตามความเป็นจริง โดยใช้การคิดฝัน จินตนาการเอาเองตามใจชอบ

10. การทดแทน (SUBSTITUTION) คือการที่ EGO หาสิ่งทดแทนที่เป็นที่ยอมรับ หรือไม่ขัดกับสิ่งแวดล้อมภายนอก คือสิ่งยอมรับการกระทำที่ทดแทนนี้ และสามารถตอบสนองความต้องการของ ID ในระดับจิตไร้สำนึกได้ด้วย กลไกทางจิตชนิดนี้ ฟรอยด์ถือว่าใช้ได้โดยไม่เกิดโทษหรือเกิดอันตรายขึ้นเลย

โคลแมนและแฮมเมน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 ; อ้างอิงมาจาก COLMAN AND HAMMEN. 1974) กล่าวถึงกลไกการป้องกันตนเองว่าเป็นวิธีการลดความเครียด ความคับข้องใจหรือความขัดแย้งในใจ เพื่อการปรับตัวหรือปกป้องตนเอง เพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดและอยู่ได้ด้วยความสุข บุคคลมักจะใช้กลไกการป้องกันตนเองเมื่อเขาต้องเผชิญกับปัญหาโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะระงับหรือบรรเทาความเครียด ความกังวลใจ หรือลดอารมณ์ ความเจ็บปวดให้ลดน้อยลง

กลไกการป้องกันตนเองตามทฤษฎีของโคลแมนและแฮมเมน ได้แก่

1. การปฏิเสธไม่ยอมรับความจริง (DENIAL OF REALITY) เป็นกลไกที่บุคคลจะปฏิเสธไม่ยอมรับรู้หรือไม่ยอมรับเผชิญต่อสภาพความจริงที่ทำให้เขาไม่พึงใจ โดยการไม่สนใจหรือปฏิเสธเกี่ยวกับสิ่งนั้น
 2. การอ้างเหตุผลเข้าข้างตนเอง (RATIONALIZATION) เป็นความพยายามของบุคคลที่จะพิสูจน์ว่าพฤติกรรมของเขานั้นมีเหตุผลโดยการอ้างเหตุผลเข้าข้างตนเอง
 3. การกล่าวโทษบุคคลหรือสิ่งอื่น (PROJECTION) เป็นการโยนความผิดไปให้บุคคลหรือสิ่งอื่นเพื่อลดความเครียดของตนเอง
 4. การถอดแบบหรือการเลียนแบบบุคคลอื่น (IDENTIFICATION) เป็นการอ้างถึงผู้ที่จะเลียนแบบเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อเพิ่มความรู้สึกมีค่าให้กับตนเอง ทำให้เกิดความสบายใจ
 5. การทดแทน (SUBSTITUTION) เป็นกลไกเพื่อแก้ไขปัญหบางอย่างที่สังคมไม่ยอมรับ จึงเลี่ยงโดยการแสดงออกด้วยวิธีการต่าง ๆ ต่อไปนี้
- การชดเชยโดยการสร้างปมเด่นเพื่อแทนปมด้อยเดิม (COMPENSATION) เป็นการทำสิ่งซึ่งเป็นการชดเชยจุดอ่อนด้านใดด้านหนึ่งของตนเอง
- การชดเชยปมด้อยเดิมด้วยการสร้างปมเด่นบนฐานของปมด้อย หรือพฤติกรรมเบี่ยง (SUBLIMATION) เป็นลักษณะของการทดแทนพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับให้เป็นที่ยอมรับ
6. การก้าวร้าวด้วยการทำลายเพื่อลดความเครียด (AGGRESSION) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

การก้าวร้าวด้วยการทำลายโดยตรง (DIRECT AGGRESSION) เป็นการสู้โดยการทำลายโดยตรงเพื่อขจัดอุปสรรคนั้น ๆ

การก้าวร้าวทางอ้อม (INDIRECT AGGRESSION) บางครั้งเรียกว่าการโต้ตอบหรือย้ายความโกรธไปยังสิ่งที่บุคคลคิดว่าจะเป็นภัยแก่ตัวเองน้อยกว่า เพราะจะได้ตอบแรงๆ ไม่ได้ (DISPLACEMENT) หรือหาแพะรับบาปมารองรับอารมณ์ เช่น ไม่กล้าโต้ตอบผู้ที่ม้อ่านาจอเหนือกว่าจึงหันมาลงโทษตนเองโดยพยายามโยนความผิดหรือพรวดพราดว่าเป็นความผิดของตนเองจน

ในที่สุดอาจเกิดความรู้สึกผิดที่รุนแรง (SEVERE GUILT) และมองเห็นว่าตนไม่มีค่า ซึ่งอาจนำไปสู่ความสิ้นหวังในชีวิตและพยายามที่จะฆาตกรรมตนเองในที่สุดหากความรุนแรงนั้นทวีสูงขึ้น

7. การสำนึกผิดหรือไถ่บาป (UNDOING) เป็นกลไกที่เกิดจากความคับข้องใจในการกระทำผิดที่ผ่านมาโดยหันมาสนใจในสิ่งตรงข้ามเพื่อไถ่บาปเพราะเกิดสำนึกผิดหรือเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการทำผิดแล้วสารภาพผิด ซึ่งจะช่วยให้ผู้ที่สำนึกผิดเกิดความรู้สึกภูมิใจและเห็นว่าตนเองก็มีค่า กลไกนี้ช่วยให้บุคคลเข้าใจพฤติกรรมของตนเอง และพยายามปรับปรุงพฤติกรรมของตนให้ดีขึ้น

8. การแสดงความเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น (EMPATHY) เป็นกลไกในการลดความเครียดชนิดหนึ่งซึ่งบุคคลกระทำเพื่อตนเองแต่แสดงให้เห็นเหมือนว่าเห็นใจผู้อื่น

9. การอ้างตนว่าฉลาดรอบรู้มีหลักทฤษฎีประกอบทั้งที่ด้อยสมรรถภาพในทางนั้นหรือไม่พึงประสงค์จะกระทำสิ่งนั้น (INTELLECTUALIZATION) เป็นกลไกที่บุคคลใช้วาจาของเขาพูดให้สอดคล้องกับทฤษฎี สังคม หรือสถานการณ์ที่แวดล้อม

10. การลดความเครียดด้วยการแสดงออกในแบบที่ตรงข้ามที่สุด (REACTION FORMATION) เป็นการกลบเกลื่อนความรู้สึกโดยการแสดงพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับความรู้สึกที่แท้จริงเพื่อทำให้ตัวเองสบายใจหรือกลบเกลื่อนความรู้สึกภายในไว้

11. การเก็บกด (REPRESSION) เป็นกลไกป้องกัน เมื่อบุคคลต้องการขจัดความคับข้องใจที่ไม่มีทางแก้ไข หรือสิ่งที่คุกคามเขา หรือประสบการณ์ที่ปวดร้าวให้ออกไปจากความทรงจำด้วยการลืม การเก็บกดอาจเกิดขึ้นโดยมิได้ตั้งใจ หรือเกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว หรือเกิดขึ้นอย่างกระตั้นหัน บางครั้งการเก็บกดจะเพิ่มมากขึ้นโดยบุคคลนั้นจะลืมเรื่องราวที่เกิดขึ้นอย่างสนิท ไม่สามารถระลึกได้ แสดงให้เห็นว่าความคิด ความรู้สึก สภาพการณ์ที่เก็บกดนั้นได้เข้าไปอยู่ในจิตไร้สำนึกซึ่งมีผลต่อบุคลิกภาพ หากอาการรุนแรงยิ่งขึ้นบุคคลมีแนวโน้มที่จะเป็นโรคจิต ที่เรียกว่า แอมเนซีเซีย (AMNESIA) โดยบุคคลนั้นจะลืมเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเอง หรือเหตุการณ์ในอดีตทั้งหมด บางครั้งอาจลืมตนเองด้วย

12. การถดถอย (REGRESSION) เป็นกลไกป้องกัน ที่เกิดจากการที่บุคคลเกิดความรู้สึกกังวลแล้วไม่สามารถขจัดความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นได้จึงมีพฤติกรรมต่อต้านเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมีพฤติกรรมถดถอยไปสู่พฤติกรรมในระยะแรกของชีวิต หรือย้อนกลับไปสู่สภาพก่อนที่จะต้องเผชิญกับสภาพที่ทำให้เกิดความกระทบกระเทือนทางอารมณ์ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวัย และแสดงถึงการต่อต้านต่อเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

13. การถอยหนี (WITHDRAWAL) เป็นกลไกการปรับตัว เพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์

14. การฝันกลางวัน (DAY DREAMING) หรือการนั่งเหม่อลอย เป็นอาการที่แสดงถึงความคับข้องใจความไม่สมปรารถนา เมื่อไม่ได้สิ่งที่พึงประสงค์จึงหนีไปสู่โลกแห่งความฝันเพราะในโลกแห่งความฝันบุคคลจะได้รับในสิ่งที่เขาพึงใจ

15. การยอมรับค่านิยม หรือความเชื่อของบุคคลอื่นที่เราไม่สามารถจะต่อสู้ได้มาเป็นของเราเอง ทั้งที่แต่เดิมค่านิยม ความเชื่อนั้นไม่สอดคล้องกับของเรา แต่เพื่อความปลอดภัยจึงจำต้องยอมรับสิ่งเหล่านั้น (INTROJECTION) การยอมรับนี้เพื่อเป็นเกราะกำบังหลีกเลี่ยงการแก่เฒ่าหรือการถูกล่วงโทษ เพราะหากขัดแย้งก็จะได้รับผลในทางลบ

16. การลดระดับของอารมณ์เกี่ยวกับสิ่งที่คาดหวังอย่างมากลง จนกระทั่งไม่ยินดีในร้าย (EMOTIONAL INSULATION) เนื่องด้วยบุคคลมีความหวังว่าจะได้รับในสิ่งที่คาดหวังและมักจะตั้งใจรอคอยความหวังนั้นจนกว่าจะเป็นจริง แต่เมื่อไม่สมหวังบุคคลอาจจะผิดหวัง และสิ้นความหวังที่จะหวังต่อไป และจะพยายามลดความหวังของเขา จนในที่สุดกลายเป็นความไม่ยินดีในร้าย

17. การหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ทำให้ไม่สบายใจเพื่อแสวงหาความบันเทิงอื่นหรือหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ทำให้ไม่สบายใจไปแสวงหาความสุขอื่น (COMPULSIVE FUN-SEEKING)

18. การหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ทำให้ไม่สบายใจ โดยการทุ่มเทกำลังใจกำลังกายให้ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง (WORK AND PERFECTIONISM) เพื่อทำให้จิตใจ และความคิด ไม่ต้องนึกถึงสิ่งที่ทำให้ไม่สบายใจ จึงหันมาคร่ำเคร่งกับงานและมุ่งหวังให้งานนั้นสำเร็จ

จะพบว่ากลไกการป้องกันทางจิตของฟรอยด์และกลไกในการป้องกันตนเองของโคลแมน และแฮมแมนนั้นมีส่วนที่คล้ายคลึงกัน แต่ทฤษฎีของโคลแมนและแฮมแมนมีการขยายแยกย่อยออกมา มากกว่าของซิกมันด์ ฟรอยด์

ในทางจิตวิทยาของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ ว่าเป็นบิดาของจิตวิเคราะห์ ในขณะที่โคลแมน และแฮมแมนเป็นนักจิตวิทยาสมัยใหม่ หากนำทั้งสองทฤษฎีมาใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรม และสภาวะทางจิตของตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศจะทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้ทฤษฎีของทั้งสองเพื่อการศึกษาในครั้งนี้

บทที่ 3

วิเคราะห์สาเหตุของตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

การวิเคราะห์สาเหตุของตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ในนวนิยายของโบทัน ในปริศยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการวิเคราะห์จากนวนิยายของโบทันจำนวน 13 เรื่อง ตัวละครที่อยู่ในขอบเขตที่จะศึกษามีจำนวน 18 ตัว โดยมีรายชื่อของนวนิยายและรายชื่อของตัวละครซึ่งเรียงลำดับตามปี พ.ศ. ที่มีการพิมพ์รวมเล่มเป็นครั้งแรกดังต่อไปนี้

<u>ชื่อเรื่อง</u>	<u>ปีที่พิมพ์รวมเล่ม</u>	<u>ชื่อตัวละคร</u>
1. สายสัมพันธ์	พ.ศ. 2513	อิสสรียาภรณ์
2. ความสัมพันธ์ของแก้ว	พ.ศ. 2516	เกื้อ, แก้ว
3. ภาพลวง	พ.ศ. 2521	นุชรัตน์
4. ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุษรอด	พ.ศ. 2524	บุษรอด
5. เหยื่อ	พ.ศ. 2527	สาย
6. กว่าจจะรู้ได้เสียสา	พ.ศ. 2528	แว่นทิพย์
7. สุดแต่ใจจะไขว่คว้า	พ.ศ. 2529	พิณมย์
8. ทองเนื้อเก้า	พ.ศ. 2529	อ้อย, จิตรา
9. ดงคนดิบ	พ.ศ. 2530	เปลวเทียน
10. จากพงศูโลดิน	พ.ศ. 2530	เพชรชมพู
11. เกิดแต่ตม	พ.ศ. 2535	วาลูกา, น้ำปรง
12. สัมปทานหัวใจ	พ.ศ. 2538	พิลาศลักษณ์, รัตวัลย์
13. เพรงกรรม	พ.ศ. 2539	อรุณวรรณ, อลงกต

วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ

ความเชื่อดั้งเดิมของสังคมไทยที่มีต่อผู้หญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศกรณีถูกข่มขืนนั้น มักจะลงความเห็นว่าผู้หญิงที่ถูกข่มขืนคือผู้หญิงที่ไม่รู้จักระมัดระวังตนเอง ชอบเดินในที่เปลี่ยว กลับบ้านดึก หรือแต่งกายฮั้วชวน บุคลิกภาพและพฤติกรรมของพวกเธอจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ ในขณะที่เดียวกันสังคมมักจะแสดงความเห็นใจชายผู้กระทำผิดว่าเป็นผู้มีปัญหาทางจิต หรือไม่สามารถยับยั้งความต้องการทางเพศเมื่อได้รับการฮั้วชวนจากฝ่ายหญิง เป็นผู้ต้องการศึกษา หรือกระทำให้ไปโดยขาดสติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสมมติฐานความเชื่อดั้งเดิมทั้งสิ้น

แต่มีบุคคลบางกลุ่มในสังคมที่เริ่มมองว่าสาเหตุของการละเมิดสิทธิทางเพศโดยเฉพาะกรณีข่มขืนนั้นมีสาเหตุมาจากค่านิยมทางเพศที่เห็นสตรีเป็นเพียงวัตถุบำบัดความใคร่ของชาย ดังที่ สมรม สทิงพระ (2536 : 94) แสดงความคิดเห็นไว้ว่า "เป็นเพราะพวกผู้ชายยังติดอยู่กับความเชื่อเก่า ๆ ว่าผู้หญิงคือดอกไม้ที่พวกเรามีสิทธิ์ที่จะดัดทั้งและหยิบฉวยมาเป็นของตัวได้ถ้ามีโอกาส ผู้หญิงจึงถูกมองจากพวกเขาว่าเป็นเพียงเครื่องบำบัดความใคร่ ไม่ใช่เพื่อนร่วมโลกที่มีทุกอย่างในความเป็นคนโดยเท่าเทียมกัน" สมรมยังเชื่อว่ามีไม่เพียงแต่ค่านิยมทางเพศเท่านั้นที่เป็นสาเหตุของการละเมิดสิทธิทางเพศ การไว้วางใจคนแปลกหน้า ความอ่อนแอต่อโลกต่อชีวิต รวมถึงฐานะของผู้หญิงก็เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการล่อลวงเพื่อข่มขืนได้ง่าย

ดังนั้น การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศในบทนี้ จะศึกษาจากสถานะของตัวละคร ซึ่งได้แก่ ประวัติส่วนตัวและการดำเนินชีวิตของตัวละคร โดยศึกษาบุคลิกภาพ พฤติกรรมของตัวละคร และค่านิยมทางเพศเป็นหลักว่าเป็นสาเหตุ หรือมีส่วนที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศหรือไม่ ในขณะที่เดียวกันก็จะวิเคราะห์สาเหตุแวดล้อมอื่นประกอบเพื่อให้เห็นสาเหตุแท้จริงที่นำไปสู่การละเมิดสิทธิทางเพศ

ในเรื่องบุคลิกภาพของตัวละครนั้นจะศึกษาตามความหมายที่ อัจฉรา สุซารมณ (2524 : 90) ได้ให้ไว้ว่า "บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะส่วนรวมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะลักษณะที่ว่านี้รวมทั้งทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นลักษณะเฉพาะของคน ๆ นั้น เช่น รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง การแต่งกาย ความรู้สึกนึกคิด ทักษะและอารมณ์"

อิสสิริยาภรณ์ จากนวนิยายเรื่อง สายสัมพันธ์

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

อิสสิริยาภรณ์เป็นหญิงสาวที่เกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างดี จึงทำให้เธอเป็นคนมีจิตใจดีงามและเป็นลูกที่อยู่ในโอวาทของบิดามาโดยตลอด มีเพียงครั้งเดียวเท่านั้นที่เธอขัดคำสั่งของท่านซึ่งทำให้เกิดเหตุการณ์ที่เธอไม่สามารถลืมได้ เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในขณะที่เธอยังเป็นเพียงเด็กหญิง โดยที่เธอได้ขอให้บิดาจัดงานวันเกิดให้แต่ท่านไม่อนุญาต อิสสิริยาภรณ์จึงแผลงฤทธิ์ไม่ยอมกลับกับรถที่ไปรับ แต่หนีไปหัดเดินร่ำที่บ้านเพื่อนโดยไม่บอกคนที่บ้านให้ทราบ จนกระทั่งวันหนึ่งบิดาของเธอไปราชการต่างจังหวัด วันนั้นฝนตกหนักรถที่บ้านเพื่อนไม่สามารถไปส่งเธอที่บ้านได้เช่นเคยและโทรศัพท์ก็เสีย เธอจึงกลับบ้านโดยนั่งรถแท็กซี่ตามลำพัง แต่รถคันที่เธอโดยสารเป็นแท็กซี่ปลอม แทนที่คนขับจะพาเธอไปส่งบ้านกลับพาเธอไปยังสถานที่เปลี่ยวแห่งหนึ่งเพื่อข่มขืน แต่ชายหนุ่มผู้นั้นบังเอิญเห็นเหตุการณ์จึงช่วยเหลือเธอให้รอดพ้นจากอันตรายมาได้ ถึงกระนั้นทั้งอิสสิริยาภรณ์และชายหนุ่มผู้นั้นต่างก็ได้รับบาดเจ็บจากการต่อสู้

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

แม้ว่าอิสสิริยาภรณ์จะเป็นลูกที่อยู่ในโอวาทของบิดามาโดยตลอด แต่ด้วยความที่ยังเป็นเด็ก และอยู่ในวัยที่ชอบทำตามเพื่อน เมื่ออิสสิริยาภรณ์เห็นเพื่อนคนอื่น ๆ จัดงานวันเกิด มีการเดินร่ำสนุกสนาน เธอก็อยากให้มีบิดาจัดงานวันเกิดเช่นนั้นให้เธอบ้าง เมื่อท่านไม่อนุญาต ความน้อยใจด้วยยังเด็กเกินกว่าจะเข้าใจเหตุผลของบิดาทำให้เธอแสดงอาการต่อต้านคำสั่งของท่าน โดยไม่ยอมกลับกับรถที่ทางบ้านส่งไปรับเธอจากโรงเรียนตามปกติ แต่กลับแอบหนีไปหัดเดินร่ำที่บ้านเพื่อน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เธอต้องนั่งรถแท็กซี่กลับบ้านเพียงลำพัง และบังเอิญว่ารถคันที่เธอโดยสารเป็นแท็กซี่ปลอม คนขับมีเจตนาร้ายที่จะลวงผู้โดยสารที่เป็นหญิงไปข่มขืนอยู่แล้ว ดังนั้นเมื่อรับอิสสิริยาภรณ์ขึ้นรถ คนขับจึงพาเธอไปยังสถานที่ที่ได้ตกลงไว้กับพรรคพวกแทนที่จะส่งเธอกลับบ้าน ซึ่งผู้ประพันธ์ได้แสดงเจตนาของคนขับรถไว้อย่างชัดเจนว่า "กูเป็นคนหามาอะไ้อ้ออ... อุดสำหิซึมแท็กซี่เขามาขับ" (สุภา สิริสิงห. 2513 : 74)

การที่อิสสิริยาภรณ์นั่งรถโดยสารกลับบ้านเพียงลำพังเป็นการเปิดช่องให้คนขับรถผู้ฉวยโอกาสพาเธอไปชมขึ้นได้ หากอิสสิริยาภรณ์กลับกับรถที่ทางบ้านส่งมารับเธอตามปกติ หรือบอกคนทางบ้านให้ทราบว่าจะจะไปไหน และกลับเวลาใด เพื่อให้ทางบ้านส่งรถมารับเธอกลับได้ เหตุการณ์เช่นนี้ก็คงไม่เกิดขึ้น เพราะเวลาและสถานที่ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การถูกละเมิดสิทธิทางเพศเกิดได้ง่ายขึ้น เนื่องจากในขณะที่เกิดเหตุเป็นเวลากลางคืนและมีฝนตกหนักจึงค่อนข้างจะปลอดภัยจากผู้คน คนขับรถแท็กซี่พาเธอไปยังสถานที่เปลี่ยวซึ่งอยู่ใกล้กับบริเวณวัด ซึ่งเป็นสถานที่ที่ไม่ค่อยมีใครอยากผ่านไปในเวลาเช่นนั้นอยู่แล้วจึงเป็นสถานที่เหมาะสำหรับที่จะกระทำผิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระทำผิดทางเพศ

กรณีของอิสสิริยาภรณ์ คนขับแท็กซี่วางแผนไว้อย่างดีแล้วในการหาหญิงผู้เคราะห์ร้าย เพื่อนำมาขายต่ออารมณ์ทางเพศของตนและพรรคพวก มีการนัดหมายเวลา และสถานที่ที่จะนำเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายไปพบ เพราะเมื่อคนขับรถพาอิสสิริยาภรณ์มาถึงสถานที่นัดหมาย ได้มีชายอีกสองคนเข้ามาช่วยจับตัวเธอไว้ ซึ่งเป็นการวางแผนไว้แล้วล่วงหน้า จึงเข้าชายเจตนาล่อลวงหญิงเพื่อการกระทำอนาจารและโทรมหญิง ดังคำบรรยายเหตุการณ์ในตอนนั้นว่า "รถแท็กซี่คันหนึ่งจอดอยู่ริมกำแพง ชาย 3 คนช่วยกันลากผู้หญิงคนหนึ่งลงจากรถ เจ้าหล่อนดิ้นและต่อสู้จนสุดความสามารถ" (สุภา สิริสิงห. 2513 : 72) เหตุการณ์ในคืนนั้นไม่ได้หมายความว่าต้องเกิดกับอิสสิริยาภรณ์เท่านั้นอาจเกิดขึ้นกับผู้หญิงคนใดก็ได้ทั้งสิ้น เพราะวัตถุประสงค์ของพวกมันต้องการผู้หญิงเพื่อไปสนองตัณหาทางเพศ โดยไม่สนใจว่าเธอผู้นั้นจะเป็นใคร สวยมากหรือน้อย ขอให้มันเป็นเพศหญิงเท่านั้นก็พอ

ถ้าหากเหยื่อในคืนนั้นไม่ใช่อิสสิริยาภรณ์ก็ต้องเป็นหญิงสาวคนอื่น คนขับรถแท็กซี่ยังเอื้อมพบกับอิสสิริยาภรณ์ก่อนเท่านั้น ดังนั้นหากจะกล่าวว่าพฤติกรรมการกลับบ้านดึกของเธอตามลำพังในเวลาค่ำคืนเป็นมูลเหตุที่แท้จริงก็คงไม่ได้ เพราะถ้าหากว่าคนขับรถแท็กซี่คันนั้นเป็นคนขับรถอาชีพจริงและไม่มีเจตนาร้ายแอบแฝง อิสสิริยาภรณ์ย่อมกลับถึงบ้านด้วยความปลอดภัย แต่รถคันนั้นถูกผู้ที่มีเจตนาไม่บริสุทธิ์ขโมยมาขับ มีการวางแผนการร้ายไว้ล่วงหน้า

จากการวิเคราะห์นวนิยายเรื่อง "สายสัมพันธ์" นี้ อาจกล่าวได้ว่าสาเหตุที่มีน้ำหนักมากที่สุดที่ตัวละครถูกละเมิดสิทธิทางเพศมาจากค่านิยมทางเพศ ที่เห็นเพศหญิงเป็นเพียงเครื่องมือบำบัดอารมณ์ทางเพศที่พร้อมจะให้เพศชายหยิบมาเซ่ซั่มได้ทุกเวลา และความมักมากในตัณหาของเพศชายที่ทำให้หญิงถูกล่วงเกินทางเพศ โดยมีพฤติกรรม เวลาและสถานที่เป็นสาเหตุเสริมเท่านั้น

เก๊ จากนวนิยายเรื่อง ความสัมพันธ์ของแก้ว

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

เก๊เป็นหญิงสาวที่เกิดมาในครอบครัวยากจน แต่เก๊เป็นคนที่รูปร่างหน้าตาสวย มีจริตมารยาทและเจ้าคารม จึงมีหนุ่มมาติดพันหลายคน หน้าทีของเก๊คือช่วยแม่ขายขนมหวาน ขนมของเก๊จะขายดีเป็นพิเศษเพราะแม่ค้าสวยและชอบทำตาวานให้หนุ่ม ๆ แม่บ่นเก๊เสมอ เรื่องขายตาให้ผู้ชาย แต่เก๊ก็เถียงว่านั่นเป็นวิธีเรือกุลค้าเข้าร้านของเธอ คินเกิดเหตุเก๊รู้สึกไม่สบายเนื่องจากอดนอนมาหลายคืนจึงให้น้องสาวช่วยขายขนมแทน ตนเองขอกลับบ้านก่อน โดยไม่ได้ชวนใครให้กลับเป็นเพื่อนเพราะเห็นว่าระยะทางไม่ไกลนัก แต่ระหว่างทางกลับบ้าน เก๊ถูกวัยรุ่นกลุ่มหนึ่งจุดไปข่มขืน มีคนเห็นเหตุการณ์แจ้งให้ตำรวจช่วย เมื่อตำรวจไปถึงสถานที่เกิดเหตุพบแต่ร่างของเก๊ในสภาพบอบช้ำนอนไม่ได้สติอยู่เพียงลำพัง

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

เก๊ถูกกลุ่มวัยรุ่นชายหลายคนจุดเธอไปข่มขืน ในขณะที่เธอกำลังเดินกลับบ้าน ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่น่าจะเกิดขึ้น เพราะระยะทางที่เก๊เดินกลับนั้นไม่ไกลนัก ดังที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายไว้ว่าใช้เวลาเดินเพียงห้านาทีก็ถึง แต่สาเหตุที่ทำให้เก๊ถูกข่มขืนนั้นสามารถวิเคราะห์ได้หลายสาเหตุเนื่องจากมีสาเหตุใจหลายประการ โดยอาจกล่าวได้ว่าบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเก๊เป็นสาเหตุแรกที่นำไปสู่การข่มขืน โดยมีเวลาและสถานที่เป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งเสริมให้การข่มขืนกระทำได้อย่างง่าย เพราะนอกจากเก๊จะเป็นคนสวยแล้ว เก๊ยังมีจริตกิริยาที่ได้รับการปรุงแต่งขึ้นมาจนทำให้เธอเป็นที่หมายปองของหนุ่ม ๆ ในละแวกนั้น บุคลิกของเก๊ปรากฏออกมาอย่างชัดเจนจากความคิดของแก้วที่มีต่อเก๊ซึ่งเป็นพี่สาวของเธอว่า "เก๊นั้นยิ่งโตยิ่งสวย ตาคมผอมดำ และท่าทางจริตพราว รูปร่างก็ชวนตา เอวเล็กหยิ่งกะมดตะนอย หน้าอกอวบอัมจนล้น เสื้ออกทรงออกมา สะโพกผาย และเจ้าคารมสี่คารม" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 20) ซึ่งจากบุคลิกภาพของเก๊ในความคิดของแก้วทำให้ผู้อ่านทราบได้ว่า เก๊ไม่ใช่ผู้หญิงที่เงียบเฉยแต่เป็นหญิงสาวที่เจ้าคารมพอสมควร ความเจ้าคารมของเก๊นั้นอาจกล่าวได้ว่ามีสาเหตุมาจากอาชีพของเธอที่เป็นแม่ค้าขายขนมหวานทำให้ต้องพูดจาอ่อนหวานกับลูกค้า โดยเฉพาะกับลูกค้าผู้ชาย ซึ่งชอบมาวอแวกับแม่ค้าสาว ๆ อยู่เสมอ ยิ่งเป็นแม่ค้าที่ทั้งสาวและสวยอย่างเก๊ด้วยแล้วย่อม

ไม่อาจหลีกเลี่ยงลูกค้าประเภทนี้ได้ หากเก๊อไม่พูดด้วยหรือพูดไม่เพราะกับหนุ่มที่มาซื้อของ แนนอนว่าของที่เธอขายย่อมจะขายไม่ดี แต่เมื่อเก๊อรู้จักเจรจา ชนมร้านเธอจึงขายหมดทุกวันและหมดค่อนข้างเร็วเสียด้วย เพราะบรรดาหนุ่มที่มาติดพันเธอต่างช่วยกันอุดหนุน นอกจากนี้เก๊อยังเชื่อว่าจิตมาตาของผู้หญิงสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้เพราะเก๊อสามารถต่อรองราคาค่าเช่าที่ขายของหน้าร้านจากเจ้าแม่ร้านกาแฟที่เธอเช่าอยู่ได้ในราคาถูกกว่าราคาจริงที่แจ้งไว้ในครั้งแรกเพียงแค่เธอทำตาหวานให้เจ้าของร้านเท่านั้น เก๊อยังมั่นใจต่อไปอีกว่าหากเธอเปิดโอกาสให้เจ้าแม่เจ้าของร้านได้ถูกต้องเนื้อตัวเธอบ้าง เธออาจได้ตั้งร้านฟรีโดยไม่เสียค่าเช่า ดังที่เธอกล่าวกับแม่ของเธอว่า "เสียค่าเช่าที่หน้าร้านให้ร้านกาแฟคืนละสองบาทเท่านั้น ที่แรกเจ็กอว่ามันจะเอาค่าที่คืนละห้าบาทแน่ เก๊อทำตาหวานเข้าหน่อยเดี๋ยว มันก็ยอมให้ตั้ง ถ้ายอมให้มันแต่สิ่งนิด ๆ หน่อย ๆ ชีคร้านมันจะให้ตั้งฟรีด้วยซ้ำ" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 20)

เพราะรูปร่างหน้าตาของเก๊อ ทำให้หนุ่ม ๆ ต่างหวังที่จะได้เก๊อไปครอบครอง หลายรายชวนเก๊อให้หอบผ้าห่มตามไปอยู่ด้วยกัน และหลายรายถึงกับทำพินกันจับเก๊อ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ความสวยของเก๊อที่ทำให้เธอกลายเป็นสาวเนื้อหอมประจำหมู่บ้านก็กลายเป็นสาเหตุที่ทำให้เธอถูกกลุ่มวัยรุ่นในหมู่บ้านดูไปข่มขืน ดูเหมือนว่าผู้ประพันธ์เองก็ต้องการแสดงให้เห็นว่า สาเหตุที่เก๊อถูกข่มขืนนั้นมาจากรูปร่างหน้าตาของเธอที่ทำให้ผู้ชายเห็นแล้วเกิดความรู้สึกทนไม่ได้จนต้องแสดงความป่าเถื่อนด้วยการดูไปข่มขืน โบทันถ่ายทอดลงไปคำพูดของตัวละครซึ่งเป็นชาวบ้านที่กล่าวถึงเก๊อภายหลังที่รู้ข่าวเก๊อถูกข่มขืนเพื่อเป็นการตอกย้ำว่า "มันอยากสวยนักนี่หว่า...รูปร่างมันชะมัด พวกผู้ชายเลขทนมไม่ไหว" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 23)

พฤติกรรมของเก๊อก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เก๊อถูกข่มขืน เพราะนอกจากจะรู้ตัวว่าตนเองเป็นคนสวยและเป็นที่ยอมรับของหนุ่ม ๆ แล้ว เก๊อยังรู้สึกพอใจ และรู้ว่าตนเองนั้นจะใช้เสน่ห์ของเธออย่างไรจัดการกับผู้ชายเพื่อให้ตัวเองได้รับผลประโยชน์ พฤติกรรมที่เก๊อแสดงออกมาจึงดูเหมือนเป็นการยั่วยวนให้ผู้ชายหลง แต่การยั่วยวนนั้นมีสาเหตุมาจากอาชีพของเก๊อที่ทำให้เธอต้องมีพฤติกรรมเช่นนั้น เก๊อรู้ว่าเมื่อใดที่เธอทำตาหวานให้หนุ่ม ๆ เมื่อนั้นชนมของเธอจะขายดีเป็นพิเศษ ดังที่ผู้ประพันธ์ให้แก่วรรยายถึงเก๊อพี่สาวของเธอว่า "แม่รับชนมหวานพวกทองหยิบฝอยทองมาให้พี่เก๊อขาย ขายดีชะมัด เพราะพวกหนุ่ม ๆ ชอบมารุมทำตาหวานกับแม่ค้า พี่เก๊อก็ไปเล่นเมื่อไร ชะมัยขายตาอยู่เสมอนจนได้ชื่อว่าแม่ค้าตาหวาน" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 19) เมื่อแม่ตุเก๊อเรื่องที่เก๊อชอบให้ผู้ชาย เก๊อก็มีเหตุผลที่ทำให้แม่ต้องเงยบ ทั้งที่แม่เองก็ไม่ชอบใจนัก ว่า "แม่ไม่รู้อะไร นั่นเป็นวิธีเรือกให้คนเข้าร้านละ ถ้านั่งหน้าจอกเป็นกระจำ ใครมันจะเข้ามาซื้อขนมละ กะอ้อแค่ยิ้มแล้วทำตาหวานไม่สึกหรืออะไรหรอก ใครเข้ามา

เราก็คุยด้วย แค่ออ ๆ คะ ๆ เหนื่อยเมื่อไหร่ ขนาก็ขายหมดทุกคืน แม่ไม่ชอบหรือ" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 20)

ถึงแม้ว่าเกื้อจะมีพฤติกรรมชั่วชวนให้ทำผู้ชาย แต่ก็ยังไม่ถึงขั้นปล่อยเนื้อปล่อยตัว และ เกื้อก็ไม่เคยให้ความสนใจหนุ่มคนใดเป็นพิเศษ เกื้อรู้ว่าบรรดาผู้ชายที่มาติดพันเธอนั้น ถ้าไม่ เป็นนักเลงก็เป็นเพียงพวกหาเช้ากินค่ำ ทำให้พวกผู้ชายต่างผิดหวังไปตาม ๆ กัน ถึงกับมีการ พนันกันว่าถ้าใครจีบเกื้อสำเร็จจะลงขันเลี้ยงฉลองให้ แต่เกื้อก็ยังไม่มีทีท่าว่าจะลงเอยกับใคร เพราะเกื้อตั้งความหวังไว้ว่าเธอจะแต่งงานกับคนที่ฐานะดีกว่าเธอเท่านั้น

คืนเกิดเหตุ เกื้อและครอบครัวไปขายของในงานวัดแถวบ้านซึ่งมีมาหลายคืนแล้ว และ คืนนั้นเป็นคืนสุดท้าย แต่เนื่องจากเกื้ออยู่ชานชนมาหลายคืน ทำให้รู้สึกปวดศีรษะ จึงเดิน กลับบ้านคนเดียว เพราะเห็นว่าระยะทางไม่ไกลนัก คือเดินจากร้านไปประมาณห้านาทีก็ถึงบ้าน เมื่อเกื้อกลับไปได้ประมาณสักครึ่งชั่วโมง มีคนมาแจ้งตำรวจว่าเห็นผู้หญิงคนหนึ่งกำลังถูกข่มขืน อยู่หลังโกดังเก็บศพและผู้หญิงคนนั้นคือเกื้อนั่นเอง ชาวบ้านที่ตามไปสังเกตการณ์ได้ตั้งข้อสงสัย เกิดขึ้นเองว่า การที่เกื้อถูกอุดไปรวมโรงนั้นมีสาเหตุมาจากการที่เกื้อชอบให้ทำผู้ชายทำให้ผู้ชายทน ไม่ได้ขึ้นมา จึงจำเป็นต้องหาทางออกโดยการอุดเกื้อไปขึ้นใจเพื่อเป็นการแก้แค้น ดังคำพูดของ ตัวละครที่เป็นชาวบ้านคนหนึ่งว่า "ก็อันนี้มันแรดนัก ชั่วคนโน้นชั่วคนนี้จนมันทนไม่ไหวมันก็อุดเอา นะซี" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 23) ถ้าหากเกื้อตัดสินใจเลือกหนุ่มคนใดคนหนึ่งเป็นคู่รัก หรือ หยุตพฤติกรรมที่เป็นการชั่วชวนผู้ชาย เกื้ออาจจะไม่ถูกข่มขืน เพราะเมื่อความต้องการของพวก ผู้ชายไม่ประสบผลสำเร็จ พฤติกรรมชั่วชวนของเกื้อจึงกลายเป็นการชั่วชวนให้พวกผู้ชายต้องการ เอาชนะและให้ได้เธอมาครอบครอง โดยไม่สนใจว่าวิธีการที่ทำให้ได้เธอ นั้นจะเป็นวิธีการใด

เวลาและสถานที่ก็เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดการข่มขืนเพราะในวันที่เกิดเหตุนี้เป็น เวลาากลางคืน สถานที่เกิดเหตุก็เป็นสถานที่เปลี่ยวลับตาคนคือเป็นทางเดินระหว่างวัดกับบ้านซึ่ง ต้องผ่านโกดังเก็บศพ ชาวบ้านที่ร่วมสังเกตการณ์ต่างก็แสดงความเห็นกันไปต่าง ๆ นา ๆ และ สาเหตุหนึ่งที่มีคนกล่าวถึงคือการตำหนิเรื่องที่เกื้อเดินกลับบ้านคนเดียวในเวลากลางคืน ดังคำ พุดของชาวบ้านที่กล่าวถึงเกื้อว่า "หนอย ดิก ๆ ดื่น ๆ เดินกลับบ้านคนเดียว ชะล่าใจนักก็เป็น อย่างนี้แหละ" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 22)

แต่ถึงแม้ผู้ประพันธ์จะไม่ได้ชี้ให้เห็นประเด็นของค่านิยมทางเพศในกรณีของเกื้อ แต่ก็ อาจกล่าวได้ว่าค่านิยมทางเพศเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกื้อถูกข่มขืน เพราะถ้าหากวัยรุ่นกลุ่มนั้น มีความเคารพในความเป็นมนุษย์ของเพศหญิงและมีความเคารพในสิทธิร่างกายของบุคคลอื่นแล้ว พวกเขาจะไม่อาจใช้กำลังความเป็นชาย และด้วยจำนวนคนที่มากกว่าอุดเกื้อไปข่มขืนได้ แต่

เนื่องจากคำนิยามซึ่งได้รับการปลูกฝังกันมาว่าผู้หญิงเปรียบเสมือนดอกไม้ริมทางจะเด็ดมาชมเชยเมื่อใดก็ย่อมได้ ทำให้วัยรุ่นกลุ่มนั้นไม่คิดว่าสิ่งที่พวกเขากระทำลงไปเป็นสิ่งผิด ชาวบ้านที่เห็นเหตุการณ์ก็ไม่มีใครกล่าวโทษผู้กระทำผิดแต่กลับกล่าวโทษว่าเป็นความผิดของเกือ พร้อมกันนั้นก็รู้สึกสอ่อกว้างกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับเธอ ดังคำพูดของชาวบ้านที่กล่าวถึงเกือว่า "ดีแล้ว จะได้เป็นตัวอย่าง คนอื่น ๆ จะได้ไม่ชั่วชานผู้ชานอย่างอีเกือ" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 23)

จากการวิเคราะห์นวนิยายเรื่อง "ความสมหวังของแก้ว" อาจสรุปได้ว่าบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวละครเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการข่มขืน โดยมีเวลาและสถานที่เป็นตัวแปรสำคัญ ซึ่งตรงกับความเชื่อดั้งเดิมของคนในสังคมไทยที่เชื่อว่าผู้หญิงที่ถูกข่มขืนส่วนมากเป็นผู้หญิงที่ไม่รู้จักระวังตัว ชอบเดินในที่เปลี่ยว กลับบ้านดึก และชอบชั่วชานผู้ชาน แต่นั่นเป็นเพียงสาเหตุของการนำไปสู่การละเมิดสิทธิทางเพศเท่านั้น เพราะการข่มขืนจะไม่เกิดขึ้นถ้าเพศชายมีคำนิยามทางเพศที่ตื้อต่อหญิง ดังนั้นสาเหตุที่ทำให้ตัวละครหญิงถูกข่มขืนจึงมีสาเหตุมาจากคำนิยามทางเพศ

แก้ว จากนวนิยายเรื่อง ความสมหวังของแก้ว

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

แก้วเป็นเด็กที่เกิดในครอบครัวยากจน ทุกคนในครอบครัวจึงต้องนอนรวมกันอย่างแออัดในบ้านซึ่งมีห้องเพียงห้องเดียว แก้วจึงได้เห็นพฤติกรรมของพ่อกับแม่ที่เด็กในวัยขนาดแก้วยังไม่ควรรู้หรือเห็นอยู่เสมอ เมื่อแก้วอยู่ชั้นประถมสี่ เกือบซึ่งเป็นพี่สาวคนหนึ่งของแก้วถูกพวกวัยรุ่นรุมโทรมและเสียใจจนฆ่าตัวตาย ในขณะนั้นถึงแก้วจะยังเป็นเด็กแต่แก้วก็จำสภาพบอบช้ำ และเสียงนินทาว่าร้ายของชาวบ้านที่กล่าวถึงพี่สาวได้เป็นอย่างดี หลังจากจบชั้นประถมสี่แก้วต้องมาเป็นคนใช้ในบ้านของครูสมัยเพื่อแลกกับเงินค่าดอกเบี้ยซึ่งแม่ของแก้วกู้มาจากการขายของครูสมัย แก้วต้องทำงานหนักแต่ก็มีอาหารการกินสมบูรณ์กว่าเมื่ออยู่บ้าน ร่างกายของแก้วจึงเติบโตราวกับสาวอาสุليبแปดทั้งที่ความจริงแก้วอายุเพียงสิบสามปีเท่านั้น ภรรยาของครูสมัยคอยดูแก้วอยู่เสมอเมื่อแก้วแต่งตัวไม่เรียบร้อย และมักย้ำเตือนให้ระวังว่าเหตุการณ์ร้ายที่เคยเกิดขึ้นกับเกือจะเกิดขึ้นกับแก้วถ้าหากแก้วแต่งตัวไม่เหมาะสม แก้วไม่เข้าใจว่าทำไมเหตุการณ์ร้ายเช่นนั้นจะต้องเกิดขึ้นกับเธอเท่านั้น ทำไมถึงไม่เกิดกับเด็กสาวคนอื่น ๆ ในเมื่อทุกคนก็มีสิทธิที่จะถูกข่มขืนได้ทั้งนั้น แต่ในที่สุดเหตุการณ์นั้นก็เกิดขึ้นกับแก้วจนได้ แก้วถูกครูสมัยข่มขืนในคืนที่ภรรยาของครูสมัยไม่อยู่บ้านและแม่ใจคนรับใช้ที่นอนห้องเดียวกับแก้วยังไม่กลับจากดูแลงานบวชขนาด

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

แก้วถูกครุสมย์ข่มขืน เมื่อเข้าไปทำงานเป็นคนใช้ในบ้าน แลกกับดอกเบ๊ยที่แม่ของ แก้วกู้มาจากการรหาของครุสมย์ ในขณะนั้นแก้วมีอายุเพียง 14 ปี คืบเกิดเหตุเป็นเวลาที่ภรรยา ของครุสมย์และคนใช้ที่นอนห้องเดียวกับแก้วไม่อยู่บ้าน ดังนั้นสาเหตุของการนำไปสู่การละเมิด สิทธิทางเพศของแก้ว จึงมีมูลเหตุมาจากความยากจนที่ทำให้เธอต้องมาเป็นคนใช้ในบ้านของครุ สมย์ เพราะถ้าไม่ใช่เป็นเพราะครอบครัวของแก้วยากจนแล้ว แก้วคงไม่ต้องออกจากโรงเรียน ในตอนที่จบเพียงชั้นประถมสี่และก็ไม่ต้องมาเป็นคนใช้ในบ้านของครุสมย์ การที่แก้วต้องมาเป็น คนใช้ในบ้านของครุสมย์มีสาเหตุมาจากครอบครัวของแก้วถูกไล่ที่จึงจำเป็นต้องหาที่อยู่ใหม่ แต่ ครอบครัวของแก้วไม่มีเงินมากพอที่จะปลูกบ้านใหม่ จึงต้องกู้เงินจากคุณนายวิมลซึ่งเป็นภรรยา ของครุสมย์ ทำให้แก้วต้องมาเป็นคนใช้ในบ้านของคุณนายวิมลเพื่อชดเชยดอกเบ๊ยเงินกู้ให้แม่

เมื่อแม่ใช้เงินให้คุณนายวิมลครบตามสัญญาแล้ว แม่ก็ยังไม้อาจรับแก้วกลับไปอยู่บ้านได้ เพราะบ้านที่ปลูกใหม่มีสภาพพอกันแต่ตกกันฝนได้เท่านั้นและคับแคบเกินไปที่จะให้แก้วอาศัยอยู่ด้วย ดังคำบรรยายความรู้สึกของแก้วเมื่อเห็นสภาพบ้านว่า

แก้วขึ้นไปดูข้างบน พอเห็นก็แทบเป็นลม ขึ้นบนกันเอาไว้เป็นห้องเพ็ญห้องเดียว มี ระเบียบชั้นออกมาหนึ่งห้องหนึ่ง ตรงระเบียงมีเปลเด็กผูกอยู่สองเปล ข้างในห้องมีข้าว ของวางไว้แทบไม่มีที่กางมุ้ง "แก้วจะอยู่เข้าไปได้อย่างไร บ้านหลังเท่ารูกหนู แต่อยู่ แออัดเหมือนปลาในข้อง"

(สุภา สิริสิงห. 2516 : 56)

แม่ของแก้วยังมีเหตุผลอื่นที่ไม่อยากให้แก้วกลับมาอยู่บ้าน แม้คิดว่าบ้านของครุสมย์เป็น สถานที่ปลอดภัยที่สุด ครุสมย์เป็นถึงครูใหญ่ ใคร ๆ ในหมู่บ้านต่างก็ให้ความนับถือ นอกจากครุ สมย์ที่เป็นผู้ชายแล้ว ก็มีเพียงหลานชายครุสมย์อีกคนหนึ่ง ซึ่งนาน ๆ ถึงจะกลับบ้านสักครั้งหนึ่ง บ้านจึงปลอดภัยจากผู้ชาย ในขณะที่ถ้าแก้วกลับมาอยู่บ้าน แก้วต้องช่วยแม่ขายของ กลับดึกทุก คืน แม้กลัวว่าจะเกิดเหตุการณ์เช่นที่เคยเกิดขึ้นกับเก้ออีกเพราะพวกที่เคยข่มขืนเก้อพ้นโทษออก มาแล้ว แม่จึงไม่อยากให้แก้วกลับมาอยู่บ้าน แก้วต้องจำใจอยู่บ้านครุสมย์ต่อไปเพื่อสืงเวรความ สู้วให้กับครุสมย์ในบ้านของเธอเองอย่างง่ายด้ายและโดยไม่มีใครคาดคิด ในคืนที่ภรรยาของ เธอไม่อยู่บ้านเนื่องจากไปค้างบ้านลูกสาวคนโต และแม่ใจคนรับใช้ซึ่งนอนห้องเดียวกับแก้วยัง

ไม่กลับจากคูลีเกงานบวชนาค แก้วจึงเข้านอนโดยไม่ลงกลอนประตูเพราะเป็นกังวลว่าแม่ใจจะเข้าห้องไม่ได้ สิ่งที่แก้วกระทำลงไปกลายเป็นสิ่งที่ย้อนกลับมาทำร้ายตัวเธอเอง เพราะเท่ากับเปิดโอกาสให้ครูสมัยเข้ามาในห้องเพื่อข่มขืนเธออย่างง่ายดาย ถ้าหากคืนนั้นทั้งคุณาสนิมและแม่ใจอยู่บ้านหรืออยู่เพียงคนเดียวคนใดคนหนึ่ง คงเป็นการยากที่ครูสมัยจะมีโอกาสลงมามาหาแก้ว เมื่อทั้งคู่ร่วมมือกันไม่อยู่จึงเป็นโอกาสอันดีสำหรับครูสมัยซึ่งรอคอยโอกาสเช่นนี้อยู่แล้ว ครูสมัยจึงเป็นบุคคลแรกที่ได้เชยชมความสาวของแก้วเพราะโอกาสที่เอื้ออำนวยนั่นเอง

รูปร่างหน้าตาของแก้วเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แก้วถูกข่มขืน ผู้ชายส่วนมากปรารถนาจะได้ชมเชยสาวสวย ยิ่งสวยมากเท่าใดก็ยิ่งอยากได้มากเท่านั้น แก้วเป็นน้องสาวของเกือซึ่งขึ้นชื่อในเรื่องความสาวอยู่แล้ว แต่ยิ่งโตแก้วกลับยิ่งสาวกว่าเกือผู้เป็นพี่สาวเสียอีก แก้วอยู่ในวัยที่กำลังเติบโต เมื่อได้รับอาหารที่มีประโยชน์ ร่างกายจึงเจริญเติบโตเต็มที่ ทำให้รูปร่างอวบอ้อมบวกกับหน้าตาที่สวยงาม แก้วจึงกลายเป็นสาวสวยคนใหม่ประจำหมู่บ้าน แม้กระทั่งสมบัติหลานชายของครูสมัยซึ่งครั้งหนึ่งเคยจับเกือยังเอ่ยชมแก้วว่าสาวกว่าเกือเสียอีก และเมื่อเพื่อนของสมบัติมาพบแก้วที่บ้านต่างก็ชมแก้วและยุให้สมบัติหาทางรวบรัดแก้วให้ตกเป็นของเขา ดังคำพูดของตัวละครซึ่งเป็นเพื่อนของสมบัติว่า

"เ็นนายสมบัติ แจ้วแห้วไปเลย เซฟสะบัด ข้างตรงเพ่นองดัง"

"มึงมองผู้หญิงตรงนองเท่านั้นหรือวะ เขาต้องมองสูงกว่านั้น หน้าอกคงเกือบสามลิบห้าแล้ววะ กว่าจะแม่จะอายุสี่สิบคงน่าดู สมบัติโว้ย อยู่ในบ้านยังงี้ไม่มองเลขหรือวะ หรือว่าของท่านผู้หย่า"

"ลิบห้ายังไม่ถึงนี่แหละ เขื่อนนักแกเอ๊ย มีตในเรือนหึงง้ออย่าให้พลาด"

(สุภา สิริสิงห. 2516 : 57)

ไม่เฉพาะแต่สมบัติและเพื่อนเท่านั้นที่สนใจแก้ว เจ้าสมบัติเมื่อออกจากคุกมาพบแก้วก็ถึงกับตะลึงไม่คิดว่าโตขึ้นแก้วจะสวยขึ้นจนมันจำไม่ได้ โดยเฉพาะเจ้าชงและเจ้าพุดถึงกับมาดักคอยเพื่อเฝ้าดูแก้วทุกวัน ดังที่ผู้ประพันธ์บรรยายพฤติกรรมของพวกมันว่า "เจ้าชงมาป่วนเป็นนเวลาแก้วออกไปอาบน้ำแทบทุกวัน เจ้าชงมักจะพ่วงเจ้าพุดมาด้วย เจ้าพุดไม่ใช่คนช่างพูด มันได้แต่มองร่างของแก้วซึ่งเปี่ยมเสน่ห์เสื้อผ้าแนบเนื้อ ด้วยตาเป็นประกายเหมือนแมวจ้องเหยื่อ" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 61) การที่แก้วมีหน้าตาสวย รูปร่างอวบอ้อม จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แก้วเป็นที่ปรารถนาของผู้ชายหลาย ๆ คน ซึ่งต่างก็หาโอกาสที่จะได้แก้วมาไว้ในครอบครอง

ซึ่งคล้ายกับกรณีของเก๊อที่ถูกจุดไปช่มขึ้นโดยมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากความสับสนามชวนตาชวนใจของเธอ

แต่สาเหตุของการถูกช่มขึ้นในกรณีของเก๊อนั้นต่างจากกรณีของเก๊อ ตรงที่เก๊อไม่เคยมีพฤติกรรมที่ชั่วชวนหรือผิดใจเพศชาย ในขณะที่เธอถูกช่มขึ้นเก๊อมีอายุประมาณ 14 ปี พฤติกรรมของเก๊อที่แสดงออกมานั้นยังแสดงความเป็นเด็กอยู่มาก เก๊อยังไม่รู้จักรักสวกรักงาม หรือมีจิตรมารยาเช่นเก๊อ ยังไม่รู้จักระมัดระวังตัว ที่สำคัญเก๊อไม่รู้ว่าตนเองนั้นเริ่มเป็นสาวแล้ว ดังคำบรรยายของผู้ประพันธ์ที่กล่าวถึงพฤติกรรมของเธอกว่า "เก๊อนิสัยยังเป็นเด็ก เวลาทำอะไรมักไม่ระวัง เคยโดนคุณนายคำเอาบ่อช ๗ บางทีเก๊อหาบน้ำตัวเป๋ชกโชกเสื้อผ้าแนบเนื้อ เสื้อคอกระเช้าตัวเต๋ชวทำให้มองเห็นรูปร่างท่อนบนนคตา" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 49) เมื่อถูกคุณนายว่าเก๊อก็เริ่มรู้จักระวังตัวทั้งที่ใจนั้นยังอยากทำอะไรเหมือนเมื่อครั้งยังเป็นเด็ก เก๊อออกจะรู้สึกรำคาญวิชวะบางส่วนของตนเองด้วยซ้ำ ผู้อ่านจะเห็นได้จากความคิดของเก๊อที่มีต่อร่างกายของตนเองว่า "เก๊อมองทรวงอกที่พุ่งออกมาคำเสื้อ น่ารำคาญอกจะแยะ เก๊อจะกระโดดโลดเต้นแบบเก๊าก็ไม่สะดวกมันกระเทือน นี้นะหรือความเป็นสาวที่ผู้ชายเขาชอบกัน" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 58)

เมื่อเก๊อถูกเจ้าสมบุญพุดจาทะโลม เก๊อก็เฉยเสียไม่ยอมต่อปากต่อคำด้วยเพราะกลัวมันจะอาฆาตและจุดเธอไปทั้งที่ใจกำลังนึกตำมันอยู่ พฤติกรรมของเก๊อจึงแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ร่างกายของเธอกจะเป็นสาวแล้วแต่จิตใจยังเป็นเด็ก และเด็กอย่างเก๊อก็ยังไม่มีการจิตรมารยาสาว แต่ถึงอย่างไรประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับเก๊อได้สอนให้เธอเรียนรู้ที่จะปกป้องตนเอง โดยการนิ่งเฉยหรือหลีกเลี่ยงคนที่เธอคิดว่าจะเป็นภัยกับเธอ

จึงกล่าวได้ว่าพฤติกรรมของเก๊อไม่ได้เป็นสาเหตุที่นำไปสู่การชั่วชู่ให้เกิดการช่มขึ้นขึ้น นอกจากนี้เก๊อยังเกลียดผู้ชายซึ่งฝังใจมาตั้งแต่เก๊อได้เห็นพฤติกรรมของพ่อที่ปฏิบัติต่อแม่ ในขณะที่นั้นถึงจะเป็นเด็กแต่เก๊อก็รู้ว่าแม่ไม่ยินดีกับการปฏิบัติเช่นนั้นของพ่อ ดังตอนที่เก๊อนึกถึงเหตุการณ์ในอดีตว่า "เด็กที่นอนห้องเต๋ชวกับพ่อแม่ที่ไม่ระวัง ได้เห็นพฤติกรรมทำนองนี้เสมอ บางทีพ่อแม่ก็ทะเลาะกันงิมง่าตัวชวจากที่เก๊อฟังไม่เข้าใจนึก แต่พอจะรู้ว่ามันหยาบคาย และแม่ไม่ยินดีกับการปฏิบัติเช่นนั้นของพ่อ" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 17) ความเกลียดชังเพศชายถูกตอกย้ำความรู้สึกของเก๊ออีกครั้ง เมื่อเก๊อซึ่งเป็นพี่สาวของเก๊อถูกพวกวัยรุ่นแถวบ้านช่มขึ้น และกลายเป็นภาพฝังใจเก๊อตลอดมา ถึงแม้ว่าเธออยากจะมีเหตุการณ์ในขณะนั้น แต่ดูเหมือนว่าคนรอบข้างมีส่วนตอกย้ำให้เก๊อนึกถึงเหตุการณ์ในครั้งนั้นอยู่เสมอ และทำให้เธอเกิดความรู้สึกว่าเหตุการณ์เช่นนั้นจะต้องเกิดขึ้นกับเธอด้วย ดังที่ผู้ประพันธ์กล่าวถึงความรู้สึกของเก๊อไว้ว่า

ความหวาดระแวงของแก้วซึ่งเริ่มก่อตัวมาแต่ครั้งเรื่องของเกือ ทว่าแก้วยังเป็นเด็ก
 ลืมง่าย ยิ่งรักสนุก นาน ๆ ครั้งมันก็นวนขึ้นมาในสมองของนักเรียนจบประถมสี่โง่ ๆ
 อย่างแก้ว คุณนายวิลลชอบบ่นว่าเวลาแก้วแต่งตัวไม่เรียบร้อยว่า ระวังจะเหมือน
 เกือเพราะมันชั่วตาผู้ชาย ทำไมนะพวกผู้ชายจึงถูกชั่วได้ง่ายนัก แก้วสงสัยจริงกะอี
 แต่ผู้หญิงแต่งตัวโป๊ ผู้หญิงทำตาหวาน หรือชะม้ายตาให้หน่อยก็เกิดอารมณ์กันได้ง่าย"

(สุภา สิริสิงห. 2516 : 52)

แก้วนึกสงสัยอยู่เสมอว่าทำไมพวกผู้ชายถึงได้เกิดอารมณ์กันง่ายนัก และล้วนแต่มีมาก
 ในยามคุณแทบทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นพ่อของแก้ว หรือพวกที่ข่มขืนเกือ แก้วรู้สึกเกลียดโลกนี้ที่เห็นไม่
 พ้นเรื่องของหญิงชาย เธอมีความรู้สึกว่าเป็นเพศที่ไม่มีค่าเกิดมาเพื่อเป็นเครื่องระบาศ
 อารมณ์ใคร่ของเพศชายเท่านั้น ความคิดของแก้วจึงเป็นเครื่องสนับสนุนให้เห็นว่าไม่มีพฤติกรรม
 ใดของเธอเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การถูกข่มขืน

ในสังคมปัจจุบัน กรณีสาวใช้ถูกนายจ้างที่เป็นชาวลาวลาวหรือข่มขืน มีปรากฏอยู่เสมอ
 แก้วถูกนายจ้างคือครูสมัยขึ้นใจและไม่ใช้สาวใช้คนแรกที่ถูกเขาล่วงเกินทางเพศ เพราะครูสมัย
 มีประวัติว่าเคยเข้าหาสาวใช้คนก่อนหน้านี้อยู่แล้วแต่เขาปฏิเสธ ชาวบ้านส่วนหนึ่งเชื่อว่าครูสมัย
 ทำจริงแต่บางส่วนไม่เชื่อ เพราะคิดว่าชายวัยกลางคนที่มีฐานะเป็นถึงครูใหญ่ คงไม่สามารถทำ
 เรื่องบัดสีเช่นนี้ได้ แก้วเองก็รู้ว่าครูสมัยเคยยุ่งกับคนใช้แต่แก้วไม่เคยระแวงครูสมัยว่าจะเข้า
 หาเธอเพราะเขาไม่เคยมีที่ทำใด ๆ กับเธอมาก่อน แต่ความมักมากในกามารมณ์และความเห็น
 แก่ตัวของครูสมัยปรากฏอย่างชัดเจนจากความคิดของเขาที่มีต่อแก้วหลังจากแก้วได้ย้ายไปอยู่กับ
 ทรัพย์แล้วว่า

น่าเสียดายแท้ ๆ เด็กคนนั้นอวบอืด ผิวพ่อง หอมกลิ่นสาวแรกรุ่นไปหมดทั้งตัว เพิ่งได้
 ลิ้มลองครั้งเดียวเท่านั้นจะตกไปเป็นของคนอื่นเสียแล้ว เขาเหลือบมองแม่สาวใช้หน้า
 ใหม่แล้วต้องถอนใจ นั่งคนนี้ตัวดำปี้ มาจากบางบอน เหมือนกลิ่นน้ำเค็มและคาวกุ้ง ผอม
 เหมือนไม้เสียบปลาแห้ง ไม่น่าชมเลยสักนิด เขาจะทำอย่างไรดีจึงจะได้แก้วกลับคืนมา

(สุภา สิริสิงห. 2516 : 81)

ครูสมัยรู้สึกเสียดายแก้ว ยิ่งเห็นความไม่น่าดูของสาวใช้คนใหม่ก็ยิ่งทำให้ครูสมัยเสีย
 ดายแก้วมากยิ่งขึ้น ถ้าหากสาวใช้คนใหม่มีรูปร่างหน้าตาดีเท่าแก้วหรือดีกว่านี้สักนิด อาจช่วยให้

ความรู้สึกเสียสละของครูสมัยบรรเทาลงได้บ้าง เนื่องจากมีสาวใช้คนใหม่มาทดแทนสาวใช้คนเก่าที่ต้องสูญเสียไป

นอกจากผู้ประพันธ์ต้องการสื่อให้ผู้อ่านเห็นว่า สาเหตุที่แก้วถูกข่มขืนนั้นมาจากค่านิยมทางเพศด้วยการบรรยายความรู้สึกของครูสมัยที่มีต่อแก้วแล้ว ยังต้องการชี้ให้ผู้อ่านตระหนักถึงค่านิยมทางเพศที่ผิด ๆ อีกด้วย เพราะแม้แต่สมบัติหลานชายของครูสมัยและเพื่อนของเธอ ซึ่งกำลังจะเป็นอนาคตของชาติก็มีความคิดในเรื่องเพศที่ไม่ต่างอะไรกับครูสมัย ดังคำพูดของเพื่อนสมบัติที่ชี้ให้เขาหาทางรวดรัดแก้วว่า "สมบัติโว้ย อยู่ในบ้านยังงี้ไม่มองเลขหรือวะ...สิบห้ายังไม่ถึงนี่แหละ เชื่อนักแกเอ๊ย มีดีในเรื่องหยิ่งง้อข้าให้พลาด" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 57)

ความคิดของเพื่อน ๆ ของสมบัติ สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ชายนั้นไม่ว่าจะมีความรู้หรือไม่มี ต่างก็มีความคิดเช่นนี้อยู่ในสมองแทบทั้งสิ้น สมบัติและเพื่อนกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนนายร้อยซึ่งอีกไม่นานจะจบออกมาเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร เป็นบุคคลที่มีเกียรติในสังคม แต่ความคิดไม่ต่างอะไรกับพวกนักเลงหัวไม้ที่เคยข่มขืนแก้ว ความคิดเช่นนี้เกิดจากค่านิยมที่ได้รับการสั่งสมกันมาว่า ผู้หญิงเป็นเพียงดอกไม้ริมทาง ที่เพศชายสามารถหยิบฉวยมาเป็นเครื่องเล่น เพื่อระบายอารมณ์ทางเพศได้ทุกเวลา

เวลาและสถานที่ก็เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้แก้วถูกข่มขืน เพราะครูสมัยสามารถเข้าไปในห้องของแก้วได้โดยง่ายตาย แก้วไม่ได้ลงกลอนประตูเนื่องจากแม่ใจคนรับใช้ที่นอนห้องเดียวกับแก้วออกไปดูลิเก และคืนนั้น คุณนายวิมลภรรยาของครูสมัยก็ไม่อยู่บ้าน จึงเป็นโอกาสเหมาะที่ครูสมัยจะลงมาหาแก้ว ดังที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายเหตุการณ์ในขณะนั้นไว้ว่า

คืนเกิดเหตุนั้น คุณนายวิมลไปค้างที่บ้านคุณวัชรวิมลลูกสาวใหญ่ แม่ใจไปดูลิเกได้รุ่งงานบวชนาค แก้วเข้านอนแต่หัวค่ำ ไม่ได้ใส่กลอนประตูห้องนอนเพราะรอแม่ใจ... ตอนดึกมีใครคนหนึ่งเข้ามาในห้อง แก้วเปิดหน้าต่างทิ้งไว้หนึ่งบาน แสงจันทร์ที่สาดส่องเข้ามาไม่มากนัก แต่ก็พอทำให้แก้วรู้นั่นคือครูสมัย

(สุภา สิริสิงห. 2516 : 64)

จากการวิเคราะห์สาเหตุการถูกละเมิดสิทธิทางเพศของตัวละคร จึงมีสาเหตุที่ชัดเจน นั่นคือค่านิยมทางเพศของผู้ชาย เพราะแม้ว่าความยากจน บุคลิกภาพ เวลา และสถานที่จะเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ แต่การละเมิดสิทธิทางเพศที่แท้จริงจะไม่เกิดขึ้นถ้าหากว่าบุรุษเพศมีทัศนคติและค่านิยมทางเพศในทางที่ถูกต้อง

นุชรัตน์ จากนวนิยายเรื่อง ภาพลวง

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

นุชรัตน์เป็นลูกสาวคนโตของครอบครัวที่มีฐานะดี หลังจากจบการศึกษาแล้วเธอได้เข้าดูแลกิจการร้านขายเครื่องประดับแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นธุรกิจของครอบครัว นุชรัตน์เป็นผู้หญิงอ่อนหวาน มีนิสัยอ่อนโยน

บิดาของนุชรัตน์ได้ฝากคมซึ่งเป็นพี่ชายของขวัญข้าว เลขาส่วนตัว และภรรยาลับ ของเขาให้ทำงานกับนุชรัตน์ โดยให้เป็นพนักงานขับรถส่งของ คมเป็นชายหนุ่มหน้าตาดี ปากหวาน ช่างเอาใจ จึงเป็นที่ถูกใจของนุชรัตน์ ไม่มีใครรู้ว่าคมวางแผนจะจับเธอตั้งแต่มิทันเห็นหน้าด้วยซ้ำ เพราะคมรู้ว่านุชรัตน์มีค่าควรแก่การไขว่คว้ามาเป็นสมบัติ ฐานะของเขจะช่วยเขาให้พ้นจากความยากจนได้

แผนการของคมประสบความสำเร็จ นุชรัตน์ตกลงใจแต่งงานกับเขา ทั้งที่บิดามารดาของเธอไม่เห็นด้วย แต่คมก็ยังไม่นั่นใจว่านุชรัตน์จะไม่เปลี่ยนใจไปจากเขา เนื่องจากกลัวว่าเธอจะระแคะระคายความสัมพันธ์ของเขากับหญิงอื่นจึงต้องหาวิธีผูกมัดเธอไว้ก่อนการแต่งงาน คมใช้ชั้นเชิงที่ชำนาญโลกมากกว่าหลอกล่อให้นุชรัตน์ตกเป็นของเขา โดยการหลอกให้เธอดื่มเหล้าจนครองสติไม่อยู่ ไร่เร็วแรงที่จะขัดขึ้นจากการรุกรานของเขา

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

นุชรัตน์เป็นหญิงสาวที่เกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย เป็นลูกสาวของนายธนาคาร และมีกิจการเป็นของตนเอง โดยฐานะของเธอแล้วย่อมเป็นที่ปรารถนาของผู้ชายหลายคน โดยเฉพาะผู้ชายที่หวังจะใช้ฐานะของเธอเป็นหนทางไปสู่ความสุขสบายในชีวิต ประกอบกับหน้าตาที่น่ารัก และอุปนิสัยชื่อ ๆ อ่อนหวาน ไร่เลห์เหลี่ยมของเธอด้วยแล้ว สิ่งทำให้นุชรัตน์เป็นที่หมายปองของชายประเภทนี้มากยิ่งขึ้น ดูเหมือนว่าสูตรสำเร็จของผู้ชายพวกนี้ก็คือ รวย สวย ชื่อ ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้มีอยู่ในตัวของนุชรัตน์อย่างครบถ้วน ดังที่คมนึกถึงเธอว่า "หญิงสาวผมยาว ใบหน้าหวานอ่อนโยน... คมกำลังใช้ความคิด นุชรัตน์ลูกสาวนายธนาคารใหญ่ น่าสนใจอะไรอย่างนั้น" (สุภา สิริสิงห. 2521 : 59)

จากการวิเคราะห์บุคลิกภาพของนุชรัตน์ กล่าวได้ว่า บุคลิกภาพที่อ่อนหวาน ไร้ข้อ ไร้เดียงสาของเธอก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เธอถูกเอาเปรียบทางเพศ หากนุชรัตน์มีประสบการณ์ในชีวิตมากกว่านี้เธอคงระวังตัว ไม่ไว้วางใจใครง่าย ๆ จนเป็นสาเหตุให้เกิดการเอาเปรียบทางเพศขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศไม่จำเป็นต้องมีบุคลิกชั่ววอนเท่านั้น จึงจะทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศได้

นุชรัตน์ยังเป็นหญิงสาวที่ได้รับการอบรมอย่างดี มีการศึกษา มีความรับผิดชอบ ไม่เคยประพฤติเหลวไหล บิดาจึงไว้วางใจและมอบหมายให้เธอเป็นผู้ดูแลกิจการของครอบครัว นอกจากนี้นุชรัตน์ยังมีนิสัยอ่อนโยนและไร้เล่ห์เหลี่ยม ดังที่ผู้ประพันธ์บรรยายถึงนุชรัตน์ผ่านทางความคิดของคมว่า "นุชรัตน์สาวสวยรวยทรัพย์แสนชื่อ หล่ออย่างเจรจาและไร้เล่ห์เหลี่ยม คงไม่ฮากนักหรอก เขานึกกระหม่อมอยู่ในใจ" (สุภา สิริสิงห. 2521 : 66) ถึงแม้ว่าพฤติกรรมของเธอจะไม่ได้เป็นสาเหตุแท้จริงที่ทำให้เธอถูกละเมิดสิทธิทางเพศ แต่ก็กล่าวได้ว่าความอ่อนเยาว์ไร้เดียงสาต่อโลกและการขาดประสบการณ์ในชีวิตทำให้เธอตกเป็นเหยื่อของผู้อื่นได้โดยง่าย ดังเช่นที่นุชรัตน์เชื่อว่าคมรักและมีความจริงใจให้แก่เธอ

ในขณะที่คบหากับนุชรัตน์ คมก็มีผู้หญิงอื่นด้วย ผู้หญิงที่ผ่านเข้ามาในชีวิตของเขาไม่มีค่าหรือความหมายใด นอกจากเป็นเพียงเครื่องระบายนามทางเพศของเขาเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงค่านิยมดั้งเดิมที่ยังฝังอยู่ในความคิดของเขา และอาจอยู่ในความคิดของผู้ชายอีกหลายคนในสังคม ดังความคิดของคมที่มีต่อเจ้าหญิงสาวที่มีความสัมพันธ์กับเขาว่า "แม้สาวผิวหยาบคนนี้เป็นเพียงเครื่องผ่อนอารมณ์อย่างหนึ่งของเขาเท่านั้น ไม่ต้องซื้อต้องหา ระบายนามได้ดีกว่าหนึ่งละครเป็นไหน ๆ" (สุภา สิริสิงห. 2521 : 107) นอกจากความรู้สึกละอายใจแล้ว คมยังมีความเชื่อว่าผู้หญิงทุกคนเหมือนกันหมด คือ ชอบคนรูปหล่อ ปากหวาน และพร้อมจะทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อผู้ชาย ดังความคิดของคมตอนหนึ่งที่ว่า "ผู้หญิงก็เหมือนกันทุกคน ชอบผู้ชายหนุ่ม รูปหล่อ ปากหวาน ไม่ว่าผู้หญิงระดับไหน คมคิดหยาบ ๆ แม้สตรีซึ่งมีอาชีพบำเรอชายก็ยังลงเงินจากชาย มีเงินมาบำเรอชายหนุ่มรูปงามคู่รักคู่ใครของหล่อน" (สุภา สิริสิงห. 2521 : 180) คมลืมนึกถึงตัวเองไปว่า เขาก็กำลังวางแผนจับผู้หญิงบริสุทธิ์ผูกมัดคนหนึ่งไว้เป็นฐานทางการเงินให้แก่ตนเองเช่นเดียวกัน พฤติกรรมของเขาจึงสมควรได้รับการเหยียดหยามมากกว่าผู้หญิงที่เขากล่าวถึงมากนัก เนื่องจากผู้หญิงเหล่านั้นยอมทำทุกอย่างเพื่อชายคนรัก การกระทำของเธอจึงอยู่บนพื้นฐานของความรักซึ่งตรงข้ามกับคมที่ทำทุกอย่างเพื่อตนเอง ดังนั้นเมื่อนุชรัตน์ตัดสินใจที่จะแต่งงานกับเขาแล้ว แต่คมก็ยังไม่วางใจจึงหาทางผูกมัดเธอด้วยการมอมเหล้าแล้วขึ้นใจ ซึ่งคมเชื่อว่าแม้เพียงวิธีนี้เท่านั้นก็จะผูกมัดเธอให้ตกเป็นเหยื่อของเขาตลอดไป

ชีวิตของนุชรัตน์คงดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยวันหนึ่งเธอคงแต่งงานกับผู้ชายที่คู่ควรกัน หรือคนที่บิดามารดาเห็นชอบ มีชีวิตครอบครัวไปตามครรลองที่ควรจะเป็น หากว่าเธอจะไม่บังเอิญมาพบกับผู้ชายชื่อคม ผู้ซึ่งทำให้ชีวิตของเธอพลิกผันไปอย่างที่ไม่น่าจะเป็น คมเกิดมาในครอบครัวที่ยากจน ฐานะน้อย แต่เขาฝันจะมีชีวิตที่สุขสบาย ยิ่งเมื่อได้เห็นความเป็นอยู่อย่างสุขสบายหรูหราของขวัญข้าวน้องสาวคนโตของเธอ ยิ่งทำให้เขาเกิดความรู้สึกอยากมีสิ่งนี้น้องสาวของเขาหรือมีมากกว่าโดยไม่ต้องคำนึงว่าสิ่งที่ได้มานั้นจะได้มาด้วยวิธีใด ดังความคิดที่คมมีต่อขวัญข้าวว่า "ขวัญข้าวมีที่อยู่ดี แต่งตัวดี ขับรถยนต์เจ๋งฉาย ทำงานโก้หรู ถ้าเขาไม่สามารถทำตัวให้เหมาะเป็นพี่ของหล่อน เขาก็ควรจะหนีมาอยู่ให้ห่าง ๆ หล่อนสักหน่อย จนกว่าเขาจะมีชีวิตที่ดีกว่านี้ จะด้วยวิธีใดก็ตาม" (สุภา สิริสิงห. 2521 : 81) ดังนั้น หลังจากที่คมปลดประจำการจากการเป็นทหาร และน้องสาวของเขาได้ฝากให้ทำงานกับนุชรัตน์ ลูกสาวของนายธนาคารผู้ร่ำรวยที่ขวัญข้าวมีความสัมพันธ์อย่างลับ ๆ อยู่ด้วย คมจึงวางแผนจับนุชรัตน์ตั้งแต่ได้รู้ประวัติของเธอ ดังความคิดของเขากลับประพันธ์ได้บรรยายไว้ว่า "เขาวางแผนจะจับหล่อนตั้งแต่ยังไม่เห็นหน้าด้วยซ้ำ แต่เมื่อพบหน้าแล้วและคบหล่อนนานวันเข้า คมก็รู้สึกพอใจหล่อนมากขึ้นเป็นทวีคูณ...ถึงจะไม่รัก แต่นุชรัตน์มีค่าควรแก่การไขว่คว้ามาเป็นสมบัติ" (สุภา สิริสิงห. 2521 : 109) คมรู้ว่าฐานะของนุชรัตน์จะช่วยจุดให้เขาพ้นจากความยากจน มีชีวิตที่สุขสบาย ยิ่งได้รู้จักกับนุชรัตน์นานวัน เขาก็ยิ่งพอใจที่เธอชื่อและไม่มีเล่ห์เหลี่ยมมากขึ้นเท่านั้น คมใช้ความเงินจัดขานาญโลกมากกว่าหลอกล่อให้นุชรัตน์หลงรัก จนเธอตัดสินใจแต่งงานกับเขา แม้ว่าบิดาของเธอจะไม่เห็นด้วยก็ตาม ความอ่อนหวานในสีหน้าของนุชรัตน์ไม่สามารถทำให้คมจริงใจกับเธอได้ เพราะคมไม่เคยรักใคร่จริงนอกจากตัวเขาเอง ดังนั้นถึงแม้เธอจะรักคมด้วยความจริงใจ แต่ผลที่ได้รับคือการหลอกหลวงและการเอาเปรียบเท่านั้น

จากการวิเคราะห์นวนิยายเรื่อง "ภาพหลง" จึงอาจกล่าวสรุปได้ว่า สาเหตุของการละเมิดสิทธิทางเพศที่ไม่น่าหนักมากที่สุด มาจากความเห็นแก่ตัวของเพศชายที่ต้องการอาศัยความร่ำรวยของผู้หญิงเป็นฐานไปสู่ความมั่นคง สุขสบายในชีวิต โดยมีค่านิยมทางเพศ บุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวละครหญิงเป็นองค์ประกอบเสริมที่ทำให้การถูกเอาเปรียบทางเพศเกิดได้ง่ายขึ้น

บุษรอด จากนวนิยายเรื่อง ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุษรอด

1. สถานะของตัวละครโคสสังเขป

ครอบครัวของบุษรอดเป็นชาวนา เมื่อพ่อของเธอเสียชีวิตลง ประกอบกับนาล่มติดต่อกันหลายปี บุษรอดจึงต้องออกจากโรงเรียนมาเป็นลูกจ้างในร้านค้าแห่งหนึ่ง ได้ค่าแรงเล็กน้อยพอส่งให้แม่เป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว บุษรอดต้องทำงานหนักและยังถูกเฝ้าแก่เจ้าของร้านขึ้นใจ เมื่อเธอขัดสนก็ถูกเฝ้าแก่ทุบตีทำร้าย ความกลัวทำให้เธอต้องทนเป็นเครื่องรองรับอารมณ์ใคร่อันป่าเถื่อนของนายจ้าง เมื่อเมียของเฝ้าแก่จับได้ก่ดบตีและกล่าวหาบุษรอดว่าเป็นฝ่ายชั่ววานสามีของเธอ แต่ทั้งคู่ก็ยังให้เธอทำงานในร้านต่อไปโดยถือโอกาสไม่ให้ค่าแรงอีกด้วย

บุษรอดไม่เพียงแต่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศโดยลูกนายจ้างของเธอข่มขืนเท่านั้น เธอยังถูกเอาเปรียบทางเพศ ด้วยการทำร้ายร่างกาย และกดขี่ทางแรงงานอีกด้วย ซึ่งเป็นการทารุณโหดร้ายต่อจิตใจอย่างมาก โดยเฉพาะจิตใจของเด็กหญิงที่ต้องอยู่ห่างไกลจากครอบครัว ห่างไกลจากความรักความอบอุ่นที่เคยได้รับ

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

ครอบครัวของบุษรอดเป็นชาวนา แม้จะมีรายได้ไม่มากนักแต่ก็พอเลี้ยงทุกคนในครอบครัวให้มีความสุข บุษรอดมีอาหารการกินอุดมสมบูรณ์ มีครอบครัวที่อบอุ่น แต่เมื่อพ่อของเธอซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวเสียชีวิตลง ครอบครัวประสบปัญหาเศรษฐกิจ บุษรอดต้องออกจากโรงเรียนมาเป็นลูกจ้างในร้านค้าเล็ก ๆ แห่งหนึ่งในเมือง ซึ่งเป็นต้นเหตุให้เธอถูกนายจ้างข่มขืนและต้องยอมให้เขาทำร้ายร่างกาย เพียงเพราะอยากได้เงินค่าแรงส่งให้แม่เป็นค่าเลี้ยงดูน้องเท่านั้น ดังคำกล่าวของบุษรอดที่เล่าให้ครูอรพินฟังว่า "เฝ้าแก่เข้าหาหนู หนูไม่ยอมเขาก็ทิ้งตบ ทั้งเตะ หนูไม่เคยไปไหนมาไหนอยู่แต่ในครัว หนูกลัวเขาจะไล่หนูออก หนูอยากได้เงินเดือนไปช่วยแม่เลี้ยงน้อง" (สุภา สิริสิงห. 2524 : 20) ถ้าหากพ่อของบุษรอดยังมีชีวิตอยู่ หรือครอบครัวไม่ต้องประสบปัญหาเศรษฐกิจ บุษรอดก็คงไม่ต้องออกจากโรงเรียนเพื่อมาพบกับสิ่งเลวร้ายที่สุดในชีวิตของลูกผู้หญิงเช่นนี้ ความยากจนจึงเป็นสาเหตุแรกที่ทำให้บุษรอดถูกข่มขืน

เมื่อบุษรอดยังเป็นเด็ก เธอเป็นเด็กน่ารักแจ่มใส เรียนหนังสือเก่ง แต่เมื่อครอบครัวของเธอประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจ บุษรอดต้องออกจากโรงเรียนมาเป็นลูกจ้าง ความ

ยากจน การพลัดพรากจากญาติพี่น้องและการถูกใช้ให้ทำงานหนัก ทำให้บุญรอดซึ่งเคยเป็นเด็ก ร่าเริง สดใญ่กลายเป็นเด็กอมทุกข์ หน้าตาไม่แจ่มใส สมองขาดการพัฒนา เพราะได้รับ อาหารไม่พอเพียง แม้แต่หนังสือก็ยังอ่านแทบไม่ออกเพราะขาดการฝึกฝน ร่างกายซึ่งควรเจริญ เติบโตจึงชะงักเพราะขาดสารอาหาร ยิ่งบุญรอดเป็นคนผิวคล้ำก็ยิ่งทำให้เธอไม่น่าดูมากขึ้นเท่า นั้น เมื่อบุญรอดหนีมาอยู่กับครูอรพินใหม่ ๆ ลูกชายของครูถึงกับเอ่ยถามมารดาต่อหน้าบุญรอดว่า "มันสกปรกหรือเปล่าแม่ ตัวดำดำ" (สุภา ลีวิสิงห. 2524 : 25) แต่ถึงแม้ว่าบุญรอดจะตัวดำ หรือสกปรกเพียงไหน บุญรอดก็ไม่อาจรอดพ้นจากการตกเป็นเหยื่อของการล่อลวงเกินทางเพศได้

ในขณะที่บุญรอดถูกเฝ้าแก่ขึ้นใจ บุญรอดมีอายุประมาณ 16 - 17 ปี ผู้ประพันธ์ไม่ได้ บรรยายพฤติกรรมของเธอในขณะนั้นไว้มากนัก แต่จากความรู้ลึกของครูอรพินที่มีต่อบุญรอดเป็น เครื่องยืนยันได้ว่า บุญรอดไม่ได้มีพฤติกรรมใดที่จะเป็นสาเหตุสูงใจหรือแสดงให้เห็นว่าเธอเป็น ฝ่ายชั่ววอนนายจ้างจนเป็นเหตุให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศขึ้น ดังความคิดที่ครูอรพินมีต่อเธอ ว่า "ครูอรพินส่ายหน้าด้วยความสังเวชใจ บุญรอดหน้าซื่อ ๆ ท่าทางซื่อ ๆ ถูกกล่าวหาว่าชั่วผู้ ชาย แท้จริงหล่อนเป็นเพียงเครื่องระบายอารมณ์ของเฝ้าแก่คนนั้นเท่านั้นเอง" (สุภา ลีวิสิงห. 2524 : 21) สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศที่แท้จริงของบุญรอด จึงไม่ได้มีสาเหตุมา จากบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมของเธอ แต่เกิดจากกิเลสตัณหาของผู้ชายที่ถือว่าตัวเองอยู่ในฐานะ ที่เหนือกว่า ดังเช่นที่ สุชีลา ต้นชัยนันท์ (2535 : 13 - 34) กล่าวว่า "การข่มขืนมิใช่ปัญหา พฤติกรรมทางเพศเท่านั้น แต่เป็นพฤติกรรมเชิงอำนาจที่ต้องการควบคุมอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งถูกสร้าง โดยสำนักของเพศชาย เพื่อควบคุมผู้หญิงทั้งหลายไว้ด้วยอำนาจแห่งความกลัว" ผู้ชายบางคน จึงมีจิตสำนึกที่ชอบถือโอกาสรังแกเพศที่อ่อนแอและผู้ที้อยู่ในสถานะที่ต่ำกว่าอยู่เสมอ โดยไม่คำนึงว่า สิ่งที่ทำไปนั้นก่อให้เกิดความทุกข์กับผู้ใดบ้าง แม้กระทั่งการโกงเงินเดือนค่าแรงซึ่งเป็นเงิน จำนวนน้อยนิดสำหรับตนเองแต่เงินจำนวนนี้สามารถต่อชีวิตให้กับผู้ยากจนได้อีกมากมาย คนพวก นี้ไม่เคยนึกถึงจิตใจของผู้อื่นนอกจากคอยจ้องหาโอกาสมาเป็นของตนเท่านั้น

การที่บุญรอดต้องตกเป็นเมียของเฝ้าแก่ ก็เนื่องมาจากว่าในขณะนั้นเมียของเฝ้าแก่ไป คลอดลูกที่โรงพยาบาลจึงเป็นโอกาสเหมาะที่เฝ้าแก่จะเข้าหาบุญรอดได้ แต่การกระทำของเขา แสดงให้เห็นถึงความป่าเถื่อนด้วยการลงมือทำร้ายร่างกายบุญรอดอย่างรุนแรง ที่สำคัญเมื่อเมีย ของตนเองกลับมาอยู่บ้าน เฝ้าแก่ก็ยังไม่วางใจเลิกล้มอยู่กับบุญรอด เมื่อเมียของเฝ้าแก่จับได้ เขากลับโยนความผิดไปให้บุญรอดว่าเป็นฝ่ายชั่ววอนให้ทำ เป็นเหตุให้บุญรอดถูกเมียของเฝ้าแก่ ตบตี หน้าซ้ำเฝ้าแก่ยังเอาเปรียบแรงงานของเธอโดยถือโอกาสไม่ให้เงินเดือนอีกด้วย การ กระทำของเขานอกจากจะแสดงให้เห็นถึงคัมภีราราคะที่เกิดจากกมลสันดานโดยแท้แล้ว ยังแสดง

ถึงความเห็นแก่ตัวอย่างร้ายกาจ ซึ่งไม่ได้มีสาเหตุมาจากค่านิยมของเพศชายที่เห็นสตรีเป็นเพียงเครื่องบำบัตอามรณ์ทางเพศเท่านั้น แต่ยังเป็นค่านิยมทางเพศของนายจ้างที่ชอบถือโอกาสฉวยฉวยลูกจ้างที่เป็นหญิงสาว เพราะเชื่อว่าพวกเธอจะไม่กล้าร้องเรียนเอาความผิดเนื่องจากกลัวความอับอายที่จะได้รับ และกลัวว่าจะไม่มีใครเชื่อถือเธอเนื่องจากสถานภาพทางสังคมที่ต่ำกว่านายจ้างของพวกเธอ ทำให้สาวใช้หลายคนถูกกล่าวหาว่าพวกเธอหวังรวยทางลัดโดยการไ้เรือนร่างของเธอมุกัดนายจ้างด้วยการยั่วยวนจนทำให้เขาเกิดความต้องการทางเพศขึ้นมา รวมถึงความกลัวว่าจะต้องออกจากงานหากเธอทำให้นายจ้างไม่พอใจ ด้วยเหตุผลเหล่านี้ทำให้พวกเธอไม่กล้าเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ใครฟัง และยอมรับสภาพการเป็นนางบำเรอของนายจ้างด้วยความขมขื่น

ดังนั้นในนวนิยายเรื่องนี้ค่านิยมทางเพศจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ตัวละครถูกล่วงเกินทางเพศ โดยมีความขากจนเป็นมูลเหตุเริ่มต้นที่ทำให้เกิดการล่วงเกินทางเพศ

สาย จากนวนิยายเรื่อง เข็ญ

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

สายอาศัยอยู่กับครอบครัวยากจน จึงมาอาศัยอยู่กับญาติห่าง ๆ โดยมีหน้าที่ดูแลบ้านในบ้านที่สายอาศัยอยู่นอกจากญาติซึ่งมีฐานะเป็นทั้งญาติและนายจ้างแล้ว ยังมีสามีของญาติ-รัตน์ซึ่งไม่ค่อยอยู่บ้านเพราะมีอาชีพที่ต้องเดินทางไปต่างจังหวัด และลูกชายวัยรุ่นอีกสองคน คนโตอาศัยชอบเล่นการพนัน คนเล็กอาศัยชอบคบหาอยู่กับนักเลง ทั้งคู่มีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจึงมักมีปากเสียงและสร้างปัญหาให้กับสายอยู่เสมอ ในช่วงปิดภาคเรียน ด้วยความที่อยากให้ออกไปติดบ้าน พ่อแม่จึงหาวิธีใดมาให้อุทิศโดยไม่เฉลียวใจว่าเด็กทั้งสองจะนำภาพยนต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความทารุณโหดเหี้ยมและการร่วมเพศมาดู เมื่อเกิดอารมณ์ใคร่และไม่สามารถหาทางระบายออกได้ สองพี่น้องจึงคิดจะใช้สายเป็นที่ระบายอารมณ์ทางเพศของตนเองโดยไม่คำนึงว่าสายนั้นไม่ได้เป็นเพียงลูกจ้างเท่านั้น แต่ยังมีศักดิ์เป็นน้าของพวกตนอีกด้วย

วันหนึ่งข้อต่อท่อน้ำประปาในห้องน้ำเกิดหลวม สายจึงเรียกเรื่องที่ถูกลูกชายคนโตของนายจ้างให้น้ำช่วยซ่อมท่อน้ำ ความที่ไม่คุ้นเคยกับการใช้เครื่องมือ สายจึงเสียหลักล้มลง ทำให้กระดูกเสียวขาด เรื่องถูกขู่จะจับอารมณ์ตนเองไม่ได้จึงฉวยฉวยสาย ในขณะที่นั้นรอนราญน้องชายของเรื่องถูกขู่เข้ามาเห็นเหตุการณ์พอดีจึงช่วยพี่ชายร่วมข่มขืนสายอีกคนหนึ่ง

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

สายถูกเรื่องฤทธิ์ลูกชายของนายจ้างลวนลามและพยายามขืนใจเธอ แต่สายดันทนต่อสู้จนสุดความสามารถและอาจรอดพ้นจากการถูกข่มขืน ถ้าหากว่ารอนราญน้องชายของเรื่องฤทธิ์จะไม่เข้ามาช่วยพี่ชายอีกแรงหนึ่งและใช้ความรุนแรงจนทำให้สายเสียชีวิต ในกรณีของสายแม้เธอไม่ได้ถูกข่มขืน แต่เธอก็ถูกล่วงเกินทางเพศจากเพศที่แข็งแกร่งและด้วยจำนวนคนที่มากกว่าจนเป็นเหตุให้เสียชีวิตก่อนเวลาอันสมควร โดยมีสาเหตุมาจากการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

เนื่องจากครอบครัวของสายมีฐานะยากจน สายจึงต้องมาอาศัยอยู่กับภักย์รัตน์ซึ่งเป็นญาติห่าง ๆ ของสาย ถึงจะอยู่ในฐานะกึ่งญาติกึ่งคนรับใช้แต่สายก็มีความสุขกว่าอยู่บ้าน เพราะนอกจากไม่ต้องทำงานหนักแล้วยังมีอาหารการกินอุดมสมบูรณ์ขึ้น ร่างกายจึงเติบโตวบอ้วนสมวัยสาว สายชอบนั่งกระโจมกอกาบน้ำในคลองหลังบ้านโดยไม่ได้เฉลียวใจว่าเรื่องฤทธิ์ลูกชายคนโตของภักย์รัตน์จะคิดไม่ดีกับเธอ เพราะสายอยู่บ้านนี้มาหลายปีและเป็นญาติห่าง ๆ กับภักย์รัตน์จึงมีศักดิ์เป็นน้าของเด็กหนุ่มทั้งสองคนด้วย สายลืมไปว่าเด็กทั้งคู่เติบโตเป็นหนุ่มแล้วโดยเฉพาะเรื่องฤทธิ์ซึ่งมีอายุสิบหกปีแต่รูปร่างสูงใหญ่ราวกับหนุ่มอายุสี่สิบ เรื่องฤทธิ์เองก็มีความรู้สึกรูปร่างของสายทำให้เขาเกิดความรู้สึกแปลก ๆ ขึ้นมา ดังที่ผู้ประพันธ์บรรยายความรู้สึกของเรื่องฤทธิ์ไว้ในตอนหนึ่งว่า

สายชอบลงไปแช่น้ำในคลอง นั่งกระโจมกอก พอน้ำจากน้ำฝ้านั่งแนบเนื้อเห็นรูปร่าง ทำเอาเรื่องฤทธิ์ต้องกลืนน้ำลายล้าคอแห้งผาก ถ้าสายผอมแห้งเหมือนคนใช้บ้านถัดไปก็ไม่ใช่ไรหรอก...รูปร่างของหล่อนไม่ทำให้หนุ่มน้อยเกิดอารมณ์เลย แต่สายนี่สิ ทรวงอกของหล่อนค่อนข้างจะเหลือเกินเหลือใช้ผู้ชายหน่อย สะโพกผาย หน้าท้องแบนราบ หล่อนชอบถลกผ้าถุงขึ้นมาแล้วม้วนชายผ้าบิดเป็นเกลียวให้น้ำออกก่อนผลัดผ้าถุงผืนใหม่ เมื่อก่อนเรื่องฤทธิ์เห็นแล้วไม่เกิดความรู้สึกอะไร...หากเมื่อวันวาน เขาไม่มีแรงที่จะล้อหล่อนอีกแล้ว เขาเพิ่งสังเกตเห็นว่าน้องของสายตรงแนว ขาอ่อนก็อวบอัด และขาดีจริง ๆ เขาอยากเห็นมากกว่านี้ ตอนสายผลัดผ้าถุงผ้าด้านหลังห้อยต่ำ เห็นหลังขาวม้จะไม่ขาวอย่างขาอ่อน มีรอยเลือดขึ้นในด่างเป็นแนวตามขวาง แต่เรื่องฤทธิ์ก็ใจสั้นระริก ถ้าได้เห็นมากกว่านี้จะเป็นอย่างไร เด็กหนุ่มอยากรู้ใจตัวเองนัก"

(สุภา สิริสิงห. 2527 : 56 - 57)

สาธชอบอาบน้ำคลอง เพราะนอกจากสะดวกสบายแล้วยังประหยัดค่าน้ำประปาอีกด้วย เมื่ออาบน้ำเสร็จสาธจะผลัดผ้าตรงนั้นโดยไม่ได้สนใจว่าจะมีใครคอยดูเธออยู่หรือเปล่า เพราะสาธประพฤติเช่นนั้นจนกลายเป็นความเคยชิน จึงไม่ระแวงว่าพฤติกรรมของเธอจะเป็นการชั่วร้ายให้เกิดการล่วงเกินทางเพศขึ้น สาธรู้ว่าลูกชายของนายจ้างเป็นเด็กก้าวร้าว แต่สาธไม่คิดว่าพวกเขาจะคิดร้ายกับเธอ ถ้าสาธอาบน้ำในห้องน้ำที่มีคิติด ไม่นั่งกระโจมอกอาบน้ำคลอง หรือผลัดผ้าให้เด็กหนุ่มเห็น เรื่องฤทธิ์อาจไม่เกิดจินตนาการหรือเกิดอารมณ์ขึ้นได้โดยง่าย เพราะเมื่อความอยากรู้อยากเห็น เรื่องฤทธิ์ถึงกับออกอุบายทำกระจกห้องน้ำแตก และเจาะรูห้องนอนของสาธเพื่อจะได้แอบดูรูปร่างของเธอได้ถนัดยิ่งขึ้น เมื่อเห็นแล้วก็เกิดอารมณ์ทางเพศขึ้นมาจนต้องออกไปหาทางพ่อนคลาสิกกับหญิงขายบริการนอกบ้าน แต่เรื่องฤทธิ์ก็ไม่เงินมากพอที่จะออกไปปลดปล่อยอารมณ์ทางเพศกับหญิงขายบริการได้ทุกครั้ง เมื่อเกิดอารมณ์ทางเพศขึ้นมาอีก เรื่องฤทธิ์จึงเกิดความคิดชั่วร้ายจะใช้สาธเป็นเครื่องปลดปล่อยทุกข์ทางเพศของตน

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ารูปร่างของสาธและพฤติกรรมที่ไม่รู้จักระมัดระวังตัวของเธอ เป็นสาเหตุชั่วร้ายให้เด็กหนุ่มอย่างเรื่องฤทธิ์เกิดอารมณ์ทางเพศขึ้น แต่สาเหตุสำคัญที่ทำให้สาธถูกข่มขืนไม่ได้มาจากรูปร่างหรือการไม่รู้จักระมัดระวังตนเองเท่านั้น สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เลวร้าย ซึ่งหล่อหลอมให้ลูกชายของนายจ้างทั้งคู่มีพฤติกรรมก้าวร้าว จนเป็นเหตุให้ก่อเหตุการณ์ที่น่าสลดใจขึ้น บ้านของฤทธิ์รัตนปลูกอยู่ชานเมือง ตัวบ้านอยู่กลางซอยสุดซอยเป็นโรงงานแห่งหนึ่ง ใกล้บ้านเป็นบ่อนการพนันที่เรื่องฤทธิ์ลูกชายคนโตชอบไปเล่นการพนัน ถัดไปเป็นบ่อนชนไก่แหล่งของพวกจิ๊กโก๋ประจำซอย ซึ่งรอนราญลูกชายคนเล็กของฤทธิ์รัตนชอบไปมั่วสุมอยู่เสมอ โบตันได้บรรยายให้ผู้อ่านเห็นภาพโดยรวมของสภาพแวดล้อมไว้ว่า "สาวใหญ่บ้านต้นไทรคนหนึ่งมีอาชีพโสเภณี หม่อมหลายคนในบ้านนั้นเป็นพวกขี้เมา คนแก่ปากปลาร้า ก๊อ๊กนักบิด" (สุภา สิริสิงห. 2527 : 24) ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจทำให้สองสามีภรรยาไม่มีเวลาให้ลูกมากนักเพราะมีวุ่นแต่ทำงานเพื่อหาเงินให้พอสำหรับค่าใช้จ่ายในครอบครัวแต่ละเดือน ตัวของฤทธิ์รัตนเองต้องออกจากบ้านแต่เช้ากว่าจะกลับถึงบ้านก็เป็นเวลาดึก สามีของเธอก็ต้องเดินทางไปต่างจังหวัดเดือนหนึ่งเป็นเวลาหลายวัน ทั้งคู่ไม่มีเวลาอยู่กับลูกมากนัก คงมีแต่สาธเท่านั้นที่อยู่บ้านกับเด็กหนุ่มทั้งสอง แต่สาธก็ไม่อยู่ในฐานะที่จะบังคับให้เด็กอยู่ในโอวาทของเธอได้ ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจว่าทำไมทั้งคู่จึงใช้เวลาว่างในช่วงปิดเรียนอย่างเสรี ถ้าหากพวกเขาอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่เล่นการพนัน หรือมั่วสุมกับนักเลง พวกเขาจะมีพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ไม่เบี่ยงเบนไปในทางทำลายเช่นนี้

ถึงแม้จะไม่สามารถสรุปได้ว่า สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นต้นเหตุที่ทำให้สายถูกข่มขืน แต่สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมมีส่วนผลักดันให้ผู้กระทำผิดกล้าทำในสิ่งที่เลวร้ายนั้น เพราะสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบต่อสภาพจิตใจและพฤติกรรมของบุคคล หากบุคคลอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี จิตใจย่อมตั้งงามตามไปด้วย แต่ถ้าหากบุคคลอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมเลวร้าย ก็จะมีจิตใจที่หดหู่ มองโลกในแง่ร้าย หรือประพฤติร้ายตามไปด้วย เพราะทั้งสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมล้วนมีผลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของบุคคล

รอนราญได้วีดีโอเทปมาจากเพื่อนซึ่งเป็นจิ๊กโก๋ประจำซอย เป็นภาพยนตร์ที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงของการต่อสู้และมีบทรักที่เปิดเผย ทำให้ทั้งคู่เกิดอารมณ์ทางเพศขึ้นมา รอนราญยังเป็นคนไม่เข้าใจความรู้สึกที่เกิดขึ้นคืนแรก แต่เรื่องฤทธิ์กำลังเป็นหนุ่ม และมีประสบการณ์ด้านนี้มาบ้างแล้ว จึงเข้าใจความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้ดีกว่า ดังที่ผู้ประพันธ์บรรยายพฤติกรรมของทั้งคู่ในตอนหนึ่งว่า

ภาพที่ปรากฏในจอโทรทัศน์ตอนแรก ๆ ไม่ทำให้เรื่องฤทธิ์รู้สึกอะไร จนเมื่อผ่านไป ๗ นัยน์ตาของเขาก็เบิกกว้างขึ้น ๆ "พิฤทธิ์เคยไหมแบบนี้" รอนราญมองภาพในจอตาไม่กระพริบ
เรื่องฤทธิ์ไม่ตอบ เขารู้สึกร้อนที่ศีรษะ และคอซ ๆ แผล่ขานไปทีอก จนถึงท้องน้อยและ
คอขลงต่ำไปอีก

(สุภา สิริสิงห. 2527 : 43 - 44)

ภาพจากวีดีโอเทปที่เรื่องฤทธิ์ได้เห็น ทำให้เขาอนไม่หลับ จนต้องหาทางช่วยตัวเองโดยการไปเที่ยวช้อปปิ้ง แต่พลาดพลั้งถูกหญิงค้อนอนขโมยเงินไปจนหมด และตนเองยังติดโรคมานี้ด้วย รอนราญยังคงนำวีดีโอลามกมาดูอยู่เสมอโดยที่พ่อและแม่ของเขาไม่รู้ ดังนั้นเมื่อเรื่องฤทธิ์ไม่มีเงินที่จะออกไปหาทางระบายอารมณ์ใคร่ที่เกิดขึ้น จึงนึกถึงสาย ดังความคิดของเขาในขณะนั้นว่า "แล้วจะทำอย่างไรดีเมื่อเกิดอารมณ์ขึ้นนี้อีก เจ้าหนุ่มถอนใจ พลันสายตาเหลือบไปเห็น สะโพกดอกไม้วีวของสายเข้า...หัวใจเขาเต้นรัวขึ้นทันควัน" (สุภา สิริสิงห. 2527 : 101) ไม่เพียงแต่เรื่องฤทธิ์เท่านั้นที่มีความคิดเช่นนี้ น้องชายของเขาก็คิดเช่นนั้นกับสายด้วยถึงกับเอ่ยกับพี่ชายเพื่อคะเนความคิดของเขาว่า "ทำไมเราถึงไม่หาใครสักคนไว้นะ" เรื่องฤทธิ์ชำเลื่องสายตาไปนอกห้องเพราะนึกถึงสาย รอนราญจับสายตากิริยาของพี่ชายก็รู้ทัน" (สุภา สิริสิงห. 2527 : 135)

วันหนึ่งสาธและเรื่องฤทธิ์ช่วยกันซ่อมท่อประปาในห้องน้ำ สาธเกิดเสียหลักล้มลงกับพื้นห้องน้ำ เป็นเหตุให้เลือดขาดและผิวหนังหลุด จนเปิดเผยให้เห็นร่างกายบางส่วน ทำให้เรื่องฤทธิ์เกิดระงับอารมณ์ไม่ได้ จึงลวนลามสาธ ซึ่งเป็นเวลาเดียวกับที่รอนราญเข้ามาเห็นเหตุการณ์ในขณะนั้นพอดี ดังที่ผู้ประพันธ์บรรยายเหตุการณ์ในขณะนั้นไว้ว่า "รอนราญยืนตาแทบกล่นออกมานอกบ้านทั้งที่อยู่นอกห้องน้ำ เรื่องฤทธิ์ระงับอารมณ์ไว้ไม่อยู่เมื่อเห็นอกเลือดขาดของสาธ เพราะสิ่งที่ปรากฏอยู่ใกล้จมูกของเขานั้นชั่วตาเหลือกำลัง มือขวาของเขาจึงปล่อยท่อประปาและเอื้อมไปจับที่ตรงนั้น" (สุภา สิริสิงห. 2527 : 141) สาธคืนรนต่อสู้ เมื่อเรื่องฤทธิ์ลวนลามเขอรอนราญก็สนุกและอยากมีส่วนร่วมด้วย จึงเข้าช่วยเหลือพี่ชายอีกแรงหนึ่ง แต่รอนราญเป็นคนชอบความรุนแรงอยู่แล้วจึงพลั้งมือทำร้ายสาธจนถึงแก่ความตาย

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าในนวนิยายเรื่อง "เชื้อ" นี้ นอกจากรูปร่างและพฤติกรรมของตัวละครหญิงซึ่งเป็นสาเหตุชั่วๆให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศแล้ว วิดีโอเทปซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่มีการแสดงบทรักอย่างเปิดเผยจนสามารถสร้างอารมณ์ให้เกิดขึ้นกับผู้ดู รวมถึงสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุที่ส่งผลให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศได้ทั้งสิ้น ยิ่งเด็กหนุ่มผู้กระทำการล่วงละเมิดได้รับแรงกระตุ้นจากสาเหตุทั้งหมดก็ยิ่งส่งผลให้กระทำความผิดทางเพศได้ง่ายขึ้น ถ้าหากเด็กทั้งคู่อยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี รู้จักใช้เวลาว่างให้เหมาะสม หรือผู้ปกครองให้ความสนใจกับการเลือกใช้สื่อเพื่อความบันเทิงของเด็กในปกครอง พวกเขาคงไม่หมกมุ่นอยู่กับเรื่องเช่นนี้จนเป็นเหตุให้เกิดเรื่องน่าสลดใจขึ้น

วันทนี วาสิกะสิน (2526 : 386 - 387) กล่าวถึงภัยจากสื่อทางเทคโนโลยีเหล่านี้ไว้ว่า "การนำเรื่องเพศมาใช้ในทางสื่อบรรจุ เช่น หนังสือและภาพยนต์ลามกนั้น จัดว่าเป็นสื่อมวลชนที่เป็นภัยต่อความรู้ ทศนคติและพฤติกรรมทางเพศของคนในสังคมเป็นอย่างมาก เพราะภายหลังจากการอ่านหนังสือหรือดูภาพยนต์ที่มีเจตนาจะกระตุ้นความรู้สึกลงในเรื่องเพศแล้ว อาจทำให้เกิดความรู้สึกต้องการทางเพศจนห้ามไม่ไหว หรือเกิดความรู้สึกอยากทดลองด้วยความไม่รู้ และด้วยความรู้สึกแปลก" เหมือนดังเช่นเด็กหนุ่มทั้งคู่ที่ดูภาพยนต์จากวิดีโอเทปแล้วเกิดความคิดชั่วร้ายขึ้นมา

แวนทิพย์ จากนวนิยายเรื่อง กว่าจะรู้เคียงสา

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

แวนทิพย์เป็นลูกสาวของผู้ดีเก่าทางเหนือ เธอพร้อมด้วยรูปสมบัติ ทรัพย์สมบัติ และคุณสมบัติ แต่แวนทิพย์ถูกมารดาเลี้ยงดูอย่างเข้มงวดและวางกรอบชีวิตไว้ให้ รวมทั้งคอยบงการให้เธอเป็นดังที่ท่านต้องการ แวนทิพย์ไม่เคยเรียนรู้เรื่องที่จะต้องดูแลตนเองในการดำเนินชีวิตขาดประสบการณ์จากโลกภายนอก เธอรู้แต่เรื่องในบ้านและในห้องเรียนเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนั้น แวนทิพย์จึงเป็นเด็กที่อ่อนไหวและเชื่อคนง่าย

ในงานกีฬานักเรียนประจำจังหวัด แวนทิพย์ได้รับเลือกให้เป็นดรัมเมเยอร์ ทำให้เธอรู้จักกับชยานักฟุตบอลหนุ่มน้อยชื่อดัง ความสัมพันธ์ของทั้งคู่ดำเนินไปจนถึงขั้นลักลอบได้เสียกัน เมื่อแวนทิพย์ตั้งครรภ์ เธอและชยาจึงตัดสินใจหนีเข้ากรุงเทพฯ ๙ ชยาได้ทำงานในร้านซ่อมรถจักรยาน ส่วนแวนทิพย์ได้งานเป็นคนรับใช้ในบ้านแห่งหนึ่ง แวนทิพย์ทำได้ไม่นานก็ถูกนายจ้างขี้ใจจริงหนีไปหาชยา แต่ชยาดิตดาเสด็จติดไม่สามารถให้ความช่วยเหลือเธอได้ เธอจึงไปหาแฉล้มเจ้าของบ้านที่เธอและชยาเคยเช่าอยู่ โดยไม่รู้ว่าแฉล้มมีอาชีพเป็นนายหน้าค้าผู้หญิง แฉล้มให้ความช่วยเหลือเธออย่างดี และพาไปฝากงานในสโมสรแห่งหนึ่งซึ่งเป็นสโมสรสำหรับผู้ชายนักเที่ยว แวนทิพย์เสียตัวให้กับเสียเจ้าของสโมสรในสัปดาห์แรกที่ไปถึง แม้จะนึกถึงแก๊สแต่เธอก็อดทนเพื่อลูก เมื่อแวนทิพย์ถูกไล่ออกจากงานเพราะเสียจับได้ว่าเธอท้องจึงกลับไปหาแฉล้มและได้ทราบข่าวการตายของชยา แฉล้มจึงให้แวนทิพย์พักอยู่ด้วยและหลอกว่าจะส่งเธอกลับบ้านหลังจากคลอดแล้ว แต่แท้จริงแฉล้มวางแผนขายเธอให้กับเจ้าของห้องแห่งหนึ่งทางภาคใต้

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

แวนทิพย์เป็นเด็กสาวที่พร้อมด้วยทรัพย์สมบัติ และรูปสมบัติ ความสวยทำให้เธอได้รับเลือกเป็นดรัมเมเยอร์ในงานแข่งขันกีฬานักเรียนประจำจังหวัด แวนทิพย์มีอนาคตที่สดใสรออยู่เบื้องหน้า ถ้าหากเธอจะไม่ได้มาเป็นดรัมเมเยอร์ซึ่งทำให้พบกับชยานักกีฬานุ่มน้อยรูปงามเสียก่อน เมื่อถูกชยาตามตื้อไม่ก็ตั้งแวนทิพย์ก็ตกเป็นของชยาด้วยความเต็มใจ เมื่อเธอตั้งครรภ์ทั้งคู่ตัดสินใจหนีเข้ากรุงเทพฯ ๙ ทำให้แวนทิพย์ต้องมาเป็นคนใช้ในบ้านของสมจิตรซึ่งมีอาชีพเป็นครูสมจิตรอยู่บ้านกับมารดาชราและลูกสาวเล็ก ๆ สองคน สามีของสมจิตรมีอาชีพเป็นพนักงานขาย

จึงไม่ค่อยกลับบ้าน เมื่อแวนทิพย์พบสามีของสมจิตรเธอรู้สึกใจหายวาบ เพราะสายตาของเขาไม่สามารถปกปิดแววชั่วร้ายเมื่อมองมายังเธอได้ "สายตาของเขาที่มองหล่อนนั้น เหมือนแมวกำลังจ้องจับลูกไก่ มันคมวาว กรูมกริม เขามองนวลเนื้อที่อกหล่อนเหมือนกับว่าหล่อนไม่ได้สวมเสื้อ" (สุภา สิริสิงห. 2528 : 251) แวนทิพย์รู้สึกกลัวสามีของสมจิตร เธอคิดว่าหากเธอคิดร้ายเธอคงทำได้โดยง่าย เพราะห้องที่แวนทิพย์อยู่ไม่มีประตูมีเพียงม่านกันไว้เท่านั้น แต่เธอยังอุ่นใจว่าสมจิตรไม่เคยไปไหนในเวลาค่าคืน แต่เหตุการณ์ก็ไม่เป็นดังที่เธอคิด คืนหนึ่งสมจิตรไม่อยู่บ้าน เพราะต้องช่วยจัดรถบุปผชาติในงานวันวิสาขบูชาที่โรงเรียน ตอนบ่ายสมจิตรกลับมาดูแลบ้านและออกไปอีกครั้งในตอนเย็น โดยที่ไม่รู้ว่าเมื่อเธอออกจากบ้านไปแล้วเพียงครู่เดียวสามีของเธอก็กลับถึงบ้าน เขาให้เหตุผลกับมารดาของสมจิตรว่าเป็นห่วงบ้าน เพราะรู้ว่าวันนี้สมจิตรต้องอยู่ทำงานกลางคืนที่โรงเรียน คืนนั้นแวนทิพย์รอจนสามีของสมจิตรขึ้นนอนแล้ว เธอก็กล้าเปลี่ยนเสื้อผ้าอาบน้ำนอน และหลับสนิทเพราะความเหนื่อย มารู้สึกตัวตื่นอีกครั้งเพราะรู้สึกหายใจไม่สะดวก มีอะไรบางอย่างทับหน้าอกเธออยู่ หากเมื่อตื่นแล้วสิ่งที่ทับหน้าอกเธออยู่เป็นสามีของสมจิตร แวนทิพย์พยายามดิ้นรน และร้องบอกว่าเธอมีสามีแล้ว และกำลังมีท้องอยู่ด้วย แต่เขากลับยังทำรุนแรงขึ้นโดยไม่สนใจว่าเธอจะเจ็บหรือไม่ ดังที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายไว้ว่า "แวนทิพย์ตื่น ร้องออกมาเสียงดังได้คำหนึ่ง มันก็เอาฝ่าอะไรไม่รู้ همین ๆ อุดปากหล่อนไว้ สองมือกดหัวไหล่จนเจ็บราวไปทั่ว หล่อนงอเข้าขึ้นหนีบขา มันเล็ดอ้อยป๊าเข้าที่สะดืออกแล้วกดหน้าท้องหล่อนด้วยหัวเข้า แวนทิพย์เจ็บจนร้องกรีด แต่เสียงไม่อาจหลุดออกมาได้เพราะผ้าอุดไว้แน่น" (สุภา สิริสิงห. 2528 : 280)

ความสวสของแวนทิพย์เป็นสาเหตุกระตุ้นให้เพศชายเกิดความรู้สึกทางเพศ แวนทิพย์เคยภูมิใจในความงามของตนเอง แต่เมื่อเธอได้ออกมาเผชิญกับโลกภายนอกกลับนึกอศากให้ตนเองสวสน้อยลงกว่าที่เป็นอยู่ เพราะเริ่มตระหนักถึงภัยอันตรายของผู้หญิงที่อาจเกิดขึ้นได้เสมอ เพราะความสวสเป็นเหตุ ดังปรากฏในความคิดของแวนทิพย์ตอนหนึ่งว่า "แวนทิพย์ริมฝีปากสั่นระริก หล่อนเห็นแววตาของคนข้างห้องแล้วใจคอไม่ดีเลย การเป็นผู้หญิงหน้าตาสวสเกินไปถึงอันตรายอย่างนี้เอง ไม่ดีเลยจริง ๆ ถ้าแวนทิพย์สวสน้อยกว่านี้สักหน่อยคงไม่สะดุดตาผู้คนเช่นนี้" (สุภา สิริสิงห. 2528 : 229)

ในขณะที่แวนทิพย์คบกับชชา เป็นเวลาที่ครอบครัวของเธอกำลังเกิดปัญหา คุณแม่เริ่มสงสัยในพฤติกรรมของคุณพ่อของเธอ จึงต้องตามไปควบคุมคุณพ่อที่โรงงาน ทำให้ไม่มีเวลาเข้มงวดกับเธอเหมือนเดิมอีก เป็นการเปิดโอกาสให้เธอแอบมาพบกับชชาได้สะดวกยิ่งขึ้นโดยไม่สน

ใจว่าจะเกิดอะไรขึ้นในครอบครัวของเธอ ดังที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายความรู้สึกของแวนทิพย์ในขณะนั้นไว้ว่า

รถเครื่องหลายสีหลายคันแล่นไปตามถนนนอกเมือง สู่หน้าตึกอันเลื่องชื่อของจังหวัดในวนอุทยาน แวนทิพย์เกาะก้ำยารถวาลีรีดน์ มองสองข้างทางอย่างเพลิดเพลิน ไม่นึกถึงวาลถึงสภาพใกล้บ้านแตกของครอบครัวตน คุณพ่อจะมีเมียน้อยก็เรื่องของท่าน คุณแม่จะทุกข์ระทมตามหึงตามคุมก็เรื่องของท่าน ดีเสียอีกจะได้ไม่มีเวลามาคุมแวนทิพย์ให้อึดอัดหัวอก จะได้มีอิสระบ้าง

(สุภา สิริสิงห. 2528 : 111)

แวนทิพย์ถูกเลี้ยงดูมาอย่างโบราณ คุณแม่ของเธอเป็นคนเข้มงวด ท่านไม่ชอบให้เธอคบเพื่อนมากนักโดยเฉพาะเพื่อนชาย แวนทิพย์จึงไม่เคยรู้รสชาติของการมีเพื่อนต่างเพศ ไม่เคยได้รับอิสระ โลกของเธอมีเพียงบ้านและโรงเรียนเท่านั้น เมื่อแวนทิพย์มีโอกาสดูรู้จักกับชาย จึงตื่นเต้นและพึงพอใจ เพราะการมีเพื่อนต่างเพศเป็นประสบการณ์ใหม่สำหรับเธอ ยิ่งแวนทิพย์ถูกเลี้ยงดูมาอย่างเข้มงวดไม่เคยตัดสินใจหรือทำอะไรด้วยตัวเอง แวนทิพย์จึงขาดประสบการณ์ในชีวิตและไร้เดียงสาเกินไปสำหรับโลกภายนอก

ความไร้เดียงสาและไร้ประสบการณ์ในชีวิตของแวนทิพย์ ทำให้เธอเป็นเด็กสาวที่อ่อนไหวและเชื่อคนง่าย ความอ่อนไหวทำให้แวนทิพย์ตกเป็นของชายด้วยความเต็มใจและง่ายดาย ดังนั้นการเชื่อคนง่าย หรือการไว้วางใจคนแปลกหน้า และความอ่อนต่อโลกต่อชีวิตก็เป็นสาเหตุให้มีการล่อลวงเพื่อลวงเกินทางเพศได้ง่ายขึ้น ดังที่แวนทิพย์ตกเป็นเหยื่อของแฉล้มเจ้าของบ้านเช่าที่เธอและชายาเคยเช่าอยู่หลายครั้งโดยที่แวนทิพย์ไม่รู้ตัว

ครั้งแรกเมื่อแวนทิพย์มาอยู่กรุงเทพ ฯ ใหม่ ๆ เธอได้งานทำเป็นคนใช้ในบ้านของครูสมจิตรจากการแนะนำของแฉล้มเจ้าของบ้านเช่าเป็นเหตุให้ถูกสามีของสมจิตรขึ้นใจ ทั้งที่แฉล้มรู้ว่าสามีของสมจิตรเป็นคนเจ้าชู้ สาวใช้หลายรายจึงอยู่ไม่ได้ แฉล้มเองก็เคยมีความสัมพันธ์กับเขาอยู่ระยะหนึ่ง แต่แฉล้มก็ยังแนะนำแวนทิพย์ให้ไปทำงานกับสมจิตรทั้งที่รู้ว่าสามีของสมจิตรต้องถือโอกาสลวนลามแวนทิพย์ ดังความคิดของแฉล้มที่มีต่อแวนทิพย์เมื่อเธอย้อนกลับมาขอความช่วยเหลือจากแฉล้มอีกครั้งว่า "อาศิยะอะ ได้"...หล่อนลากเสียงยาว แววดาววาวับขึ้นวูบหนึ่ง ในที่สุดหล่อนก็ต้องกลับมา หล่อนไม่มีที่ไปหรอก เมื่อนำไปฝากงานที่บ้านครูสมจิตรนั้นแฉล้มรู้ที่อยู่แล้ว แม่สาวคนนั้นไม่มีทางอยู่บ้านนั้นได้นาน หล่อนรู้จักคนในบ้านนั้นดี" (สุภา สิริสิงห.

2528 : 289) แฉล้มรู้ว่าเมื่อหมดหนทางแวนทิพย์ต้องย้อนกลับมาหาตน เพราะแวนทิพย์ไม่รู้จักใครในกรุงเทพ ฯ นอกจากชยาและเชอ แฉล้มจึงรอเวลาที่แวนทิพย์จะย้อนกลับมาขอความช่วยเหลือจากตน ซึ่งก็เป็นดังที่คิด เพราะเมื่อแวนทิพย์หนีออกจากบ้านของสมจิตหลังจากที่ถูกสามีของสมจิตขึ้นใจ แวนทิพย์ไปหาชยาแต่ชยาดิดดาเสียดใจไม่สามารถช่วยเหลือเธอได้ แวนทิพย์จึงไปหาแฉล้มซึ่งให้ความช่วยเหลืออย่างดี แฉล้มพาแวนทิพย์ไปทำงานในสถานบริการแห่งหนึ่งซึ่งเป็นสโมสรสำหรับผู้ชายนักเที่ยว โดยแฉล้มจะได้รับเงินเป็นค่านายหน้าจากการพาผู้หญิงมาไว้ในแต่ละครั้ง และผู้หญิงทุกคนจะต้องเป็นนางบำเรอของเสียเจ้าของสโมสรเสียก่อน เมื่อเสียเปื้อนแล้วจึงถูกส่งไปต้อนรับแขกที่มาเที่ยวต่อไป แฉล้มรู้เรื่องเหล่านี้ตั้งแต่แฉล้มไม่เคยนึกถึงใครนอกจากผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับเท่านั้น โดยไม่คำนึงว่าการกระทำของตนจะสร้างความเจ็บช้ำให้กับใครบ้าง แฉล้มพาแวนทิพย์ไปให้เสียเพราะแวนทิพย์สวยและชื่อ ไม่ทันเล่ห์เหลี่ยมตน อีกทั้งแวนทิพย์ไม่ยอมทำแท้ง จึงต้องหางานให้แวนทิพย์ทำเพื่อรอเวลาให้แวนทิพย์คลอดเสียก่อนจึงจะขายเธอให้เจ้าของช่องเป็นรายต่อไป

แวนทิพย์ต้องจำยอมเป็นนางบำเรอของเสียเพราะไม่มีทางเลือกอื่นที่ดีกว่านี้ เมื่อถูกไล่ออกจากงานเพราะเสียจับได้ว่าเธอท้อง แวนทิพย์กลับมาอยู่กับแฉล้มเพราะคิดว่าแฉล้มเป็นคนดีมีน้ำใจ แฉล้มให้แวนทิพย์พักอยู่ด้วยโดยรับปากว่าเมื่อคลอดแล้วจะเป็นธุระส่งเธอกลับบ้าน แต่แวนทิพย์และลูกไม่มีโอกาสกลับบ้าน เพราะแฉล้มขายเธอและลูกให้กับเจ้าของช่องแห่งหนึ่ง รดคันที่แฉล้มบอกว่าจะพาแวนทิพย์และลูกกลับบ้านนั้นกลายเป็นพาหนะที่ส่งเธอและลูกไปสู่ขุมรกรบนดินนั่นเอง แวนทิพย์ถูกแฉล้มหลอกลวงเพื่อหาผลประโยชน์จากเธอเพียงเพราะความเห็นแก่ตัวของแฉล้มที่มีมากจนไม่คำนึงว่าตนเองได้เหยียบย่ำทำร้ายแวนทิพย์โดยที่แวนทิพย์ไม่เคยสร้าง ความเดือดร้อนหรือทำร้ายแฉล้มเลย ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ที่มีมากจนไม่คำนึงถึงศีลธรรมหรือความถูกต้องใด ๆ ก็เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการล่วงเกินทางเพศ

ถึงแม้รูปร่างหน้าตาของแวนทิพย์จะเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ แต่ก็เป็นเพียงสาเหตุจูงใจเท่านั้นยังไม่ใช่สาเหตุที่แท้จริง ในกรณีของแวนทิพย์อาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะค่านิยมทางเพศของผู้ชายที่ได้รับการสั่งสอนกันมาว่า เพศหญิงเป็นเพียงเครื่องปลดปล่อยอารมณ์ทางเพศที่คั่งค้างของผู้ชายเท่านั้น เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้แวนทิพย์ถูกล่วงเกินทางเพศหลายต่อหลายครั้ง เพราะถึงแม้ว่าความสวยจะเป็นสาเหตุให้เธอถูกข่มขืน แต่แวนทิพย์ไม่เคยมีพฤติกรรมในเชิงยั่วยวนหรือยั่วสุให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ ประกอบกับแวนทิพย์กำลังมีท้อง หากเป็นผู้ชายที่มีคุณธรรม รู้จักยับยั้งตนเอง รู้ว่าสิ่งใดดีสิ่งใดชั่ว ย่อมไม่กระทำการละเมิดสิทธิทางเพศกับแวนทิพย์ อย่างน้อยย่อมมีความสงสารผู้หญิงซึ่งเป็นเพศที่อ่อนแอกว่า หรือรู้สึกสงสาร

เด็กทารกที่กำลังอยู่ในครรภ์ของแวนทิพย์ แต่ผู้ชายที่เกิดมาเพื่อข่มเหงเพศที่อ่อนแอกว่าแล้วย่อมไม่รู้จักเห็นใจผู้ใดจนกลายเป็นสันดานติดตัว เมื่อมีโอกาสจึงพร้อมที่จะฉวยโอกาสนั้นไว้โดยไร้ซึ่งความสงสารเห็นใจใด ๆ ต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อทั้งสิ้น ดังที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายพฤติกรรมที่สามี่ของสมจิตรกระทำต่อแวนทิพย์ไว้ว่า

นี่คือผู้ชายคนหนึ่งที่มีความต้องการทางเพศรุนแรง ไม่สนใจอะไรทั้งนั้น ไม่สนใจว่า หล่อนแต่งงานแล้ว มีลูกอยู่ในท้องแล้วด้วย เขารู้แต่ว่าเขาต้องการผ่อนคลายความต้องการทางเพศ เมียของเขาไม่อยู่ เมียของเขาไม่สวย อาสุก็มากแล้ว รูปร่างไม่ชวนใจ แม้สาวคนนี้รูปร่างดี อุ่มเอิบ ท้องก็ยังดูไม่ออกสักหน่อย ทุกส่วนในร่างกายหล่อนอวบอัดน่าใคร่ ผิวเนื้อเนียนลื่นนุ่มมือ ตะโถมเท่าไรไม่รู้เบื่อ ถ้าหล่อนไม่ขัดขืน และร่วมสนุกกับเขาคงยิ่งสะใจ หากหล่อนอยู่กับเขาไปนาน ๆ เขาจะได้อาศัยหล่อนระบาศอารมณ์ไม่ต้องเสียเงิน

(สุภา สิริสิงห. 2528 : 281)

พฤติกรรมของสามี่ของสมจิตร ตรงกับที่ สุชีลา ดันชัยนันท์ (2533) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า การละเมิดสิทธิทางเพศเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงสภาพความเหลวแหลกที่เกิดขึ้นในสังคม ในขณะที่เดียวกันก็สะท้อนให้เห็นค่านิยมที่เห็นสตรีเป็นเพียงวัตถุบำบัดความใคร่ อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการข่มขืน ดังนั้นพฤติกรรมที่สามี่ของสมจิตรกระทำอย่างป่าเถื่อนต่อแวนทิพย์ จึงแสดงให้เห็นถึงค่านิยมดังกล่าวอันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้แวนทิพย์ถูกข่มขืน

บทต้นต้องการชี้ให้ผู้อ่านเห็นว่าค่านิยมทางเพศเป็นสาเหตุของการข่มขืน โดยให้ลูกสาวของสมจิตรพูดถึงบิดาของตนเองกับแวนทิพย์ว่า "แม่คำพ่อว่าเจ้ารู้หมาไม่แตก ฮาว่าพี่น้องออกเพราะพ่อปล้ำ" (สุภา สิริสิงห. 2528 : 250) ถึงแม้ตัวละครที่พูดจะเป็นเพียงเด็กหญิงเล็ก ๆ แต่ก็พูดโดยซื่อ เพราะเด็กย่อมไม่มีมารยาในการพูด นอกจากจำและพูดตามผู้ใหญ่โดยไม่รู้ความหมายที่แท้จริง แม้กระทั่งเมื่อสมจิตรเห็นสาขตาของสามี่เขมที่มองแวนทิพย์แล้วก็อดไม่ได้ที่จะเอ่ยเตือนสติสามี่ของตนเองว่า "อย่าจ้องตาเป็นมันหน่อยเลย มีเจ้าของแล้วไม่ใช่อย่างน้องน้อย" (สุภา สิริสิงห. 2528 : 251) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสามี่ของสมจิตรเป็นคนมีนิสัยเจ้าชู้และเคยมีประวัติไม่ดีในเรื่องเช่นนี้มาก่อน

คืนที่แวนทิพย์ถูกข่มขืน เธอหนีออกจากบ้านไปพบกับชชา แต่ขณะนั้นชชาติดสารระเหส ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือเธอได้ แวนทิพย์จึงย้อนกลับไปหาแฉล้มเจ้าของบ้านที่เธอเคยเช่า

แฉล้มให้การต้อนรับอย่างดี และพาแวนทิพย์ไปทำงานในสโมสรสำหรับผู้ชายนักเที่ยวแห่งหนึ่ง แวนทิพย์ทำงานได้เพียงห้าวัน เลื่อนเจ้าของสโมสรก็เรียกเธอไปพบในห้องทำงานของเขา ซึ่งแท้จริงก็คือห้องสำหรับหาความสุขกับพนักงานหน้าใหม่นั้นเอง แวนทิพย์งุนงงจนทำอะไรไม่ถูกได้ แต่ปล่อยให้เสียท่ากับเธอตามอำเภอใจ ดังความรู้สึกของเธอในขณะนั้นว่า "หล่อนงุนงงตื่นตะลึง ร้องไม่ออกกับการกระทำของเสีย ไม่ตื่นรนเช่นที่เคยตื่นเมื่อถูกข่มขืนครั้งแรก เสียเข้าใจว่าหล่อนร่วมมือด้วย ชักชวนให้หล่อนสนุกค่อ แต่แวนทิพย์เข้าห้องน้ำอาเจียนทุกสิ่งในกระเพาะอาหารลงในชักโครก (สุภา สิริสิงห. 2528 : 297)

สาเหตุของการถูกข่มขืนในครั้งที่สองของแวนทิพย์เด่นชัดยิ่งขึ้นว่ามีสาเหตุมาจากค่านิยมทางเพศของผู้ชายที่เห็นเพศหญิงเป็นเพียงเครื่องระบาศารมณ์ทางเพศที่ผู้ชายสามารถหยิบฉวยมาเป็นสมบัติของตนหรือสามารถซื้อหาได้ด้วยเงิน ดังความคิดของเสียที่มีต่อผู้หญิงว่า "ผู้หญิงสำหรับเขาเป็นเพียงสิ่งระบาศารมณ์ใคร่ แล้วก็แล้วกันไป ก็ให้ของตอบแทนแล้วนี่... สำหรับเสียแล้วผู้หญิงพวกนี้เหมือน ๆ กันทุกคนไม่มีอะไรพิเศษไปกว่ากัน จะสวยมากสวยน้อยก็ผู้หญิงไร้ราคาเหมือนกัน" (สุภา สิริสิงห. 2528 : 297 - 298)

เวลาและสถานที่ก็มีส่วนทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ เนื่องจากคืนเกิดเหตุเป็นเวลาที่สมจิตรไม่อยู่บ้านเพราะมีความจำเป็นต้องอยู่ช่วยงานที่โรงเรียน สามีของสมจิตรทราบดีว่าวันนั้นเป็นวันที่ภรรยาของตนไม่อยู่บ้าน จึงเดินทางกลับจากต่างจังหวัดในวันนั้นโดยอ้างกับแม่ของสมจิตรว่าเป็นห่วงบ้านแต่ที่จริงได้กำหนดแผนร้ายไว้อยู่แล้ว ประกอบกับห้องนอนของแวนทิพย์ไม่มีประตูนอกจากม่านกันไว้เท่านั้น สามีของสมจิตรจึงเข้าไปปลุกปล้ำแวนทิพย์ได้อย่างง่ายดาย

จากการวิเคราะห์พบว่า แวนทิพย์ได้เสียกับชายครั้งแรกเพราะความอ่อนต่อโลกของเธอและอาจเป็นเพราะขาดความยับยั้งคิด แต่การสูญเสียความสาวในครั้งนั้นเกิดจากความยินยอมของเธอเองจึงไม่ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิทางเพศ แต่สิ่งที่แวนทิพย์กระทำลงไปได้กลายเป็นสาเหตุให้ชีวิตของเธอต้องหักเห และเป็นสาเหตุของการถูกล่วงเกินทางเพศอีกหลายต่อหลายครั้งในเวลาต่อมา จนในที่สุดแวนทิพย์ถูกขายให้เจ้าของห้องและจบชีวิตที่นั่นหลังจากที่บอบช้ำทั้งร่างกายและจิตใจมาโดยตลอด โดยมีสาเหตุมาจากความสวยของเธอซึ่งเป็นสาเหตุแรกที่ทำให้ผู้ชายปรารถนาตัวเธอ แต่ความสวยของผู้หญิงไม่สามารถทำอันตรายให้กับเจ้าของได้ ถ้าหากผู้ชายมีค่านิยมที่ดีในเรื่องเพศ การถูกล่วงเกินทางเพศหลายต่อหลายครั้งของแวนทิพย์จึงมีสาเหตุมาจากความมกมากในกามารมณ์ของเพศชาย ครั้งแรกมีสาเหตุมาจากค่านิยมของนางจ้างที่ชอบถือโอกาสลวนลามลูกจ้างที่เป็นสาว ครั้งที่สองก็มีสาเหตุมาจากค่านิยมทางเพศเช่นเดียวกันโดยมีเหตุผลเดียวกับครั้งแรก เพราะเสียเจ้าของสโมสรที่แวนทิพย์ทำงานด้วยถือว่าผู้หญิงทุกคนที่มา

ทำงานกับเขาจะต้องให้บริการทางเพศเขาด้วย แต่ค่านิยมทางเพศก็ยังเป็นเพียงสาเหตุเสริมเท่านั้น สาเหตุแท้จริงที่ทำให้แวนทิพย์ถูกล่วงเกินทางเพศหลายต่อหลายครั้งมาจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ เพราะการได้งานทำในบ้านของเศรษฐีหรือได้ทำงานที่สโมสรล้วนแต่เป็นการวางแผนของแฉล้มทั้งสิ้น แฉล้มไม่มีรายได้นักจึงหาเงินด้วยวิธีการง่าย ๆ ด้วยการเป็นนายหน้าค้าผู้หญิง ประกอบกับความไร้เดียงสาต่อชีวิตของแวนทิพย์ทำให้เธอตกเป็นเหยื่อของแฉล้มอย่างง่ายดาย จนในที่สุดเธอถูกแฉล้มขายให้กับห้องแห่งหนึ่งและต้องจบชีวิตที่นั่น

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าในนวนิยายเรื่อง "กว่าจะรู้เดียงสา" นี้ สาเหตุสำคัญที่ทำให้ตัวละครหญิงถูกล่วงเกินทางเพศ มีสาเหตุสำคัญมาจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์และค่านิยมทางเพศ โดยมีบุคลิกภาพ พฤติกรรม เวลาและสถานที่ เป็นสาเหตุเสริมให้การล่วงเกินทางเพศนั้นเกิดได้ง่ายขึ้น

นิมิต จากนวนิยายเรื่อง สุดแต่ใจจะไขว่คว้า

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

นิมิตเป็นลูกชาวนา เขามีอาชีพเป็นพยาบาล และมีชีวิตความเป็นอยู่เรียบง่าย จนกระทั่งเธอได้ไปเที่ยวชานทะเลกับพี่ชายและกลุ่มเพื่อนของเขา ทำให้พบกับเจ้าพนักงานคารุณาส่งผู้ร่ำรวยแต่มีมากในกาณคณ์ เขาหัวหลงใหลในความงามแปลกตาของนิมิตซึ่งไม่เหมือนกับผู้หญิงคนอื่น ๆ ของเขา ทำให้เขาปรารถนาจะได้เธอมาไว้ในครอบครอง ทั้งที่รู้ว่าเป็นการยากเพราะนิมิตเป็นเด็กดี อยู่ในกรอบประเพณี ไม่ฟังเพื่อน แต่เขาก็ยังยินดีที่จะรอคอยโอกาส ดังนั้นเมื่อพรณพงศ์พี่ชายของนิมิตเรียนจบ จึงได้เข้าทำงานในธนาคารที่เขาคือเป็นเจ้าของ โดยความช่วยเหลือของเขาคือ เพราะเขาหวังจะใช้อุปนิสัยบางอย่างเพื่อให้ได้ตัวนิมิตมาเป็นของเขา เมื่อพรณพงศ์ต้องการขอทุนไปศึกษาต่างประเทศ เขาคือเสนอให้ความช่วยเหลือโดยแลกเปลี่ยนกับตัวของนิมิต พรณพงศ์เป็นคนทะเยอทะยานและเห็นแก่ตัวอยู่แล้วจึงใช้อุปนิสัยหลอกลวงนิมิตมาที่บ้านของเขา โดยอ้างว่าเขาคือต้องการจ้างพยาบาลพิเศษเพื่อมาดูแลภรรยาของเขา ถึงนิมิตจะไม่ค่อยชอบพี่ชายคนนี้นักเพราะพรณพงศ์เป็นคนเห็นแก่ตัว ชอบเอาเปรียบน้อง ๆ แต่เธอก็ไม่เคยคิดว่าพี่ชายร่วมสายโลหิตจะหลอกลวงเธอมาเพื่อสิ่งนาสาจ้าง

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

พิธีกรรมที่ถูกพรณพงศ์พี่ชายของเขาลอกไปให้นางจ้างของเขาขึ้นใจ เพราะนางจ้างของพรณพงศ์หลงใหลความงามแปลกตาของพิธีกรรมจึงอยากได้เธอมาไว้ในครอบครอง บุคลิกภาพของพิธีกรรมที่ทำให้เธอเป็นที่ปรารถนาของเขาวัว จึงเป็นสาเหตุแรกที่นำไปสู่การละเมิดสิทธิทางเพศ

ถึงแม้พิธีกรรมจะไม่ใช่วัยสาวจนถึงระดับสาวงาม แต่เธอก็มีความงามซึ่งเป็นไปตามวัยและตามธรรมชาติ พิธีกรรมเป็นคนผิวคล้ำ ตาคม ใบหน้าเกลี้ยงเกลา เมื่อพิศแล้วจึงเห็นความงามที่ซ่อนอยู่ เขาวัวเป็นคนที่ชอบผู้หญิงสาวสวยอยู่แล้วโดยเฉพาะผู้หญิงแบบพิธีกรรมเป็นผู้หญิงที่เขาไม่เคยพบในสังคมของเขา พิธีกรรมมีบุคลิกที่แตกต่างจากผู้หญิงที่เขาเคยมีความสัมพันธ์อยู่อย่างสิ้นเชิง ผู้ประพันธ์ได้บรรยายให้ผู้อ่านเห็นถึงความแตกต่างนี้โดยผ่านทางความคิดของเขาวัวว่า

เขายังจำมือนั้น ๆ ผิวสีน้ำตาลนั้นติดตา ริมฝีปากบางเฉียบ นัยน์ตาดำลึบ ผิวกำมะวลเนียนไม่ขาวหม่นจืด ไม่มีร่องรอยเครื่องสำอาง แต่อดด้วยเลือดฝาด ริมฝีปากแดงเรื่อด้วยสีเลือดสาวตามธรรมชาติ ไม่เหมือนผู้หญิงคนไหนที่เขาเคยพบ พวกเจ้าหล่อนล้วนพอกอะไรต่อมิอะไรไว้จนหน้าหนาเตอะ น่ารำคาญ

(สุภา สิริสิงห. 2529 : 242)

เขาวัวเกิดความคิดเปรียบเทียบระหว่างผู้หญิงที่ตนเคยมีความสัมพันธ์กับพิธีกรรม ยิ่งเห็นความแตกต่างก็ยิ่งปรารถนาที่จะได้เธอมาไว้ในครอบครอง ดังความคิดของเขาวัวที่มีต่อพิธีกรรมว่า "หล่อนน่ารักกว่าแม่พวกสาวสังคม ดูผิวสี ดูแก้มของหล่อนสี สดเลือดสาวแท้ ๆ ไม่ใช่เครื่องสำอาง อีกสักปีสองปีหล่อนจะเป็นสาวเต็มที หล่อนคงจะอ้วนเิบยิ่งกว่านี้อีก" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 189)

สาเหตุของการนำไปสู่การละเมิดสิทธิทางเพศ โดยมากจะมีสาเหตุมาจากรูปร่างหน้าตาที่สวยงามชวนตาของตัวละคร แต่สำหรับสาเหตุของพิธีกรรมนั้นถึงจะมีสาเหตุมาจากบุคลิกภาพของเธอแต่ก็เป็นลักษณะตรงข้ามกับพวกแรก พิธีกรรมมีบุคลิกเรียบร้อย ไม่ชอบแต่งหน้าทาปากจนมองคล้ายเด็กสาวมากกว่าจะเป็นสาวงาม แต่บุคลิกเรียบร้อย บวกกับใบหน้าอ่อนเยาว์เหมือนเด็กของเธอกลับดึงดูดความสนใจของเขาวัวนาชชานคารสูงวัยผู้รั่วและมักมากในกาม ทั้งที่เขาเคยผ่านผู้หญิงงามมาแล้วมากมายแต่กลับให้ความสนใจหญิงสาวแบบพิธีกรรม ซึ่งนอกจาก

จะแสดงให้เห็นความไม่รู้รักพอในเพศของเขาวัวแล้ว ยังแสดงให้เห็นรสนิยมในเรื่องเพศของ
ผู้ชายบางประเภทที่ชอบแสวงหาความแปลกใหม่เพื่อสร้างความตื่นเต้นทางเพศอยู่เสมอ

เมื่อเขาวัวได้พบพิณมย์ เขาอยากได้เธอมาไว้ในครอบครองเพราะติดใจความนุ่มนวล
อ่อนหวาน ไร้จริตมารยาธของเธอ แต่ในขณะนั้นเขารู้ดีว่าเป็นการหากที่จะได้ตัวของพิณมย์มา
ไว้ในครอบครอง เนื่องจากพิณมย์เป็นเด็กเรียบร้อย อยู่ในโอวาทของพ่อแม่และพี่สาวมาโดย
ตลอด พิณมย์ไม่ชอบความฟุ้งเฟ้อและไม่เคยสร้างปัญหาให้กับใคร เมื่อเรียนจบพยาบาลพิณมย์
ได้ทำงานในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งจึงต้องพักในหอพักสำหรับพยาบาล วันหยุดจึงกลับมาพักผ่อนที่
บ้านสวนโดยไม่เคยเที่ยวเตร่ตามสถานเริงรมย์เหมือนเช่นเด็กสาววัยรุ่นทั่วไป เมื่อผิดหวังจาก
ความรักที่แอบรักเขาข้างเดียว พิณมย์แก้ปัญหาโดยลาออกจากงานเพื่อศึกษาต่อ การดำเนิน
ชีวิตรวมทั้งการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของเธอแสดงให้เห็นความคิดอย่างคนที่มีสติปัญญารู้จักไตร่ตรอง
และหักห้ามตนเอง แม้กระทั่งสาเหตุที่เธอมาเที่ยวทะเลกับกลุ่มเพื่อนของพระรณงค์ก็ไม่ได้เป็น
ความต้องการของเธอแต่ขั้วตักใจซึ่งเป็นพี่สาวคนโตไม่ได้ เนื่องจากขั้วตักใจอยากให้พิณมย์เห็น
การใช้ชีวิตของวัยรุ่นคนอื่นบ้าง

เขาวัวไม่เคยลืมพิณมย์และรอคอยเวลาที่จะได้ตัวเธออยู่เสมอ เมื่อพระรณงค์เรียนจบ
จึงได้เข้าทำงานในธนาคารที่เขาวัวเป็นเจ้าของ เพราะเขารู้นิสัยพระรณงค์ว่าเป็นคนเห็นแก่ตัว
และทะเยอทะยาน จึงคิดใช้พระรณงค์เป็นสะพานทอดไปถึงตัวพิณมย์ ความคิดของเขาวัวประสบ
ผลสำเร็จ พระรณงค์ตกลงที่จะพาพิณมย์มาให้เขาโดยแลกกับโอกาสที่ตนจะได้ไปเรียนต่อต่าง
ประเทศ โดยหลอกลวงสาวว่าเขาวัวต้องการจ้างพิณมย์เป็นพยาบาลพิเศษเพื่อคอยดูแลภรรยา
ของเขา วันแรกที่พิณมย์ไปถึงบ้านของเขาวัว เขาหลอกให้เธอดื่มเครื่องดื่มที่ผสมยาบางอย่าง
และขโมยใจเธอ ดังที่พิณมย์เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้พัฒนาพี่ชายอีกคนหนึ่งฟังว่า "โอ้แก่นั่นมัน
มอมชาพิณ มันเอายาใส่ในน้ำหวานให้พิณดื่ม พิณเมา" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 267)

เขาวัวไม่เคยนึกถึงความรู้สึกของผู้หญิงที่ถูกเขาขโมยใจ ว่าเธอจะต้องทนทุกข์อยู่กับความ
โศกโศรที่เขานำมาแปดเปื้อนในชีวิตเธอเพียงใด เขาคิดแต่เพียงว่าเขาเป็นสิ่งที่เธอต้องการ
แล้วต้องได้ ผู้หญิงทุกคนในความคิดของเขาวัวจึงเหมือนกันหมดคือซื้อได้ด้วยเงิน กรณีของพิณมย์
ก็เช่นเดียวกัน ดังความคิดที่เขามีต่อเธอว่า "เมื่อหล่อนเป็นของเขาเรียบร้อย ต้องแปลงฤทธิ์
แน่ ๆ เนื่องจากไม่ได้เตรียมตัวเตรียมใจมาก่อน แต่ฤทธิ์ของผู้หญิงแก้ด้วยหวานเพชร รด-
ยงค์ บ้างงาม ๆ และพาไปช้อปปิ้งต่างประเทศ ซื้อผ้าสวย ๆ น้ำหอมแพง ๆ" (สุภา สิริสิงห.
2529 : 255)

สาเหตุการถูกข่มขืนที่แท้จริงจึงไม่ได้มาจากบุคลิกภาพของพิณมย์เท่านั้น แต่เกิดจากความต้องการส่วนตัวของนายเซ่าว์เนื่องจากเซ่าว์เป็นคนมักมากในเรื่องเพศ เขารู้สึกสนุกและมีความสุขที่มีหญิงสาวสวยคอยให้บริการทางเพศด้วยการใช้เงินซื้อพวกหล่อน ซึ่งเป็นวิถีหาความสุขแบบหนึ่งของคนราวบอตันเองก็ต้องการสื่อให้ผู้อ่านทราบว่าวิถีการหาความสุขของคนราวบอตันนั้นมีหลายวิธีจึงถ่ายทอดผ่านความคิดของพุดจิบซึ่งเป็นพี่สาวของพิณมย์ว่า "เงินเท่านั้นสำหรับพวกเขาเป็นเงินเล็กน้อย ซื้อหาความสุขในวันหยุด ดีกว่าเลี้ยงเมียน้อยประจำให้มีปัญหา...วิถีการหาความสุขของแต่ละบุคคลผิดแผกกันไป ยังมีเงินมากก็ยังมีวิธีพิสดารพันลึกขึ้น" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 182) นอกจากนี้เซ่าว์จะเป็นคนฝึกฝนเรื่องเพศแล้ว ยังมีความคิดดูถูกเพศหญิงอีกด้วย เขาเชื่อว่าผู้หญิงทุกคนสามารถซื้อได้ด้วยเงิน พฤติกรรมของเซ่าว์ปรากฏอย่างชัดเจนจากคำพูดของเซ่าว์ลิดหลานชายของเซ่าว์ ซึ่งกล่าวถึงลุงของตนกับเพื่อนว่า "สาว ๆ เรอะ มานี้ก็คนละราวราวหมื่นหรือกว่านั้นหน่อย บางคนก็แค่แหวนวงหนึ่ง อาจมาสักห้าหกหน ลุงเขาเปลี่ยนเรื่อยแหละ ที่ถาวรก็มีแต่อยู่กรุงเทพ ฯ มาแล้วยังเขาไม่พาเมียมาหรอก" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 182) คำพูดของเซ่าว์ลิดจึงเป็นเครื่องยืนยันความมักมากทางเพศของเซ่าว์

ในการ์ตูนของพิณมย์ยังสะท้อนให้เห็นค่านิยมดั้งเดิมของสังคมไทยที่ถือว่าเพศหญิงย่อมตกอยู่ในความคุ้มครองดูแลของบิดาหรือพี่ชาย ซึ่งจะยกหรือขายให้ใครก็ได้โดยไม่คิดว่าหญิงนั้นก็มีชีวิตจิตใจเช่นเดียวกับชายเช่นกัน ในขณะที่เดียวกันพฤติกรรมของพรณพงค์ก็ได้แสดงความเห็นแก่ตัวซึ่งเป็นอุปนิสัยดั้งเดิมที่ฝังรากลึกอยู่ในจิตใจของมนุษย์ เพราะมนุษย์ทุกคนย่อมมีความเห็นแก่ตัวด้วยกันแทบทั้งสิ้น แต่ใครจะมีมากหรือน้อยกว่ากันย่อมขึ้นอยู่กับพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและจิตสำนึกของแต่ละบุคคลว่าสิ่งที่ตนเองกระทำไปนั้นได้สร้างความเดือดร้อนให้กับใครหรือไม่

พรณพงค์เป็นพี่ชายของพิณมย์ เขาเป็นลูกที่พ่อรักที่สุด เพราะเรียนหนังสือเก่งและเป็นลูกชายคนโต จึงได้รับการตามใจจากพ่อจนกลายเป็นความเคยชิน พรณพงค์จึงมีนิสัยเห็นแก่ตัวชอบเอาเปรียบพี่น้องและทะเลาะทะเลาะกัน เมื่อพรณพงค์เรียนจบได้ทำงานในธนาคารโดยการช่วยเหลืออย่างลับ ๆ ของเซ่าว์ เพราะเซ่าว์รู้นิสัยของพรณพงค์ดี จึงต้องการใช้เขาเป็นเครื่องมือไปให้ถึงตัวพิณมย์ เมื่อพรณพงค์ขอทุนไปเรียนต่อต่างประเทศ เซ่าว์เสนอให้ความช่วยเหลือโดยแลกเปลี่ยนกับตัวของพิณมย์ ถึงแม้พรณพงค์จะรู้สึกเลิใจในตอนแรกแต่ความเห็นแก่ตัวมีมากกว่า จึงทำให้เขาหลอกน้องสาวมาเป็นเครื่องล่อเวณนายจ้างเพื่อแลกกับโอกาสที่ตนเองจะได้รับ ดังคำบรรยายความขัดแย้งในใจของพรณพงค์ว่า "พรณพงค์พ่ายแพ้กับความกระสันปรารถนาของตนจนลืมนึกถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้องสาวของตนเอง" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 249) เมื่อพรณพงค์พาพิณมย์มาส่งให้เซ่าว์ที่บ้านพัก

โดยบอกน้องสาวว่าเราต้องการจ้างพยาบาลพิเศษเพื่อมาดูแลรักษาของเขานั้น การกระทำของพรณพงค์แสดงให้เห็นถึงความเห็นแก่ตัวอย่างร้ายกาจของมนุษย์ ที่มีมากจนกล้าทำร้ายแม้กระทั่งน้องสาวของตนเอง ซึ่งเป็นการกระทำที่ไร้มนุษยธรรมและแสดงให้เห็นความต่ำทรามในจิตใจของมนุษย์ที่นับวันจะเพิ่มมากขึ้นตามความเจริญของสังคมที่นิยมคุณค่าทางวัตถุมากกว่าคุณค่าทางด้านจิตใจ

นอกจากจากพิณมย์จะถูกละเมิดสิทธิทางเพศกรรมถูกข่มขืนแล้ว พฤติกรรมที่เขารู้ทำกับเธอยังถือเป็นการหน่วงเหนี่ยวกักขังบุคคลให้ขาดอิสรภาพอีกด้วย เพราะตั้งแต่เธอเข้าไปอยู่ในบ้านของเขา การกระทำของพิณมย์อยู่ในสายตาของเขารู้และบริวารเกือบตลอดเวลา พินมย์เคยระบายความอัดอั้นใจให้พี่ชายที่สนิทกับเธอฟังว่า "เรามีเงินมีอิทธิพลมากนะคะ นี่พิณก็อยู่ในความควบคุมของเขาตลอด เขาคูณแบบไม่ให้กระดิก แต่ให้ความสะดวกทุกอย่าง" (สุภาสิริสิงห์, 2529 : 279)

จากการวิเคราะห์ที่กล่าวมาได้ว่า ถึงแม้สาเหตุที่พิณมย์ถูกข่มขืนจะมาจากรูปร่างหน้าตาและความมั่งคั่งมากในตำหนาราคะของเพศชาย แต่พฤติกรรมที่ต้งงามของพิณมย์มีส่วนช่วยให้เธอรอดพ้นจากภัยที่จะมาถึงตนเองได้ เพราะพิณมย์มีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย พอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ ในขณะที่ตัวเธอก็รู้จักระมัดระวังตนเองไม่กระทำการสิ่งใดที่จะนำตนเองไปในทางเสื่อมเสีย แต่เป็นเพราะความเห็นแก่ตัวของพรณพงค์ที่หลอกเธอไปให้นายจ้างของเขาขึ้นใจ เพื่อแลกกับโอกาสที่เขาจะได้ไปเรียนต่อต่างประเทศ ทั้งที่ความจริงพรณพงค์ต้องการไปต่างประเทศเพราะต้องการตามไปอยู่กับคนรักไม่ได้ต้องการไปเรียนต่อดังที่เขาอ้างกับใคร ๆ

ดังนั้นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ตัวละครหญิงถูกละเมิดสิทธิทางเพศ จึงมีสาเหตุมาจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์และค่านิยมทางเพศ โดยมีบุคลิกภาพเป็นเพียงสาเหตุเริ่มต้นเท่านั้น

ข้อ ๒ จากนวนิยายเรื่อง ทองเนื้อเก้า

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

อ้อยเป็นเด็กที่มีความพิการทางสมอง แต่ร่างกายของเธอกลับอ้วนเอบสมบูรณ์ดังเช่นคนปกติทั่วไปและยังเป็นคนสวยอีกด้วย อ้อยเป็นกำพร้าอยู่ในความดูแลของน้าสาวซึ่งไม่ค่อยมีเวลาดูแลเธอมากนักเนื่องจากต้องยุ่งอยู่กับการขายของหน้าร้านทั้งวัน แต่น้าสาวก็ให้ความเอาใจใส่ อ้อยเรื่องอาหารการกินและความสะอาดเป็นอย่างดี อ้อยจึงมีสุขภาพกายสมบูรณ์และสะอาดผิ

กับคนปัญญาอ่อนคนอื่น แต่น้ำสาวกลับลืมไปว่าอ้อยเป็นสาวแล้วไม่ใช่เด็กเหมือนเมื่อก่อนที่ปล่อยให้วิ่งเล่นโดยไม่ต้องห่วง อ้อยจึงตั้งท้องโดยไม่รู้ว่าใครเป็นพ่อของเด็ก เพราะมีหนุ่มหลายคนที่ร่วมกันข่มขืนเธอ

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

อ้อยมีความพิการทางสมอง ความคิดและพฤติกรรมของเธอจึงพัฒนาไปได้ช้ากว่าที่ควร แต่อ้อยกลับมีรูปร่างแข็งแรงสมบูรณ์ มีใบหน้าผิวพรรณที่สวยงามอímเอิบ ถ้าหากอ้อยไม่พูด คนทั่วไปจะไม่มีใครรู้ว่าเธอปัญญาอ่อน แม้กระทั่งคนที่เป็นหมอก็ยังดูไม่ออกจนกระทั่งได้พูดคุยกับเธอแล้วนั่นเอง ดังที่โบทันบรรยายว่า "หมอไม่ได้สังเกตอ้อยนานนัก พอคนไข้เอ่ยบอกเสียงเบาจึงวินิจฉัยโรคของหล่อนให้ถ้ถ้วนขึ้น ไม่น่าเลย หน้าตาออกสวย ดูภายนอกไม่รู้เลย แต่พอคุยด้วยไม่ก็ประโยคก็ดูออกว่าหล่อนคือสติปัญญาบก" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 527) นอกจากจะมีรูปร่างหน้าตาผิวพรรณสวยแล้ว อ้อยยังสะอาดสะอ้านผิดกับคนปัญญาอ่อนโดยทั่วไปเพราะได้รับการดูแลเรื่องความสะอาดเป็นอย่างดี ดังทัศนคติที่หมอมีต่ออ้อยว่า "อ้อยปัญญาอ่อนแต่สะอาดเพราะมีคนดูแล หน้าตาก็ดี พวกผู้ชายย่อมชอบเป็นธรรมดา" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 528) ทัศนคติต่อบุคลิกภาพของอ้อยในสายตาของหมอที่รักษาเธอแสดงให้เห็นว่า แม้กระทั่งหมอซึ่งเป็นผู้ชายคนหนึ่งก็ยังเชื่อว่าความสวยของอ้อยย่อมทำให้พวกผู้ชายชอบเธอ

เพราะความที่อ้อยเป็นคนสวย สะอาดสะอ้าน อ้อยจึงแตกต่างจากคนพิการทางสมองคนอื่น ๆ จนดูเหมือนว่าเธอเป็นคนปกติ เด็กหนุ่มแถวบ้านกลุ่มหนึ่งจึงคิดที่จะใช้ความพิการทางสมอง และความสวยงามแห่งเรือนร่างของเธอให้เป็นประโยชน์ โดยคิดจะใช้อ้อยเป็นเครื่องระบาศารมณ์ทางเพศของตนโดยไม่ต้องเสียเงิน หญิงเด็กหนุ่มคนต้นคิดรู้ว่าอ้อยชอบเสวีเพื่อนของเขา จึงยุเสวีให้หาทางรวบรัดอ้อยให้ตกเป็นของเขาให้ได้ โดยมีข้อตกลงกันว่าเมื่อเสวีได้อ้อยแล้วต้องให้เขามีส่วนร่วมด้วย ดังคำพูดของหญิงที่กล่าวกับเสวีว่า

"โธ่เอ๊ยของได้เปล่า ๆ สวย สะอาด ไม่เสียเงิน แล้วก็ไม้ประสา ชำนาญชอแบ่งมั่งเท่านั้นแหละ อย่าหวังไว้เกินคนเสีย มืด ๆ มึงก็ให้กูเข้าแทรกมั่ง รู้ทีหลังก็ไมเห็นเป็นไร มันไม่เข้าใจหรอกน่าเรื่องก็คน ควรไม่ควร มันประสาที่ไหน ก็มันปัญญาอ่อน ฟ้องใคร ใครเขาก็ไม่สนหรอก"

(สุภา สิริสิงห. 2529 : 505)

เสวีจึงลงทุนพาอ้อยไปดูภาพยนตร์ อ้อยติดใจนักหนา เพราะเธอไม่เคยเข้าโรงหนัง และยิ่งสนุกมากยิ่งขึ้นเมื่อเสวีสอนบทรักให้เธอ ต่อมาหนึ่งก็เข้ามามีส่วนร่วมด้วย อ้อยไม่รู้ว่าการกระทำที่พวกเขาทำต่อเธอนั้นเป็นการละเมิดสิทธิในร่างกายของเธอ อ้อยปัญญาอ่อน เธอรู้แต่เพียงว่าสิ่งที่ผู้ชายเหล่านั้นทำกับเธอคือการเล่นสนุกแบบหนึ่งเท่านั้นเอง ซึ่งอ้อยก็พอใจเพราะบางครั้งทั้งคู่ก็มีของกำนัลเล็ก ๆ น้อย ๆ มาฝากเธอ ดังคำบรรยายตอนหนึ่งว่า

ด้วยมันสมองอันน้อยนิดหล่อนคิดว่านี่คือการเล่นสนุกแสนมหัศจรรย์ ได้สนุก ได้เที่ยว ได้กิน และบางครั้งก็ได้เสื้อผ้าสวย ๆ งาม ๆ ที่เสวีซื้อให้ เมื่อหนึ่งแทรกเข้ามาขอร่วมวงด้วย หล่อนจึงรับแต่โดยดีเพราะหนึ่งซื้อขนมอร่อย ๆ มาฝากเสมอ บางทีก็ผ้าเช็ดหน้า ผ้าผูกผมสวย ๆ

(สุภา สิริสิงห. 2529 : 506)

ไม่เพียงแต่เท่านั้น หนึ่งยังชักชวนเพื่อนคนอื่น ๆ ของเขา ให้เข้ามาร่วมสนุกกับอ้อย โดยเรียกเก็บเงินเป็นค่าแลกเปลี่ยนที่ได้หลับนอนกับเธอ หนึ่งจึงกลายเป็นแมงดาไปโดยปริยาย โดยมีอ้อยสวมบทบาทเป็นโสเภณีคนหนึ่งนั่นเอง ดังที่ผู้ประพันธ์กล่าวถึงอ้อยไว้ว่า "อ้อยจึงกลายเป็นโสเภณีไม่มีค่าตัวประจำกลุ่มหนุ่มวัยรุ่นพวกนี้ไป ถูกเอาเปรียบทางเพศโดยที่ตนเองไม่เข้าใจและกลับพอใจเสียอีกด้วย" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 507) การถูกละเมิดสิทธิทางเพศของอ้อยจึงเข้าข่ายการถูกล่อลวง หรือชักพาเพื่อสำเร็จความใคร่ และที่สำคัญเป็นการเอาเปรียบทางเพศที่ไม่ใช่เพียงเอาเปรียบเพศที่อ่อนแอกว่าเท่านั้น ยังเป็นการเอาเปรียบผู้ที่มีความพิการทางสมอง ซึ่งถือว่าเป็นผู้ด้อยโอกาสที่คนในสังคมควรให้ความช่วยเหลือและไม่ซ้ำเติมหรือหาผลประโยชน์จากความพิการหรือความด้อยโอกาสของพวกเขา

การที่อ้อยปัญญาอ่อนทำให้อ้อยไม่รู้ว่สิ่งใดควรทำหรือสิ่งใดไม่ควรทำ โดยเฉพาะการแต่งกายเพราะอ้อยชอบแต่งกายตามสหายจนกลายเป็นขาดความระมัดระวัง ประกอบกับน้ำสาวของอ้อยไม่มีเวลาดูแลเธอมากนักเพราะต้องดูแลหลานคนอื่นและต้องหาเงินมาจุนเจือครอบครัว จึงไม่มีใครในครอบครัวให้ความสนใจกับพฤติกรรมและการแต่งกายของอ้อย พฤติกรรมการแต่งกายของอ้อยปรากฏอย่างชัดเจนจากการบรรยายของโบตันดังนี้ว่า "อ้อยเดินมาที่ท่านี้ นุ่งผ้ากระโจมอกเพียงตัวเดียว ผ่าก้นเห็นเต๋อ ลูกนั่งเห็นไปถึงไหน เสื้อคอกระเช้าตัวเดียวปิดอะไรไม่มีติดขัดพอ" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 481) และ

อ้อยไม่เคยใส่ยกรทรง หล่อนบอกว่าอดีตวัตรูปน่าเบื่อ อ้อยชอบใส่เสื้อคอกระเช้าแล้วสวมเสื้อบาง ๆ ทับกับผ้าถุงราคาถูก ๆ หล่อนนั่งขึ้นสูงพอดีเข้าแล้วไม่นั่งกางเกงใน ทั้งอย่างก็คืออดีต เวลาลูกนั่งไม่ระวังจึงแลเห็นไปถึงไหน ๆ หากวันไหนอากาศร้อน หล่อนใส่เสื้อคอกระเช้าตัวเดียวเดินไปไหนอย่างไม่มีอายสาวยศใด

(สุภา สิริสิงห. 2529 : 503)

พฤติกรรมและการแต่งกายที่ไม่ระมัดระวังของอ้อยเป็นสาเหตุหนึ่งที่ล่อแหลมต่อการถูกล่วงเกินทางเพศ ถ้าหากอ้อยเหมือนคนปัญาอ่อนทั่วไปที่บุคลิกภาพของความเป็นปัญาอ่อนแสดงออกอย่างเด่นชัดก็คงไม่ก่อให้เกิดปัญหา แต่รูปร่างหน้าตาของอ้อยกลับเหมือนคนปกติทั่วไป และยังเป็นคนสวยอีกด้วย พนวกกับการแต่งกายตามแบบของเธอซึ่งขาดความระมัดระวังจนกลายเป็นเปิดเผยให้เห็นร่างกายในส่วนที่พึงสงวน จึงเท่ากับเป็นการยั่วยู่ให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ แต่เนื่องจากอ้อยเป็นคนพิการทางสมอง จึงสมควรที่คนในสังคมจะให้ความช่วยเหลือหรือเห็นใจในความด้อยโอกาสของเธอ แต่อ้อยก็ยังถูกข่มขืนจนตั้งครรภ์ โดยมีสาเหตุมาจากความคะนองของกลุ่มวัยรุ่นที่ต้องการความสุทธทางเพศจากผู้หญิงโดยไม่ต้องเสียเงิน

จากการวิเคราะห์นวนิยายเรื่องนี้ สาเหตุที่ตัวละครหญิงถูกล่วงเกินทางเพศจึงมาจากการเอาเปรียบทางเพศของผู้ชายกลุ่มหนึ่งที่ไม่คิดว่าผู้หญิงที่เขากำลังข่มขืนอยู่นั้นไม่ใช่คนที่มีสติปัญญาสมบูรณ์ดังเช่นคนปกติทั่วไป

จิตรดา จากนวนิยายเรื่อง ทองเนื้อเก้า

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

จิตรดาเป็นน้องต่างบิดาของอ้อย เธอมีปมด้อยเพราะไม่รู้ว่าใครเป็นพ่อ และมีแม่เป็นผู้หญิงที่เมาสำส่อน มีพี่สาวปัญาอ่อนที่ถูกข่มขืนจนท้องแล้วยังมีอาชีพเป็นผู้หญิงหากิน ใคร ๆ จึงตราหน้าเธอว่าต้องเป็นเหมือนแม่เหมือนพี่สาวของเธอเพราะมีสายเลือดเดียวกัน จิตรดาจึงเป็นคนเจ้าทุกข์ไม่รื่นเริงเหมือนพี่สาวปัญาอ่อนของเธอ เมื่อเรียนจบจิตรดาจึงอาสาไปเป็นครูทางภาคอีสานเพราะต้องการหนีจากสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เธอเป็นทุกข์ แต่จิตรดากลับถูกลูกชายของกำนันซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลในเขตโรงเรียนที่เธอสอนข่มขืน

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

โบทันไม่ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับจิตราไว้มากนัก แต่จากเรื่องราวของจิตราที่ผ่านทางบทสนทนาของตัวละครอื่นทำให้ผู้อ่านคาดเดาได้ว่าจิตราจะต้องเป็นเด็กเจ้าทุกข์ ไม่ว่าเรื่องแจ่มใสเหมือนเด็กสาวในวัยเดียวกัน เพราะมีปมด้อยในเรื่องครอบครัว และมีชีวิตอยู่ท่ามกลางคนแก่ คนเจ็บป่วย นับตั้งแต่ตา ยาย แม่ และพี่สาวปัญญาอ่อนของเธอ จิตราจึงรู้สึกเบื่อหน่ายและรอวันที่จะเป็นอิสระ บุคลิกภาพของจิตราปรากฏผ่านทางทัศนคติของเทวีตัวละครตัวหนึ่งว่า "ที่จริงจิตราก็มีปมอยู่ในใจแล้วว่าแม่เขาบ้า มีคนรังเกียจเขา ถึงเดี๋ยวนี้จะดีขึ้นเพราะแม่ตายแล้วไม่มีใครเลือกใส่เขาอีกเวลาเล่นกับเพื่อนบ้าน ไม่มีใครกลัวติดโรค แต่ทุกอย่างที่ผ่านไปยังฝังใจเขาอยู่" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 541) เมื่อจิตราเรียนจบจึงอาสาไปเป็นครูอยู่ในโรงเรียนแห่งหนึ่งทางภาคอีสานโดยหวังจะมีชีวิตที่สงบสุข ปราศจากผู้รู้เรื่องในอดีตของครอบครัว แต่จิตรากลับถูกลูกชายของกำนันซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลในเขตที่เธอสอนอยู่ข่มขืน พฤติกรรมของจิตราจึงเป็นสาเหตุแรกที่นำไปสู่การละเมิดสิทธิทางเพศ เพราะถึงแม้ว่าผู้หญิงทุกคนมีความเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ แต่การที่หญิงสาวคนหนึ่งซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นคนสวสขอเพียงให้เป็นเพศหญิงต้องไปอยู่ในสถานที่ต่างถิ่นเพียงลำพังนับเป็นการล่อแหลมต่อการถูกล่วงเกินทางเพศอย่างยิ่ง จิตราจึงถูกลูกชายของกำนันข่มขืนและไม่ใช่ครูผู้หญิงคนแรกที่ถูกละเมิดจิตใจ เพราะมีครูผู้หญิงหลายคนที่ถูกเขาข่มขืนแต่ไม่มีใครกล้าร้องเรียนเอาผิด เพราะเกรงอิทธิพลของกำนันซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในท้องถิ่นที่ยังห่างไกลความเจริญ ถ้าหากกำนันเป็นผู้ที่ไม่ดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวแล้ว กำนันหรือพรรคพวกของเขา่อมใช้อำนาจที่มีอยู่ไปในทางที่ไม่ถูกต้อง เช่น ข่มเหงรังแก เอาเปรียบผู้ที่อยู่ในฐานะต่ำกว่าหรือเสียเปรียบ ดังเช่นจิตราที่อาสาไปเป็นครูต่างถิ่นเพียงลำพังจึงเป็นการง่ายที่จะถูกคนที่ชอบเอาเปรียบผู้อื่นข่มเหงรังแกโดยเฉพาะการเอาเปรียบทางเพศ จิตราจึงต้อง "หนีไปจากที่นั่นเพราะถูกข่มขืน คนที่ข่มขืนเป็นลูกกำนันผู้มีอิทธิพล" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 601) จิตราไม่ใช่เหยื่อเคราะห์ร้ายแรกที่ถูกละเมิดเธอกระทำอย่างปาเถื่อน แต่ "เธอทำอย่างนี้กับครูผู้หญิงหลายคนแล้วไม่มีใครกล้าเอาเรื่อง" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 601) คงได้แต่ปล่อยให้ผู้ทำผิดลอยนวลอยู่ต่อไป

กรณีของจิตราจึงถือเป็นการกดขี่ทางเพศ จากเพศที่มีพลังกำลัง และมีอิทธิพลมากกว่า ซึ่งมีความรุนแรงมากกว่าการกดขี่ทางเพศแบบอื่น เพราะนอกจากเป็นการกดขี่ทางเพศแล้วยังเป็นการกดขี่ทางชนชั้นอีกด้วย สุชีลา ตันชัยนันท์ (2535 : 16) กล่าวไว้ว่า "ปรากฏการณ์

กคชัทางเพศนั้น ในหลายกรณียังเป็นการกคชัทางชนชั้นและเชื้อชาติอีกด้วย องค์ของความรุนแรงในการคุกคามและกคชัทางเพศต่อผู้หญิงนั้น อาจถูกกำหนดโดยชนชั้นหรือเชื้อชาติด้วย เช่น กรณีของผู้หญิงในชนชั้นต่ำจะเป็นกลุ่มที่ถูกคุกคามและกคชัมากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอื่น เพราะการกดขี่มาจากผู้ชายในชนชั้นที่สูงกว่า และจากผู้ชายในชนชั้นเดียวกันที่ไม่อาจแสดงอำนาจในการควบคุมสังคมได้เลย นอกจากควบคุมผู้หญิงในชนชั้นของตนเท่านั้น ในขณะที่ผู้หญิงในชนชั้นสูงมักจะถูกผู้ชายในชนชั้นเดียวกันกคชั แต่จะไม่ถูกผู้ชายที่ต่ำกว่ากคชั"

สรุปได้ว่าตัวละครหญิงในเรื่องนี้ถูกคุกคามและกคชัทางเพศ มีสาเหตุมาจากความต้องการการเอาตัวเธอเปรียบของเพศชาย

เปลวเทียน จากนวนิยายเรื่อง คนคนลับ

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

เปลวเทียนเป็นหญิงสาวสวย เธอทำงานในตำแหน่งเลขานุการของสำนักพิมพ์แห่งหนึ่ง เธอเป็นคนทำงานเก่ง คล่องแคล่วแต่ค่อนข้างไว้วางใจ เปลวเทียนให้ความสัมพันธ์กับเพื่อนชายเพียงไม่กี่คนเท่านั้นและคอยระวังไม่ให้ความสัมพันธ์นั้นเกินจากความเป็นเพื่อน เปลวเทียนเป็นคนสวยเก๋จึงเป็นที่หมายปองของชายหนุ่มหลายคน ซึ่งในจำนวนนั้นมีฤทธิชัยลูกชายเจ้าของสำนักพิมพ์ซึ่งเป็นคู่แข่งทางการค้ากับสำนักพิมพ์ที่เปลวเทียนทำงานรวมอยู่ด้วย ฤทธิชัยติดต่อเธอให้มาทำงานกับเขา เปลวเทียนกำลังเบื่อกับสภาพการทำงานที่ไม่เป็นระบบจึงตอบตกลงร่วมงานด้วยทำให้ฤทธิชัยบอกเลิกความสัมพันธ์กับภาวีพนักงานในบริษัทที่เขามีความสัมพันธ์อยู่ โดยให้เงินเธอจำนวนหนึ่งเพื่อเป็นทุนสำหรับตั้งตัวใหม่ ภาวีจึงโกรธแค้นเปลวเทียนที่แย่งฤทธิชัยไปจากเธอ

ที่สำนักพิมพ์แห่งใหม่เปลวเทียนได้รู้จักกับพิเศษนักวิชาการคนสำคัญ พิเศษมีภรรยาอยู่แล้วแต่เขาก็ยังมีความสัมพันธ์ฉันคู่สามีภรรยาในบริษัทอีกหลายคน พิเศษชอบเปลวเทียนมากและยังอยากได้เธอมาเป็นของเขามากยิ่งขึ้นเมื่อรู้ว่าฤทธิชัยชอบเธอเช่นกัน แต่เปลวเทียนก็ไม่มีที่ท่าชอบใครเป็นพิเศษ โกล่เพื่อนชายที่แอบรักเปลวเทียนเคยเตือนให้เธอระวังตัวเพราะไม่ไว้ใจพิเศษ ซึ่งเปลวเทียนก็ปฏิบัติตามที่โกล่แนะนำ จนกระทั่งทางบริษัทพาพนักงานไปพักผ่อนต่างจังหวัด เปลวเทียนขอแยกเดินทางไปก่อนเพียงลำพัง เพราะต้องการแวะที่บ้านซึ่งเป็นทางผ่านก่อนแล้วจึงตามไปสมทบที่หลัง แต่ในระหว่างทางเปลวเทียนถูกภาวีและพิเศษร่วมมือกันใช้อุปายหลอกเธอไปยังบ้านพักแห่งหนึ่ง ซึ่งพิเศษเตรียมไว้สำหรับเป็นสถานที่เสพสุกับเปลวเทียน

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

เปลวเทียนเป็นหญิงสาวสุคะใหม่ ทำงานคล่องแคล่ว และมีอุปนิสัยค่อนข้างไว้ตัว โดยเฉพาะเรื่องเพื่อนชาย เพราะเปลวเทียนเคยผิดหวังจากความรักครั้งแรกในวัยสาวมาแล้ว จึงไม่ฮากผิดหวังอีก ประสบการณ์ในครั้งนั้นได้กลายเป็นความฝังใจที่ทำให้เปลวเทียนระมัดระวังในการคบเพื่อนต่างเพศ เปลวเทียนจึงไม่ค่อยให้ความสำคัญทสนมกับชายใดมากเกินไปจนเกินจากความเป็นเพื่อนและระวังอยู่เสมอที่จะไม่ให้ใครแปลเจตนาการคบหาของเธอไปในทางชู้สาวได้ แม้กระทั่งเรื่องหน้าตาเปลวเทียนก็ระวังที่จะไม่ให้ใครมองว่าสวยงามมากเกินไป บางครั้งเธอถึงกับไม่แต่งหน้าใช้เพียงแป้งเด็กเท่านั้น เพราะไม่ต้องการตกเป็นเป้าสายตาของผู้ชาย แต่ถึงกระนั้นก็มีผู้ชายหลายคนสมัครใจเข้ามาให้เธอเลือก เพราะเปลวเทียนเป็นหญิงสาวที่นอกจากเก่งแล้วยังเป็นคนสวย ฤทธิชัยชายหนุ่มที่พึงใจเปลวเทียนได้สรุปบุคลิกภาพของเธอไว้ว่า "เปลวเทียนงามพูดจาเป็นธรรมชาติ มีความสง่าในท่าที แฝงไว้กับความอ่อนหวานนุ่มนวล แม้หน้าจะซีดไปนิด เพราะไม่ใช้เครื่องสำอางสีสด แต่หล่อนก็มีเสน่ห์น่าลุ่มหลง" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 115) เพราะความที่เปลวเทียนเป็นคนสวยและเป็นความสวยงามที่เป็นไปตามธรรมชาติ โดยไม่อาศัยการเสริมแต่งซึ่งผิดจากผู้หญิงคนอื่น รวมถึงการวางตัวของเธอ ทำให้พิเศษเหนือในนักวิชาการ ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมงานคนหนึ่งของเปลวเทียนอยากได้เธอมาเป็นของเขา จึงวางแผนหลอกเธอไปยังบ้านพักต่างอากาศแห่งหนึ่งเพื่อขึ้นใจเธอซึ่งคล้ายกับกรณีของนุชรัตน์และพัฒนีย์ เพราะถึงแม้ตัวละครทั้งสามตัวจะมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน แต่มีสิ่งที่เหมือนกันคือบุคลิกที่เรียบร้อย ผนวกกับความงามซึ่งเป็นไปตามวัยและตามธรรมชาติของพวกเธอได้กลายเป็นสาเหตุจูงใจที่สามารถทำให้ผู้ชายเกิดความปรารถนาทางเพศ ซึ่งสวนทางกับความเชื่อดั้งเดิมที่ว่า การข่มขืนจะเกิดขึ้นกับผู้หญิงที่มีรูปร่างหน้าตาอั้ววนเท่านั้น บุคลิกภาพของเปลวเทียนจึงเป็นสาเหตุเริ่มต้นของการถูกล่วงเกินทางเพศ

เปลวเทียนยังเป็นคนฉลาดทันคนและไม่เกรงกลัวใคร คำพูดของเธอจึงแหลมคมตามไปด้วยจนบางครั้งเหมือนกับเป็นการทำทนายผู้อื่นอยู่ในที ดังที่เธอเคยเปรยกระทบบกับรัตติกาลไปถึงพิเศษเมื่อถูกรัตติกาลยั่วว่า "ที่จริงคนในถาวรที่น่ารักมีเสน่ห์ที่สุดนะไม่ใช่คุณฤทธิชัยดอก แต่เป็นอาจารย์พิเศษ แต่บังเอิญฉันไม่ชอบกินข้าวจานเดียวกับใคร ต่อให้ของในจานนั้นเป็นอาหารอร่อยแค่ไหน" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 203) คำพูดของเปลวเทียนทำให้พิเศษโกรธจนต้องหาทางแก้แค้นเธอให้ได้ เพราะพิเศษมีความเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นบุรุษที่มีเสน่ห์ทางเพศ มีผู้หญิงมาหลงรักมากมาย แต่เปลวเทียนนอกจากจะไม่สนใจเขาแล้วยังฝากคำพูดกระทบบมาถึงเขาอีกด้วย

พิเศษทนต์ไม่ได้จึงต้องหาทางทำให้เปลวเทียนตกเป็นของเขาเพื่อเป็นการแก้แค้น ดังที่โบทันได้บรรยายความรู้สึกของพิเศษเมื่อรัตติกาลนำคำพูดของเปลวเทียนมาแล้วให้เขาฟังว่า "พิเศษยังคงหัวเราะอยู่แต่ในใจโกรธเกรี้ยว เปลวเทียนก็เป็นผู้หญิงธรรมดา ๆ คนหนึ่ง หล่อน "บังอาจ" อย่างไม่รู้คิดถึงเขาเช่นนี้ เขาอยากได้หล่อน แต่ก็ไม่ชอบผู้หญิงสບประมาณ เมื่อเป็นเช่นนี้เขายังอยากได้หล่อนไว้หยามหยัน" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 205) คำพูดของเปลวเทียนจึงเป็นการยั่วยุให้เกิดการล่วงเกินทางเพศขึ้นโดยที่เธอไม่ได้ตั้งใจ เพราะผู้ชายบางประเภทจะเกิดความรู้สึกทนต์ไม่ได้ขึ้นมาก็ถ้าหากถูกผู้หญิงสบประมาณโดยเฉพาะผู้หญิงที่เขาหมายตาไว้ จึงจำเป็นต้องหาทางล้างแค้นเพื่อให้เธอสำนึกเสียใจที่ได้สบประมาณเขาไว้

แต่สาเหตุที่เปลวเทียนถูกหลอกไปเพื่อข่มขืนไม่ได้มาจากบุคลิกภาพ หรือคำพูดของเธอเท่านั้น บุคลิกภาพเป็นเพียงสาเหตุแรกที่ทำให้พิเศษเกิดความพึงพอใจเธอ และคำพูดของเธอเป็นสาเหตุเสริมที่ยั่วยุให้พิเศษเกิดความแค้นจนต้องหาทางแก้แค้นเธอ แต่การแก้แค้นก็สามารถทำได้หลายทาง ไม่จำเป็นต้องเป็นการลวนลามทางเพศเพื่อให้เธอเสียชื่อเสียงเท่านั้น แต่สาเหตุแท้จริงที่กระตุ้นให้พิเศษลงมือกระทำมาจากค่านิยมทางเพศของเขามุ่งต่อเพศหญิง พิเศษเป็นคนหมกมุ่นในเรื่องเพศ เขาพร้อมที่จะยุ่งเกี่ยวกับผู้หญิงทุกคนที่เขาพอใจโดยเฉพาะกับเปลวเทียน พิเศษยังอยากได้ตัวเธอมากกว่าผู้หญิงคนอื่น เพราะนอกจากเปลวเทียนจะมีท่าทีที่ถนัดตัวกับเขาแล้ว ยังเคยพูดเปรยกระทบมาถึงหูของเขาว่า คนอย่างเธอไม่มีวันที่จะกินอาหารจานเดียวร่วมกับใคร ไม่ว่าอาหารจานนั้นจะเป็นอาหารรสเลิศเพียงใด ซึ่งหมายถึงตัวของพิเศษนั่นเอง คำพูดของเปลวเทียนยั่วยุให้พิเศษอยากเอาชนะเธอ เปลวเทียนเองก็รู้จักอุปนิสัยของคนอย่างพิเศษดี ดังคำพูดที่เธอกล่าวกับเขาว่า "ฉันเข้าใจ คุณชอบผู้หญิงทุกคนแหละ ขอให้ได้มาก ๆ เข้าไว้ และถ้าเป็นผู้หญิงของคนอื่น คุณจะยิ่งชอบ ยิ่งอยากได้ เพราะสนองตัณหาโรคะริษษาของคุณได้เต็มที่ยิ่งขึ้น" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 386) เปลวเทียนกล่าวถึงอุปนิสัยของพิเศษได้อย่างถูกต้องที่สุด พิเศษไม่เพียงต้องการแก้แค้นเปลวเทียนที่ถูกละเมิดเท่านั้น เขารู้ดีว่าฤทธิชัยซึ่งเป็นทั้งเพื่อนและนายจ้างของเขาหลงรักเปลวเทียนอยู่ พิเศษจึงฉกฤทธิชัยที่รวยและมีโอกาสดีกว่าตนอยู่แล้ว จึงเกิดความรู้สึกทนต์ไม่ได้หากฤทธิชัยได้เปลวเทียนไปครอบครอง เพราะพิเศษเชื่อว่าความบริสุทธิ์สะอาดของผู้หญิงนั้น เป็นสิ่งที่น่าปรารถนาสำหรับเพศชาย ซึ่งความรู้สึกของผู้ชายไทยส่วนหนึ่งในสังคมจะคล้ายคลึงกันนั่นคือ ความปรารถนาที่จะได้เป็นชายคนแรกของผู้หญิง และจะเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจหากว่าตนเป็นคนแรกที่มีโอกาสได้พรหมจรรย์ของหญิงสาวคนนั้นไว้ในครอบครอง ในขณะที่เดียวกันจะเกิดความรังเกียจ หากรู้ว่าผู้หญิงของตนเคยตกเป็นของชายคนอื่นมาก่อน พิเศษก็เช่นเดียวกัน เขาเกิดความรู้สึกร้อนรุ่มขึ้นมาทันทีเมื่อ

นักเปรียบเทียบเปลวเทียนกับผู้หญิงคนอื่น ๆ ของเขาว่า "ผู้หญิงคนนี้น่าจะบริสุทธิ์สะอาดกว่ารัตติกาล ใครว่าผู้ชายไม่มีจิตใจดำร้อน พิเศษร้อนวาบในอกด้วยวิชาฤทธิชัยขึ้นมาเต็มหัวใจ หากฤทธิชัยได้สาวสวยสะอาดคนนี้ไป จะไม่โชคดีไปหน่อยหรือ พิเศษบอกตนเองในทันทีว่าเขาอยากได้ผู้หญิงคนนี้" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 142 - 143)

สาเหตุการถูกข่มขืนที่แท้จริงจึงไม่ได้มาจากบุคลิกภาพของเปลวเทียนเท่านั้นแต่มาจากค่านิยมดั้งเดิมของเพศชายที่ให้ความสำคัญกับเรื่องพรหมจารีของหญิง ผู้ชายจะเกิดความอิจฉาหากรู้ว่าตนเป็นคนแรกที่ได้ความบริสุทธิ์ของหญิงนั้นและกลายเป็นความปรีดีเปรมที่จะเก็บไว้เสียชายอื่นที่ได้ผู้หญิงคนนั้นต่อไปจากเขา พิเศษก็มีความคิดเช่นนั้นเหมือนกันว่า "ได้หล่อนแล้วเขาจะเก็บหล่อนไว้สักพัก ต่อจากนั้นจึงจะปล่อยให้ฤทธิชัย จะได้เก็บความลับไว้หัวเราะเยาะในใจ หรืออาจจะหัวเราะเยาะเหยียดหยันดัง ๆ ในอนาคตเมื่อเขาไม่ต้องง้อองทำงานกับฤทธิชัยแล้ว" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 307)

ความคิดของเพศชายที่เหมือนกับพิเศษยังมีอีกมาก จึงเกิดคดล่อลวง ข่มขืนให้เห็นอยู่เสมอทั้งที่เป็นข่าวและไม่เป็นข่าว เมื่อเป็นข่าวแล้ว ผลเสียมักตกอยู่กับหญิงผู้เสียหายเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่มีผู้เสียหายคนไหนอยากแจ้งความเอาเรื่องกับผู้ทำร้ายตน เพราะสังคมไทยยังให้ความสำคัญกับเรื่องความบริสุทธิ์ของหญิงอยู่ หากผู้ชายคนใดเป็นฝ่ายได้ก็จะเกิดความภาคภูมิใจเช่นเดียวกับพิเศษ ในขณะที่ความรู้สึกของชายผู้สูญเสียโดยเฉพาะในกรณีของชายคนรักย่อมเกิดความรู้สึกเช่นเดียวกับฤทธิชัย อาจเป็นความรังเกียจ ความคลางแคลงใจ ความไม่แน่ใจ หรือถึงกับขอลีกรากกันไปในที่สุด เพราะพรหมจารีของผู้หญิงได้ถูกสังคมกำหนดให้เป็นเรื่องสำคัญของการเริ่มชีวิตคู่ ดังความคิดของฤทธิชัยที่มีต่อเปลวเทียนว่า "เสียดใจไอ้เศษหรือเปลวก็ไม่รู้ ไร้ ฤทธิชัยครางในคอ" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 407) จะมีผู้ชายสักกี่คนในสังคมไทย ที่คิดย้อนถามตัวเองว่า สิ่งที่เขารักนั้นคือตัวของผู้หญิงเอง หรือสิ่งที่เรีกกันว่า "ความบริสุทธิ์"

สาเหตุสำคัญที่ทำให้เปลวเทียนถูกพิเศษล่อลวงไปเพื่อข่มขืน จึงมาจากค่านิยมทางเพศพิเศษเชื่อว่าเปลวเทียนยังเป็นสาวบริสุทธิ์ จึงเกิดความปรารถนาจะได้ลิ้มลองเชือก่อนชายอื่น เมื่อได้แล้วจะได้เก็บไว้เยาะเหยียดชายอื่นที่มาจับช่วงต่อไปจากเขา แสดงให้เห็นความต่ำทรามทางความคิดของพิเศษที่หมกมุ่นเรื่องเพศจนไม่สามารถระบับความต้องการไว้ได้ จึงต้องใช้อุบายสกปรกหลอกล่อเปลวเทียนมาเพื่อขึ้นใจโดยไม่เกรงกลัวต่อความผิด นั่นเป็นเพราะค่านิยมของสังคมไทยส่วนหนึ่งด้วยที่ถือว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องน่าอับอาย โดยเฉพาะการถูกกลืนลามหรือถูกข่มขืนยิ่งเป็นเรื่องที่ต้องปกปิด เพราะผู้หญิงที่ถูกข่มขืนจะเกิดความอับอายเนื่องจากกลัวว่าสังคมจะลงความเห็นว่าเธอเป็นผู้หญิงไม่ดี และพฤติกรรมของเธอเป็นสาเหตุที่จูงใจให้เกิดการข่มขืน

ขึ้น ผู้หญิงที่เสียหاسبจึงมักเจ็บแสบปล่อยให้ผู้กระทำผิดลงมือต่อไป โดยได้แต่เก็บความขมขื่นไว้ในใจ

ดังนั้นในนวนิยายเรื่อง "ดงคนดิบ" นี้ ค่านิยมทางเพศบางอย่างเช่นการให้ความสำคัญกับพรหมจารีจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้หญิงถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ส่วนรูปร่างหน้าตา หรือพฤติกรรมของตัวละคร เป็นเพียงสาเหตุที่ชายผู้กระทำผิดยกมาเพื่อเป็นข้ออ้างในการฉวยฉกหญิงได้ง่ายขึ้นเท่านั้น

เพชรชมพู จากนวนิยายเรื่อง จากหงษ์สู่ดิน

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

เพชรชมพูเป็นลูกสาวของเกียรติกศักดิ์และสร้อยเพชร เธอเป็นเด็กสาวหน้าตาสวยงาม ได้รับการอบรมอย่างดีและมีครอบครัวที่อบอุ่น แต่เด็กหญิงไม่เข้าใจว่าเพราะเหตุใดญาติฝ่ายคุณแม่โดยเฉพาะคุณยายจึงไม่ชอบเธอหนักจนวันหนึ่งหมอน้องชายของคุณแม่เท่านั้น จนกระทั่งอยู่ไรกรเพื่อนของเธอซึ่งแอบได้ยินผู้ใหญ่คุยกันมาบอกว่าเพชรชมพูไม่ใช่ลูกที่แท้จริงของคุณแม่สร้อยเพชร ทำให้เพชรชมพูเสียใจมาก เธอเริ่มคลางแคลงในความรักที่คุณแม่มีต่อเธอและโหยหาที่จะได้พบแม่ที่แท้จริง เมื่อเพชรชมพูได้ข่าวว่าแม่ที่แท้จริงซื้อบ้านเงินทำงานอยู่เชียงใหม่ เพชรชมพูจึงหนีออกจากบ้านโดยเดินทางไปกับคณะโง้วที่อยู่ที่ไรกรทำงานอยู่เพื่อตามหาแม่ที่เชียงใหม่ โดยไม่รู้ว่าคณะโง้วที่เธอเดินทางไปด้วยนั้นแท้จริงคือแก๊งหลอกลวงเด็กสาว ๆ เพื่อค้าประเวณี เมื่อคณะโง้วเดินทางมาถึงเชียงใหม่เพชรชมพูจึงถูกขายให้กับพ่อเลี้ยงวิชาญ

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

เพชรชมพูเป็นเด็กสาวหน้าตาน่ารัก ผิวพรรณดี เพราะเธอได้รับส่วนที่ดีทั้งหมดมาจากทั้งทางบิดาและมารดาซึ่งเป็นสาวชาวเหนือ จึงได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างดีและมีครอบครัวที่อบอุ่นยิ่งทำให้เพชรชมพูเป็นสาวน้อยร่าเริงแจ่มใส มองโลกในแง่ดีและมีจิตใจงาม หัวหน้านคณะโง้วลามากเคยเห็นเพชรชมพูและอยากได้ตัวเธอมานานแล้วเพราะวัยและรูปร่างหน้าตาของเธอจะเป็นแม่เหล็กเรียกลูกค้าทำเงินให้กับเขาได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากความคิดที่เขามีต่อเพชรชมพูว่า "เด็กสาวคนนี้สวยจนเขาอยากได้มาร่วมคณะมานานแล้ว หล่อนเป็นดาราดวงเด่น

ของคณะได้ดียิ่ง" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 495) เจ้าของคณะโง้วก็ไม่เคยคาดคิดมาก่อนว่าจะได้ตัวเพชรชมพูมาช่วยขนาดนี้ เพราะเพชรชมพูเป็นเด็กดี อยู่ในโอวาทของบิดามารดามาโดยตลอด แต่สาเหตุจากความเข้าใจผิดในเรื่องแม่ที่แท้จริงทำให้เธอเคล็ดออกจากบ้านและขออาศัยอยู่กับคณะโง้วของเขา ซึ่งหากเป็นเวลาปกติคงเป็นการยากที่เขาจะได้ตัวเธอมาร่วมคณะเมื่อเดินทางมาถึงเชียงใหม่เจ้าของคณะตั้งใจจะเก็บเพชรชมพูไว้ก่อนเพราะรู้ว่าเธอจะทำเงินให้กับเขาได้อย่างมากจึงเสนอขายเด็กสาวคนอื่น แต่ผู้ซื้อไม่ชอบเด็กสาวที่เขาเสนอให้และยืนยันจะซื้อเพชรชมพูให้ได้เพราะเธอสวยถูกใจเขามากกว่า ดังที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายเหตุการณ์ในขณะนั้นว่า "หล่อนได้ยินเขาต่อรองราคากัน คนที่เขาต้องการจะขายคืออุไรกร แต่พ่อเลี้ยงไม่ชอบอุไรกรกลับชอบเพชรชมพู เขายืนยันที่จะเลือกคนขายสาว...ถ้าราคานั้นต้องคนนี้...แล้วหล่อนก็ถูกถูกระชากรากฎมา ถูกเขาเคล้นคลึงกอดรัดพิศเหวี่ยง" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 495) รูปร่างหน้าตาและวัยของเพชรชมพูจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ร้ายตัวเธอเอง

ประกอบกับความเข้าใจที่ผิดเพียงอย่างเดียวก็ทำให้เธอตกเป็นเหยื่อของผู้ฉ้อโกงได้อย่างง่ายดาย การหนีออกจากบ้านโดยปราศจากการยั้งคิด เพียงเพราะโกรธเคืองบิดาและมารดาเลี้ยงได้กลายเป็นสาเหตุนำเธอไปสู่การถูกละเมิดสิทธิทางเพศ เพราะเพชรชมพูอ่อนไหวไว้วางใจเกินไป จึงไม่รู้ว่าสังคมภายนอกอันตรายเกินไปสำหรับเด็กสาวอย่างเธอ รวมทั้งการไว้วางใจคนแปลกหน้าก็เป็นสาเหตุที่นำไปสู่การล่วงเกินทางเพศ เพราะมารสังคัมที่คอยฉกฉวยโอกาสหากินกับเรือนร่างของเด็กสาว ๆ โดยไม่เกรงกลัวต่อบาปกรรมมีอยู่ทั่วไปในสังคม ซึ่งเกิดจากค่านิยมของเพศชายที่คิดว่าเพศหญิงเป็นสินค้าทางเพศที่ซื้อขายแลกเปลี่ยนกันได้ด้วยเงิน เมื่อพวกเขาชอบใจผู้หญิงคนไหนก็ใช้เงินซื้อหรือถูกระชากรากฎมาเป็นสมบัติส่วนตัว โดยเฉพาะเด็กหญิงหรือเด็กสาวที่เฟื่องฟุ้งเข้าสู่วัยรุ่นยิ่งเป็นที่ปรารถนาของคนบางกลุ่ม เพราะความเชื่อที่ว่าถ้าได้มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กสาวยิ่งเป็นสาวพรหมจารีด้วยแล้วจะทำให้อายุยืนยาวยิ่งขึ้น

วันทนี วาสิกะสิน (2526 : 145) กล่าวว่า ผู้ที่ชอบมีสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กมักชอบเรื่องความบริสุทธิ์ มีความคิดว่าตนจะต้องมีสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงที่บริสุทธิ์เท่านั้น โดยเชื่อว่าเด็กอายุ 11-12 ปี จะต้องมีความบริสุทธิ์อย่างแน่นอน

ด้วยเหตุนี้จึงมีคนบางจำพวกหลอกเด็กสาวมาเป็นสินค้าหรือบังคับให้ขายบริการทางเพศโดยมอมเมาด้วยสิ่งเสพติด เมื่อเด็กสาวเหล่านั้นติดยาที่เขาหลอกให้พวกเธอเสพแล้ว แน่แน่นอนว่าเธอยอมทำตามคำสั่งของเขาทุกอย่างเพียงขอให้ได้เสพยาเท่านั้น

จากผลการวิเคราะห์สาเหตุที่สำคัญของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศของตัวละครหญิงในนวนิยายเรื่องนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะค่านิยมของเพศชายทำให้เด็กสาวถูกล่วงเกินทาง

เพศ ในขณะที่รูปร่างหน้าตา วัยและพฤติกรรมของตัวละครก็มีส่วนส่งเสริมให้เขามีโอกาสถูกล่อลวงเพื่อการละเมิดสิทธิทางเพศได้มากยิ่งขึ้น

วาลูกา จากนวนิยายเรื่อง เกิดแต่ลม

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

วาลูกาเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งเธอเป็นลูกสาวคนโตของครอบครัวและได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาอย่างดี วาลูกาจึงมีนิสัยสงบเสงี่ยม เรียบร้อย และอยู่ในโอวาทของบิดามารดามาโดยตลอด วาลูกามีผู้รักเรียนอยู่มหาวิทยาลัยเดียวกันชื่อโสฬส โสฬสเป็นคนรูปหล่อปากหวานและช่างเอาใจวาลูกาจึงรักโสฬส แต่โสฬสชอบวาลูกาเพราะความสวยและเพราะฐานะที่ดีกว่าของเธอ เมื่อโสฬสรู้ว่าวาลูกาจะไปเรียนต่อต่างประเทศ โสฬสเกิดความเสียตายและกลัวว่าเธอจะหลุดมือจากเขาไปจึงใช้อุปายสมอมเบียร์เธอแล้วข่มขืน

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

วาลูกาเป็นสาวน้อยที่เพียบพร้อมด้วยรูปสมบัติและทรัพย์สมบัติ ได้รับการอบรมอย่างดีจากครอบครัวที่อบอุ่น เธอจึงเป็นคนที่นิสัยสงบเสงี่ยมอยู่ในโอวาทของบิดามารดามาโดยตลอด ถึงแม้รูปร่างหน้าตาของเธอจะทำให้โสฬสสนใจ แต่สิ่งที่ทำให้เขาสนใจและอยากได้เธอมาเป็นของเธอไม่ใช่เพียงรูปร่างหน้าตาของเธอเท่านั้นแต่เป็นเพราะฐานะของเธอ ดังความคิดของโสฬสที่มีต่อเธอเมื่อพบกันครั้งแรกว่า "รอยขี้นก อายุยังไม่ทันครบทำใบขับขี่ได้แต่เจ้าหล่อนขับรถไปเรียน...ใครได้เขาเป็นแฟนก็สบาย เขาฐานะดี" (สุภา สิริสิงห. 2535 : 228 - 229) เป็นเรื่องธรรมดาของวัยรุ่นที่ย่อมเลือกคนสวยคนรูปหล่อเป็นคู่รักของตน จึงไม่ใช่เรื่องแปลกหากโสฬสจีบวาลูกาเป็นคู่รักเพียงเพราะเธอสวยน่ารัก แต่โสฬสต้องการมากกว่านั้น เขาต้องการอาศัยความร่ำรวยของวาลูกาเป็นเครื่องพুষฐานะตนเอง จึงจำเป็นต้องผูกมัดเธอไว้ด้วยความสัมพันธ์ที่มากกว่าคู่รัก

ถึงแม้ว่าวาลูกาจะใช้ชีวิตแบบสาวสมัยใหม่ แต่เธอก็ได้รับการอบรมมาอย่างเข้มงวดจากมารดาและจากคุณย่าซึ่งเป็นคนหัวโบราณ ทำให้วาลูกามีคระวังตัวไม่เปิดโอกาสให้โสฬสได้ใกล้ชิดเธอมากนัก ดังที่บัณฑิตบรรยายถึงพฤติกรรมของวาลูกาไว้อย่างชัดเจนว่า

แม้ว่าลูกาจะเป็นสาวสมัยปัจจุบัน แต่ความที่หล่อหน้าโตนมาในความดูแลของคุณย่าผู้ดีชรา หัวเก่า ทำให้หล่อนยังค่อนข้างรักนวลสงวนตัว เขาถูกเนื้อต้องตัวหล่อนไม่ได้มากนัก ทั้งสองอาจจะไปเที่ยวติดสอยกันได้แต่ก็แค่ไปเที่ยว ไปเดินร้าน และดื่มอะไรนิด ๆ หน่อย ๆ เท่านั้นเอง ที่จะไปไกลกว่านี้ยังไม่มีหวัง ทั้งว่าลูกายังไม่ค่อยจะยอมไปกับเขาตามลำพังนัก หล่อนมักจะชวนเพื่อน น้องสาวหรือน้องชายไปเป็นเพื่อน

(สุภา สิริสิงห. 2535 : 378)

แต่ถึงแม้ว่าลูกาจะวางตัวดีอย่างไรแต่เมื่อคบหากับโสฬสวันเข้า ความสนิทสนมไว้วางใจก็มีมากขึ้นจนเธอยอมไปเที่ยวกับเขาตามลำพัง และยอมดื่มเบียร์ที่เขาจะยื่นมาให้ดื่มทั้งที่ดื่มไม่เป็น ลูกาไม่เฉลียวใจว่าโสฬสจะคิดไม่ซื่อกับเธอ ดังนั้นการให้ความสนิทสนมกับชายคนรักและการเชื่อใจคนมากเกินไปก็เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศได้ง่ายขึ้น

แม้ว่าลูกาจะยังมีสติชัดเจนเมื่อถูกคู่รักฉกฉวย แต่เมื่อถูกโสฬสเจ้าโลมด้วยคำพูดและกิริยาอ่อนหวานบวกกับความรักที่มีต่อเขา ทำให้ลูกาเกือบใจอ่อน เคลิบเคลิ้มไปกับรสรักที่โสฬสปรนเปรอให้ แต่เมื่อได้ยินคำว่า "บรรลุนิติภาวะ" จากปากของโสฬส เมื่อเขาเจ้าโลมเธอว่า "เรารักกันทำไมจะต้องมาละเลยความสุขอย่างนี้ด้วย รักนวลสงวนตัวอะไรกัน พวกผู้ใหญ่เขาปฏิบัติกันอยู่ทุกวัน แล้วทำไมถึงมาห้ามเด็กรุ่นเรา พวกเราก็อายุเกินสิบแล้ว บรรลุนิติภาวะแล้ว" (สุภา สิริสิงห. 2535 : 525) ทำให้ลูกานึกถึงคำพูดของคุณพ่อที่อวยพรให้เธอในงานวันเกิดเมื่ออายุครบยี่สิบปีของเธอขึ้นมาได้ทันทีว่า

ลูกหนูใหญ่บรรลุนิติภาวะแล้ว อายุครบยี่สิบแล้ว ตามกฎหมายถือว่าเป็นผู้ใหญ่แล้ว แต่สำหรับพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่แล้วละก็ลูกยังเป็นเด็กอยู่ ลูกยังไม่ได้ทำงาน ยังไม่เคยช่วยตัวเองในการครองชีวิต คนที่จะเป็นผู้ใหญ่ปกครองตัวเองได้เต็มก็คือคนที่สามารถยับยั้งชั่งใจตนเองได้ยามที่จะเหลวไหล ตั้งอกตั้งใจทำดี เป็นพี่ที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับน้อง ๆ สำหรับพ่อแม่ก็ให้อภัยเสมอ เราตัดกันไม่ขาด แต่บาดแผลในใจรักษากันไม่ได้ง่าย ๆ เพราะฉะนั้นขอให้ลูกรักตัวเอง ดูแลตัวเองให้ดี ๆ อย่าได้เที่ยวทำตัวอย่างวัยรุ่นซ้ำ ๆ ทั้งหลาย

(สุภา สิริสิงห. 2535 : 525)

เขาคงมีหนทางได้แต่งงานกับหล่อน แต่จริง ๆ แล้ว เขาอยากไปนอกกับवालามากกว่า ถ้าเป็นไปได้แต่งงานกันแล้วไปเรียนต่อเมืองนอกด้วยกันได้ก็คงดี แต่พ่อแม่ของ วาลูกจะยอมหรือไม่ยังเป็นปัญหา...ถ้าเขาไม่รีบรวบหัวรวบหางเห็นทีจะไม่มีหวัง

(สุภา สิริสิงห. 2535 : 378)

จากการวิเคราะห์ข้างต้นทำให้ได้ข้อสรุปว่า สาเหตุแท้จริงที่ตัวละครถูกคู่รักของเธอ ปลุกปล้ำจะข่มขืนนั้น มีสาเหตุมาจากความเห็นแก่ตัวของเขาที่ต้องการใช้ความร่ำรวยของเธอ ขวดยฐานะของเธอ ซึ่งเป็นค่านิยมอย่างหนึ่งของผู้ชาย ดังที่ในสำนวนไทยมีคำเปรียบเปรยผู้ชายประเภทนี้ว่า "หนูตกถึงข้าวสาร" รวมทั้งค่านิยมในเรื่องพรหมจรรย์ของเพศหญิงก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดการล่วงละเมิดสิทธิทางเพศได้เช่นกัน

น้ำปรุง จากนวนิยายเรื่อง เกิดแต่คม

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

น้ำปรุงเป็นเด็กกำพร้า นางสาวจึงรับเธอไปอยู่ด้วยและบังคับให้น้ำปรุงเป็นนางบำเรอของสามีตนเอง เพราะฐานะของนางสาวก็เป็นเพียงเมียน้อยคนหนึ่ง เมื่อนางสาวต้องการเงินจากเล่ห์ผู้เป็นสามีมาก ๆ จึงให้น้ำปรุงเป็นเครื่องมือหาผลประโยชน์ให้ตนเอง นอกจากจะต้องเป็นนางบำเรอของเล่ห์แล้ว น้ำปรุงยังต้องเป็นคู่นอนของผู้ชายอีกหลายคน เพราะเล่ห์นิยมความวิปริตทางเพศโดยชอบเปลี่ยนคู่นอนกับเพื่อนในกลุ่ม และเมื่อมีการประมุลงานเล่ห์ก็จะส่งน้ำปรุงไปบำเรอพวกเจ้านายที่มีอำนาจในการเซ็นอนุมัติงานให้ หากน้ำปรุงขัดขืนก็จะถูกทำร้ายทรมาน

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

น้ำปรุงเป็นสาวน้อยที่มีรูปร่างหน้าตางดงาม ผิวขาวสวย เมื่อเล็ก ๆ น้ำปรุงมักจะได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนของโรงเรียนไปแสดงละคร รำไทย หรือประกวดเทพีในงานประจำปี จังหวัดอยู่เสมอ ความสวยงามน่ารักของเธอทำให้นานัดนางสาวของเธอ ซึ่งเปิดร้านเสริมสวย

รับเธอไปอุปการะ เพราะหวังจะใช้ความสวยของเธอให้เป็นประโยชน์ และเพราะความสวยและวัยที่กำลังเป็นสาวรุ่นของน้ำปรงนี่เอง ทำให้เธอถูกน้ำสาวของเธอบังคับให้เป็นนางบำเรอของน้ำเซอเพื่อหวังผลประโยชน์ที่จะได้รับจากเขา ดังที่น้ำปรงถ่ายทอดให้ตัวละครตัวหนึ่งฟังว่า "น้ำนิตเซอบังคับให้ปรงเป็นนางบำเรอผิวเขา นานแล้วด้วย ตั้งแต่เขาอยากได้ร้านใหม่ เขาก็เอาปรงไปบังคับให้เสีย" (สุภา สิริสิงห. 2535 : 566) บุคลิกภาพของน้ำปรงจึงเป็นสาเหตุแรกที่ทำให้เธอถูกล่วงเกินทางเพศ ซึ่งผู้ประพันธ์เองก็ต้องการเน้นให้เห็นถึงสาเหตุนี้ด้วยการให้น้ำปรงกล่าวถึงตัวเองในความตอนหนึ่งว่า "พวกนั้นชอบเพราะปรงสวย เป็นเทพี เวลาเสียเขาจะประมุขงานใหญ่ ๆ เขาก็เอาปรงไปบำเรอพวกเจ้านายที่จะอนุมัติงานให้เขา" (สุภา สิริสิงห. 2535 : 567)

เรื่องของน้ำปรงไม่ได้เกิดขึ้นเพียงในนวนิยายเท่านั้น แต่ได้เกิดขึ้นในสังคมด้วย งานใดที่มีการประกวดความงามกัน จะมีคนกลุ่มหนึ่งคอยคัดเลือกสาวงามที่ตกรอบ และหว่านล้อมให้พวกเธออยู่ในสังกัดของตนโดยอ้างจำนวนเงินหรือความสุขสบายที่เธอจะได้รับหากตกลงทำตามที่พวกเขาแนะนำ สาวงามบางคนกำลังเสียใจ บางคนกำลังสิ้นหวัง เพราะเธอคิดว่าตำแหน่งรับประกันความงามจะเป็นหนทางนำไปสู่ความมีชื่อเสียง ความร่ำรวย เมื่อพลาดตำแหน่งเธอก็ต้องกลับไปใช้ชีวิตแบบเดิม ดังนั้นเมื่อมีคนมาชักชวนและเสนอสิ่งแลกเปลี่ยนให้พวกเธอจึงตกลง หลังจากนั้นเธอจะถูกส่งไปให้ผู้มีอิทธิพลหรือบรรดาเสี่ยที่นิยมหาความสุขทางเพศกับสาวงาม ยิ่งสาวคนใดมีตำแหน่งรับรองความงาม ค่าตัวของพวกเธอก็จะสูงตามไปด้วย กรณีของน้ำปรงก็เช่นเดียวกัน บุคลิกภาพของเธอมีส่วนทำให้เธอมีโอกาสที่จะถูกละเมิดสิทธิทางเพศได้ง่ายกว่าผู้หญิงคนอื่น

จากการวิเคราะห์ยังพบว่าแม้ว่าน้ำปรงจะไม่มีพฤติกรรมฮั้วชวนทางเพศ แต่การที่เธอเข้าประกวดความงามจนได้รับตำแหน่งเทพี โดยจะเกิดจากความสมัครใจของเธอเองหรือถูกใครบังคับก็ตาม ตำแหน่งที่เธอได้รับกลายเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้ชายกระหายที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเธอ น้ำปรงเองก็ตระหนักถึงความจริงข้อนี้ดังคำพูดของเธอว่า "พวกนั้นชอบเพราะปรงสวย เป็นเทพี" (สุภา สิริสิงห. 2535 : 72) การเข้าประกวดความงามจนได้รับตำแหน่งของเธอจึงกลายเป็นสิ่งที่ย้อนกลับมาทำร้ายตัวเธอเองในภายหลัง

การที่น้ำปรงต้องตกเป็นนางบำเรอของน้ำเซอ มีสาเหตุมาจากความเห็นแก่ตัวของน้ำสาวที่ใช้้ำปรงเป็นเครื่องมือหาผลประโยชน์ให้ตนเอง แต่เดิมเสียเปิดร้านเสริมสวยเล็ก ๆ ให้แต่น้ำสาวของน้ำปรงต้องการมากกว่านั้นจึงบังคับน้ำปรงให้เป็นเมียน้อยของเสียเพื่อแลกกับเงินจำนวนมากที่จะได้รับจากเขา ความเห็นแก่ตัวของน้ำนิตน้ำสาวของน้ำปรงที่หวังกอบโกยเงิน

จากสามีทำให้รับน้ำปรงมาอุปการะ การกระทำของน้ำสาวดูเหมือนกระทำไปด้วยความเมตตา แต่แท้จริงมีเจตนาร้ายแอบแฝง ดังที่น้ำปรงเล่าให้โสวรรณฟังว่า "น้านิดเขายังบังคับให้ปรงเป็นนางบำเรอผิวเขา นานแล้วด้วย ตั้งแต่เขาอยากได้ร้านใหม่ ที่แรกเสียซึ่งร้านให้ห้องเดี่ยวเล็ก ๆ เขาอยากได้ร้านใหญ่ ๆ เขาก็เอาปรงไปบังคับให้เสีย" (สุภา สิริสิงห. 2535 : 566) เมื่อน้ำปรงหนีมาหาพี่ชายที่กรุงเทพ ฯ เพราะทนความโสมมที่พวกเขากะทำกับเธอไม่ได้แล้ว น้ำปรงรู้ว่าถ้าเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้พี่ชายหรือคนอื่นฟังเขาจะต้องไม่เชื่อเรื่องที่เธอเล่า และจะต้องตำหนิเธอว่าเป็นเด็กไม่ดี ใจแตก หนีผู้ปกครองมาเที่ยวแล้วไม่ยอมกลับบ้าน มีเพียงโสวรรณอดีตหมอนวดเท่านั้นที่เชื่อเธอ เพราะโสวรรณเคยผ่านประสบการณ์ที่เจ็บปวดชมขึ้นมา ก่อนจึงเข้าใจถึงความละโมภในจิตใจของคนได้เป็นอย่างดี

น้ำปรงไม่ได้ถูกความเห็นแก่ตัวของน้ำสาวบังคับให้เธอเป็นนางบำเรอของเสียเท่านั้น เสียยังนำน้ำปรงไปปรนเปรอทางเพศให้กับผู้มีอำนาจที่สามารถบันดาลความร่ำรวยให้กับเขาได้อีกด้วย หากขัดขืนเสียก็มีวิธีทำร้ายเธอโดยไม่ให้เสียโฉม ดังที่น้ำปรงบรรยายความชมชืนให้โสวรรณฟังว่า

เวลาเสียเขาจะประมูลงานใหญ่ ๆ เขาก็เอาปรงไปเสนอว่าเรอพวกเจ้านาสที่จะอนุมัติงานให้เขาได้ เขาดูหนังโป๊ หนึ่งลามกกัน แล้วบังคับให้ปรงทำอย่างนั้น ปรงสะอิดสะเอียน ปรงอาเจียนเสียไม่มี เขาก็ตบตี บังคับให้ปรงทำ เขาไม่ดีให้มีผลหรือคะเดี๋ยวเสียโฉม เขาสามารถหาวิธีอะไรต่อมิอะไรได้มากมาย ที่จะทำให้อปรงเจ็บปวด

(สุภา สิริสิงห. 2535 : 567)

น้ำปรงจึงถูกล่วงเกินทางเพศหลายต่อหลายครั้ง โดยมีสาเหตุมาจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ซึ่งไม่เลือกที่จะมีเฉพาะในผู้ชายหรือผู้หญิงเท่านั้น เพราะความเห็นแก่ตัวเกิดขึ้นได้กับทุกคนไม่เลือกหญิงชายหรือแม้กระทั่งพี่น้องร่วมสาขาลอहित ดังเช่นกรณีของพิณมย์ที่ถูกพี่ชายร่วมสาขาลอहितหลอกเธอไปเพื่อสังเวยให้กับนายจ้าง

นอกจากนี้เสียยังมีสนิมวิปริตคือชอบเปลี่ยนคู่นอนกับบรรดาเพื่อน ๆ ในกลุ่มของเธอ น้ำปรงจึงถูกบังคับให้หลับนอนกับบรรดาเพื่อนของเสียด้วยซึ่งเป็นพฤติกรรมส่ำส่วนทางเพศ ดังคำพูดของน้ำปรงที่เล่าให้โสวรรณฟังว่า

ลำพังเป็นเมียเสียฮ้วน ๆ คนหนึ่ง นาน ๆ มาอยู่ก็ชิวด้วยสักครั้ง เดือนละไม่กี่หน
 ประทุนได้ แต่เสียเขามีรสนิยมวิปริต ชอบแลกคู่กับเพื่อนสนิท เขามีกลุ่มของเขาสี่ห้าคู่
 เขาจะนัดพบกันแล้วสลับคู่กัน ไอ้พวกบ้ากาม ไอ้พวกอับปรี... น้ำประทุนทำให้จนตัวอ...
 ฆ่าประทุนเสียประทุนก็ไม่กลับไป เสียเขาไม่กล้าเอาเมีย ๆ ของเขาไปแลกคู่กับเพื่อนร่วม
 กลุ่มวิปริตของเขาหรอกค่ะ เขาเอาประทุนไป คนเคี้ยวนี้มันแสวงหาความสุขทางเพศกัน
 อย่างไม่มีขอบเขต ประทุนจะบอกพี่ปรีได้ยังไงว่าประทุนต้องทำอะไรบ้าง ประทุนเป็นอึดใจไป
 แลกเปลี่ยนกับเพื่อนของเขา

(สุภา สิริสิงห. 2535 : 566 - 567)

วันทนี วาสิกะสิน (2526 : 46 - 47) ได้ให้ความหมายของความสำส่อนทางเพศ
 ไว้ว่า หมายถึง "การมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศตรงข้ามเป็นจำนวนมาก" ความสำส่อนทาง
 เพศมักเกิดขึ้นในเมืองใหญ่ที่มีความเจริญ มีผู้คนหนาแน่น และมีสิ่งกระตุ้นทางเพศมาก เช่น หนังสือ
 ภาพยนตร์โป๊ สถานอบอวนวด ห้องโศภณี ฯลฯ ความสำส่อนทางเพศเกิดจากความเจริญ
 ทางวัตถุซึ่งไม่ไปพร้อมกับความเจริญทางด้านจิตใจ โดยทั่วไปมักพบในคนระดับกลางและสูง ใน
 คนระดับกลาง เช่น การนิยมนิยมนักหญิงโศภณี ออบอวนวด ส่วนในระดับสูงอาจมีในลักษณะ
 ของการแลกสามีภรรยา หรือแลกคู่นอน และการมีความสัมพันธ์ทางเพศนอกสมรส เนื่องจากมี
 เงินที่จะซื้อหาความสุขจากผู้หญิงได้มากทั้งผู้หญิงบริการและผู้หญิงทั่วไปที่ต้องการความช่วยเหลือ
 ทางด้านการเงิน ปัญหาเรื่องความสำส่อนทางเพศมีผลกระทบต่อสังคม เช่น การล่อลวงหญิง
 เพื่อค้าประเวณี เป็นต้น

ดังนั้นในนวนิยายเรื่องนี้ สาเหตุสำคัญที่ทำให้ตัวละครหญิงถูกละเมิดสิทธิทางเพศ จึงมี
 สาเหตุมาจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ที่ทำร้ายมนุษย์ด้วยกันเองโดยไม่คำนึงถึงมนุษยธรรม แม้
 กระทั่งความผูกพันทางเครือญาติก็ไม่สามารถทำให้คนพวกนี้คำนึงถึง ขอเพียงแต่ให้พวกเขาครอบ
 ครอบผลประโยชน์ให้ได้มากที่สุดเป็นพอ โดยมีความสำส่อนทางเพศของมนุษย์เป็นสาเหตุเสริมที่
 ทำให้หญิงสาวถูกล่วงเกินทางเพศซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนตัดสินใจฆ่าตัวตายในที่สุด

พินาสลักซ์ จากนวนิยายเรื่อง สัมปทานหัวใจ

1. สถานะของตัวละครโคสสังเขป

พินาสลักซ์มีอาชีพเป็นมัคคุเทศก์ เธอเป็นภรรยาลับของปารเมศน์กฐกรกิจหนุ่มใหญ่เจ้าของโรงแรมชั้นหนึ่งของภูเก็ต ปารเมศน์เป็นนักพนันตัวยง เขาไม่ได้รักพินาสลักซ์ แต่เห็นเธอเป็นเพียงนางบำเรอที่สามารถให้ความสุขทางเพศแก่เขาได้เท่านั้น

เจ้าชายบินอาซัดแห่งบรูไนเดินทางมาภูเก็ต โดยมีพินาสลักซ์เป็นมัคคุเทศก์พาเที่ยว เนื่องจากพินาสลักซ์มีรูปร่างหน้าตาที่แตกต่างจากผู้หญิงของบินอาซัด ทำให้บินอาซัดเกิดความลุ่มหลงและอยากได้ตัวเธอ เมื่อปารเมศน์รู้ว่าเจ้าชายบินอาซัดสนใจพินาสลักซ์จึงขายเธอให้กับบินอาซัดด้วยจำนวนเงินสูงกว่าอัฐิล้านบาทเท่ากับจำนวนเงินที่เขาเสียการพนันให้กับเจ้าชาย

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

เจ้าชายบินอาซัดเกิดติดใจพินาสลักซ์จึงพยายามเกี้ยวพาราสีให้เธอไปอยู่กับเขาโดยเสนอเงินทองและตำแหน่งชายาให้ แต่พินาสลักซ์ปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า "ใครจะเอาเหมือนลูกช้าง อยู่ในวังชั้นในอะไร ๆ ก็ไม่ได้เห็นไม่ว่าเดือนหรือตะวัน" (สุภา สิริสิงห. 2538 : 452) แต่สาเหตุที่แท้จริงเป็นเพราะพินาสลักซ์ไม่ชอบเจ้าชายบินอาซัด เธอรักปารเมศน์และพยายามหาทางให้เขาหย่ากับภรรยาเพื่อมาแต่งงานกับเธอ เพราะปารเมศน์หล่อ ปากหวาน ช่างเอาใจ เธอจึงหลงรักเขานักหนาโดยไม่เฉลียวใจว่าเธอจะขายเธอให้กับชายอื่นได้ การไว้วางใจคนแปลกหน้าจึงเป็นสาเหตุหนึ่งนำไปสู่การล่วงเกินทางเพศ แต่กรณีของพินาสลักซ์น่าสงสารและน่าเห็นใจมากกว่ากรณีของผู้หญิงคนอื่น เพราะเธอถูกชายที่ได้ชื่อว่ามีผลลวงโดยการขายเธอให้กับผู้ชายคนอื่นเพื่อใช้แทนหนี้สินที่เกิดจากการพนัน ทั้งที่ความจริงชายผู้ได้ชื่อว่าเป็นสามีมีหน้าที่ต้องปกป้องคุ้มครองภรรยาของตน หากจะกล่าวว่าการไว้วางใจในตัวปารเมศน์ของพินาสลักซ์เป็นสาเหตุที่ทำให้เธอถูกละเมิดสิทธิทางเพศก็น่าจะได้

การที่พินาสลักซ์ถูกขายให้กับเจ้าชายบินอาซัดไม่ได้เป็นเพราะรูปร่างหน้าตาของเธอ พินาสลักซ์ไม่ใช่สาวสวย แม้กระทั่งปารเมศน์ก็ไม่เข้าใจว่าทำไมบินอาซัดถึงได้ลุ่มหลงเธอ ดังพรรณนาที่ปารเมศน์ต่อเจ้าชายบินอาซัดว่า "รสนิยมของเจ้าชายคนนี้มีผลจริง ทำไมชอบผู้หญิงหน้าตาธรรมดา ๆ อย่างนั้น พินาสลักซ์ก็คนหนึ่งแล้ว ผอมเพรียว หน้าขาวจืดชืด ขากรรไกร

กว้าง คางเหลียม" (สุภา สิริสิงห. 2538 : 499) มีเพียงเจ้าชายบินอาซัดเท่านั้นที่รู้ว่าทำไมจึงลุ่มหลงพิลาสลักษณ์นัก นั่นก็เป็นเพราะรูปร่างหน้าตาของเขาก็ดูแตกต่างไปจากผู้หญิงที่เขาได้อยู่แล้วในฮาเร็ม ผู้หญิงเหล่านั้นล้วนแต่ผิวคล้ำ หน้าเข้ม ตาคม ทั้งสิ้น บินอาซัดต้องการความตื่นเต้นแปลกใหม่จากนางบำเรอต่างชาติผู้นี้เท่านั้น บุคลิกภาพของพิลาสลักษณ์จึงเป็นสาเหตุเริ่มต้นที่ทำให้บินอาซัดต้องการเธอ

ในกรณีของพิลาสลักษณ์นอกจากจะเป็นการละเมิดสิทธิทางเพศโดยการล่อลวงเพื่อการกระทำอนาจารแล้วยังเป็นการละเมิดสิทธิในร่างกายของบุคคลอื่นอีกด้วย การที่พิลาสลักษณ์ถูกขายให้เจ้าชายบินอาซัด มีสาเหตุมาจากค่านิยมของผู้ชายที่มีต่อเพศหญิงว่าสตรีมีฐานะเป็นเพียงเครื่องบำบัตอามรณ์ทางเพศของชายเท่านั้น และค่านิยมของคนบางกลุ่มซึ่งมีต่อผู้หญิงว่าสตรีเป็นเพียงสินค้าอย่างหนึ่งที่สามารถซื้อขายได้ด้วยเงิน เนื่องจากในสภาพความเป็นจริงจะพบว่าภาพของผู้หญิงนุ่งน้อยห่มน้อยได้ถูกนำมาใช้เป็นสื่อในการขายสินค้าหรือบริการอยู่เสมอ ทั้งที่ในบางครั้งภาพที่น่าเสนอนอกมานั้นไม่มีส่วนใดที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์หรือการเชื่อมโยงกับตัวสินค้าได้เลย ดังนั้นคนบางกลุ่มในสังคมจึงมีความคิดคล้อยตามสื่อที่น่าเสนอว่าเพศหญิงก็คือสินค้าอย่างหนึ่งที่พวกเขาสามารถหาผลประโยชน์จากร่างกายของพวกเขาได้ ดังคำพูดของพิลาสลักษณ์ที่คร่ำครวญกับบริดด์วิลล์ว่า "เขาขายฉันให้ที่นี่เจ้าชาย เขาส่งฉันเข้าคุก มันคุกแท้ ๆ เพียงแต่เป็นคุกทองคำ เป็นนกในกรงทอง ค่าตัวฉันเท่าไรรู้ไหมกว่ายี่สิบล้านเชียนะ" (สุภา สิริสิงห. 2538 : 532)

สังคมไทยยังมีความเชื่อแบบดั้งเดิมว่าเมื่อผู้หญิงตกเป็นของชายใดแล้ว ชายผู้นั้นมักจะคิดว่าเธอเป็นสมบัติของเขา เขาจึงมีสิทธิที่จะทำอะไรกับเธอก็ได้ พิลาสลักษณ์จึงถูกขายให้กับเจ้าชายบินอาซัดเป็นการใช้แทนหนี้พนันของปาร์เมศ และเมื่อบินอาซัดเริ่มเบื่อหน่ายเธอก็คิดจะทิ้งพิลาสลักษณ์เพื่อไปหาผู้หญิงรายใหม่ต่อไป พฤติกรรมของบินอาซัดจึงแสดงให้เห็นถึงความไม่รู้จักพอในเพศสขของชาย ในขณะที่พฤติกรรมของปาร์เมศก็แสดงให้เห็นถึงค่านิยมดั้งเดิมทางเพศที่คิดว่าผู้หญิงที่เป็นบริวารอยู่ในความปกครองของตนเป็นสมบัติที่ผู้ชายสามารถขกหรือขายให้ใครก็ได้ พิลาสลักษณ์จึงถูกขายให้ชายอื่นโดยมีสาเหตุมาจากค่านิยมทางเพศแบบดั้งเดิมของชาย

เมื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ตัวละครถูกล่วงละเมิดสิทธิทางเพศในนวนิยายเรื่องนี้แล้ว จึงอาจกล่าวได้ว่ามีสาเหตุมาจากค่านิยมทางเพศแบบดั้งเดิมของชาตินั้นเอง

รัตตวัลย์ จากนวนิยายเรื่อง สัมปทานหัวใจ

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

รัตตวัลย์เป็นภรรยาของปารเมศ เธอทนพฤติกรรมการนอกใจของเขาไม่ได้จึงกลับมาอยู่กับมารดาโดยไม่ได้หย่ากันตามกฎหมาย แต่รัตตวัลย์ยังคงให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ปารเมศอยู่เสมอเพราะฐานะทางบ้านของรัตตวัลย์อยู่ในระดับมหาเศรษฐี

วันหนึ่งรัตตวัลย์ถูกคนร้ายลักพาตัวไป พวกมันได้รับการจ้างวานจากปารเมศให้ฆ่าเธอ เพราะปารเมศต้องการเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์จากทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดของรัตตวัลย์ ไม่ใช่การรอรับเงินช่วยเหลือเป็นครั้งคราวเท่านั้น แต่เมื่อพวกมือปืนเห็นว่ารัตตวัลย์ยังสาว พวกมันจึงคิดจะเก็บเธอไว้เป็นนางบำเรอของพวกมันเสียก่อนแล้วจึงฆ่าทิ้งในภายหลัง

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

รัตตวัลย์แต่งงานกับปารเมศซึ่งเป็นบุตรชายของเพื่อนมารดา โดยความเห็นชอบของผู้ใหญ่ รัตตวัลย์เป็นผู้หญิงเรียบร้อย อยู่ในกรอบประเพณี ไม่เคยคิด หรือประพฤตินอกลู่ นอกทาง แม้กระทั่งเมื่อรู้ว่าสามีของเธอมีผู้หญิงคนอื่น รัตตวัลย์ก็ยังคงนิ่งเฉยไม่เคยต่อว่า การกระทำของเธอ เมื่อถึงที่สุดเธอจึงกลับมาอยู่กับมารดา ตั้งใจบริหารงานของครอบครัวและยังดำรงตนเป็นทั้งภรรยาและมารดาที่ดีมาโดยตลอด ดังที่บัณฑิตบรรยายถึงรัตตวัลย์ไว้ว่า "หล่อนแต่งงานกับเขาตามความเหมาะสม แต่เมื่อเขาเป็นสามีหล่อนก็รักเขาตามแบบภรรยาที่ดี หล่อนไม่เคยรักใคร่มาก่อน ดำรงตนเยี่ยงกุลสตรีดีงามเสมอมา" (สุภา สิริสิงห. 2538 : 364) แม้เมื่อแยกกันอยู่แล้วรัตตวัลย์ก็ยังคงเอื้ออาทรต่อสามี โดยให้ความช่วยเหลือด้านการเงินอยู่เสมอโดยไม่รู้ว่าเป็นเงินที่ไปให้เขาไปนั้นหมดไปกับการพนัน

ถึงแม้ว่าปารเมศจะมีรัตตวัลย์คอยให้ความช่วยเหลือด้านการเงินอยู่แล้ว แต่ความต้องการของปารเมศมีมากเกินไป ปารเมศไม่เพียงแต่ต้องการเงินของรัตตวัลย์เท่านั้น เขาวางแผนที่จะครอบครองทรัพย์สินสมบัติของตระกูลเธอทั้งหมดเพียงผู้เดียว ปารเมศวางแผนผ่านน้องชายของเธอตาย และจ้างคนมาฆ่ารัตตวัลย์ เพราะเมื่อเธอและน้องชายตาย ทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดจะต้องตกเป็นของวังรักย์ลูกชายของเขากับรัตตวัลย์โดยมีเขาเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ ความเห็นแก่ตัวเห็นแก่ประโยชน์ของตนเองโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น แม้กระทั่งว่าผู้นั้นจะเป็น

ภรรยาของตนเองก็ตามจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เหตุการณ์ร้ายนั้นต้องเกิดกับรัตวลัย เพราะ ปารเมศไม่ได้รักรัตวลัยด้วยความบริสุทธิ์ใจ ความร่ำรวยของครอบครัวเธอเป็นสิ่งที่ทำให้เขาแต่งงานด้วย ดังนั้นเมื่อปารเมศแต่งงานกับรัตวลัยได้ไม่นานจึงเริ่มมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงคนอื่น ซึ่งภรรยาเป็นคนไม่มีปากเสียงปารเมศก็ยังอึดอัดใจยิ่งขึ้น เมื่อรัตวลัยทนไม่ได้เธอก็กลับมาอยู่กับมารดา ปลอบให้ปารเมศมีความสุขเต็มที่ตามแบบที่เขาต้องการ ปารเมศเองก็มีข้อแก้ตัวที่ดีโดยโอนความผิดทั้งหมดไปให้รัตวลัยว่า "เมศไม่ใช่พระอิศวระปุณ หรือพระภิกษุณะ วลัย เมศมีความต้องการ มีความรักใคร่ใคร่ เมื่อเมื่อไม่ยอมสนองก็ต้องหาจากที่อื่น แต่เมศไม่เคยพาใครเข้าบ้าน เมศผิดงั้นหรือ" (สุภา สิริสิงห. 2538 : 442) ความสุขของปารเมศไม่ได้มีเพียงเท่านั้น ปารเมศยังเป็นนักพนันตัวยงและมีหนี้สินที่เกิดจากการพนันมากมาย เขาจึงจำเป็นต้องขย้องเกรงใจรัตวลัย เพราะรู้ว่ารัตวลัยเท่านั้นที่สามารถให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่เขาได้ ดังความคิดของเขาเมื่อนึกเปรียบเทียบระหว่างรัตวลัยกับพิลาสลักษณ์ว่า "รัตวลัยคือบ่อเงินบ่อทอง พิลาสลักษณ์คือบ่อน้ำกาม ที่เขาได้ตัดดวงความสุขสมเท่านั้นเอง" (สุภา สิริสิงห. 2538 : 454) เมื่อความเห็นแก่ตัวของปารเมศมีมากขึ้น เขาจึงจำมือปืนมาฆ่ารัตวลัยเพื่อกำจัดเธอออกไปให้พ้นจากกองมรดกของเธอเอง เช่นเดียวกับที่เขาได้ทำกับน้องชายของเธอมาแล้วคนหนึ่ง

แต่ปรากฏว่าเมื่อพวกมือปืนเห็นรัตวลัยยังสาวจึงเปลี่ยนใจไม่ฆ่าเธอในทันที แต่กลับพาเธอไปกักตัวไว้เพื่อเสพสุขกับเธอให้เต็มอิ่มแล้วจึงฆ่าทิ้งในภายหลัง รัตวลัยได้ยินพวกมันพูดกันว่า "เอาไว้อีกพัก พอสนุกกันจนอิ่มแล้วค่อยทิ้งทะเลเป็นเหยื่อจวักก็ได้วะ ตอนนี้จะรีบทิ้งทำไม เสียตาย มึงไม่เห็นเรอะ ออกขาวสวย สะอาด ๆ ยังงั้นะเคยเจอเรอะ" (สุภา สิริสิงห. 2538 : 107) บุคลิกภาพของรัตวลัยได้ช่วยชีวิตเธอไว้ให้รอดพ้นจากการถูกฆ่า แต่กลับเป็นสาเหตุที่ทำให้พวกผู้ร้ายคิดจะเก็บเธอไว้เป็นนางบำเรอของมัน บุคลิกภาพจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เธอตกเป็นเหยื่อของการล่อลวงเกินทางเพศ

ตัวละครหญิงในเรื่องไม่เพียงแต่ถูกลวนลามทางเพศเท่านั้นยังถูกเอาเปรียบจากเพศที่แข็งแกร่งกว่าโดยการใช้ความรุนแรงทำร้ายร่างกาย กรณีนี้จึงนอกจากจะสะท้อนค่านิยมของเพศชายที่เห็นเพศหญิงเป็นเพียงเครื่องบำบัตอารมณ์ทางเพศที่ชายสามารถกระทำซ้ำได้ตามอำเภอใจแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงที่เกิดจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ที่ทำร้ายมนุษย์ด้วยกันเองโดยไม่คำนึงว่าคนที่ถูกทำร้ายนั้นเป็นคนอื่นหรือเป็นเครือญาติของตนเอง หญิงจึงต้องตกเป็นเหยื่อความเห็นแก่ตัวของเพศชาย เมื่อเป็นเช่นนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าสาเหตุของการล่อลวงละเมิดสิทธิทางเพศมีสาเหตุมาจากค่านิยมทางเพศและความเห็นแก่ตัวของมนุษย์นั่นเอง

อรุณวรรณ จากนวนิยายเรื่อง เพลงกรรม

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

อรุณวรรณอาศัยอยู่กับน้าสาวและน้าชาย เนื่องจากแม่ของเธอติดคุกเพราะลูกแก้โทสะแทงสามีตายเพราะเขาเมาแล้วเตะลูกชายจนสลบ อรุณวรรณเรียนหนังสือไม่เก่ง เมื่อจบมัธยมต้นแล้วจึงออกจากโรงเรียนมาทำงานในโรงพิมพ์แห่งหนึ่งแถวบ้าน ทำให้รู้จักพินานนักศึกษาหนุ่มรูปหล่อแต่มีนิสัยเจ้าชู้และขี้เมา อรุณวรรณคบกับพินานได้สองปีก็บอกเลิกเนื่องจากทนพฤติกรรมการดื่มเหล้าของเขาไม่ได้ พินานโกรธที่เธอเป็นฝ่ายทิ้งเขาก่อนจึงแต่งงานกับบุษราคัมญาติผู้พี่ของเธอ ทำให้พินานกับอรุณวรรณต้องอยู่ร่วมบ้านเดียวกัน

คืนหนึ่งอรุณวรรณอยู่บ้านเพียงสองคนกับหลานสาวที่นอนชมเพราะพิษไข้ เมื่อพินานกลับมาบ้านพบว่าเธออยู่คนเดียวกับเด็กสี่ขวบเพียงลำพัง จึงบุกเข้าไปชมขี้อรุณวรรณถึงในห้องนอน โดยไม่สนใจว่าหลานสาวของอรุณวรรณก็อยู่ในห้องนั้นด้วย อรุณวรรณพยายามต่อสู้ป้องกันตัว แต่พินานกำลังมันเมา ประกอบกับความแค้นเก่า ๆ จึงยิ่งรุนแรงกับเธอจนอรุณวรรณได้รับบาดเจ็บสาหัส

2. สาเหตุของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

อรุณวรรณเป็นสาวรูปร่างผอมบาง นัยน์ตาโศก แม้จะไม่ใช่คนสวย แต่ตัวรูปร่างที่ผอมบางราวกับจะปลิวลมและนัยน์ตาที่เศร้าอยู่เสมอทำให้เธอดูเป็นสาวน้อยน่ารัก น่าทะนุถนอม เมื่อเล็ก ๆ อรุณวรรณเป็นเด็กที่มีนิสัยสงบเสงี่ยม เพราะเจียมตัวว่าเป็นเพียงผู้อาศัย มีหน้าซ้ำเธอยังมีพ่อที่ขี้เมา ชอบตีลูก และแม่ต้องติดคุกเพราะแทงพ่อตาย อรุณวรรณจึงกลายเป็นคนพุดน้อยเพราะจิตใจหม่นหม่นจากการกระทำของพ่อแม่ แต่เมื่อโตขึ้นเธอก็กลายเป็นคนกระตือรือร้น เพราะพฤติกรรมของญาติพี่น้องที่แสดงต่อเธอ อรุณวรรณถูกใช้ให้ทำงานบ้านเกือบทุกอย่างจนแทบจะไม่มีเวลาพัก เมื่อจบชั้นมัธยมต้นเธอจึงเลิกเรียน และไปเป็นเสมียนในโรงพิมพ์แห่งหนึ่งแถวบ้านจากการวิเคราะห์บุคลิกภาพของอรุณวรรณพบว่าอรุณวรรณเจียมขี้อ่อนและเป็นคนเจ้าทุกข์มากเกินไปกว่าที่บุคลิกภาพของเธอย่อยุ่ให้เกิดความต้องการทางเพศได้ อรุณวรรณยังเป็นผู้หญิงที่ไม่ให้ความสนใจกับรูปร่างหน้าตาของตนเองนัก เวลาส่วนใหญ่ของเธอก็หมดไปกับการทำงานที่โรงพิมพ์ อรุณวรรณต้องการเก็บเงินให้ได้มากที่สุดเพราะว่าวันหนึ่งเธอจะรับแม่มาอยู่ด้วย วันที่กลุ่มนักศึกษาชายมาเยี่ยมชมโรงพิมพ์นั้น สถาพรซึ่งเป็นเพื่อนร่วมงานรุ่นพี่ยังต้องเอ่ยปากเตือนเธอ

ให้รู้จักดูแลความสวยงามของตัวเองบ้าง ดังคำพูดที่เขาพูดกับเธอว่า

ตอนพักกลางวันไปผัดหน้าทาปากเสียหน่อย อย่าให้มันซีดนัก บ่าส ๆ จะมีนักศึกษา
หนุ่ม ๆ หล่อ ๆ มาเยี่ยมโรงพิมพ์ทั้งที่ หัวหนี่ก็เหมือนกัน ถ้าร้านท่าผมข้าง ๆ นี่ว่าง
ตอนเที่ยง ๆ ไปชอชใหม่เสียหน่อยก็จะสวยขึ้นนะ ผมที่ชอชไว้มันชักยาว ไม่ค่อยเข้า
รูปเข้าทรงแล้ว

(สุภา สิริสิงห. 2539 : 121)

ในกลุ่มนักศึกษาชายที่มาเยี่ยมชมโรงพิมพ์ในวันนั้น มีพินามรวมอยู่ด้วย พินามสนใจเธอ
และพยายามสานความสัมพันธ์จนอรุณวรรณเริ่มไปไหนมาไหนด้วย การที่พินามมาติดพันอรุณวรรณ
ไม่ใช่เป็นเพราะอรุณวรรณสวยแต่เพราะพินามเป็นคนเจ้าชู้ ขณะที่เขาคบหากับเธอพินามก็คบกับ
ผู้หญิงคนอื่นด้วย

เมื่ออรุณวรรณคบกับพินาม เธอก็ระมัดระวังตัวไม่ไปไหนกับเขาในเวลาค่าคืน และไม่
เคยปล่อยเนื้อปล่อยตัวกับเขาแม้พินามจะพยายามรุกเข้าก็ตาม เมื่อคบกันนานจนเธอรู้ว่าพินาม
ชอบดื่มเหล้า เธอก็ตัดสินใจยุติความสัมพันธ์กับเขา แม้จะเสียใจแต่อรุณวรรณก็รู้ตัวดีว่าเธอไม่
สามารถทนอยู่กับคนชั่วเหล้าเช่นพินามได้ เมื่อพินามแต่งงานกับบุษราคัมญาติผู้ใหญ่ของเธอ อรุณวรรณ
ก็ไม่ได้นึกโกรธ พบหน้าเขาเธอก็ยิ้มให้อย่างปกติ แต่อรุณวรรณก็พยายามเลี้ยงที่จะไม่อยู่ร่วมบ้าน
กับเขาโดยอ้างกับน้าสาวว่ามีงานด่วนทำให้ต้องค้างที่โรงพิมพ์อยู่เสมอ พฤติกรรมของอรุณวรรณ
จึงแสดงให้เห็นว่าเธอเป็นคนที่รู้จักควบคุมตัวเอง อยู่ในกรอบของประเพณี มีความใฝ่ดีและมุ่งมั่น
จะสร้างอนาคตที่มั่นคง

การที่เธอเป็นฝ่ายตัดความสัมพันธ์กับพินามก่อน ได้กลายเป็นผลร้ายต่อเธอในภายหลัง
พินามโกรธที่เธอเป็นฝ่ายเลิกกับเขา จึงหาโอกาสทำความสัมพันธ์กับบุษราคัมญาติผู้ใหญ่ของเธอ
จนได้แต่งงานกัน พินามจึงย้ายเข้ามาอยู่บ้านเดียวกับอรุณวรรณ แต่อรุณวรรณเลี้ยงที่จะพบกับ
เขา โดยถือโอกาสนอนค้างที่โรงพิมพ์อยู่เสมอ แต่เธอก็ไม่อาจเลี้ยงเขาได้ตลอดเวลา เมื่อ
ชายของเธอสิ้นชีวิต ทุกคนมีอายุอยู่กับงานศพที่วัดคืนสุทท้าย อลงกตหลานสาวของอรุณวรรณป่วย
เธอจึงอยู่เฝ้าไข้หลานสาวที่บ้าน เมื่อพินามกลับมาบ้านไม่พบใคร นอกจากอรุณวรรณและหลาน
สาวที่นอนไม่ได้สติ เขาจึงใช้กำลังข่มขืนเธออย่างรุนแรง ด้วยเหตุผลว่า "คนอย่างกูไม่เคยถูก
ผู้หญิงสลัดทิ้งมาก่อน กูเคยแต่ทิ้งผู้หญิง แล้วมึงนึกว่ามึงมีอะไรดีถึงได้ทิ้งกู ที่กูแต่งงานกับอ๊ิบขี้
เพราะจะอยู่ใกล้มึงนี่แหละ กูรอโอกาสนี้มานานแล้วอ๊ิบ" (สุภา สิริสิงห. 2539 : 243)

สาเหตุที่อรุณวรรณถูกข่มขืนจึงไม่ได้มาจากบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมของเธอ แต่มาจากค่านิยมในทางที่ผิด ๆ ของผู้ชายที่คิดว่าเพศชายนั้นเป็นเพศที่แข็งแกร่งเหนือเพศหญิง การที่ชายคนใดถูกผู้หญิงบอกเลิกความสัมพันธ์ก่อนนั้นจะทำให้เขาเกิดความรู้สึกเสียหน้า อับอาย เพราะพวกเขาคิดอยู่เสมอว่าเพศหญิงเป็นเพศที่ต่ำต้อยกว่า การเริ่มต้นหรือสิ้นสุดความสัมพันธ์จึงควรมาจากฝ่ายชายไม่ใช่ฝ่ายหญิงเพราะผู้หญิงเป็นฝ่ายที่จะต้องถูกเลือกจากผู้ชายซึ่งเป็นค่านิยมทางเพศของสังคม การที่พินามข่มขืนอรุณวรรณได้จึงเท่ากับเป็นการอวดความยิ่งใหญ่ของตน ลบล้างความขมขื่นลึก ๆ ที่ถูกผู้หญิงสลัดรักไปได้

วันทนี วาลิกะสิน (2526 : 9 - 52) กล่าวว่า สังคมกำหนดให้เพศชายมีลักษณะเป็นใหญ่ ในขณะที่เพศหญิงจะถูกสังคมมองในแง่เป็นผู้ต่ำต้อย ซึ่งเป็นค่านิยมที่เป็นมาตรฐานสองชั้น หรือ "DOUBLE STANDARD" ซึ่งได้แก่ค่านิยมที่ยกย่องให้เพศชายเป็นใหญ่กว่าเพศหญิง เพศชายสามารถมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนสมรส หรือความสัมพันธ์ทางเพศนอกเหนือการสมรสได้ นอกจากนี้ยังมีค่านิยมว่า ผู้หญิงเป็นเพียงฝ่ายตอบสนองความต้องการทางเพศของฝ่ายชายเท่านั้น ค่านิยมทางเพศเหล่านี้ทำให้บุคคลในสังคมมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้อง และรวมทั้งมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ถูกต้องด้วย เช่น เพศชายไม่ยกย่องเพศหญิงเท่าที่ควรและการเอาเปรียบทางเพศ

ดังนั้นการที่ผู้ชายคนหนึ่งถูกหญิงสาวบอกเลิกความสัมพันธ์กับเขาก่อน โดยมีสาเหตุมาจากทณพฤติกรรมเลวของเขาไม่ได้นั้นจึงไม่ควรจะเป็นความผิดของผู้หญิงจนถึงกับทำให้ชายผู้นั้นถือเป็นสาเหตุที่ต้องแก้แค้นเธอด้วยการข่มขืน ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่รุกรานสิทธิทางเพศเป็นอย่างมาก สาเหตุที่ทำให้เกิดการข่มขืนจึงน่าจะมาจากค่านิยมทางเพศและทัศนคติที่ไม่ถูกต้องของชาย

อลงกต จากนวนิยายเรื่อง เพรงกรรม

1. สถานะของตัวละครโดยสังเขป

พ่อและแม่ของอลงกตไปเรียนต่อต่างประเทศ เธอจึงอยู่กับตายายตั้งแต่เล็ก เมื่อแรกเกิดอลงกตเป็นหลานรักของตายายแต่เมื่อทั้งคู่มีหลานคนใหม่ก็หมดความสนใจในตัวเธอ ออลงกตจึงต้องทำงานในบ้านแทบทุกอย่างเหมือนเป็นคนใช้มากกว่าจะเป็นหลาน

อลงกตเป็นเด็กหน้าตาดี อี้งโตก็ยิ่งสวย ความสวยของอลงกตทำให้พินามผู้เป็นน้ำใจของเธอหาโอกาสจะฉวยฉกเธอเหมือนที่เขาเคยทำกับอรุณวรรณสาวของอลงกตมาแล้ว ดังนั้นเมื่อมีโอกาสพินามจึงใช้กำลังบังคับขืนใจเธอแล้วข่มขืนไม่ให้บอกเรื่องที่เกิดขึ้นกับใคร

2. สาเหตุของถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

อลงกตเป็นเด็กที่อยู่ห่างไกลพ่อแม่ จึงมีเพียงคุณยายนี้และน้าอรุณวรรณเท่านั้นที่สนใจเธอแต่ทั้งคู่ก็ไม่มีเวลาให้เธอมากนัก อลงกตจึงต้องอยู่ในความดูแลของคุณตาและน้าบุษราคัม บุษราคัมให้ออลงกตให้ทำงานบ้านทุกอย่างจนมากเกินไปสำหรับเด็กอย่างเธอ อลงกตไม่เคยออกไปเที่ยวนอกบ้าน ชีวิตของเธอมีเพียงบ้านและโรงเรียนเท่านั้น อลงกตไม่เคยสวมเสื้อผ้าแบบที่เด็กสาววัยรุ่นคนอื่นสวมใส่กัน เสื้อผ้าของเธอเป็นชุดแบบเด็ก ๆ ที่คุณยายนี้ตัดเย็บให้ด้วยผ้าราคาถูก อลงกตเองก็ไม่เคยเรียกร้องสิ่งใดเพราะเธอรู้ตัวดีว่าเป็นเด็กที่อยู่ห่างไกลพ่อแม่ แม้บางครั้งอลงกตเคยนึกอยากจะหนีไปเที่ยวกับเพื่อน แต่คำสอนของตาชายทำให้เธอยังคิด เมื่อพินานซื้อกางเกงยีนส์ให้เธอเป็นของขวัญวันปีใหม่และเอ่ยปากจะซื้อเสื้อยืดให้เธออีกหนึ่งตัว แต่อลงกตกลับขอเปลี่ยนเป็นพจนานุกรมไทย-อังกฤษแทน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านอกจากเธอจะอยู่ในโอวาทของผู้ใหญ่แล้วยังใส่ใจในการเรียน เพราะเห็นความสำคัญของพจนานุกรมไทย-อังกฤษมากกว่าเสื้อยืดที่น่าเธอสัญญาว่าจะให้

อลงกตยังเป็นเด็กหน้าตาสวย ช่างพูด ยิ่งเติบโตขึ้นความสวยของอลงกตก็ยิ่งฉายแววมากขึ้นตามวัย จนกระทั่งไปกระตุ้นราคะของพินานซึ่งเป็นน้าชายให้เกิดขึ้นโดยที่เธอไม่รู้ตัว ดังความคิดของพินานเมื่อสังเกตว่าอลงกตไม่ใช่เด็กหญิงเล็ก ๆ อีกต่อไปแล้วว่า

ใบหน้าของแม่หนูกระจ่างงดงามทั้งด้วยวัยและเครื่องหน้าเหมาะเจาะะ หล่อสวยยิ่งกว่าแม่เมื่อสาว ๆ เสียวอีก เพราะเอาความคมคายของพ่อมารวมด้วย แม้จะพอมและแต่งตัวขอมซ่อ แต่ทุกคนก็เห็นแววของความงามในตัวหล่อน พินานตะลึงมองจนเด็กหญิงปิดประตูห้อง

(สุภา สิริสิงห. 2539 : 333)

ความสวยงามบวกกับรูปร่างที่อวบอ้วนอย่างเด็กที่เริ่มย่างเข้าสู่วัยสาวของอลงกต เป็นสาเหตุเริ่มต้นที่ทำให้พินานเกิดความสนใจและเกิดความคิดเลวทรามที่จะใช้เธอเป็นเครื่องผ่อนคลายทางเพศโดยไม่ต้องเสียเงิน อลงกตจึงถูกพินานซึ่งเป็นน้าชายบังคับขืนใจตั้งแต่เธอยังเป็นเด็กหญิงอายุเพียงสิบสองสิบสามปี ซึ่งยังไม่อยู่ในภาวะที่จะต่อสู้กับผู้ที่ข่มขืนเธอได้ และไม่มีใครคิดว่าพินานจะข่มขืนหลานสาวของบุษราคัมซึ่งเท่ากับเป็นหลานของเขาเองด้วย

สาเหตุที่อลงกตถูกพินานขืนใจจึงเกิดมาจากความต้องการทางเพศของพินาน เพราะ

ถึงแม้ว่าอลงกตจะเป็นเด็กหน้าตาสวยแต่เธอก็เพิ่งจะเริ่มสาว พิมานไม่เคยให้ความสนใจหลานของภรรยาคนนั้นมาก่อน ค่อยเมื่อเขาเริ่มมีปัญหาทางการเงิน จึงไม่สามารถออกไปหาความสำราญนอกบ้านกับหญิงรักสนุกได้เช่นเมื่อก่อน ด้วยความเป็นคนมักมากในเรื่องเพศจึงคิดหาใครสักคนในบ้านมาเป็นเครื่องรองรับอารมณ์ทางเพศของตนเอง พิมานเคยคิดเสียดาอรุณวรรณ เพราะเขามีความสัมพันธ์กับเธอเพียงครั้งเดียวเท่านั้น แต่อรุณวรรณก็ไม่อยู่บ้านนี้ให้เขาข่มขืนเธออีกแล้วพิมานจึงมองไปที่อลงกต เมื่อสังเกตเห็นว่าอลงกตเริ่มมีรูปร่างอย่างเด็กสาวไม่ใช่เด็กหญิงตัวเล็ก ๆ อย่างเมื่อก่อนอีกต่อไป พิมานจึงเกิดความปรารถนาทางเพศขึ้นมา ดังความคิดของพิมานเมื่อมองอลงกตว่า "เด็กเดี๋ยวนีโตเร็วจริง ๆ คนนี้ก็เหมือนกัน ผมสูง แต่ดูนั่นสิ เจ้าหล่อนอายุเท่าไรแล้วนะ สิบเอ็ดหรือสิบสอง...พิมานรู้สึกร้อนไปหมดทั้งตัวไม่รู้ด้วยฤทธิ์เหล้าหรือฤทธิ์ราคะ" (สุภา สิริสิงห. 2539 : 321) พิมานไม่ได้คิดว่าอลงกตเป็นหลานสาวของภรรยาซึ่งเท่ากับเป็นหลานสาวของเขาด้วยและยังมีอายุไล่เรี่ยกับลูกสาวของตน พิมานคิดว่าอลงกตเป็นผู้หญิงคนหนึ่งที่เขาสามารถปลดปล่อยอารมณ์ทางเพศได้เท่านั้น เมื่อมีโอกาสเขาจึงใช้กำลังทำร้ายและข่มขืนเธอว่า

ถ้าแกบอกใครระวังจะเจ็บตัวยิ่งกว่านี้ เพราะฉันจะบอกว่าแกไปมั่วกะไอ้ป๊อกมาแล้วมาโทษฉัน น้ำบุษของแฉะเขาคงฟาดแกหัวแตกแน่ ๆ แล้วจะบอกให้อีกอย่างนะว่าต่อไปถ้าชายแกไม่อยู่แล้วฉันลงมาเร่อก แกจะต้องเปิดประตู ไม่งั้นจะต้องเจ็บตัว"
(สุภา สิริสิงห. 2539 : 363)

พฤติกรรมของพิมาน นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงการกดขี่ทางเพศอย่างป่าเถื่อนรุนแรงแล้วยังเป็นการละเมิดสิทธิทางเพศที่กระทำต่อผู้เยาว์อีกด้วย อลงกตจึงต้องตกเป็นเครื่องเล่นของน้ำเซส

ดังนั้นการล่วงละเมิดสิทธิทางเพศในที่นี้ จึงมีสาเหตุมาจากความต้องการทางเพศที่มีมากเกินไปจนไม่สามารถระงับความใคร่ที่เกิดขึ้นได้ แม้เพียงการได้รับรู้ว่าหลานสาวของภรรยาได้อย่างเข้าสู่วัยสาวแล้วไม่ใช่เด็กหญิงตัวน้อยเช่นเมื่อก่อนก็สามารถทำให้ชายผู้นั้นเกิดตัณหาขึ้นมาได้ แสดงให้เห็นความมักมากในกามที่ยังปรากฏอยู่เสมอภายในจิตใจของเขา จึงได้ก่อเหตุอันแสดงถึงความป่าเถื่อน โดยมีได้คำนึงถึงว่าตัวเขาเองก็มีลูกสาวที่อยู่ในวัยเดียวกับเด็กหญิงผู้นั้น

จากการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ จากตัวละครจำนวน 18 ตัว ทำให้ได้ข้อสรุปว่าสาเหตุที่ทำให้ตัวละครถูกกลั่นแกล้งเกินทางเพศไม่ว่าจะโดยการฉ้อฉลทางเพศ การทำร้ายทรมาน การหลอกลวงหรือการข่มขืน เกิดมาจากสาเหตุหลายประการซึ่งสามารถสรุปสาเหตุได้ดังต่อไปนี้

1. ค่านิยมทางเพศ จากการศึกษพบว่าสาเหตุที่มาจากค่านิยมทางเพศของชาย ที่มีความคิดว่าสตรีเป็นเพียงเครื่องผ่อนคลาอารมณ์ทางเพศ หรือเป็นดอกไม้ริมทางที่พร้อมจะให้เพศชายหยิบฉวยมาเป็นสมบัติของตนได้ทุกเวลาเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ตัวละครหญิงในเรื่องถูกกลั่นแกล้งเกินทางเพศ เพราะค่านิยมทางเพศที่ได้รับการปลูกฝังในทางที่ผิดทำให้เพศชายเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นเพศที่ยิ่งใหญ่อยู่เหนือฝ่ายหญิง การได้ใช้ความเป็นชายระรานละเมิดสิทธิร่างกายของหญิงจึงเท่ากับเป็นการประกาศความยิ่งใหญ่ของตน ดังนั้นการกลั่นแกล้งเกินทางเพศจึงเกิดขึ้นโดยง่าย ดังเช่น กรณีของอิสสรียาภรณ์ที่ถูกกลั่นแกล้งเกินทางเพศโดยคนขับรถรับจ้าง ซึ่งวางแผนลวงผู้โดยสารที่เป็นหญิงไปข่มขืนอยู่แล้ว เกือบถูกวิชัยซึ่งเป็นคนรู้จักกรมโทรมได้รับบาดเจ็บสาหัส แก้ว บุณรอดและแวนทิพย์ถูกนายจ้างของพวกเธอฉ้อโอกาสฉ้อฉลฉ้อฉลฉ้อฉล จิตราถูกลูกชายของผู้มีอิทธิพลซึ่งมีประวัติเคยข่มขืนผู้หญิงมาแล้วหลายรายข่มขืนจนต้องย้ายที่อยู่ อลงกตและอ้อยตกเป็นของเล่นทางเพศของชาย โดยมีสาเหตุมาจากค่านิยมทางเพศของชายที่คิดว่าเธอเป็นเพียงเครื่องบำบัดความใคร่เท่านั้น

การให้ความสำคัญกับพรหมจารีของเพศหญิงก็เป็นค่านิยมทางเพศที่กระตุ้นให้เพศชายกระทำผิดทางเพศ เนื่องจากค่านิยมของสังคมที่ลงความเห็นว่าพรหมจารีเป็นสิ่งสำคัญสูงสุดที่ผู้หญิงพึงรักษาไว้เพื่อมอบให้สามีในอนาคตเท่านั้น ผู้ชายส่วนหนึ่งจึงปรารถนาจะได้เป็นชายคนแรกของหญิงเพื่อเก็บความรู้สึกภาคภูมิใจนั้นไว้ เปลวเทียนจึงถูกพิศเหวี่ยงไปขึ้นใจเพราะเธอเชื่อว่าเธอยังเป็นสาวบริสุทธิ์ไม่เคยมีประสบการณ์เรื่องเพศมาก่อน การได้เป็นชายคนแรกที่ได้ความสาวของเธอไปครองจะทำให้เธอเกิดความรู้สึกอึดอัดใจ ในขณะเดียวกันพรหมจารีก็มีบทบาทสำคัญให้ชายใช้เป็นข้ออ้างในการผูกมัดเพศหญิง เพราะทั้งนุชรัตน์และวาลูกาถูกคู่รักกลั่นแกล้งเกินทางเพศ โดยมีสาเหตุมาจากความเชื่อที่ว่าหากหญิงใดเสียความบริสุทธิ์ให้กับชายแล้ว เธอจะต้องยอมเป็นเบี้ยล่างของชายผู้นั้นตลอดไป ในขณะที่ผู้ชายบางคนก็นิยมหาความสุขทางเพศกับเด็กเท่านั้นเพราะเชื่อว่าเด็กยอม "บริสุทธิ์" อย่างแน่นอน ด้วยสาเหตุนี้เพชรชมพูจึงต้องเสีย

ความสาวไปก่อนวัยอันสมควร ค่านิยมเรื่องความบริสุทธิ์ของหญิงจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่กระตุ้นให้ตัวละครหญิงบางตัวถูกล่วงเกินทางเพศ

รสนิยมทางเพศของผู้ชายที่ต้องการความแปลกใหม่จากผู้หญิงที่มีความสัมพันธ์ด้วยก็เป็นค่านิยมหนึ่งที่ทำให้พัฒนีย์และพิลาสลักษณ์ถูกล่วงเกินทางเพศ เนื่องจากผู้ล่วงเกินเธอต้องการเสพรสชาติที่แตกต่างจากที่เคยได้รับจากหญิงอื่นนั่นเอง

2. บุคลิกภาพ บุคลิกภาพของตัวละครเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการล่วงเกินทางเพศเนื่องจากมีตัวละครหญิงหลายตัวที่ต้องประสบเหตุการณ์ร้าย โดยมีสาเหตุมาจากรูปร่างหน้าตาที่สวยงามของเธอ เช่น ความสวยของแวนทิพย์เป็นสาเหตุที่ทำให้ถูกข่มขืนถึงสองครั้งและยังเป็นสาเหตุให้เธอถูกขายเป็นหญิงบริการทางเพศ รัตวลัยถูกมือปืนซึ่งได้รับการจ้างวานให้ฆ่าเธอแต่กลับเปลี่ยนใจเก็บเธอไว้เป็นนางบำเรอเมื่อเห็นว่าเธอยังสาวสวย น้ำปทุมมีตำแหน่งเทพีเป็นเครื่องรับประกันความงาม แต่ความงามของเธอทำให้ชายหลายคนต้องการครอบครองและเป็นสิ่งที่สามีมองเธอเข้าไปแลกเปลี่ยนกับโอกาสที่เขาจะได้รับ เพชรชมพูนุทพ้อเลี้ยงชาวเหนือซื้อตัวไปก็เพราะเธอสวยถูกใจเขา

แต่ไม่ใช่ความสวยของตัวละครเท่านั้นที่เป็นสาเหตุให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศเนื่องจากตัวละครบางตัวไม่ได้สวยงามจนถึงขนาดดึงดูดความสนใจบุรุษเพศได้ในทันที แต่บุคลิกภาพที่แตกต่างจากตัวละครหญิงอื่นก็เป็นสิ่งกระตุ้นทางเพศได้เช่นกัน เช่นกรณีของพัฒนีย์ เปลวเทียน และพิลาสลักษณ์ ซึ่งพบว่าตัวละครทั้งสามไม่ใช่ตัวละครที่มีความสวยงามเช่นแวนทิพย์หรือน้ำปทุม แต่บุคลิกภาพที่เรียบง่ายและความสวยงามตามธรรมชาติที่ปราศจากการปรุงแต่งของพวกเธอได้กลายเป็นแรงจูงใจให้ตัวละครชายเกิดความต้องการทางเพศ

3. พฤติกรรม พฤติกรรมของตัวละครเป็นสาเหตุหนึ่งที่กระตุ้นให้เกิดการล่วงเกินทางเพศ เช่น พฤติกรรมของสายที่ไม่รู้จักระมัดระวังตัว คืออาบน้ำและผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้าให้ลูกชายของนายจ้างเห็น หรืออ้อยที่ชอบแต่งกายตามสบายและลูกน้องไม่ระมัดระวังจนกลายเป็นเปิดเผยให้เห็นร่างกายในส่วนที่ควรปกปิด หรืออิสสรียาภรณ์และเกือกที่บ้านเพ็ญลำพังในยามวิกาล แม้ว่าพวกเธอจะกระทำโดยไม่ได้ตั้งใจหรือไม่มีเจตนาที่จะยั่วชวนแต่อย่างใด แต่พฤติกรรมของพวกเธอก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่กระตุ้นให้ชายเกิดจินตนาการและกลายเป็นการล่วงเกินทางเพศ

4. ฐานะทางครอบครัว ฐานะทางครอบครัวของตัวละครก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการล่วงเกินทางเพศ เนื่องจากฐานะที่ยากจนทำให้แก้วต้องออกจากโรงเรียนเพื่อมาเป็นคนใช้

ในบ้านของครูสมัยและบุตรต้องมาเป็นลูกจ้างร้านค้า ทำให้ตัวละครทั้งคู่ตกเป็นเหยื่อทางเพศของนายจ้างอย่างง่ายดาย เนื่องจากฐานะที่ต่ำกว่าจะเป็นตัวกำหนดบทบาทให้พวกเขาตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ ในขณะที่นุชรัตน์และวาลูกากลับถูกคู่รักหลอกลวงเพราะคู่รักของเธอต้องการอาศัยฐานะที่ดีกว่าของพวกเขาเธอเป็นฐานไปสู่ความมั่งคั่งสุขสบายในอนาคต และรัตวัลย์ถูกสามีฆ่า เพราะเขาต้องการเป็นผู้รับผลประโยชน์จากทรัพย์สินมูลค่ามหาศาลทั้งหมดของเธอ ฐานะของตัวละครจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ตัวละครถูกล่วงเกินทางเพศ

5. ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ ตัวละครบางตัวถูกละเมิดสิทธิทางเพศ โดยไม่ได้มีสาเหตุมาจากความผิดของเธอ แต่มีสาเหตุมาจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ที่หาผลประโยชน์จากเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเองอย่างไม่คำนึงถึงมนุษยธรรม เช่น แวนทิพย์ถูกล่วงเกินทางเพศหลายครั้งโดยมีสาเหตุมาจากการวางแผนของแฉล้มทั้งสิ้น เพราะรูปร่างหน้าตาของแวนทิพย์สามารถหาผลประโยชน์ให้แฉล้มได้เป็นอย่างดี น้ำปรงถูกนำสาวและน้ำเชยซึ่งเป็นสามีของเธอด้วยหาผลประโยชน์จากเรือนร่างของเธอ โดยไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ทางเครือญาติหรือความสัมพันธ์ฉันท์สามีภรรยา พิณมย์ก็ถูกพี่ชายของตนเองหลอกไปให้นายจ้างขึ้นใจเพื่อแลกกับความก้าวหน้าของเขาเช่นกัน ในขณะที่อ้อยถูกวัยรุ่นแถวบ้านซึ่งเป็นคนรู้จักหลอกลวงโดยอาศัยความพิการทางสมองของเธอเป็นเครื่องมือหาผลประโยชน์จากอ้อย

6. เวลาและสถานที่ เวลาและสถานที่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ เช่น กรณีของอิสสรียาภรณ์และเกื้อที่ประมาทกลับบ้านตามลำพังในยามวิกาลจนเป็นเหตุให้เกิดเหตุการณ์ร้ายขึ้น หรือนุชรัตน์และวาลูกาที่ปล่อยตัวดื่มกินกับคู่รักโดยไม่คำนึงถึงสถานที่และเวลาจนเป็นเหตุให้เกิดการลวนลามทางเพศ

7. ความสับสนทางเพศ ความสับสนทางเพศเป็นสาเหตุหนึ่งของการละเมิดสิทธิทางเพศ ซึ่งพบในนวนิยายเรื่อง "เกิดแต่ دم" เพียงเรื่องเดียวเท่านั้น โดยมีสาเหตุมาจากรสนิยมวิปริตทางเพศของเสี่ยซึ่งเป็นสามีของน้ำปรงที่ชอบแลกเปลี่ยนคู่นอนกับเพื่อนในกลุ่ม เป็นเหตุให้น้ำปรงถูกนำไปแลกคู่กับบรรดาเพื่อนของเขา

8. สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการล่วงเกินทางเพศซึ่งพบในนวนิยายเพียงเรื่องเดียว คือเรื่อง "เหยื่อ" เนื่องจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เลวร้ายได้หล่อหลอมให้ลูกชายของนายจ้างมีพฤติกรรมก้าวร้าว จนเป็นเหตุให้สาวถูกล่วงเกินทางเพศจนถึงแก่ความตาย

9. สื่อทางเทคโนโลยี เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่พบในนวนิยายเพียงเรื่องเดียว คือเรื่อง "เหยื่อ" เท่านั้น เนื่องจากสื่อทางเทคโนโลยีซึ่งได้แก่ภาพยนตร์จากวิดีโอเทป ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ทำให้ลูกชานายจ้างของสายได้ดูแล้วเกิดอารมณ์ทางเพศขึ้นมา เมื่ออารมณ์ที่เกิดขึ้นไม่ได้รับการระบายออกในทางที่เหมาะสมจึงกลายเป็นอารมณ์ที่ค้างคั่งอยู่ภายใน สายจึงถูกลูกชานายจ้างลวนลามเมื่อเกิดความต้องการจนไม่สามารถระงับอารมณ์ของตนไว้ได้

จากการสรุปสาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศนั้นสามารถแยกให้เห็นได้อย่างเด่นชัดยิ่งขึ้น ด้วยการแบ่งกลุ่มของสาเหตุเป็นหัวข้อใหญ่ และนำเสนอในรูปแบบของตารางการวิเคราะห์ ซึ่งได้ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตารางการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ

ตัวละคร	บุคลิกภาพ	พฤติกรรม	คำนิยามทางเพศของผู้กระทำผิด	ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์	ฐานะของตัวละคร	เวลาและสถานที่	สาเหตุอื่น
อัสสิยา		นั่งรอรับจ้างเพียงลำพังใน ยามวิกาล	มีเจตนาลวนลามโดยสารไปข่มขืนอยู่แล้ว			กัลป์บ้านดึก	
ผู้ เกอ	สวย	เดินคนเดียวในที่เปลี่ยวและมี พฤติกรรมชั่วชาน	ไม่สามารถวิเคราะห์ว่ากระทำไปโดย เจตนาหรือไม่ แต่ถ้าผู้กระทำผิดมี ทัศนคติที่ถือเรื่องเพศ หรือต่อผู้หญิง ผู้ เกิดการละเมิดอาจไม่เกิดขึ้น			กัลป์บ้านดึก และ เงินในที่เปลี่ยว	
แก้ว	สวย	เข้าหอโดยไม่ลงกลอน ประค	คู่สมย์มีนิสัยชอบลวนลามสาวใช้		ความชากจนทำให้แก้ว ต้องมาเป็นคนใช้		
นุชรัตน์		ไว้วางใจผู้อื่นมากเกินไป	ผมเชื่อว่าการมีความสัมพันธ์ทางเพศ ก่อนการแต่งงานจะผูกมัดเขามากเกินไป เขาจะล่อลวงไป	ความต้องการอาศัยฐานะของเข เป็นหนทางไปสู่ความสุขสบาย ในอนาคต	ฐานะที่ร่ำรวยของเข ทำให้เกิดความสนใจ		

ตารางการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ

ตัวละคร	บุคลิกภาพ	พฤติกรรม	คำนิยามทางเพศของผู้กระทำผิด	ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์	ฐานะของตัวละคร	เวลาและสถานที่	สาเหตุ
นายวอด			ความหมกมุ่นทางเพศของผู้กระทำผิด		ฐานะทางกฏหมายคือพนักงานเทศบาลเมือง		
สาว	รูปร่างดี อวบและมัสลินดำ โดยไม่ ระมัดระวังว่าคนอื่นจะเห็น			ในการสืบข้อกล่าวหาพบว่าเป็นภรรยาคนจากวัดคือเธอแทบไม่มีเนื้อหาทางเพศ ซึ่งสามารถสร้างอารมณ์ทางเพศให้เกิดขึ้น กับผู้คน และสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกและหล่อหลอมให้เด็กเกิดความรู้สึกทางเพศ			
นางนิกข	สวย ไร้เดียงสาและเชื่อผู้มองง่าย	นางจ้างคนแรกกับขอขมานางสาวใช้ นางจ้างคนที่สองเห็นผู้หญิงเป็นวัตถุ ระบอบอารยธรรมทางเพศ		ความเห็นแก่ตัวของนางเป็น สาเหตุให้นางกับขาคเป็นเหยื่อ ทางเพศ			
พัฒน	สวย		ต้องการความแปลกใหม่ทางเพศ	ความเห็นแก่ตัวของพี่ชาย ทำให้พี่ชายถูกหลอกไปให้นาย จ้างของเขานั่นใจ			

ตารางการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ

ตัวละคร	บุคลิกลักษณะ	พฤติกรรม	คำนิยามทางเพศของผู้กระทำผิด	ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์	ฐานะของตัวละคร	เวลาและสถานที่	สาเหตุ
อ้อย	สวย	มีการทางสมอง จึงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวัย	กลุ่มวัยรุ่นที่กระทำความผิดมีเจตนาหาความสุขทางเพศกับอ้อย โดยไม่ต้องรับผิดชอบการกระทำของตนเอง				
จิตรรา			มีความคิดว่าผู้หญิงเป็นเพศอ่อนแอไม่มีทางต่อสู้ จึงกระทำความผิดตามอำเภอใจ				
เปลวเทียน	สวย		พิเศษเป็นคนรักในเรื่องเพศ และยังต้องการมากขึ้นเมื่อคิดว่าเปลวเทียนยังเป็นสาว "บริสุทธิ์"				
เพชรชมพู	สวย	หนีออกจากบ้าน และไปอยู่กับคนอื่น	พ่อเลี้ยงวิชาญชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก โดยเฉพาะเด็กสาวที่เป็นพรหมจรรย์				

ตารางการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ

ตัวละคร	บุคลิกภาพ	พฤติกรรม	ค่านิยมทางเพศของผู้กระทำผิด	ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์	ฐานะของตัวละคร	เวลาและสถานที่	สาเหตุ
วาอุกา		อยู่ตามลำพังกับคู่รักในสถานที่ลับตา	โศฬัสเชื่อว่าถ้าเธอเสียความบริสุทธิ์ให้เขาแล้วจะต้องยอมเป็นขบถกลางของเขาตลอดไป	โศฬัสต้องการอาศัยฐานะของเธอนี้เป็นเครื่องยกฐานะของเขา	ฐานะที่ร่ำรวยของเธอทำให้โศฬัสสนใจ	อยู่ในสถานที่ลับตากับคู่รักตามลำพัง	
นั้บรุ้ง	สวย			ความเห็นแก่ตัวของนางสาวและหน้าเขยที่ใช้เธอเป็นเครื่องมือสร้างควมร่ำรวยให้ตนเอง		การแลกเปลี่ยนของคนในสังคมถือเป็นความสำคัญบนทางเพศ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หน้าปรงถูกฉวยเกินทางเพศ	
นิลาส์ลักขณ			ค่านิยมของผู้ชายที่เห็นเพศหญิงเป็นเพียงสินค้าที่ซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนได้ด้วยเงิน				
วิศิตวิชัย			ค่านิยมที่เห็นเพศหญิงเป็นเพียงเครื่องเล่นความทางเพศ	ปารเมศต้องการเป็นผู้ผลิตประโยชน์จากทรัพย์สินของเธอ	ความร่ำรวยเป็นสาเหตุให้เธอถูกฉวย		

ตารางการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดภาระเมล็ดฝักทางเพศ

ตัวละคร	บุคลิกภาพ	พฤติกรรม	คำนิยามทางเพศของผู้กระทำผิด	ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์	ฐานะของตัวละคร	เวลาและสถานที่	สำเภาคุณ
อรรณพ			คำนิยามที่คิดว่าเพศชายยังใหญ่อยู่เหนือเพศหญิง จึงทำให้พัฒนาความรู้สึกเสียหน้าเมื่อถูกผู้หญิงบอกเลิกความสัมพันธ์ก่อน				
อองกต	สัวข		มีความต้องการทางเพศมากกว่าปกติ				

วิเคราะห์พฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

การวิเคราะห์พฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศในนวนิยายของโบทัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่าหลังจากเหตุการณ์การละเมิดสิทธิทางเพศที่เกิดขึ้นกับตัวละครนั้นได้ผ่านพ้นไปแล้ว พฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละครจะมีการเปลี่ยนแปลงเพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไร จากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิทางเพศได้ให้ข้อมูลที่ตรงกันว่า การถูกละเมิดสิทธิทางเพศโดยเฉพาะกรณีข่มขืนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของหญิงผู้เสียหาย เนื่องจากภาวะจิตใจของหญิงสาวส่วนมากยึดถือความบริสุทธิ์โดยไม่เคยผ่านการร่วมเพศมาก่อนการแต่งงาน และคนทั่วไปยังมองผู้หญิงที่ถูกข่มขืนไปในทางเหยียดหยาม ดังนั้นผู้ถูกข่มขืนจึงมีความรู้สึกท้อแท้ชีวิตเธอมีรอยเปื้อนที่ไม่สามารถลบล้างได้ เหตุการณ์ถูกข่มขืนจึงเป็นเหตุการณ์ที่รุนแรง สร้างความเครียดและมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้หญิงที่ถูกข่มขืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีผลทำให้เกิดการปรับตัวโดยการสร้างกลไกป้องกันทางจิตขึ้นมาเพื่อที่ตนเองจะได้ไม่รู้สึกอับอายและเจ็บปวดกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ (2533) ศาสตราจารย์ประจำภาควิชานิติเวชศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า หลังจากที่เหตุการณ์นั้นผ่านพ้นไปแล้ว บุคคลจะเริ่มควบคุมอารมณ์ได้ พฤติกรรมเริ่มกลับเข้าสู่ภาวะปกติ แต่การปรับตัวของแต่ละบุคคลอาจมีปัญหา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลไกความสามารถในการปรับตัวของแต่ละคน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระบือนี้อาจมีผลทำให้การตัดสินใจในชีวิตต้องเปลี่ยนไปด้วย

การวิเคราะห์ในบทนี้จะศึกษาเฉพาะตัวละครที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศกรณีข่มขืน และมีชีวิตอยู่เท่านั้น สำหรับตัวละครที่เสียชีวิตในระหว่างเกิดเหตุซึ่งได้แก่สายจะไม่นำมาวิเคราะห์ในบทนี้ ดังนั้นจึงเหลือตัวละครที่จะวิเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น 17 ตัว ซึ่งตัวละครทั้ง 17 ตัวนี้ถูกละเมิดสิทธิทางเพศแต่ไม่ได้ถูกข่มขืนทั้งหมด บางรายเพียงถูกลวนลาม บางรายถูกข่มขืนและถูกทำร้ายทุบตี และบางรายถูกหลอกให้ขายบริการทางเพศ

เพื่อง่ายต่อการวิเคราะห์จึงแยกตัวละครทั้งหมดเป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรกคือตัวละครที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศแต่ไม่ได้ถูกข่มขืน และกลุ่มที่สองคือตัวละครที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศโดยการข่มขืน ตามตารางดังต่อไปนี้

ตัวละครในกลุ่มแรก	ตัวละครในกลุ่มที่สอง
1. อีสสิริยาภรณ์ 2. เปลวเทียน 3. วาลูกา 4. รัตวลัย	1. เกอ 2. แก้ว 3. นุชรัตน์ 4. บุญรอด 5. แวนทิพย์ 6. พิณมัย 7. อ้อย 8. จิตรา 9. เพ็ชรชมพู 10. น้ำปราง 11. พิลาสลักษณ์ 12. อรุณวรรณ 13. อลงกต

ในการวิเคราะห์พฤติกรรม และสภาวะทางจิต ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนนั้น จำเป็นต้องนำความรู้ทางจิตวิทยาเข้ามาใช้ประกอบการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวละครได้เด่นชัดและอย่างมีหลักเกณฑ์ ความรู้ทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของตัวละครที่จะใช้ในที่นี้ได้แก่ การปรับตัวและกลไกการป้องกันตนเองตามทฤษฎีของโคลแมนและแฮมเมน ซึ่งทั้งสองเชื่อว่าการปรับตัว คือความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ความต้องการหรืออารมณ์ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนบุคคลสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นได้ กลไกที่บุคคลนำมาใช้เพื่อการปรับตัวนี้ เรียกว่ากลไกทางจิต หรือกลไกในการป้องกันตนเอง เป็นกลไกที่บุคคลใช้ในการเผชิญปัญหาหรือตอบโต้กับปัญหาที่แต่ละบุคคลมีอยู่ เพื่อลดภาวะความไม่สบายใจลง

การเผชิญกับภาวะการถูกข่มขืนทั้งในระยะเริ่มต้น คือ เมื่อตัวละครรู้ว่ากำลังจะถูกคุกคามทางเพศ ตัวละครจะมีพฤติกรรมโต้ตอบต่อสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นอย่างไร และเมื่อเหตุการณ์นั้น

ได้ผ่านพ้นไปแล้ว พฤติกรรมของตัวละครจะมีการเปลี่ยนแปลงต่อสิ่งที่เกิดขึ้นหรือต่อการเผชิญกับแรงกดดันจากสังคมทั้งภายในครอบครัวและสังคมภายนอกซึ่งมีผลกระทบต่อนักเขียนหรือไม้อย่างไรนั้น จะเห็นได้จากการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ สำหรับการวิเคราะห์จะวิเคราะห์ตัวละครในกลุ่มแรก คือกลุ่มที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศแต่ตัวละครไม่ได้ถูกข่มขืนก่อน และตามด้วยการวิเคราะห์ตัวละครในกลุ่มที่สอง คือกลุ่มที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศโดยการข่มขืน

วิฑูรย์ อิงประพันธ์ (2533) ได้กล่าวไว้ในเอกสารสรุปสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง "ปัญหาในการดำเนินคดีละเมิดสิทธิทางเพศ" ไว้ว่า การข่มขืนเป็นภาวะวิกฤต ที่ทำให้เกิดปฏิกิริยาระหว่างความสามารถในการปรับตัวของผู้เสียหายต่อสิ่งเร้าภายนอกเช่นเดียวกับภาวะอื่นที่เป็นต้นเหตุของความเครียด ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ระยะ คือ

1. ระยะคุกคาม คือ บุคคลจะเกิดการรับรู้ว่าอันตรายกำลังจะเกิดขึ้น จำต้องหาวิธีหลบหลีกอันตรายนั้น ความเครียดจะทำให้ไอ้ไก่ของแต่ละคนรวบรวมพลังกำลังที่มีอยู่ จัดความรู้สึกหมดทางสู้ในจิตใจให้หมดไป

2. ระยะจู่โจม คือ เมื่อผ่านระยะปรับตัวในระยะแรกแล้ว ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นของแต่ละบุคคลในระยะนี้จะแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรับตัวของแต่ละคน ปฏิกิริยาทางสรีรวิทยาส่วนมากเป็นปฏิกิริยาที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางหลอดเลือด และประสาทรับความรู้สึก เช่น การตกใจจนเคลื่อนไหวร่างกายไม่ได้ การส่งเสียงร้อง บางคนงงจนทำอะไรไม่ถูก บางคนมีความหวาดกลัว

3. ระยะหวาดหวั่นหลังได้รับอันตราย ระยะนี้บุคคลจะเริ่มควบคุมอารมณ์ได้ ความจำและความประพฤติกจะเริ่มกลับเข้าสู่ภาวะปกติแต่การรับรู้ยังมีอยู่จำกัดและมีความรู้สึกต้องการความช่วยเหลือ ระยะนี้ความเชื่อมั่นของตนเองจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสามารถของการปกป้องตนเองในแต่ละบุคคล ถ้ามีกลุ่มที่คอยให้กำลังใจจะทำให้ความรู้สึกโดดเดี่ยวลดน้อยลง

4. ระยะตั้งตัวใหม่ ระยะนี้กลไกที่สร้างความมั่นใจให้กับตัวเองสูญเสียไป ทำให้ความรู้สึกเข้มแข็ง ความเชื่อมั่นของบุคคลลดน้อยลง มีความรู้สึกตำหนิตัวเองอยู่เสมอ ระยะนี้ผู้เสียหายจากการถูกข่มขืนจะมีการปรับตัวที่แตกต่างกัน และการตัดสินใจในระยะนี้อาจทำให้การตัดสินใจในชีวิตต้องเปลี่ยนไปด้วย

อิสสระิยาภรณ์ จากนวนิยายเรื่อง สายสัมพันธ์

อิสสระิยาภรณ์โดยสารมาที่รถแท็กซี่ในคืนที่ฝนตกหนัก แต่เมื่อรับอิสสระิยาภรณ์ขึ้นรถแล้ว คนขับกลับพาเธอไปยังสถานที่เปลี่ยวซึ่งได้นัดแนะไว้กับพรรคพวกแทนที่จะส่งเธอกลับบ้าน ชายหนุ่มผู้หนึ่งบังเอิญผ่านมาเห็นเหตุการณ์ได้ช่วยเหลือเธอไว้ได้ แต่ถึงกระนั้นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ กลายเป็นความฝังใจของอิสสระิยาภรณ์ตลอดเวลา หลังเกิดเหตุอิสสระิยาภรณ์กลายเป็นคนเงิบขี้น อึดอัด ซอมนิ่งเหม่อลอย และไม่เคยนั่งรถแท็กซี่ตามลำพังอีกเลย เพราะเธอเกิดความรู้สึกกลัวคนขับรถซึ่งเป็นคนแปลก แต่อิสสระิยาภรณ์ก็ไม่อาจอธิบายเหตุผลได้

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

เมื่อบุคคลเกิดการรับรู้ว่ามีอันตรายเกิดขึ้นกับเขา อิทธิของแต่ละคนซึ่งมีหน้าที่ควบคุมบุคคลิกภาพจะต้องหาทางแก้ไขเหตุการณ์ โดยทำหน้าที่รวบรวมพลังกำลังที่มีอยู่เพื่อเตรียมรับมือกับอันตรายที่จะเกิดขึ้น เมื่ออิสสระิยาภรณ์รู้ว่าอันตรายกำลังจะเกิดขึ้นกับเธอ เด็กสาวจึงรวบรวมพลังกำลังที่มีอยู่ทั้งหมดต่อสู้ขัดขืนเพื่อหาทางหนีเอาตัวรอด แม้จะต้องเจ็บตัวจากการต่อสู้เพราะยิ่งต่อสู้พวกมันยิ่งทำรุนแรงกับเธอ แต่เด็กสาวก็ไม่ยอมแพกลับคืนรน และส่งเสียงร้องขอความช่วยเหลือ เสียงของเธอดังพอที่จะทำให้วศินชายหนุ่มซึ่งผ่านมาได้ยิน วศินจึงช่วยเธอให้รอดพ้นจากอันตรายมาได้แต่ทั้งเธอและวศินก็ได้รับบาดเจ็บทั้งคู่ ถ้าหากเธอมีแต่ตกใจจนทำอะไรไม่ถูกหรือกลัวจนไม่กล้าขัดขืน วศินคงไม่สังเกตเห็นสิ่งผิดปกติที่เกิดขึ้น การคืนรนขัดขืนของเธอจึงเป็นสาเหตุแรกที่ทำให้มีผู้ผิดสังเกต และเมื่ออิสสระิยาภรณ์มีสติพอที่จะไม่ตกใจจนเกินเหตุโดยทำตามท้วมที่บอกคือวิ่งเข้าไปในวัดเพื่อเรียกให้คนมาช่วย เธอจึงพ้นจากอันตรายมาได้ เมื่อมีผู้เข้าใจผิดคิดว่าวศินเป็นคนร้ายเพราะเห็นเธออยู่กับเขาตามลำพัง อิสสระิยาภรณ์ก็มีสติพอที่จะแก้ตัวว่า "พี่ชายหนูค่ะ เราออกมาถูระด้วยกันแล้วนั่งแท็กซี่มา ปรากฏเป็นแท็กซี่ปลอม เขาจะทำร้ายหนู" (สุภา สิริสิงห. 2513 : 79) การที่เธอให้เหตุผลเช่นนั้นเป็นเพราะเธอไม่ต้องการให้ใครซักถามสาเหตุที่หนึ่งรถรับจ้างกลับตามลำพังในยามวิกาลจนเป็นสาเหตุให้เกิดเหตุการณ์ขึ้น อิสสระิยาภรณ์กลัวว่าจะมีคนตำหนิเธอและเรื่องอาจจะบานปลายจนรู้ไปถึงคุณพ่อของเธอ ความวิตกกังวลและรู้ตัวว่าทำผิดเธอจึงต้องกล่าวเท็จทำให้วศินมีความรู้สึกไม่ดีกับเธอ วศินคิดว่าเธอ

เป็นเหมือนเด็กสาวใจแตกทั่วไปที่เผลวเก่งและชอบโกหก เขาจึงดักเตือนเธอค่อนข้างรุนแรง เรื่องความประพฤติที่เหลวไหล อิสสรียาภรณ์รู้สึกเสียใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เธอกล่าวโทษว่าเป็นความผิดของตนเอง ในขณะที่เธอก็ได้ให้สัญญากับบวศินและกับตัวเองว่าจะไม่มีลืมหุ่ยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เสมือนหนึ่งเป็นการเตือนตนเองไม่ให้ทำผิดซ้ำสองอีก ดังคำพูดที่เธอกล่าวกับบวศินว่า "หนูผิดที่ท้ออย่างนี้ หนูสัญญา สัญญากับตัวเอง หนูจะเตือนตัวเองจะไม่ลืมหุ่ยเหตุการณ์ในวันนี้ไปจนวันตาย" (สุภา สิริสิงห. 2513 : 84) คำพูดที่เธอกล่าวกับบวศินไม่ได้เป็นเพียงคำพูดที่กล่าวด้วยความตกใจหรือต้องการแก้ตัว แต่เป็นคำมั่นสัญญาที่อิสสรียาภรณ์ไม่เคยลืมหุ่ยแม้วันเวลาจะผ่านพ้นมาเนิ่นนาน

วันมาส่งเธอที่บ้านและจากไป จึงไม่มีใครในบ้านรู้เรื่องที่เกิดขึ้น อีสสรียาภรณ์โกหกสุพาซึ่งเป็นแม่เลี้ยงของเธอว่าเธอปากแตกเพราะลื่นหกล้มเนื่องจากฝนตกหนัก สุพาต้องนอนเป็นเพื่อนอิสสรียาภรณ์เพราะเธอมีไข้ขึ้นสูง และต้องตกใจตื่นเพราะเสียงร้องไห้ขำของเธอ สุพาจึงต้องตามหอมมาดูอาการของอิสสรียาภรณ์ หลังจากนั้น "อิสสรียาภรณ์นอนซึมเกือบสัปดาห์ ไม่พูดไม่จากับใคร เพื่อน ๆ มาเยี่ยมเธอเฉย บางทีนอนหลับตาเสียด้วย อาการป่วยทางกายหายไปแล้วเพราะได้ยาดี หมอดี พยาบาลดี แต่อาการทางใจที่บอกใครไม่ได้ในสี่สัปดาห์จะรักษาหาย" (สุภา สิริสิงห. 2513 : 120) ดังนั้นถึงอิสสรียาภรณ์จะหายป่วย แต่สภาวะความวุ่นวายใจที่ยังคงหลงเหลืออยู่ ส่งผลให้เกิดความแปรปรวนทางพฤติกรรม และความรู้สึกนึกคิด อีสสรียาภรณ์จึง "ผิดไปเป็นคนละคนหลังจากหายป่วยแล้ว เธอเจ็บช้ำครุ่นคิด และซึมซากจิตรมณ์ ศรีทอง ไม่กล้าเข้ามาสนิทสนมด้วยเช่นเดิม ศรีทองเคยชวนเธอไปตัดต้นไม้ที่บ้านเช่นเคยกระทำมาแต่ก็ต้องได้รับการปฏิเสธ" (สุภา สิริสิงห. 2513 : 123) นอกจากนี้อิสสรียาภรณ์ยังชอบนั่งเหม่อลอยครุ่นคิดถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จนครุ่นประจักษ์สงสัยในพฤติกรรมของเธอ และคิดว่าจะเป็นเรื่องความไม่ลงรอยกันระหว่างแม่เลี้ยงลูกเลี้ยง จึงเชิญมารดาเลี้ยงของเธอมาพบ แต่ครุ่นประจักษ์ก็ต้องผิดหวังเมื่อเห็นความสัมพันธ์ของทั้งคู่ หลังจากนั้นเพื่อไม่ให้เป็นที่พิสดังเกตของคนอื่น อีสสรียาภรณ์เริ่มควบคุมตนเองมากขึ้น ซึมแหม่นแจ่มใสเหมือนปกติ แม้ว่ารอยยิ้มนั้นจะไม่สดชื่นนัก ดังที่ผู้ประพันธ์บรรยายพฤติกรรมของเธอไว้ว่า "ตั้งแต่วันนั้นเธอก็พยายามลืมหุ่ยเรื่องร้าย ๆ นั้นเสีย ซึมหัวบึ้ง แม้จะไม่สดชื่นอย่างเคย เพียงเพื่อกันความช่างสังเกตของคนอื่น" (สุภา สิริสิงห. 2513 : 127) แต่เมื่ออยู่คนเดียวเธอก็อดที่จะคิดถึงเรื่องราวเหล่านั้นไม่ได้ เมื่อนึกถึงมาครั้งใดอิสสรียาภรณ์จะมีอาการเหมือนคนเป็นไข้ และรู้สึกเกลียดตัวเองขึ้นมาทันทีทุกครั้ง

อิสสิริยาภรณ์ครุ่นคิดถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และตำหนิตนเองอยู่ตลอดเวลาว่าเป็นความผิดของเธอ ความรู้สึกนี้จะเกิดขึ้นกับผู้หญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศเกือบทุกคน เป็นระยะที่วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ เรียกว่าระยะตั้งตัวใหม่ ซึ่งการปรับตัวในระยะนี้มีผลต่อการตัดสินใจในอนาคตด้วย อิสสิริยาภรณ์เป็นเด็กที่ถูกเลี้ยงดูด้วยความรักและการอบรมที่ดี นอกจากบิดาแล้วเธอยังมีมารดาเลี้ยงที่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ คอยดูแลเธออย่างดียิ่งด้วย อิสสิริยาภรณ์จึงโชคดีกว่าเด็กสาวคนอื่นที่ขาดแคลนความรักจากคนในครอบครัว จนต้องแสวงหาความรักจากภายนอกด้วยวิธีที่แตกต่างกัน ดังนั้นแม้ว่าความเจ็บช้ำจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะไม่เคยจางไปจากความรู้สึกนึกคิดของอิสสิริยาภรณ์ แต่ความรักความอบอุ่นภายในครอบครัวมีส่วนผลักดันให้เธอมีพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์ ดังความรู้สึกที่เธอกล่าวกับตนเองว่า "ถ้าไม่เจ็บตัวเจ็บใจในวันนั้น เธอคงเสียเด็ก คงจะเดินร่ำเป็นไฟ แทนที่จะกลายเป็นสาวผู้เคร่งขรึมไม่ชอบเอิกเกริก ก็ดีไปอย่างหนึ่ง คุณพ่อชอบ แต่ถ้าคุณพ่อทราบเบื้องหลังของการเป็นเด็กดีของลูกสาวแล้วท่านต้องไม่ชอบใจแน่ ๆ " (สุภา สิริสิงห. 2513 : 127)

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

โคลแมนและแฮมเมน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 , อ้างอิงมาจาก COLMAN AND HAMMEN. 1974) กล่าวว่าเมื่อบุคคลเกิดความไม่สบายใจ เขาจะพยายามแก้ปัญหาโดยใช้กลไกในการปรับตัวเพื่อลดความไม่สบายใจลง การระบายออกมาด้วยคำพูดเป็นกลไกที่ช่วยลดอารมณ์เครียด หรือความอัดอั้นใจในสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้น การที่อิสสิริยาภรณ์กล่าวกับตัวเองว่า "หนูผิดที่ทำอย่างนี้ หนูสัญญา หนูจะเตือนตัวเอง จะไม่ลืมเหตุการณ์ในวันนี้ไปจนวันตาย" (สุภา สิริสิงห. 2513 : 84) จึงเป็นการระบายความเครียดที่เกิดขึ้นในขณะนั้น อิสสิริยาภรณ์จะรู้สึกว่าความผิดที่เกิดจากเธอเป็นต้นเหตุได้ถูกลดน้อยลงไป ในขณะที่ตัวเธอรู้ถึงสิ่งที่เธอพูดออกมาเท่ากับเป็นการตัดสินใจว่าเธอจะประพฤติปฏิบัติตัวเช่นไรต่อไปในอนาคต

โคลแมนและแฮมเมน ยังกล่าวอีกว่า เมื่อบุคคลต้องพบกับความเสียใจ เขาย่อมต้องการหนีจากปัญหา และไม่ต้องการเผชิญหน้ากับใครในขณะนั้น แต่เมื่อสภาวะทางจิตสงบลง มีโอกาสสิดิตบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น ความผิดหวัง ความเจ็บช้ำมักมีแนวโน้มที่จะลดลง การที่อิสสิริยาภรณ์ไม่ยอมพูดกับใครหลังจากเกิดเหตุในระยะแรกจึงเป็นช่วงเวลาที่เธอกำลังปรับตัวให้ยอมรับสภาพความจริงที่เกิดขึ้น แต่ถึงแม้ว่าเวลาจะช่วยทำให้จิตใจของเธอสงบลง แต่สภาวะความวุ่นวายใจที่ยังคงหลงเหลืออยู่ ส่งผลให้เกิดความแปรปรวนทางพฤติกรรมและความรู้สึกนึกคิด เธอ

จึงมีพฤติกรรมผิดไปจากเดิม ในขณะที่สถานการณ์ที่อิสสิริยาภรณ์รู้สึกว่าตนเองเป็นผู้ผิด และครุ่นคิดตำหนิตนเองก็เป็นการใช้กลไกการป้องกันตนเองตามที่โคลแมนและแฮมเมนเรียกว่า "การสำนึกผิดหรือการไถ่บาป" เป็นกลไกที่เกิดจากความคับข้องใจในสิ่งที่ได้ทำผิดผ่านมาจึงหันมาสนใจสิ่งตรงข้ามเพื่อไถ่บาปเพราะเกิดการสำนึกผิด ซึ่งช่วยให้ผู้สำนึกผิดรู้สึกภูมิใจและเห็นว่าตนเองก็มีคุณค่า กลไกนี้นอกจากช่วยให้บุคคลเข้าใจพฤติกรรมของตนเองแล้วยังทำให้บุคคลพยายามปรับปรุงพฤติกรรมของตนให้ดีขึ้นเพื่อชดเชยความผิดพลาดที่เคยทำมา อิสสิริยาภรณ์จึงประพடுத்தตนเป็นลูกที่ดีไม่กระทำในสิ่งที่จะทำให้ตนเองและวงศ์ตระกูลเสื่อมเสียชื่อเสียง ในขณะที่ตัวเธอก็ยังคิดถึงอีกสิ่งหนึ่งที่ฝังใจเธอตลอดเวลาคือวาทะของผู้ชายที่ได้ช่วยเธอไว้จากเหตุการณ์ครั้งนั้น ความรู้สึกที่เธอมีต่อเขากลายเป็นความผูกพันอย่างไม่รู้ตัว อิสสิริยาภรณ์ไม่เคยลืมพระคุณที่เขามีต่อเธอ ดังที่เธอได้เอ่ยถึงบุญคุณของเขาให้สามีเพื่อนชายของเธอฟังว่า "ส่วนเขาดันจัดไว้... อาจจะไม่สูงเท่าสมบัติการถือคอกะแต่ใกล้เคียง เขาช่วยชีวิตฉัน ช่วยให้อันฉันได้เป็นอิสสิริยาภรณ์ จิตตกุล ที่มีความภาคภูมิใจในตัวเอง มีชีวิตอยู่อย่างมีเกียรติ" (สุภา สิริสิงห. 2513 : 324) จะเห็นว่าความรู้สึกที่อิสสิริยาภรณ์มีต่อคนเป็นความรู้สึกที่ยิ่งใหญ่ เพราะเธอรู้ว่าถ้าไม่ได้เขาช่วยไว้ในคืนนั้นเธอคงไม่สามารถมีชีวิตอยู่ทุกวันนี้ และสิ่งสำคัญที่กลายเป็นความกลัวฝังใจเธอตลอดเวลาคือความกลัวที่จะต้องโดยสารถีรับจ้างตามลำพัง ดังที่ผู้ประพันธ์บรรยายทัศนคติของเธอที่มีต่อเรื่องนี้ไว้ว่า "เธอน่ะหรือจะกล้านั่งรถแท็กซี่ เธอกลัวคนขับรถซึ่งจะต้องเป็นคนแปลกหน้า นั่งรถเมล์ดีกว่า แต่เธอไม่อาจแสดงเหตุผลให้ใครฟังได้ นั่งรถไปกับคนแปลกหน้าสองคนนะหรือ ไม่มีวัน " (สุภา สิริสิงห. 2513 : 52)

ถึงแม้ว่าอิสสิริยาภรณ์จะสามารถปรับตัวทำให้ความเจ็บปวด ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในอดีตบรรเทาเบาบางลง แต่สิ่งที่ไม่สามารถแก้ไขได้คือหวาดกลัวการนั่งรถรับจ้างเพียงลำพัง หลังจากเกิดเหตุอิสสิริยาภรณ์จึงใช้วิธีหลีกเลี่ยงทางตรงคือไม่ขอมินั่งรถแท็กซี่เพียงลำพังอีกเลย ซึ่งเป็นวิธีการปรับตัวแบบหนึ่งดังที่ ฉลอง ภิมุขรัตน์ (2523 : 43 - 44) ได้กล่าวว่ากรรมวิธีการกลบเกลื่อนหรือลดความตึงเครียดที่เกิดขึ้นซึ่งเรียกว่าการปรับตัว อาจเป็นการสู้ หรือหนี แล้วแต่บุคคลและประสบการณ์ของแต่ละคนในอดีต บางคนอาจใช้วิธีควบคุมหรือปรับความรู้สึกให้เบาบางลง แต่กรณีของอิสสิริยาภรณ์เธอเลือกที่จะหนีจากสิ่งที่ทำให้เธอรู้สึกไม่สบายใจ

เปลวเทียน จากนวนิยายเรื่อง คงคนดิบ

เปลวเทียนถูกพิเศษเพื่อนร่วมงานซึ่งต้องการตัวเธอ และภาวิณีที่โกรธแค้นเปลวเทียนว่าเป็นต้นเหตุทำให้ฤทธิชัยทิ้งเธอไป ร่วมมือกันหลอกเธอไปกักขังไว้ยังบ้านพักตากอากาศแห่งหนึ่งเพื่อให้พิเศษชื่นใจ แต่โกศลชัยหนุ่มที่หลงรักเปลวเทียนและเพื่อนของเธอตามมาช่วยเหลือไว้ได้ก่อนที่พิเศษจะลวนลามเธอมากไปกว่าร่างกายภายนอก หลายคนคลางแคลงใจในความบริสุทธิ์ของเปลวเทียน แต่เปลวเทียนไม่สนใจจะแก้ความเข้าใจของใครให้ถูกต้อง แม้ฤทธิชัยเจ้าของสำนักพิมพ์ที่เธอทำงานอยู่ด้วยและแสดงอย่างเปิดเผยว่าสนใจเปลวเทียนจะพยายามชักใช้เพื่อให้ได้คำตอบว่าเธอมีอะไรกับพิเศษแล้วหรือยัง เปลวเทียนก็ไม่สนใจที่จะอธิบายความจริงให้ฤทธิชัยฟัง คงปล่อยให้เขาและคนอื่น ๆ อีกหลายคนเก็บความสงสัยนั้นต่อไป

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

เมื่อเปลวเทียนรู้ว่าถูกพิเศษหลอกมาข่มขืน เธอไม่ได้แสดงอาการตื่นตระหนกกับสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นกับเธอ ตรงข้ามเปลวเทียนกลับมีสติ และสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของเธอได้ดีเยี่ยม แม้กระทั่งคำพูดของเปลวเทียนในยามคับขันก็แสดงให้เห็นถึงการกลั่นกรองมาแล้วว่าเป็นคำพูดของคนที่พูดด้วยเหตุผล ซึ่งทำให้พิเศษต้องนั่งเงยบไปเพราะไม่สามารถจะหาคำพูดใดมาแก้ตัวได้ ดังคำพูดที่เธอกล่าวกับพิเศษว่า "ถึงเคียดร้อนฉกัทำอะไรไม่ได้ ฉันแปลกใจเท่านั้นเองว่าคนมีการศึกษาดี มีลูกมีเมียมีคู่รักอย่างคุณ ทำอย่างนี้แล้วคิดว่าจะได้ฉันนี้หรือ ถึงได้ก็แต่ตัวแค่สามคืนนี้ ต่อไปก็ไม่มีอะไร" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 380)

พฤติกรรมของคนที่ยืนยันว่าอันตรายกำลังจะเกิดขึ้นและจำเป็นต้องหลบหนีจากอันตรายนั้น จะมีการแสดงออกที่แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละคนในการแก้ไขสถานการณ์ เปลวเทียนรู้ว่าเธอกำลังตกอยู่ในอันตราย ยิ่งประเมินจากสภาพสถานการณ์แล้วเปลวเทียนก็รู้ว่าเธอไม่สามารถหลบหนีออกไปจากบ้านหลังนี้ได้ เนื่องจากเป็นบังกालหลังสุดท้ายซึ่งอยู่ห่างไกลจากหลังอื่น มีรั้วล้อมอย่างมิดชิด หญิงสาวจึงได้แต่นึกปลงและทำใจให้ยอมรับกับสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้น เมื่อพิเศษเริ่มลวนลาม สัญชาตญาณบวกกับความรังเกียจทำให้เปลวเทียนขยับตัวหนีให้พ้นจากการถูกลวนลาม แต่เมื่อนึกขึ้นมาว่าถึงอย่างไรก็คงหนีไม่พ้น เปลวเทียนจึงเปลี่ยนใจ

นั่งเฉยปล่อยยให้พิเศษลูบไล้เนื้อตัวเธอด้วยความอ้ามใจ จนพิเศษอดนึกแปลกใจในท่าทีของเปลวเทียนไม่ได้

แต่ถึงแม้เปลวเทียนจะคุ่มสติได้ดี มีพฤติกรรมสุ่มเลือกเหิน ไม่ตื่นตระหนกกับสิ่งที่เกิดขึ้นและมีวาจาที่เชือดเฉือน รวากับว่าการที่เธอต้องตกเป็นของเขานั้นเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับเธอ เป็นเหตุการณ์ที่ผ่านแล้วก็แล้วกันไป ดังที่เธอกล่าวกับพิเศษว่า "ถึงนั้นจะตกเป็นของคุณก็ไม่เห็นจะมีอะไรสักหรือ ฉันตั้งต้นใหม่ได้ทุกเมื่อ คุณจะเก็บเอาไว้ภูมิใจที่เคยผ่านมันไปก็ได้ แต่เจ้าความภูมิใจเรื่องนี้มันไม่ได้ทำให้คุณมีเกียรติเพิ่มขึ้นสักหรอก" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 387) แต่เปลวเทียนก็เหมือนกับผู้หญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศคนอื่น ๆ ทำทางและคำพูดเป็นเพียงสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเท่านั้น เพราะในขณะที่เปลวเทียนก็เริ่มคิดถึงอนาคต พิเศษมีเวลากักตัวเธอไว้กับเขาเพียงสามวันในช่วงวันหยุดนี้เท่านั้น เมื่อผ่านสามวันนี้ไปแล้วทั้งเขาและเธอต้องกลับไปดำเนินชีวิตตามปกติ เปลวเทียนครุ่นคิดว่าหลังจากนี้แล้วเธอจะดำเนินชีวิตต่อไปอย่างไร แต่สิ่งหนึ่งที่ไม่มันนเป็นไปได้คือการมีความสัมพันธ์กับพิเศษต่อไป เปลวเทียนรู้ว่าเธอไม่สามารถปล่อยตัวให้ตกเป็นนางบำเรอของพิเศษ เหมือนเช่นเพื่อนร่วมงานคนอื่นที่ติดบ่วงเสน่ห์ของเขาได้ ดังที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายความคิดของเปลวเทียนไว้ว่า

แต่ถ้าพิเศษคิดว่าเปลวเทียนจะทำตัวแบบรัตติกาลเมื่อกลับกรุงเทพฯ แล้วก็เห็นจะผิดหวัง หล่อนจะไปให้พ้นจากคนคืบพวกนี้หรือโยชน์พันโยชน์ที่เดี๋ยว ไปได้งานที่อื่น ไปต่างประเทศ หรือกลับมาเป็นชานาเกลื้อ เลี้ยงกุง หรือแต่งงานไปกับชายอื่น ใช้ชีวิตให้ห่างจากพิเศษและฤทธิชัย"

(สุภา สิริสิงห. 2530 : 383)

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนโดยมากจะมีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะในรายที่เป็นหญิงสาวจะมีความวิตกกังวลสูง กลัวคนอื่นจะรู้ เกิดความอับอาย ความรู้สึกต่าง ๆ เหล่านี้อาจส่งผลให้พวกเธอมีพฤติกรรมแยกตัวออกจากผู้อื่น ดังนั้นถึงแม้เปลวเทียนจะยืนยันกับพิเศษว่าเธอไม่รู้สึกละอายกับสิ่งที่ต้องเสียให้เขา เพราะเธอเชื่อว่าเธอสามารถเริ่มต้นใหม่ได้ทุกเวลา แต่ในขณะที่เหตุการณ์นั้นยังไม่ทันจะเกิดขึ้น เปลวเทียนก็เริ่มนึกถึงอนาคตเสียแล้ว เปลวเทียนจึงเหมือนกับหญิงสาวที่ถูกข่มขืนทั่วไปที่มักจะวิตกกังวลกับอนาคต บางรายหวาดระแวงจนต้องย้ายที่อยู่เพื่อให้ห่างไกลจากคนที่รู้เรื่องของเธอ หรือหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่จะทำให้เธอนึกถึงเหตุการณ์ที่ถูกข่มขืน ความคิดของเปลวเทียนดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นความคิดของผู้

ที่ต้องการหนีไปให้พ้นจากสิ่งแวดล้อมที่จะทำให้เขื่อนึกถึงเหตุการณ์ในวันนั้นเอง

พฤติกรรมและคำพูดของเปลวเทียนทำให้พิเศษบางคนที่จะโต้ตอบ จึงต้องดื่มเพื่อข่มใจให้เกิดความกล้ามากกว่านี้ และเพราะเชื่อว่าเปลวเทียนไม่มีทางหนีเขาไปได้ จึงยังไม่ลงมือทำอะไรเชอ จนโกศลและพรรคพวกตามมาช่วยเปลวเทียนไว้ทัน ระหว่างที่เกิดการชุลมุนกันอยู่นั้น รัตติกาลคู่นอนของพิเศษตามมาทันจึงเกิดการต่อว่ากันขึ้น พิเศษใช้วาจาหยาบคายกับเชอ จึงถูกรัตติกาลชิงได้รับบาดเจ็บสาหัส ทุกคนมัวตกตะลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีเพียงโกศลกับเปลวเทียนเท่านั้นที่มีสติสามารถควบคุมสถานการณ์ไว้ได้ แม้กระทั่งชนศักดิ์เพื่อนของฤทธิชัยก็ยังเอ่ยปากกับฤทธิชัยว่า "ยังกับเขาอยู่นอกเหตุการณ์ สติดี ไหนว่าถูกหลอกมาแต่กลับควบคุมสติได้ดีกว่าทุกคน" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 402) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า เป็นเพราะความมีสติสามารถควบคุมอารมณ์ของเปลวเทียน ทำให้พิเศษไม่กลัวว่าวามลงมือ ทั้งที่เขาสามารถทำได้ อย่างง่ายดาย เพราะถึงเปลวเทียนจะต่อสู้ขัดขืน แต่แรงของผู้หญิงย่อมไม่สามารถต้านทานแรงของผู้ชายได้ โดยเฉพาะผู้ชายที่อยู่ในภาวะตัณหาจะขึ้นหน้าด้วยแล้วย่อมมีเรี่ยวแรงมากกว่าปกติ เปลวเทียนจึงมีเวลาพอที่โกศลจะตามมาช่วยไว้ทัน แต่ถ้าหากเขาไม่สามารถควบคุมสติของตนเองไว้ได้ เช่น ตกใจกลัว ส่งเสียงร้องกรีด ๆ หรือพยายามต่อสู้หลบหนี อาจยิ่งทำให้พิเศษเกิดความฉีกคะนองและลงมือทำร้ายเชอโดยเร็วขึ้น

ถึงแม้เปลวเทียนจะยังไม่ได้ถูกพิเศษข่มขืน แต่เนื่องจากเขอยืนตามลำพังกับเขาเป็นเวลานาน หลายคนจึงคลางแคลงใจในความบริสุทธิ์ของเปลวเทียน พวกเขาเชื่อว่าพิเศษคงไม่ยอมปล่อยให้เวลาผ่านไปโดยไม่ทำอะไรเปลวเทียน เพราะทุกคนรู้นิสัยของพิเศษดีว่าเป็นคนมักมากในกามารมณ์ มีเพียงสองคนเท่านั้นคือพิเศษและเปลวเทียนที่รู้ว่าอะไรเกิดขึ้นมากน้อยแค่ไหน แต่ทั้งคู่ไม่ยอมเอ่ยปากอธิบายแก่ข้อข้องใจของใครทั้งสิ้น พิเศษมีเหตุผลที่ไม่ยอมพูดเพราะต้องการแก้แค้นฤทธิชัยจึงปล่อยให้ฤทธิชัยเข้าใจผิด สำหรับเปลวเทียน ที่ไม่ต้องการอธิบายให้ใครฟังเพราะรู้ว่าหากบอกทุกคนว่าเขายังไม่มีอะไรกับพิเศษก็ต้องมีคนไม่เชื่อ และอาจกล่าวหาว่าเชอรื้อนตัว แต่ถ้าหากยอมรับว่าเขามีอะไรกับพิเศษแล้วก็จะเป็นการเข้าเนื้อตัวเอง จึงไม่มีประโยชน์ที่จะเสียเวลาอธิบายอะไรทั้งสิ้น แม้ว่าในกลุ่มคนที่มาช่วยเขานั้นจะมีชายหนุ่มถึงสองคนที่หลงรักเขอยืนคือฤทธิชัยและโกศล และเปลวเทียนไม่มีทำที่อื่นใดให้ใครเห็นนอกจากทำตัวเป็นปกติราวกับว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเขาเลย ดังความคิดของโสภาวรรณเพื่อนสนิทของเปลวเทียนที่มีต่อเปลวเทียนว่า

เปลวเทียนคุมสติได้ดี เข้มมราวกับว่าหล่อนไม่สะทกสะท้านกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หล่อน

ไม่สนใจด้วยซ้ำ ไม่ว่าบรรดาชายที่มาชอบพอก่อนจะคิดอย่างไรในกรณี "เลี่ยน" เสรีจ" พิเศษไปแล้วหรือยัง โสภารวททั้งความสามารถในการควบคุมสติอารมณ์ของเปลว-เทียนมาก หากเป็นตนจะรำร้องกรีดกราดสักเพียงไหน"

(สุภา สิริสิงห. 2530 : 412)

การควบคุมพฤติกรรม และอารมณ์ของเปลวเทียนเป็นไปอย่างดี ราวกับว่าเหตุการณ์นั้นไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นกับเธอ แต่ในความเป็นจริงเปลวเทียนรู้ว่าไม่ว่าเธอจะ "เสรีจ" พิเศษหรือไม่ การดำเนินชีวิตของเธอก็ย่อมไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป หากเธอมีอะไรกับพิเศษเธอ ก็ไม่สามารถทำงานที่เดิม หรืออยู่ในแวดวงของพวกเขาได้อีกต่อไป เปลวเทียนคิดไกลถึงขั้นจะหนีไปทำงานต่างประเทศ หรือตัดความก้าวหน้าทางอาชีพการงานกลับไปอยู่บ้านเลี้ยงกุ้ง ทำนา เลี้ยงปลาตามเรื่อง ก็คือหนีไปจากสังคมเดิมนั่นเอง ถ้าหากเปลวเทียนคิดว่าการเป็นนางบำเรอของพิเศษเพียงสามวันไม่สามารถทำให้เธอเลิกหรือดังที่เธอพูดกับเขา ก็ไม่มีความจำเป็นที่เธอจะต้องหนีหน้าไปจากสังคมเดิมที่เธอเคยอยู่ แต่เป็นเพราะเปลวเทียนไม่สามารถทำใจยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นได้นั่นเอง

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

กระบวนการปรับตัวตามทฤษฎีของโคลแมนและแอสเมน มีอยู่สองระดับคือ การปรับตัวที่บุคคลรู้ตัวและการปรับตัวที่บุคคลกระทำไปโดยไม่รู้ตัว การปรับตัวในแบบที่สองคือการปรับตัวที่บุคคลกระทำโดยไม่รู้ตัว เป็นการปรับตัวเมื่อบุคคลต้องการหนีจากการเผชิญปัญหาที่แก้ไขไม่ได้ แต่การปรับตัวแบบที่บุคคลรู้ตัวนั้นเป็นการปรับตัวเพื่อให้ชนะอุปสรรคหรือความยุ่งยากที่กำลังเกิดขึ้น หรือเปลี่ยนเป้าหมายที่ตั้งไว้ หากบุคคลนั้นรู้ว่าเขาไม่สามารถจะบรรลุเป้าหมายนั้นได้ ดังนั้นการที่เปลวเทียนมีท่าทีไม่ยินดียินร้ายกับสิ่งที่เกิดขึ้นและสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้น จึงเป็นการสร้างกระบวนการปรับตัวตามแบบที่หนึ่ง เนื่องจากเธอรู้ว่าไม่มีอะไรดีว่าการตั้งสติ เตรียมใจรับมือกับสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้น พฤติกรรมสุขุมเยือกเย็นของเปลวเทียนไม่เพียงทำให้พิเศษแปลกใจเท่านั้น เปลวเทียนเองก็อดนึกแปลกใจตนเองไม่ได้เช่นกัน

แต่ความคิดของเปลวเทียนที่คิดจะหนีไปจากสังคมเดิม ซึ่งตรงข้ามกับพฤติกรรมที่เธอแสดงออกมาว่าเธอไม่ยินดียินร้ายกับเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นนั้น จึงเป็นกลไกทางจิตที่เธอนำมาใช้เพื่อลดความเครียดด้วยการแสดงออกในทางที่ตรงข้ามที่สุด เป็นการกลบเกลื่อนความรู้สึก

ด้วยการแสดงพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับความรู้สึกที่แท้จริงเพื่อทำให้ตนเองสบายใจหรือกลบเกลื่อนความรู้สึกภายในไว้

วาลูกา จากนวนิยายเรื่อง เกิดแต่ลม

วาลูกามีคู่อริชื่อโสฬส ถึงเธอจะรักเขาแต่วาลูกาก็ไม่เคยเปิดโอกาสให้คู่อริได้ใกล้ชิดเธอมากนักเนื่องจากคำสอนของคุณย่าเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศคอยเตือนสติให้เธอระมัดระวังกิริยาอยู่เสมอ แต่เมื่อวาลูกามีความรู้สึกว่ากำลังถูกครอบครัวยับยั้งคับทางอ้อมให้เธอเลิกกับโสฬส ทำให้วาลูการู้สึกอึดอัดและเกิดการต่อต้านด้วยการหนีไปพบกับโสฬส ซึ่งในขณะนั้นโสฬสรู้ว่าครอบครัวของวาลูกาพยายามให้เธอเลิกติดต่อกับเขา ด้วยการส่งเธอไปเรียนต่างประเทศ โสฬสจึงคิดผูกมัดวาลูกาด้วยการหอมเบียร์และพาเธอไปห้องพักของเขาเพื่อขึ้นใจ แต่วาลูกายังพอมีสติจึงคืนรนขัดขืนหนีเอาตัวรอดมาได้

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

โดยปกติวาลูกาจะระมัดระวังไม่เปิดโอกาสให้โสฬสได้ใกล้ชิดกับเธอมากนัก นอกจากจับมือถือแขนบ้างเล็กน้อย แต่ในวันที่เธอออกไปพบกับโสฬสและดื่มเบียร์จนเมามายแทบครองสติไม่อยู่ ทั้งที่ไม่เคยทำเช่นนั้นมาก่อนก็เนื่องมาจากว่าวาลูกากำลังอยู่ในภาวะไม่สบายใจ เธอคิดว่าทุกคนมองโสฬสในด้านลบ และพยายามกีดกันความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับเขา วาลูกาจึงรู้สึกอยากต่อต้าน บวกกับภาวะความไม่สบายใจ ความสงสารชายคนรัก ทำให้วาลูกาดื่มเบียร์ที่เธอจะยื่นคะยอให้ดื่มทั้งที่ดื่มไม่เป็น แต่เธอก็ยังมีสติเตือนโสฬสให้พากลับบ้าน เพราะเห็นว่าได้ออกจากบ้านมานานเกินควรแล้ว โสฬสกลับพาเธอไปห้องพักของเขา และเล่าโลมเธอด้วยคำหวาน ความมึนเมาและรสสัมผัสจากคนรักทำให้วาลูกาเริ่มเคลิบเคลิ้ม แต่เมื่อโสฬสพรั้งเพื่อกับเธอว่า "เรารักกันทำไมจะต้องมาละเลยความสุขอย่างนี้ด้วย หือ หวาน รักนวลสงวนตัวอะไรกัน พวกผู้ใหญ่เขาปฏิบัติกันอยู่ทุกวันแล้วทำไมถึงมาห้ามเด็กรุ่นเรา พวกเราก็อายุเกินยี่สิบแล้วบรรลุนิติภาวะแล้ว" (สุภา สิริสิงห. 2535 : 524 - 525) คำว่า "บรรลุนิติภาวะ" ทำให้วาลูกาถึงกับสะดุ้ง เพราะนึกถึงคำพูดของคุณพ่อที่พูดกับเธอเมื่อครบรอบวันเกิดของเธอเมื่อไม่นานมานี้ว่า

ลูกหนูใหญ่บรรลุนิติภาวะแล้ว อายุครบสี่สิบแล้ว ตามกฎหมายถือว่าเป็นผู้ใหญ่แล้ว แต่สำหรับพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่แล้วลูกยังเป็นเด็กอยู่...คนที่จะเป็นผู้ใหญ่ปกครองตัวเองได้เต็มที่ คือคนที่สามารถยับยั้งชั่งใจตนเองได้ยามที่จะเหลวไหล...สำหรับพ่อแม่แล้วถึงลูกจะผิดอย่างไรพ่อแม่ก็ให้อภัยเสมอ เราตัดกันไม่ขาด แต่บาดแผลในใจรักษากันไม่ได้ง่าย ๆ เพราะฉะนั้นขอให้ลูกรักตัวเอง ดูแลตัวเองให้ดี ๆ

(สภา สิริสิงห. 2535 : 525)

ถึงแม้ว่าวาลูกาจะได้รับการอบรมอย่างเข้มงวดเรื่องการคบหาเพื่อนต่างเพศ จากคุณย่า แต่คุณพ่อคุณแม่ของเธอกลับเป็นคนสุภาพใหม่ที่ให้ลูกตัดสินใจด้วยตัวเอง โดยมีคำสอนของท่านเป็นเพียงเครื่องเตือนสติคอยชี้แนะเท่านั้น ดังนั้นวาลูกาจึงเป็นเด็กสาวที่มีความมั่นใจในตัวเอง และในขณะเดียวกันความไว้วางใจที่ท่านมีต่อเธอ ทำให้วาลูกาไม่กล้ากระทำการที่จะทำให้ท่านเสียใจหรือคลายความไว้วางใจในตัวเธอ เมื่อนึกถึงคำพูดของคุณพ่อ วาลูกาจึงได้สตรึกตัวว่าสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นจะทำให้คุณพ่อคุณแม่และโดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวเธอต้องเสียใจ เพราะถึงอย่างไรการ "ชิงสุกก่อนห่าม" ก็ยังเป็นพฤติกรรมที่คนในสังคมไม่ยอมรับ วาลูกาจึงผลักไสผีเสื้อออกจากเธอและวิ่งไปที่ประตูทันที โสฬัสพยายามขวางไว้แต่สู้แรงวาลูกาไม่ได้เพราะในเวลานั้นวาลูกาไม่ได้คำนึงถึงสิ่งใด นอกจากต้องการจะหนีไปให้พ้นจากที่นั่นโดยเร็วที่สุด ความวิตกกังวลต่อสิ่งที่เกิดขึ้นทำให้วาลูกาใช้กำลังอย่างเต็มที่ ซึ่งถ้าหากเป็นในเวลาปกติแรงของวาลูกาอ่อนไม่อาจต้านทานแรงของโสฬัสได้ และโสฬัสเองก็ไม่ได้คิดว่าวาลูกาจะมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทันทีเช่นนี้ จึงไม่ทันได้ระวังตัว เปิดโอกาสให้วาลูกาหนีออกจากห้องไปที่รถและขับออกไปจากที่นั่นได้ ดังที่ผู้ประพันธ์บรรยายเหตุการณ์ในขณะนั้นไว้ว่า

วาลูกาเปิดประตูรถ มือสั่นไปหมดจนกุญแจหล่น โสฬัสตามมาถึงคว่ำกุญแจส่งตาร์ทไว้

"กลับขึ้นไปเถอะ คนมอแกนใหญ่แล้ว อายุเขา"

แต่วาลูกาก็คิดสัสเสียงเมื่อเขาจับแขนหล่อนดึงออกจากรถ หล่อนไม่ยอมลงและจะชกชิงกุญแจจากมือเขาให้ได้ คนในบ้านโผล่ออกมาดูเป็นแถวนี้บลิบคนเพราะบ้านเช่าแบ่งหลังนี้ใหญ่มาก โสฬัสจำใจคืนกุญแจรถให้หล่อน วาลูกาปิดประตูล้อครกทันทีแต่ยังไม่ขับออกเพราะจิตใจยังไม่สงบพอ หล่อนสูดลมหายใจระงับอารมณ์เต็มที่ กระตุ้มล้อยังเปิดอำหุลุครุ้อ เด็กสาวชกมือติดกระตุ้มล้อเร็วบรื้อยแล้วจึงออกรถ

(สภา สิริสิงห. 2535 : 526)

ปฏิกิริยาของวาลูกาที่เกิดขึ้นในระยะแรก คือการผลักไสหนีออกจากตัวเธอ และวิ่งหนีออกจากห้องไปที่รตนั้น เป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นในระยะคุกคามซึ่งบุคคลรู้ตัวว่าจะต้องหลบหนีจากสถานการณ์ในขณะนั้นเพราะอันตรายกำลังจะเกิดขึ้น ความวิตกกังวลหรือความเครียดกระตุ้นให้อิทธิพลของบุคคลรวบรวมพลังกำลังที่มีอยู่ทั้งหมด แรงของผู้ชายอย่างโสนีซึ่งอยู่ในภาวะไม่ระวังตัวด้วยแล้วจึงสู้แรงของวาลูกาไม่ได้ เมื่อวาลูกาหนีออกจากห้องของโสนีมาได้ ร่างกายเกิดการรับรู้ว่าได้ผ่านพ้นระยะคุกคามมาสู่ระยะที่สองคือระยะจู่โจมแล้ว วาลูกายังไม่สามารถระงับความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นได้ จึงเกิดอาการมือสั่นทำให้กุญแจรถตกเมื่อเธอพยายามจะเปิดประตูโสนีผลักกุญแจรถไปจากเธอได้ วาลูกาเกิดปฏิกิริยาตอบโต้ทันทีด้วยการกรีดร้องขึ้นมาสุดเสียง โสนีจึงจำใจคืนกุญแจให้เพราะอาสสาชตาของคนร่วมบ้านเข้าที่ออกมาดูเหตุการณ์เพราะเสียงร้องของเธอ วาลูกาสู้ดลมหาสใจเพื่อระงับอารมณ์และเรียกสติกลับคืนมาก่อนที่จะขับรถออกไป เธอพยายามประคองรถมาถึงหน้าหมู่บ้าน แต่เมื่อเห็นป้อมยามหน้าบ้านเธอก็ไม่สามารถควบคุมรถได้อีกต่อไปได้ เพราะความตกใจ ความมึนเมาที่ยังหลงเหลืออยู่ และการรับรู้ว่าได้ผ่านพ้นอันตรายมาแล้ว ทำให้วาลูกาหมดเรี่ยวแรงปล่อยรถให้วิ่งชนประตูป้อมยาม แต่ก็ยังมีสติพอที่จะบอกเบอร์โทรศัพท์ทำให้ยามโทรเรียกคนในบ้านออกมาจับเธอ

วาลูกาให้เหตุผลกับคุณพ่อคุณแม่ว่าเธอไม่สบาย จึงออกไปพบหมอ หน้าตาที่ซีดเซียวของวาลูกาและความไว้วางใจในตัวเธอทำให้ทุกคนเชื่อ ยกเว้นวสาที่มีสีหน้าไม่เชื่อถือ เพราะสังเกตเห็นกระตุ่มเลือดของพี่สาวขาดและรอยฉีกบริเวณขอบลูกไม้ของเสื้อใน จึงตามวาลูกาขึ้นไปยังห้องพักเพื่อคาดคั้นเอาความจริงว่าวาลูกาไปทำอะไรมา เพราะเธอไม่เชื่อเรื่องที่วาลูกาเล่า และคิดว่าสาเหตุที่ทำให้พี่สาวมีสภาพเช่นนี้ต้องเกิดจากการกระทำของโสนี เมื่อวาลูกาถูกน้องสาวซักไซ้และเอามือมาแตะที่บริเวณอกเสื้อเท่านั้น วาลูกาถึงกับสะดุ้งและร้องไห้ออกมาด้วยความรู้สึกของคนทั้งหมดความอดกลั้น ดังที่โบตันบรรยายความรู้สึกและพฤติกรรมของเธอในขณะนั้นไว้ว่า "มือของโสนีที่ตะโถมอกหล่อน ดันจนลูกไม้บางเบาราคาแพงบนเสื้อยกทรงขาด หล่อนไม่ได้สนใจเปลี่ยนเพราะมีวแต่่นอนพักด้วยหมดเรี่ยวแรง พอถูกน้องสาวแตะอกเสื้อ วาลูกาก็สะดุ้งเฮือก หล่อนเหมือนนาฬิกาลานขาด น้ำตาไหลพรุ้งพรุ้งออกมาทันที" (สุภา สิริสิงห. : 531 - 532) วสาจึงรู้ความจริงว่าพี่สาวไปพบกับโสนีสมานั้นเกิดเรื่องขึ้น ความโกรธและเสียใจที่พี่สาวประพฤติดัวนอกนกลุ่นนอกทางทำให้วสาพุดจากวาลูกาว่าทำตัวเป็นสาวสมัยใหม่รักสนุก เมื่อถูกน้องสาวดูแลจนวาลูกาก็นอนไม่ได้ เพราะเคยได้รับความนับถือจากน้องเสมอมา วาลูกาจึงแก้ตัวกับวสาว่า "ฉันไม่ใช่ผู้หญิงสมัยใหม่... เราจะทำแต่ฉันไม่ได้ยอมเขาอะ... ฉันไม่สนุก ฉันกลัว" (สุภา สิริสิงห. 2535 : 532) เพราะความที่วาลูกาเคยเป็นคนดีของครอบครัว

ครัวมาโดยตลอด ไม่เพียงแต่น้อง ๆ จะให้ความนับถือเธอเท่านั้น แม้แต่คุณพ่อคุณแม่ก็ให้ความไว้วางใจว่าเธอจะไม่ประพฤติตัวไปในทางเสื่อมเสีย ความกลัวของวาลูกา จึงไม่ได้มีเพียงสาเหตุมาจากความกังวลเรื่องที่เธอปล่อยตัวให้คู่รักล่วงเกิน ซึ่งจะทำให้ทุกคนในครอบครัวไม่เชื่อถือเธออีกต่อไปเท่านั้น แต่วาลูกากำลังกลัวว่าตนเองจะใจอ่อนกับคู่รักอีกเพราะถึงอย่างไรเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ได้ทำให้เธอโกรธจนถึงขั้นต้องบอกเลิกความสัมพันธ์กับเขา ที่สำคัญวาลูกากำลังระแวงว่าตนเองจะมีความผิดปกติทางเพศ เพราะรสสัมผัสจากชายคนรักไม่ได้ทำให้เธอมีความสุขร่วมไปกับเขาเหมือนอย่างที่เขาเคยเข้าใจ แต่กลับทำให้เธอรู้สึกเจ็บทั้งที่ความจริงไม่ได้เป็นดังที่เธอคิด ดังความกังวลของวาลูกาที่มีต่อเรื่องนี้ว่า

หล่อนกลัวตัวเอง กลัวว่าตัวเองจะใจอ่อน และที่สำคัญหล่อนสงสัยว่าตัวเองจะผิดปกติ ผู้หญิงทุกคนเมื่อถูกผู้ชายกดจูบโดยเฉพาอย่างยิ่งชายที่รัก น่าจะรู้สึกเป็นสุขมิใช่หรือ ทำไมหล่อนกลับกลัว มือของเขากลับจับจ้วงไม่ได้ทำให้หล่อนเป็นสุข วาลูกาเจ็บหน้าอกมากกว่า เด็กสาวยกมือแตะอกเสื้อจับต้องทรงอกของตน ระแวงระไวว่ามันระบมทั้งที่จริง ๆ แล้วไม่ได้เป็นเช่นนั้นเลย

(สุภา สิริสิงห. 2535 : 533)

ความวิตกกังวลของวาลูกาจะไม่เกิดขึ้นรุนแรงมาก ถ้าหากเธอไม่ได้รับการอบรมให้รู้สึกว่าการปล่อยเนื้อปล่อยตัวกับคนรักก่อนเวลาอันสมควรเป็นการกระทำที่ผิด และการได้รับรู้เรื่องเพศในทางที่ไม่ถูกต้องก็มีผลต่อความคิดของเธอด้วย ดังที่เธอระแวงว่าร่างกายเกิดการเปลี่ยนแปลงเพราะการสัมผัสจากคู่รัก ซึ่งเป็นความคิดที่เหมือนกับเด็กสาวทั่วไปที่ได้รับการสอนให้เชื่อว่า เมื่อถูกสัมผัสจากเพศตรงข้ามจะทำให้ร่างกายของพวกเขาก่อเกิดการเปลี่ยนแปลงเช่นขนาดของหน้าอกหรือสะโพกจะขยายใหญ่ขึ้น บางรายเชื่อว่าคนภายนอกก็สามารถบอกได้ว่าเธอบริสุทธิ์หรือไม่ด้วยการพิจารณาจากรูปร่างภายนอกของเธอเท่านั้น ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูจึงมีผลต่อพฤติกรรมและความคิดของเธอ คือเป็นทั้งตัวกระตุ้นให้เธอรู้สึกตัวว่าสิ่งที่กำลังทำอยู่นั้นไม่ถูกต้องจำเป็นต้องยุติการกระทำนั้นและยังทำให้เกิดความวิตกกังวลว่าตนเองเป็นผู้ผิด ซึ่งถูกน้องสาวตำหนิ วาลูกายังรู้สึกโศกเศร้าและว้าวุ่นใจ ตัดสินใจไม่ถูกว่าจะทำอย่างไรต่อไป จึงนอนเป็นคนป่วยจริงถึงสองวัน เมื่อพบโสณิสที่มหาวิทยาลัย แทนที่โสณิสจะขอโทษเธอในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เขากลับตัดพ้อต่อว่าเรื่องที่เธอไม่ยินยอมให้เขาล่วงเกิน วาลูกาโกรธเพราะโสณิสก็ทำให้เธอตกใจกลัว ดังนั้นถึงไม่ขอโทษก็ไม่ควรกล่าวว่าเป็นความผิดของเธอฝ่ายเดียว

การถูกล่วงเกินทางเพศจากคู่รักเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้เสมอ เนื่องจากมีองค์ประกอบหลายอย่างที่ส่งเสริมให้การล่วงเกินทางเพศเกิดได้ง่ายขึ้น และมีความรุนแรงน้อยกว่าการถูกล่วงเกินจากชายแปลกหน้า ดังนั้นความรู้สึกของวาลูกาที่มีต่อโสฬสจึงไม่รุนแรงถึงขั้นบอกเลิกความสัมพันธ์ เพราะถึงอย่างไรความรัก ความหลง ที่วาลูกามีต่อโสฬสก็สามารถทำให้เธอมีข้ออ้างเพื่อขอโทษให้เขาได้เสมอ แต่เมื่อวาลูกานึกถึงคำพูดของโสฬสที่กล่าวกับเธอว่า

หวานไม่รู้หรอกว่าผู้ชายเวลาเจ็บปวดเพราะความต้องการมันเป็นอย่างไง หวานรู้แต่พวกผู้ดีจอมปลอมเขาสั่งสอนลูกสาวเอาไว้ว่าเป็นความสูญเสียของลูกผู้หญิง แต่ไม่เคยมีใครบอกหรือว่าผู้ชายในเวลาอย่างนั้นเจ็บปวดแค่ไหน ผู้ชายเวลาเจ็บปวดเป็นอย่างไงเพราะสังคมสอนกันมาไม่ให้ผู้ชายโอตครวญร้องไห้เพราะเรื่องอย่างนี้ การระงับอารมณ์มันไม่ใช่เรื่องง่าย

(สุภา สิริสิงห. 2535 : 535)

วาลูกาจึงสงสัยว่าสิ่งที่โสฬสพูดมานั้นเป็นความจริงมากน้อยแค่ไหน เพราะวาลูกาถูกสอนให้รู้จักสงวนตัว ไม่ปล่อยตัวปล่อยใจไปกับสิ่งชั่วร้ายภายนอก เหมือนเช่นเด็กสาวใจแตกทั่วไป แต่สำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึกระหว่างชายหญิงแล้ว ครอบครัวของเธอถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่สมควรพูดกับลูกสาว เหมือนเช่นครอบครัวไทยทั้งหลายที่ถือว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ต้องปกปิด วาลูกาจึงไม่เข้าใจและรู้สึกกังวลเมื่อคิดว่าสิ่งที่เขาพูดเป็นความจริง แต่เมื่อได้ฟังคำอธิบายจากคุณอาผู้หญิงซึ่งเคยผ่านประสบการณ์ทางด้านความรักมาบ้างแล้ว ทำให้วาลูการู้สึกหือในศักดิ์ศรีขึ้นมาทันที เพราะคุณอากล่าวกับเธอว่า

ถ้าเป็นอย่างนั้นผู้ชายมีครางโอดโอยตายไปหมดแล้วหรือ ผู้ชายเขาพูดเพราะจะเกลี้ยกล่อมให้ผู้หญิงตามใจเขานะซี ผู้ชายนั้นบางคนไวไฟแค่เห็นผู้หญิงถูกตาก็เกิดความรู้สึกแล้ว ถ้ามันเจ็บปวดมีตายหมดเวลาดูหนังวับ ๆ แวม ๆ หรือกรี แล้วสามมีมีแย้เรอะตอนหมอลำเพราะเมื่อยไม่สะดวกหรือคลอดลูกใหม่ ๆ นะ อ้อไปเชื่อเชียวนา ยายหนูใหญ่ ถ้าแฟนหนูใหญ่พูดเองละก็แย้แล้วนะ ระวังเขาหลอกกินไข่แดง คนเรานะถ้าจะเสียตัวก็ให้เสียเพราะความรักความถูกต้อง อ้อมาได้เสียเพราะถูกหลอกหน่อยเลย มันเจ็บใจเสียศักดิ์ศรี

(สุภา สิริสิงห. 2535 : 536)

คำตอบที่ได้รับจากคุณอาทำให้ความหึงหึงในตนเองของวาลูกากลับคืนมา เพราะเธอไม่ได้หากรู้ว่าตนเองถูกหลอก ยิ่งถูกคู่รักหลอกในเรื่องเช่นนี้ด้วยแล้ว วาลูกาจึงรู้สึกเจ็บใจ เพราะรู้ว่าทุกคนในครอบครัวไม่ไว้วางใจในตัวโสณีส้อยแล้ว โดยเฉพาะวสาเคยดูถูกทั้งเธอและโสณีส วาลูกาจึงทั้งเจ็บใจและอับอายมากยิ่งขึ้น ดังนั้นเหตุผลที่เธออาชฌาญมากล่าวกับเธอ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้วาลูกาเกิดความเข้าใจในเรื่องเพศและเข้าใจในชายคนรักมากยิ่งขึ้น จึงทำให้เธอกลับมาเป็นตัวของตัวเองอีกครั้ง ถ้าหากวาลูกาเก็บความสงสัยไว้คนเดียวอาจเกิดความรู้สึกตำหนิตนเองว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้คู่รักเจ็บปวด จนอาจใจอ่อนยอมให้เหตุการณ์เช่นนั้นเกิดขึ้น และดำเนินต่อไปจนจบตามครรลองของมัน แต่ถ้าหากเธอยังมีความสงสัยไม่ปล่อยให้โสณีสได้มีโอกาสด่วงเกินเธออีก เพราะไม่ต้องการเป็นคนเลวในสายตาของคนในครอบครัว วาลูกาก็จะขาดความมั่นใจในตัวเอง เพราะความรักความอาลัยในตัวคนรักย่อมมีอยู่ แต่เมื่อไม่อาจฟันคำสอนของทางบ้านได้ก็จะทำให้เธอเกิดความลังเลและสูญเสียความเข้มแข็งทางจิตใจไป ดังนั้นวาลูกาจึงผ่านระยะตั้งตัวใหม่ซึ่งเป็นระยะสุดท้ายของปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงที่ถูกล่วงเกินทางเพศ และเป็นระยะที่จะช้อนาคตของบุคคลนั้นว่าจะดำเนินต่อไปอย่างไร ดังที่วาลูกาได้ตัดสินใจแล้วว่า จะตัดใจจากโสณีสและไปศึกษาต่อต่างประเทศตามความต้องการของครอบครัว

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

ถึงแม้ว่าวาลูกาจะยังไม่ได้ถูกโสณีสข่มขืนแต่การล่วงละเมิดของเขามีผลกระทบต่อสภาวะทางจิตของเธออย่างมาก เพราะเธอคิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นตนเองมีส่วนผิด ถ้าเธอไม่ดื่มเบียร์จนเมาแทบไม่มีสติหรือไม่เข้าไปอยู่ในห้องกับคู่รักสองต่อสองเหตุการณ์เช่นนั้นคงไม่เกิดขึ้น วาลูกาจึงรู้สึกตำหนิตนเองว่าเป็นผู้ผิด

รัตตวัลย์ จากนวนิยายเรื่อง สัมปทานหัวใจ

รัตตวัลย์ถูกปารเมศซึ่งเป็นสามีของเธอจ้างมือปืนมาฆ่า เพราะเขาต้องการเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ในทรัพย์สินทั้งหมดของเธอ แต่พวกมือปืนรับจ้างกลับพาเธอไปเกาะแห่งหนึ่งซึ่งเป็นเกาะส่วนตัวของนายบุญเจ้าของสัมปทานรังนกที่พวกมันทำงานอยู่ โดยคิดหาความสุขจากรัตตวัลย์ให้เต็มอ้อมก่อนที่จะฆ่าเธอ เมื่อเรือถึงเกาะนายบุญสังเกตเห็นความผิดปกติจึงลงมาดูและช่วยเธอไว้ แต่รัตตวัลย์กำลังหวาดกลัวและไม่รู้สาเหตุแท้จริงจึงหวาดระแวงไปหมด เธอคิดว่านายบุญเป็น

หัวหน้าโจรสลัดจับตัวเธอมาเพื่อเรียกค่าไถ่ ยิ่งเขาไม่ยอมส่งเธอกลับบ้านรัตตวัลย์ก็ยังเชื่อมั่นในความคิดของเธอมากยิ่งขึ้น แต่เหตุผลที่นาบุญไม่ส่งเธอกลับเพราะเขาไม่ไว้ใจคนเรือกลัวจะทำร้ายเธออีกจึงไม่ส่งเธอไปกับเรือที่เขาไม่ไว้ใจ รัตตวัลย์ไม่รู้ว่านาบุญให้คนของเขาสืบความจริงจนรู้ว่าคนที่คิดร้ายคือสามีของเธอเอง นาบุญจึงเตือนเธอให้ระวังคนใกล้ชิด เมื่อคิดทบทวนเหตุการณ์ที่ผ่านมารัตตวัลย์ก็เริ่มส่งสัสปารเมศ เธอจึงกลับขึ้นฝั่งอีกครั้งเพื่อพิสูจน์ข้อสงสัยที่เกิดขึ้นในใจ

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

ถึงแม้ว่ารัตตวัลย์จะไม่ได้ถูกข่มขืน แต่เธอก็ถูกละเมิดสิทธิทางเพศด้วยการทำร้ายทุบตีและพยายามจะข่มขืน การที่หญิงสาวผู้บอบบางคนหนึ่งถูกชายฉกรรจ์ทุบตีอย่างรุนแรงจนร่างกายบอบช้ำนับเป็นการกระทำที่ป่าเถื่อนอย่างร้ายกาจ เพราะลำพังแค่แรงผู้ชายเพียงคนเดียวก็ไม่สามารถสู้แรงของเธอได้แล้วแต่นี่ถึงสองคน การใช้กำลังอย่างรุนแรงจึงมากไปสำหรับเธอ ดังที่บุหงันกล่าวถึงอาการของรัตตวัลย์ที่นาบุญฟังว่า "ที่ตัวเธอน่ะนาส มีรอยช้ำห้อเลือดตรงได้อกด้วย หงันเอาครีมหามาให้แล้ว คงจะเจ็บเพราะนาสหญิงเขาสะตุงใหญ่เลย ร้องครางออกมาทั้งหลับ ๆ จันแหมละ" (สุภา สิริสิงห. 2538 : 130 - 131) แม้กระทั่งลูกสมุนของเจ้าเอิบยังเอ่ยปากว่าทำรุนแรงกับรัตตวัลย์เกินไปจนเธอสลบไปเป็นเวลานาน

เมื่อฟื้นจากสลบ รัตตวัลย์รู้สึกเจ็บปวดที่ขอดอกและช่องท้องก็ราวไปทั่ว เพราะถูกชกอย่างแรง รัตตวัลย์ไม่รู้ว่าพวกมันกำลังพาเธอไปที่ไหน แต่เธอคิดว่าพวกมันคงจับตัวเธอมาเพื่อเรียกค่าไถ่ ความรู้สึกของรัตตวัลย์ในขณะนั้นก็เป็นเหมือนเช่นคนทั่วไป คือเมื่อมีเรื่องร้ายแรงเกิดขึ้นจะนึกถึงพ่อแม่ญาติพี่น้องคนที่ตนรักเป็นอันดับแรกว่าพวกเขาจะรู้สึกเป็นห่วงตน หรือกำลังทุกข์ใจขนาดไหน ในขณะเดียวกันก็มีความเชื่อในเรื่องของเวรกรรม โดยโยงเรื่องที่เกิดขึ้นว่าคงเป็นเพราะกรรมเก่าที่ได้เคยกระทำไว้ในชาติปางก่อนจึงย้อนมาชดใช้กันในชาตินี้ ดังความคิดของรัตตวัลย์ในขณะนั้นว่า "หญิงสาวอยากจะร้องให้กับชีวิต นี่มันอะไรกัน เกิดอะไรขึ้น พ่อเพิ่งตายได้ไม่นาน ศพเพิ่งมอดไหม้ ยังน้องชายประสออุบัติเหตุเสียชีวิต มารดาเจ็บออก ๆ แอด ๆ ลูกชายคนเดียวต้องอยู่ห่างไกล บัดนี้เคราะห์กรรมมาถึงตัวหล่อนเองแล้ว" (สุภา สิริสิงห. 2538 : 109)

ถึงแม้ว่าในขณะนั้นรัตตวัลย์จะรู้สึกเจ็บปวดตามร่างกายไปหมด แต่เมื่อได้ยินพวกมันคุยกันว่าจะพาเธอไปซ่อนไว้ที่เกาะแห่งหนึ่งเพื่อเป็นเครื่องระบายนรกของพวกมัน รัตตวัลย์ก็สะกดกลืนความเจ็บปวดที่ได้รับไปไปที่กราบเรือแล้วกระโดดลงน้ำเพื่อฆ่าตัวตาย เพราะเธอทนไม่ได้ "หากจะต้องมีชีวิตอยู่แต่ตกเป็นเครื่องเล่นของเจ้าเอิบ หรือเป็นสิ่งระบายนรกของมันแล้ว รัตตวัลย์ยินดีกระโดดลงทะเลตายเสียดีกว่า" (สุภา สิริสิงห. 2538 : 109) ความคิดของรัตตวัลย์ก็เหมือนกับความคิดของผู้หญิงส่วนหนึ่ง ที่ถือคติว่ายอมตายดีกว่าต้องเสียตัวให้กับผู้ชายคนอื่นที่ไม่ใช่คู่รัก ยิ่งในกรณีถูกข่มขืนจากชายแปลกหน้าหลายคนด้วยแล้วนับเป็นการสูญเสียที่มีผลกระทบต่อผู้หญิงอย่างรุนแรง เพราะสังคมไทยอบรมสั่งสอนกันมาว่าผู้หญิงที่ดีจะต้องมีสามีเพียงคนเดียวเท่านั้น การตกเป็นของชายคนอื่นโดยเฉพาะหญิงที่มีสามีแล้วจึงเป็นการเสื่อมเสียอย่างยิ่ง สังคมจะต่อต้านและประณามพวกเธอว่าทำตัวเป็นผู้หญิงไม่ดี โดยไม่สนใจว่าหญิงนั้นถูกบีบบังคับหรือมีสาเหตุมาจากอะไร ดังนั้นรัตตวัลย์จึงยินดีที่จะตายมากกว่าต้องตกอยู่ในสภาพเช่นนั้น แม้กระทั่งเมื่อเธอเริ่มมีความรักให้นาบุญ รัตตวัลย์ก็นึกตำหนิตนเองอย่างรุนแรงที่เกิดความคิดนอกกรอบนอกทางเช่นนี้ว่า "คนเลว หล่อนด่าตัวเอง สามีก็ยังไม่ยอมแยกบ้านกันแต่มาได้เลิกมาเป็นกิจจะลักษณะ ลูกก็มีด้วยกันแล้ว หัวใจของหล่อนกลับมาทวนโหว เพราะชาวทะเลคนนี้หรือ ทรามแท้ ๆ ผู้หญิงถ่อย" (สุภา สิริสิงห. 2538 : 258)

ความรู้สึกที่เธอมีต่อนาบุญไม่ได้เป็นสิ่งที่ผิดแต่ประการใด รัตตวัลย์ไม่เคยมีความรักเธอแต่งงานกับปารเมศเพราะความเห็นชอบของผู้ใหญ่เท่านั้น เมื่อแต่งงานแล้วเธอก็ดำรงตนเป็นภรรยาที่ดีมาโดยตลอด เมื่อรู้ว่าสามีเป็นคนเจ้าชู้ รัตตวัลย์ก็ไม่เคยต่อว่าเขา เพียงแต่ย้ายกลับมาอยู่บ้านเดิมของมารดาโดยไม่เคยเอ่ยถึงความเป็นเจ้าของปารเมศให้ใครฟัง เมื่อปารเมศต้องการความช่วยเหลือด้านการเงินเธอก็ให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจและไม่เคยกระทำเรื่องใดที่จะทำให้เสื่อมเสียทั้งสิ้น เมื่อพบกับนาบุญและได้สัมผัสความอ่อนโยน ความเอื้ออาทรที่เขามีต่อเธอซึ่งปารเมศไม่เคยมีให้ ทำให้รัตตวัลย์เริ่มทวนโหว แต่ถึงอย่างไรคำนิยามของสังคมก็เป็นตัวกำหนดให้ทั้งเธอและนาบุญต้องเก็บความรู้สึกนั้นไว้และระวังตัวไม่ปล่อยให้อารมณ์เหล่านั้นมีอำนาจเหนือกว่าความรู้สึกผิดชอบชั่วดี

เมื่อรัตตวัลย์ได้รับความช่วยเหลือจากนาบุญ แทนที่จะขอบคุณที่เขาช่วยชีวิตไว้ เธอกลับคิดว่านาบุญเป็นหัวหน้าโจรสลัดที่จับตัวเธอมาเพื่อเรียกค่าไถ่ เพราะในสภาวะเช่นนั้นเป็นการยากที่จะให้เธอไว้วางใจใครโดยเฉพาะคนแปลกหน้า ประกอบกับนาบุญไม่รู้เรื่องที่เกี่ยวกับเธอเลย จึงไม่ได้อธิบายอะไรให้เธอฟังทั้งสิ้น แต่ในขณะเดียวกันนาบุญก็ให้คนไปสืบจนรู้ความจริงว่าการที่เธอต้องมีสภาพเช่นนี้เป็นเพราะการกระทำของปารเมศสามีของเธอ นาบุญไม่ได้

บอกความจริงทั้งหมดกับรัตวัลย์เพียงแต่เตือนให้เธอระวังคนใกล้ชิดไว้เท่านั้น ทำให้รัตวัลย์เริ่มระแวงปารเมศ แต่ก็ยังไม่อยากปักใจเชื่อว่าจะเป็นความจริงจนกว่าจะได้พิสูจน์ด้วยตัวเอง แต่ถึงอย่างไรความระแวงที่เริ่มก่อตัวขึ้นในใจทำให้เธอระแวงไปหมดไม่ว่าจะเป็นปารเมศหรือนาบุญ ทั้งที่ระยะหลังรัตวัลย์จะมีความรู้สึกที่ดีต่อนาบุญมากขึ้นก็ตาม

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของรัตวัลย์มากนัก การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ทำให้พฤติกรรมของเธอต้องเปลี่ยนไปด้วย แต่กลับส่งผลกระทบต่อสภาวะทางจิตของเธอ เพราะจิตใจของรัตวัลย์ในขณะนั้นเต็มไปด้วยความหวาดระแวง ไม่ไว้ใจใครทั้งสิ้น เพราะเธอไม่รู้ว่าใครคือคนที่คิดร้ายต่อเธอ จึงทำให้เธอแปลเจตนาของนาบุญไปในทางลบ เมื่อนาบุญเตือนให้เธอระวังคนใกล้ชิด รัตวัลย์ก็ยิ่งฟังชัน ก็จะเริ่มคล้อยตามว่าเป็นการกระทำของปารเมศแต่เธอก็ยังไม่วางใจนาบุญ เมื่อรัตวัลย์ไม่สามารถขจัดความกังวลให้สิ้นไป สภาวะความวุ่นวายใจจึงยังคงมีอยู่ และส่งผลกระทบให้เธอเกิดความแปรปรวนทางความคิด ดังที่เธอเฝ้าแต่ครุ่นคิดว่าเป็นการกระทำของใครระหว่างปารเมศและนาบุญ

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

หลังจากที่รัตวัลย์แน่ใจแล้วว่าปารเมศคือผู้ที่คิดร้ายต่อเธอ รัตวัลย์ตัดสินใจยุติปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยการกลับไปเผชิญหน้ากับปารเมศ ทั้งที่รู้ว่าการกลับไปของเธอมันอันตรายอยู่ข้างหน้า หากเกิดอะไรผิดพลาดขึ้นอีกนั่นหมายถึงชีวิตของเธอ แต่รัตวัลย์ทนไม่ได้หากเธอจะไม่ลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อปกป้องตนเอง ที่สำคัญยังมีลูกชายและมารดาของเธอที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่ออันตรายเช่นเดียวกับเธอ พฤติกรรมการหันกลับมาต่อสู้ของรัตวัลย์ จึงเป็นการใช้กลไกการป้องกันตนเองด้วยการก้าวร้าวเพื่อลดความเครียดด้วยการทำลายโดยตรง ซึ่งเป็นการสู้ด้วยการทำลายโดยตรงเพื่อขจัดอุปสรรคในใจเธอให้หมดไป

เกอ จากนวนิยายเรื่อง ความสมหวังของแก้ว

เกอถูกกลุ่มวัยรุ่นแถวบ้านซึ่งเป็นคนรู้จักข่มขืน แม้เกอจะมีสภาพบอบช้ำ อาการสาหัส แต่เกอก็สามารถบอกชื่อผู้ที่ข่มขืนเธอได้ทั้งหมด แต่ไม่มีใครสนใจผู้กระทำผิด ชาวบ้านกล่าวโทษว่าเป็นความผิดของเกอที่ทำให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้น เพราะเกอชอบยั่วชวนให้ทำผู้ชาย หลาย

คนกล่าวถึงเรื่องของเธอสองอย่างสนุกสนาน โดยไม่สนใจว่าความรู้สึกของเธอและคนในครอบครัวของเธอจะเป็นเช่นไร เกื้อต้องพักรักษาตัวอยู่นานกว่าร่างกายจะหายเป็นปกติ เมื่อหายดีแล้ว เกื้อก็ยังไม่ได้ลาออกจากบ้าน จนวันหนึ่งเมื่อรวบรวมความกล้าได้แล้ว เกื้อจึงออกไปช่วยแม่ขายของตามปกติ ชาวบ้านที่เดินผ่านหน้าร้านต่างมองเกื้ออย่างสนใจ บางคนถามถึงอาการของเธออย่างหาบคาย ที่ร้ายที่สุดแม่ของผู้ที่ข่มขืนเธอคนหนึ่งมาขึ้นค้ำเกื้อหน้าร้าน กล่าวหาเกื้อว่าใส่ร้ายลูกชายของนาง เกื้ออับอายมากจึงเดินกลับบ้านเหมือนคนไม่มีความรู้สึก เมื่อแม่กลับมาถึงบ้านในตอนเย็นจึงพบว่าเกื้อได้กินยาฆ่าแมลงสิ้นใจตายเสียแล้ว

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

จากการศึกษาสภาวะทางจิตของผู้หญิงที่ถูกข่มขืน ในงานวิจัยของ มัทนี บุรณเขตต์ (2532 : 76) พบว่าผู้หญิงที่ถูกข่มขืนบางรายได้รับการดูแลเหยียดหยาม ถูกประณามจากสังคม ทำให้ผู้ที่ถูกข่มขืนเกิดความรู้สึกอับอาย เสียใจ ต่ำหนืดตนเอง เกิดความรู้สึกด้อยค่าและไม่อยากมีชีวิตต่อไป เกื้อเป็นตัวละครที่อยู่ในข่ายข้างต้น เธอถูกข่มขืนจนได้รับบาดเจ็บสาหัสแต่แทนที่ชาวบ้านจะสงสารหรือเห็นใจเธอ กลับประณามว่าเป็นความผิดของเธอที่ประพฤติตัวไม่ดีจึงทำให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น การถูกข่มขืนจึงเปรียบเสมือนตราบาปที่ไม่อาจลบออกไปจากชีวิตได้ ดังที่ตัวละครตัวหนึ่งกล่าวทำนายชีวิตของเกื้อไว้ว่า "ถึงไม่ตายก็เสียคนไปชาติหนึ่งละวะ มันจะมองใครได้" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 23) ดังนั้นในคืนที่เกิดเหตุ ถ้าหากไม่มีคนผ่านไปเห็นเหตุการณ์ในขณะที่พวกมันกำลังข่มขืนเธอ เกื้ออาจจะเสียชีวิตไปในคืนนั้น เพราะเมื่อพวกมันได้ยินเสียงของชาวบ้านที่แห่ไปดูเหตุการณ์ จึงรู้ตัวหลบหนีไปเสียก่อน แต่ถึงกระนั้นสภาพของเกื้อก็ยังบอบช้ำจนต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาลเป็นเวลานาน ซึ่งคงจะเป็นการดีกว่าถ้าหากเกื้อเสียชีวิตในคืนนั้นแทนที่จะต้องมีชีวิตอยู่อย่างคนที่ "ถึงไม่ตายก็เสียคนไปชาติหนึ่ง" เพราะต้องเผชิญกับคำพูดของคนที่ข่มขืนหาความสุขทางปากจากความเดือดร้อนของคนอื่น ชีวิตของเกื้อหลังการถูกข่มขืนจึงเป็นชีวิตของคนที่ไม่ "ถึงไม่ตายก็เสียคนไปชาติหนึ่ง" จริง ๆ

จากเอกสารอ้างอิงหลายฉบับมีผู้ให้ข้อมูลไว้ว่าเมื่อมีข่าวการข่มขืนเกิดขึ้น ผู้ที่ชาวบ้านหรือสื่อมวลชนให้ความสนใจคือหญิงผู้เคราะห์ร้ายไม่ใช่ชายผู้ข่มขืน หนังสือพิมพ์หลายฉบับแม้จะไม่ลงชื่อจริงของผู้ถูกข่มขืน แต่ก็ลงประวัติของหญิงผู้เสียหายอย่างละเอียด จนผู้อ่านแทบจะคาด

เขาได้ว่าเขื่อนั้นเป็นใคร ในส่วนของชาวบ้านเมื่อรู้ว่าการข่มขืนเกิดขึ้น ยิ่งเป็นการข่มขืนที่เกิดขึ้นในละแวกบ้านของคน สิ่งแรกที่พวกเขาสนใจคืออยากรู้ว่าหญิงสาวผู้นั้นเป็นใคร เป็นลูกสาวบ้านไหน หรือบ้านอยู่ที่ไหน มากกว่าอยากรู้ว่ามนุษย์บ้าคลั่งที่กระทำผิดเป็นใคร มาจากไหน ลูกเต้าเหล่าใคร ทำไมถึงได้กล้ากระทำการอุกฉกรรจ์ ป่าเถื่อนเช่นนี้ ดังที่โบทันได้บรรยายพฤติกรรมของชาวบ้านในขณะที่รู้ว่าการข่มขืนเกิดขึ้นดังนี้ "พวกชาวบ้านซึ่งชอบสอดรู้สอดเห็น เป็นอนุภินิสาเดินตามกันไปเป็นโหลง เสียงถามกันให้ลั่นว่าผู้หญิงที่ไหนกันวะ ลูกสาวใคร" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 22)

เมื่อรู้ว่าหญิงสาวผู้นั้นคือเกือแม่ค้าขายขนมหวาน ขวัญใจหนุ่ม ๆ ละแวกบ้าน พวกชาวบ้านต่างมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป บางรายแสดงความเวทนา สงสาร แต่บางรายก็ตำหนิเกืออย่างรุนแรงด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย เพราะพวกเขามีความเชื่อดั้งเดิมที่ได้รับการถ่ายทอดต่อ ๆ กันมาว่า ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนคือผู้หญิงที่ไม่รู้จักระวังตัว ชอบชั่วชาน หรือเดินในที่เปลี่ยว การถูกข่มขืนจึงเป็นความผิดของเขื่อนั้น เพราะถ้าหากเป็นหญิงดีย่อมไม่เปิดโอกาสให้ตนเองถูกข่มขืนได้ ดังคำพูดของชาวบ้านที่กล่าวถึงเกือว่า

"ก็อันนั้นแรดนึก ชั่วคนโน้นชั่วคนโน้นมันทนไม่ไหวมันก็ฉุดเอานะซี"

"มันอยากสาวนักรั้วว่า หนอย ดึก ๆ ตื่น เดินกลับบ้านคนเดียว ชะล่าใจนักก็เป็นอย่างนั้นแหละ"

"รูปร่างมันอ้วนนัก พวกผู้ชายเลขทนไม่ไหว"

(สุภา สิริสิงห. 2516 : 23)

แต่ไม่ว่าใครจะสงสารเห็นใจ หรือตำหนิเตือนเธอ เรื่องของเกือก็ได้ตกเป็นหัวข้อสนทนาที่สนุกสนานของชาวบ้านไปอีกนานและยังลามไปถึงคนอื่น ๆ ในครอบครัวของเธออีกด้วย การที่ลูกสาวบ้านใดถูกข่มขืนย่อมเป็นที่เสื่อมเสียถึงวงศ์ตระกูล และเป็นที่ดูแคลนของคนในครอบครัวอื่นว่าเลี้ยงลูกไม่ดี หากครอบครัวนั้นยังมีลูกหรือหลานที่เป็นหญิง พวกเขอก็มักจะถูกปรามาสว่าคงพบจุดจบที่ไม่ต่างอะไรกับพี่หรือน้องสาวของเธอ และเรื่องที่ถูกข่มขืนก็จะถูกยกมากล่าวถึงเพื่อเป็นตัวอย่างไม่ให้เด็กสาวคนอื่นประพฤติดุปฏิบัติเช่นหญิงที่ถูกข่มขืน ดังนั้นในเวลาต่อมาเมื่อเกือจากโลกนี้ไปแล้ว ก็ยังมีอีกหลายคนที่ชอบยกเรื่องของเธอขึ้นมากล่าวอยู่เสมอ เพื่อเตือนใจเด็กสาว ๆ ให้ระวังว่าจะต้องพบกับเหตุการณ์เช่นเกือ ดังที่ตัวละครตัวหนึ่งกล่าวถึงเกือว่า "ดีแล้วจะได้เป็นตัวอย่าง คนอื่น ๆ จะได้ไม่ชั่วผู้ชายอย่างอ๊เกือ" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 23)

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

เมื่อต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาลเป็นเวลานานจนกว่าร่างกายจะหายเป็นปกติ เมื่อหายดีแล้ว เกื้อก็ยังไม่กล้าออกจากบ้านไปไหน ซึ่งเป็นอาการในระยะเริ่มแรกของผู้อยู่หมั่นชินที่เกิดขึ้นที่ เกิดความรู้สึกอับอาย หวาดกลัว รู้สึกว่าตนเองหมดคุณค่าและวางตัวไม่ถูก จนกระทั่งเมื่อเธอสามารถปรับตัวได้ในระยะหนึ่งคือสามารถรวบรวมความกล้าได้แล้ว หลังจากที่ต้องเก็บตัวอยู่กับบ้านไม่พบปะกับผู้อื่นนอกจากคนในครอบครัวเป็นระยะเวลาพอสมควร ซึ่งในช่วงระยะเวลานั้น เป็นช่วงระยะเวลาที่ โคลแมนและแอสเมน กล่าวว่าเมื่อบุคคลต้องพบกับความเสียใจ เขาย่อมต้องการที่จะหนีให้พ้นจากสภาพการณ์ที่ทำให้เกิดปัญหา และไม่ต้องการเผชิญหน้ากับใครในขณะนั้น ต่อเมื่อสภาวะทางจิตของเขาสงบลง ความเสียใจ ความเจ็บช้ำก็มักจะมีแนวโน้มที่จะลดลงตามไปด้วย ช่วงระยะเวลาที่เกื้อไม่ยอมออกจากบ้านไปไหนนั้น จึงเป็นช่วงระยะเวลาที่เธอได้มีโอกาสใช้กลไกในการปรับตัว เพื่อให้ตนเองมีโอกาสกลับมาใช้ชีวิตตามปกติอีกครั้ง เกื้อจึงตัดสินใจออกไปช่วยแม่ชายของตามปกติ แต่เกื้อไม่ได้เตรียมใจที่จะต้องพบกับแรงกดดันจากสังคมนอกบ้าน สภาวะทางจิตจึงยังไม่เข้มแข็งพอ เมื่อเกื้อออกมาช่วยแม่ชายของ ชาวบ้านที่เดินผ่านไปมาหน้าร้านต่างก็มองเกื้ออย่างสนใจ คนที่มีมารยาทก็เพียงชำเลืองมอง แต่บางคนไม่เพียงมองอย่างอหังการหรืออากเห็นเท่านั้น ยังเอ่ยปากถามถึงอาการของเกื้ออย่างไร้มารยาทว่า "เกื้อหายดีแล้วหรือ เย็บก็เข็มละ" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 24) แม้สังเกตเห็นเกื้อมีสีหน้าคล้ายจะขาดใจด้วยความเจ็บปวดเมื่อถูกถาม จึงเอ่ยปากไล่คนถามออกจากร้าน แต่แทนที่เจ้าของปากไม่มีหูรู้คนนั้นจะพูดพูด หล่อนกลับส่งเสียงดังยิ่งกว่าเดิมหาว่าแม่ของเกื้อแปลความเวทนาเป็นห่วงของเธอบนอย่างอื่น ที่เลวร้ายกว่านั้นคือแม่ของเจ้าคนที่ข่มขืนเกื้อคนหนึ่งมายืนด่าหน้าร้านกล่าวหาว่าเกื้อใส่ร้ายลูกชายของแกว่า "ไอ้เกิดลูกชั่วมันคนทำมาหากิน ไม่เลวชาติกระดิกกระดูกอย่างมึงหรือก หาเหามาใส่หัวมันเข้าให้ มีด ๆ อย่างงั้นจำคนได้อย่างงี้ ลักแต่ว่าพูดนักใคร่ได้ก็หาเรื่องไอ้คนนั้น" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 25)

ถึงแม้ว่าเกื้อจะสามารถใช้กลไกในการปรับตัวมาได้ถึงขั้นหนึ่ง แต่การปรับตัวของเกื้อก็ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะเกื้อพ่ายแพ้ต่อแรงกดดันจากสังคมภายนอก ซึ่งได้แก่พฤติกรรมและคำพูดของพวกชาวบ้านที่มีต่อเธอ การที่เกื้อรวบรวมความกล้าออกมาช่วยแม่ชายของได้นั้นเป็นความพยายามในระยะที่เรียกว่า "ระยะตั้งตัวใหม่" ซึ่งการปรับตัวของผู้อยู่หมั่นชินแต่ละรายในระยะนี้จะแตกต่างกัน และอาจมีผลทำให้การตัดสินใจในชีวิตต้องเปลี่ยนไปด้วย เหมือนเช่นเกื้อที่ตัดสินใจจบชีวิตของเธอด้วยการกินยาฆ่าแมลง ซึ่งจากสถิติของผู้อยู่หมั่นชินพบว่าในรายที่มีสภาพจิตอ่อนแอจะมีอาการในขั้นรุนแรงคือมีความคิดที่อยากจะฆ่าตัวตาย

แก้ว จากนวนิยายเรื่อง ความหวังของแก้ว

แก้วถูกครูสมัยข่มขืนในคืนที่ภรรยาของเขาไม่อยู่บ้าน ถึงจะเสียสาวครั้งแรกแต่แก้วก็ไม่ได้ร้องไห้หรือมีปฏิกิริยาใด ๆ เข้าวันรุ่งขึ้นแก้วยังคงทำงานรับใช้ครูสมัยตามปกติเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น แต่ที่จริงเธอกำลังครุ่นคิดหาทางไปอยู่ที่อื่นเพื่อให้พ้นจากเงื้อมมือของครูสมัย ดังนั้นเมื่อทรัพย์สินพ่อบ้านลูกคิดมาสู่ขอแก้วกับแม่ แก้วจึงตัดสินใจแต่งงานกับทรัพย์สินที่ทั้งที่ไม่ได้รักเขา ด้วยเหตุผลเพียงต้องการจะหนีไปให้พ้นจากบ้านของครูสมัยเท่านั้น ชีวิตหลังการแต่งงานของแก้วจึงไม่มีความสุขเพราะไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของความรัก ที่สำคัญแก้วไม่สามารถลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและเธอถูกข่มขืนได้ ความเกลียดชังเพศชายที่ฝังรากลึกอยู่ในจิตใจทำให้เธอเกลียดสามีของตนเองด้วย จนกระทั่งเมื่อแก้วมีลูกความรู้สึกที่มีต่อสามีจึงดีขึ้น แต่แก้วก็ยังหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลากลัวสามีจะรู้เรื่องในอดีตที่เธอเคยถูกครูสมัยข่มขืนแล้วเขาจะรังเกียจเธอ

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

แก้วเป็นตัวละครที่นอกจากตัวเองจะถูกข่มขืนแล้ว เธอยังมีพี่สาวที่เธอถูกข่มขืน และเสียใจจนฆ่าตัวตาย เหตุการณ์ที่พี่สาวของเธอถูกข่มขืนได้กลายเป็นเหตุการณ์ที่ฝังใจเธอตลอดเวลา แม้ว่าแก้วจะพยายามลืมเพียงใดก็ไม่สามารถทำได้ เพราะมีหลายคนที่ชอบหยิบยกเรื่องของแก้วขึ้นมาพูดกับเธออยู่เสมอ บางคนถึงกับดุด่าเธอไว้ว่าถ้าแก้วไม่หนีตามใครไปก็อาจจะถูกล่วงไปข่มขืนอย่างเธอผู้เป็นพี่สาว แก้วจึงมีทัศนคติต่อเรื่องเพศในทางลบและเต็มไปด้วยความขมขื่น เกลียดชังมนุษย์ที่ชอบซ้ำเติมความหายนะของผู้อื่น ดังที่โบทันบรรยายความรู้สึกของแก้วที่มีต่อเรื่องนี้ไว้ว่า "เกิดมาเป็นผู้หญิงไม่มีค่า แก้วจำจนฝังหัว เกิดมาเป็นผู้หญิงเป็นเครื่องระบายอารมณ์ของผู้ชาย ไม่มีสิทธิ์ไม่มีเสียง จะตายทั้งเป็นก็ไม่มีใครเดือดร้อน" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 26)

เมื่อแก้วถูกครูสมัยข่มขืน เธอสิ้นหวังหมดสิ้น แต่ก็ไม่อาจต้านทานแรงของผู้ชายที่กำลังหึงกระหาญได้ ครูสมัยใช้วิธีอุดปากอุดจมูกแก้วจนเธออ่อนแรงจึงลงมือข่มขืนโดยง่ายดาย แต่ถึงกระนั้นครูสมัยก็ไม่ได้เห็นแก้วร้องไห้เสียสยดสลายความสาวเหมือนที่คาดคิดไว้ เข้าวันรุ่งขึ้นแก้วยังมารับใช้ตามปกติเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ครูสมัยพยายามมองหน้าแก้วเพื่อหาร่องรอยของการ

ร้องไห้แต่ก็ไม่พบ นอกจากความเฉเมย ทำให้ครูสมัยเกิดความสงสัยว่าหรือแก้วเคยผ่านเรื่องเพศมาก่อน แต่จากประสบการณ์ที่ทำให้เขามั่นใจว่าแก้วยังเป็นสาวบริสุทธิ์ ครูสมัยไม่มีวันเข้าใจถึงเหตุผลว่าทำไมแก้วจึงไม่ร้องไห้หลังจากตัวของเธอเองเท่านั้น แก้วเป็นเด็กที่เกิดมาในครอบครัวยากจน ต้องอยู่กับอย่างแออัดในห้องแคบ ๆ จึงทำให้เธอได้เห็นพฤติกรรมที่พอปฏิบัติกับแม่ในเวลาค่าคืน ในบางครั้งแม้จะไม่ยินดีนักแต่สุดท้ายก็ต้องพ่ายแพ้ต่อแรงของพ่อทุกครั้ง ซึ่งถ้าเป็นเด็กที่เกิดในครอบครัวที่ดี่อมจะไม่มีโอกาสได้เห็นพฤติกรรมเช่นนั้น และเหตุการณ์ที่ถูกรุมข่มขืนซึ่งฝังอยู่ในใจของแก้วตลอดเวลา ทำให้แก้วมีความรู้สึกต่อเพศชายในทางลบ ดังนั้นเหตุผลที่แก้วไม่ร้องไห้เมื่อถูกครูสมัยข่มขืนจึงมีสาเหตุมาจากประสบการณ์ที่เธอเคยได้รับในอดีต ดังความคิดของเธอว่า

แก้วไม่เข้าใจหรอกว่าทำไมแก้วจึงไม่ร้องไห้ แก้วกำลังปลงในมนุษย์ผู้ชายที่แก้วได้รู้จักมาตลอดชีวิตเพียงสิบกว่าปีของแก้ว ตั้งแต่พ่อผู้มักมากในกามคุณ จนไม่เกรงว่าเด็กจะเห็นพี่ชาย พวกผู้ชายที่ทำร้ายเธอ อายุเพียงเท่านั้นแก้วก็ได้รู้ซึ่งถึงกันบังของรูปลักษณ์ภายนอกอันลวงตา และบังเกิดความทุกข์อย่างจับจิตจนร้องไห้ไม่ออก ดีเท่าไรแล้วที่ไม่ถูกจุดไปลงแขก แก้วเขาะตัวเอง

(สุภา สิริสิงห. 2516 : 65)

พฤติกรรมหลังการถูกรุมข่มขืนของหญิงผู้เสียหายในระยะแรก จะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน วิทยุรีย์ อึ้งประพันธ์ (2533 : 37) ได้แยกลักษณะไว้ว่า ผู้เสียหายบางรายจะไม่ค่อยพูด หรือยอมตอบคำถาม บางรายขาดความมั่นใจในตัวเอง เกิดความรู้สึกหวาดกลัว อับอาย กลัวตาชหรือกลัวถูกทำร้าย บางรายรู้สึกว่ารอดมาได้ก็บุญแล้ว พฤติกรรมของแก้วไม่ได้อยู่ในกลุ่มของพวกแรกที่มีความรู้สึกหวาดกลัวต่าง ๆ แก้วคิดว่าการถูกรุมข่มขืนโดยครูสมัยเพียงคนเดียวยังดีกว่าการถูกจุดไปรวมโทรมเหมือนเช่นที่เธอพี่สาวของเธอเคยได้รับ กรณีของแก้วจึงคล้ายกับพวกหลังที่รู้สึกว่าถึงจะถูกข่มขืนแต่การรอดชีวิตมาได้ก็ยังดีกว่าที่จะต้องเสียชีวิตจากการถูกรุมข่มขืนหรือเสียใจจนต้องฆ่าตัวตายอย่างเธอ หลังจากนั้นพฤติกรรมของแก้วก็เริ่มเปลี่ยนไป แก้วเลือกยื่นและข่มขืนยิ่งขึ้นกว่าเดิม แก้วคิดว่าถ้าหากชีวิตนี้จะหนีไม่พ้นจากเพศชายแล้วก็คงไม่สำคัญอีกต่อไปหากแก้วจะอยู่กับผู้ชายคนไหน ขอเพียงหนีไปให้พ้นจากบ้านของครูสมัยเท่านั้นเป็นพอ แก้วครุ่นคิดแต่จะหาทางย้ายไปอยู่ที่อื่น เมื่อเจ้าสมบัติและเจ้ายงซึ่งเพิ่งพ้นโทษจากคดีข่มขืนก็ออกมาติดพัน และต่างชักชวนเธอให้ไปอยู่ด้วย แก้วจึงไม่ตอบรับหรือปฏิเสธ เพียงบอกกับทั้งคู่ว่าไม่แน่ แต่ก็คิดว่า

ถ้าหากไม่มีทางเลือกอื่นแก้อาจเลือกที่จะอยู่กับใครคนใดคนหนึ่ง ทั้งที่ใจเกลียดชังพวกมันยิ่งนัก แต่ปรากฏว่าทั้งคู่มีเรื่องวิวาทกัน สมบุญแดงของตายด้วยสาเหตุมาจากความหึงหวงแก้ว ทำให้แก้วรู้สึกผิดที่คำพูดของเธออาจมีส่วนทำให้ทั้งคู่เข้าใจผิด และกลัวว่าหากสมบุญพ้นโทษแล้วมาทวงค่าสัญญาหรือโกรธแค้นแล้วพาพวกมารุมโทรมเธอจะทำอย่างไร แต่ในความกลัวนั้นมีความหึงหวงใจ และสมหวังแอบแฝงอยู่ที่สามารถแก้แค้นให้กับแก้วได้ทั้งที่ไม่ได้ตั้งใจ

ความหวังของแก้วที่อยากย้ายไปอยู่ที่อื่นประสบผลสำเร็จ เมื่อทรัพย์สินพ่อน้ำลูกติดสอยห้อยตามแก้วไปอยู่ด้วย ถึงบ้านของทรัพย์สินจะอยู่ไม่ห่างจากบ้านของครูสมย์มากนัก แต่แก้วก็พอใจที่จะได้พ้นจากเงื้อมมือของครูสมย์ จึงตอบตกลงแต่งงานกับทรัพย์สิน เมื่อแม่ถามแก้วเรื่องสินสอด แก้วกลับรู้สึกหงุดหงิดทั้งที่ก่อนหน้านี้แก้วเคยอยากได้สิ่งของมากมาย ด้วยเหตุผลว่า "แก้วอาสที่จะเรียกร้องของเหล่านั้นจากทรัพย์สิน แก้วไม่ได้เป็นสาวบริสุทธิ์ที่สะอาดพอจะเล่นตัวเรียกของแพงๆอย่างนั้นสักหน่อย" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 77)

ค่านิยม และทัศนคติของคนในสังคมไทย จะให้ความสำคัญกับพรหมจรรย์ของเพศหญิง เป็นสำคัญ ตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยผู้หญิงจะต้องสงวนพรหมจรรย์เอาไว้จนกว่าจะแต่งงาน ผู้หญิงคนไหนสูญเสียความบริสุทธิ์ก่อนการแต่งงานก็จะได้รับการดูถูก ซึ่งเป็นผู้หญิงที่เคยถูกข่มขืนมาก่อนก็จะกลายเป็นคนที่ไม่มีความค่าอีกต่อไป และเป็นการยากที่จะมีผู้ชายมาแต่งงานด้วย เพราะสังคมจะประณามว่าผู้หญิงที่เคยถูกข่มขืนเป็นผู้หญิงที่มีประวัติไม่ดีเสียแล้ว จึงพลอยทำให้ผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับเธอเสียชื่อเสียงตามไปด้วย ดังผลการวิจัยของ ปรีดา ศิริสวัสดิ์ (2529) ที่ทำการวิจัยปฏิกิริยาของสังคมต่อหญิงที่ถูกข่มขืนแล้วได้ผลการวิจัยออกมาว่า เหตุผลหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างไม่ยอมรับผู้หญิงที่ถูกข่มขืนเพราะพวกเขามีความเชื่อว่าการคบหาอยู่กับผู้หญิงที่เคยถูกข่มขืนจะทำให้ชื่อเสียงของพวกเขาไม่ได้ไปด้วย ซึ่งเป็นผลมาจาก การให้คุณค่ากับความบริสุทธิ์ของเพศหญิงในสังคมไทย แก้วก็เป็นผู้หญิงที่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลนี้ ความหงุดหงิดของเธอจึงมีสาเหตุมาจากความละอายที่เธอไม่ได้เป็นสาวบริสุทธิ์ จึงไม่มีคุณค่าพอที่จะเรียกร้องค่าสินสอดจากทรัพย์สิน แม้กระทั่งเมื่อตอนเกิดเรื่องสมบุญแดงของตาย แก้วก็คิดว่าถ้าทั้งสองคนรู้ว่าแก้วไม่ใช่สาวบริสุทธิ์ พวกมันคงเจ็บใจที่มีเรื่องกันเพราะเธอ ความคิดของแก้วเหมือนกับความคิดของผู้หญิงที่ถูกข่มขืนเกือบทุกคนที่มีความรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองไม่มีคุณค่าอีกต่อไป แก้วจึงหงุดหงิดทุกครั้งเมื่อนึกถึงเรื่องนี้ แต่เมื่อไม่มีทางเลือกอื่นก็ได้แต่ปลอบใจตัวเองว่า "แต่ที่ทรัพย์สินคงจับไม่ได้หรอกน่า แก้วตกเป็นของครูสมย์ครั้งเดียวเท่านั้น ไม่พูด ไม่บอกใครเสียอย่าง ใครจะรู้" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 77) แก้วจึงคิดจะปิดเรื่องนี้ไว้เป็นความลับจนตายไปกับตัวเธอ และคิดว่าตนเองยังมีโชคได้อยู่บ้าง เพราะ "ถึงจะต้องเสียตัวให้ครูสมย์ก็ยังไม่เสียใจจนตัวตายอย่างเธอ ยังมีโอกาสแต่ง

งานได้สามี่เป็นตัวเป็นคน" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 98)

ถึงแม้เรื่องของแก้วจะไม่มีใครรู้ แต่ความคิดของเขารู้สึกได้สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของสังคมไทยที่เชื่อกันว่าเป็นการหากินที่มีผู้เข้ามาแต่งงานกับผู้หญิงที่เคยถูกข่มขืน แก้วจึงรู้สึกว่าเป็นคนนั้นโชคดี ความรู้สึกที่ตัวเองยังมีโชคอยู่บ้างช่วยหล่อเลี้ยงใจให้แก้วมีความสุขขึ้น แต่ถึงอย่างไรประสบการณ์ที่เขาเคยถูกทำร้ายทางเพศทำให้คืนแรกของการแต่งงานไม่ดีนัก แก้วรู้สึกหวาดหวั่น กลัวว่าจะต้องพบกับเหตุการณ์ที่รุนแรง จ้องจับตามอำเภอใจจากทรัพย์สินเหมือนที่เขาเคยถูกครูสมัยมัธยม หน้าตาของแก้วจึงไม่ดีนักจนทรัพย์สินสังเกตเห็น เขาจึงปล่อยให้แก้วพักผ่อนตามสบายโดยไม่รบกวน ทำให้ความรู้สึกของแก้วที่มีต่อทรัพย์สินดีขึ้น

ชีวิตหลังการแต่งงานของแก้วถึงจะราบรื่นแต่ก็ไม่มีความสุขนัก เพราะแก้วไม่สามารถลืมเรื่องในอดีตที่เขาเคยถูกข่มขืน แก้วหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลาแล้วว่าทรัพย์สินจะรู้เรื่อง และเขาจะรังเกียจเขา ครั้งหนึ่งเมื่อมีปากเสียงกัน ทรัพย์สินยกเรื่องที่เป็นคนช่วยเขาให้พ้นจากเงื้อมมือของครูสมัยมัธยมมาพูด ทำให้แก้วได้รู้ว่าครูสมัยเคยมาพูดเรื่องเขากับทรัพย์สิน แก้วโกรธครูสมัยและฝันทำกิริยาที่ไม่เคยทำกับทรัพย์สินมาก่อนด้วยการโอบกอดทรัพย์สินพลางร้องไห้ว่า

"แล้วพี่ทรัพย์สินเชื่อเขาหรือ" สีหน้าของแก้วปราศจากสีเลือด แต่ดวงตาเขาวัดด้วยความโกรธ "พี่ทรัพย์สินต้องไม่เชื่อแกละ ระแวงแก้วก็ไม่ได้" แก้วทำกิริยาอย่างหนึ่งที่ไม่เคยทำมาก่อนคือกอดทรัพย์สินไว้นั่นและซุกหน้าลงที่อกเขาพลางร้องไห้ "พี่ทรัพย์สินต้องเชื่อแก้ว แก้วไม่เคยอยู่กับใคร มีแต่คนชอบมาอยู่กับแก้ว" ใครว่าผู้หญิงไม่มีมารยา แม้คนอย่างแก้วซึ่งเป็นคนตรงไม่ต้องหัดก็มารยาเป็น

(สุภา สิริสิงห. 2516 : 105)

ทรัพย์สินปลอบแก้วให้หยุดร้องไห้ กิริยาที่เขาปฏิบัติกับเขานั้นนุ่มนวล จนแก้วเริ่มใจอ่อน แต่เพียงชั่วครู่ภาพบอบช้ำของเขาก็ผุดขึ้นมาในความคิด แก้วเกิดปฏิเสธกิริยาขึ้นมาด้วยการหันหลังให้กับสามี่ทันที ดังที่ผู้ประพันธ์บรรยายเหตุการณ์ไว้ว่า

กิริยาที่เขาปลอบประโลมและเช็ดน้ำตาให้อย่างนุ่มนวล ทำเอาใจของแก้วเขาไปเป็นกอง แต่ก็ประเดี๋ยวเดียวเท่านั้นภาพของเขาก็ที่ทรนทรายในอ้อมแขนตำรวจ ทำทางกระเด็นกระเหวี่ยงของพวกผู้ชาย ครูสมัยในคืนวันนั้น ก็ปรากฏขึ้นมาในหัวนึก แก้วหันหลังให้สามี่ทันที

(สุภา สิริสิงห. 2516 : 106)

แต่เมื่อแก้วมีลูก ความรู้สึกที่แก้วมีต่อทรัพย์สินก็เปลี่ยนไป เขาไม่ใช่เพียงผู้ชายคนหนึ่ง ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตของแก้วอีกต่อไปแล้ว แต่ทรัพย์สินคือผู้ชายเพียงคนเดียวของแก้ว เป็นพ่อของลูก เป็นเพื่อนชีวิตที่จะอยู่ด้วยกันตลอดไป แก้วจึงตั้งปณิธานกับตนเองไว้ว่า "เราจะอยู่ด้วยกันอย่างสามัคคีปรองดองที่เป็นเพื่อนชีวิต มิใช่อยู่ด้วยกันตามลัทธิเพียงสิ่งเดียว แก้วจะลืมครุสมัยและใครต่อใครเสียให้หมด" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 128)

การถูกข่มขืนทำให้พฤติกรรมของแก้วเปลี่ยนไปจากเดิม คือ เงียบขรึมและชอบครุ่นคิด เรื่องที่แก้วคิดก็คือเรื่องที่ต้องการจะย้ายไปอยู่ที่อื่น ซึ่งทางจิตเวชเรียกพฤติกรรมในระลอกนี้ว่า "พฤติกรรมเปลี่ยนย้าย" ซึ่งพบว่าเกือบครึ่งหนึ่งของผู้เสียหายที่ถูกข่มขืนจะย้ายที่อยู่โดยเร็วภายหลังเกิดเหตุ นอกจากนี้การถูกข่มขืนมีผลต่อสภาวะทางจิตของแก้วซึ่งเกิดผลกระทบโดยตรงต่อความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างเธอกับสามี เริ่มตั้งแต่ความหงุดหงิดเรื่องสินสอดของหมั้นที่เธอคิดว่าตนเองไร้ค่าเกินกว่าจะเรียกร้องของพวกนี้จากทรัพย์สิน เพราะแก้วรู้แก่ใจตนเองดีว่าเธอไม่ใช่สาวบริสุทธิ์อีกต่อไป เมื่อแต่งงานแล้วแก้วก็กลัวคืนแรกที่จะต้องเข้าหอกับทรัพย์สิน เหตุการณ์ที่ถูกครุสมัยข่มขืนยังฝังอยู่ในใจ ทำให้เธอกลัวว่าทรัพย์สินจะกระทำรุนแรงเหมือนที่ครุสมัยทำกับเธอ ถึงทรัพย์สินจะปฏิบัติต่อเธออย่างนุ่มนวลและดีกับเธอเพียงใด แต่ภาพของเกือกที่ทรมานเธออยู่ในอ้อมแขนของตำรวจ ท่าทางที่กระหายของผู้ที่ข่มขืนเธอและครุสมัย ก็จะมาปรากฏในความคิดของแก้วทุกครั้ง ทำให้ความสัมพันธ์ทางเพศฉันทน์สามีภรรยาของแก้วและทรัพย์สินไม่ราบรื่นเหมือนสามีภรรยาคนอื่น เรื่องที่แก้วเคยถูกข่มขืนก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เธอหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลากลัวสามีจะรู้ และเธอเองก็ไม่สบายใจที่ต้องปกปิดเรื่องนี้ไว้จนกลายเป็นคนหลอกลวงแม้กระทั่งสามีของตนเอง เมื่อทรัพย์สินเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ แก้วรู้แน่แก่ใจว่าจะไม่มีวันแต่งงานใหม่อีก เพราะความทรงจำในเรื่องของเกือกและครุสมัยได้ฝังลึกเข้าไปในจิตใจของเธอ จนยากจะขุดรากถอนโคนให้หมดไปได้ แก้วเองก็ไม่รู้ว่าเมื่อไหร่ภาพในอดีตจะหายไปจากความทรงจำของเธอ

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

การที่แก้วนึกเหาะเหินตนเองเป็นการใช้กลไกการป้องกันตนเองแบบหนึ่งเพื่อบรรเทาความรู้สึกเจ็บปวดรวดร้าวให้ลดน้อยลง ด้วยการอ้างเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าเธอยังโชคดีที่ถูกข่มขืนจากผู้ชายเพียงคนเดียวเท่านั้น ไม่ได้ถูกผู้ชายหลายคนข่มขืนเหมือนเช่นเกือก การเปรียบเทียบกับเกือกทำให้ความรู้สึกของแก้วดีขึ้น ทั้งที่การที่ผู้หญิงคนหนึ่งต้องสูญเสียความสาวให้กับชายที่ไม่ใช่คู่รักโดยการถูกข่มขืน ย่อมเป็นการสร้างความตึงเครียดให้เกิดขึ้นกับหญิงผู้นั้น การที่แก้ว

ทำราวกับว่าการถูกข่มขืนไม่ได้ทำให้ชีวิตของเธอเปลี่ยนไป จึงเท่ากับเป็นการสร้างกลไกเพื่อปกป้องตนเองให้พ้นจากภาวะความวุ่นวายใจเท่านั้น และในขณะเดียวกันเธอก็มีความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงไปจากบ้านของครูสมัยซึ่งเป็นบุคคลอันตรายสำหรับเธอ

นุชรัตน์ จากนวนิยายเรื่อง ภาพลวง

นุชรัตน์เสียตัวให้กับคมซึ่งเป็นคู่หมั้นก่อนการแต่งงาน เนื่องจากคมไม่มั่นใจความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับเธอ จึงต้องผูกมัดเธอไว้ด้วยการรวบรัดเธอให้เป็นของเขาโดยเร็ว ถึงนุชรัตน์จะตกเป็นของเขาแล้วแต่ทั้งคู่ก็ไม่มีโอกาสได้แต่งงานกัน คมประสบอุบัติเหตุ รถที่เขาขับพุ่งชนรถอีกคันหนึ่งซึ่งเป็นรถของอนุภรรยาคนหนึ่งของบิดานุชรัตน์ ทำให้ลูกชายคนโตของเธอผู้นั้นเสียชีวิตและคนรองอาการสาหัส บิดาของนุชรัตน์เสียใจมาก นุชรัตน์เองก็ไม่สบายใจกับเรื่องที่เกิดขึ้น เพราะเธอเป็นคนคึดตึงที่จะแต่งงานกับคมทั้งที่ครอบครัวของเธอไม่เห็นด้วย เนื่องจากรู้ว่าคมเป็นคนเจ้าชู้และหวังรวยทางลัดด้วยการแต่งงานกับเธอ แต่นุชรัตน์ไม่สามารถแก้ไขอะไรได้ เพราะเธอกำลังตั้งท้อง สุดท้ายคมเป็นผู้ยุติปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยการหนีจากโรงพยาบาลและหายไปจากชีวิตของนุชรัตน์ แต่ปัญหาของนุชรัตน์ไม่ได้ยุติเพียงเท่านั้น เธอตัดสินใจบอกเรื่องที่เธอท้องให้บิดาทราบ ท่านจึงส่งเธอไปเรียนต่างประเทศ เพื่อรอจนเธอคลอดแล้วจึงจะรับเด็กกลับมา โดยจะบอกกับทุกคนว่าเด็กคนนั้นเป็นลูกของท่านเอง

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

นุชรัตน์เป็นคนเรียบร้อย มองโลกในแง่ดี เธอจึงไม่ทันเล็งเห็นเหลี่ยมของคมที่ต้องการแต่งงานกับเธอเพราะหวังรวยทางลัด นุชรัตน์รับหมั้นคมท่ามกลางความไม่เห็นด้วยของสมาชิกในครอบครัวเพราะเธอรักและไว้วางใจในตัวเขามาก แต่คมกลัวว่าเธออาจเปลี่ยนใจจากเขาได้ จึงจำเป็นต้องรวบรัดเธอให้เป็นของเขาก่อนการแต่งงาน เพื่อผูกมัดเธอไว้กับเขาตลอดไป คมมอมเหล่านุชรัตน์และพาเข้าโรงแรมม่านรูด ซึ่งเป็นโรงแรมเดียวกับที่เขาเคยพาผู้หญิงคนอื่นมาก่อน นุชรัตน์ไม่ได้ขัดขืนเพราะเธออยู่ในอาการมึนเมา แม้เมื่อคมมาส่งเธอที่บ้าน อาการมึนเมานั้นก็ยังหลงเหลืออยู่ แต่เมื่อสติกลับคืนมา นุชรัตน์กลับตระหนกและเสียใจในเหตุการณ์ที่

เกิดขึ้น พฤติกรรมที่เธอแสดงออกมาสามารถอยู่ในห้องน้ำตามลำพัง เป็นพฤติกรรมของคนที่กำลังมีความทุกข์ ดังที่ผู้ประพันธ์บรรยายพฤติกรรมนั้นไว้ว่า "หล่อนรู้สึกค่อฮยังชั่วจากอาการมินสี่ระน้ำเย็น ๆ ช่วยหล่อนได้มาก นุชรัตน์ขยับกายจากท่านอนเป็นนั่ง มองร่างเปลือยของตนเองแล้วก็กลับซุกหน้าลงที่เข้า ยกสองแขนสอดเข้าไว้ หล่อนอยู่ในท่ากอดเข้าเจ้าจุกโดยแท้" (สุภา สิริสิงห. 2521 : 496) นุชรัตน์ไม่ต้องการให้น้องสาวรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นเพราะน้อง ๆ ไม่ชอบคมและคอยขัดขวางความสัมพันธ์ของทั้งคู่ นุชรัตน์กลัวว่าหากน้องรู้แล้ว ทุกคนในครอบครัวก็ต้องรู้ด้วย นุชรัตน์เคยเป็นคนที่ทุกคนในครอบครัวให้ความไว้วางใจ เธอจึงทนไม่ได้หากจะต้องถูกมองด้วยสายตาตำหนิตะเยียนที่ทำให้พวกเธอผิดหวัง เธอจึงทำเหมือนกับว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้น จนเมื่อน้องสาวออกไปจากห้องแล้ว นุชรัตน์จึงร้องไห้ออกมาอย่างหมดความอดกลั้น

นุชรัตน์ไม่ต้องการพบคม เพราะรู้ตัวว่าไม่สามารถพัฒนาความสัมพันธ์ให้เป็นปกติเมื่อพบกับเขาได้ แต่เมื่อมีผู้หญิงมาอ้างกับเธอว่าเป็นภรรยาคนหนึ่งของคุณ นุชรัตน์กลับทำท่าไม่ใส่ใจและยืนยันว่าเธอรักและต้องการแต่งงานกับคมเสมอ มีเพียงเธอเท่านั้นที่รู้ว่าเหตุผลที่เธอไม่สามารถล้มเลิกการแต่งงานได้คือเธอตกเป็นของเขาแล้วนั่นเอง ดังคำพูดและความคิดของเธอขณะตอบหญิงสาวผู้นั้นเมื่อถูกถามว่าเธอไม่โกรธเกลียดคมบ้างหรือว่า "เชื่อและโกรธ แต่ฉันรักเขา นุชรัตน์ตอบอย่างค้อมคั่ง พยายามปฏิเสธความรู้สึกในใจที่แท้จริงว่าหล่อนไม่ล้มเลิกการแต่งงานครั้งนี้เพราะหล่อนเสียที่เขาแล้ว" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 510) ถึงนุชรัตน์อยากล้มเลิกการแต่งงานแต่ก็ไม่สามารถทำได้ ด้วยเหตุผลที่ว่าเธอตกเป็นภรรยาของเขาแล้วนั่นเอง การอบรมสั่งสอนให้อยู่ในกรอบประเพณีอันดีงามมีส่วนสำคัญที่ทำให้เธอมีความคิดเช่นนี้ เพราะการมีสามีมากกว่าหนึ่งคนไม่ใช่สิ่งที่ผู้หญิงควรกระทำ ผู้หญิงดี มีคุณค่าในสายตาของสังคมคือผู้หญิงที่มีสามีเพียงคนเดียว ถึงแม้ว่าสามีของเธอจะเลวสักเพียงไหนก็ตามแต่เมื่อได้ตกเป็นของชายใดแล้วก็ต้องอยู่กับเขาตลอดไปเพียงเพื่อให้ได้ชื่อว่าเป็นหญิงดีเท่านั้น เมื่อคมหนีออกจากโรงพยาบาลเพราะขับรถโดยประมาททำให้มีผู้เสียชีวิต ผู้เสียชีวิตคนหนึ่งเป็นน้องชายต่างมารดาของนุชรัตน์ การแต่งงานจึงล้มเลิกไปโดยปริยาย แต่ปัญหาของเธอไม่สิ้นสุดลงเพียงนั้น เพราะผลพวงจากความเห็นแก่ตัวของคมกำลังก่อตัวอยู่ในร่างกายของเธอ เพื่อรอวันถือกำเนิดออกมาสู่โลกต่อไป

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

นุชรัตน์ถูกเลี้ยงดูมาอย่างโบราณ ซึ่งคุณพ่อของเธอเป็นคนเจ้าชู้ มีอนุภรรยาหลายคน คุณแม่ก็ยังอบรมพวกเธอมากยิ่งขึ้น นุชรัตน์จึงเสียใจที่ตกเป็นของคู่หมั้นก่อนการแต่งงานตาม

ประเพณี เธอคิดว่าเป็นการไม่สมควรที่จะมีอะไรเกินเลยกันก่อนการแต่งงาน การที่คบทำกับเธอเช่นนั้นจึงเสมือนหนึ่งเป็นการไม่ให้เกียรติเธอ นุชรัตน์โกรธคนที่ไม่ให้เกียรติเธอ ในขณะที่เดียวกันก็รู้สึกผิดที่ปล่อยให้เรื่องเช่นนั้นเกิดขึ้นได้ นุชรัตน์สัญญากับตนเองว่าจะไม่ปล่อยตัวเช่นนั้นอีก และนึกกำหนดตนเองว่าเหมือนดอกไม้ราคาแพงที่กลีบดอกบอบช้ำจนไร้ราคา

บุษรอด จากนวนิยายเรื่อง ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุษรอด

บุษรอดถูกเจ้าแกล้งเจ้าของร้านที่เธอทำงานอยู่ขโมยใจ เมื่อภรรยาของเธอจับได้ เจ้าแกล้งอ้างว่าบุษรอดเป็นฝ่ายชั่วชวนให้ทำทำให้เขาเจ็บอารมณ์ไว้ไม่ได้ บุษรอดจึงกลับเป็นฝ่ายถูกภรรยาของเจ้าแกล้งตบตี แต่ทั้งคู่นอกจากจะไม่ได้บุษรอดออกแล้ว กลับยิ่งใช้งานหนักกว่าเดิม และถือโอกาสไม่ให้เงินเดือนอีกด้วย บุษรอดหมดความอดทนจึงหนีมาอยู่กับครูอรพินโดยช่วยดูแลบ้านให้ครูและเรียนต่อภาคค่ำจนจบ จากนั้นบุษรอดย้ายไปทำงานร้านอาหารที่ตาคลีทำให้พบกับโรเบิร์ตนายช่างใหญ่ชาวอเมริกันที่ทำงานในฐานะทัพ และตัดสินใจใช้ชีวิตคู่ร่วมกับเขาในที่สุด

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

ปฏิกิริยาของผู้หญิงส่วนใหญ่เมื่อถูกข่มขืนจะตื่นตระหนกตื่น หลังจากนั้นจะเริ่มรับรู้ถึงสิ่งที่กำลังเกิดขึ้น ซึ่งบางคนอาจเกิดอาการตกใจ ส่งเสียงร้องกรีด ๆ บางคนอาจงงจนทำอะไรไม่ถูก และบางคนจะมีอาการหวาดกลัว เมื่อบุษรอดถูกข่มขืนเธอต่อสู้ขัดขืน แต่ก็ถูกนายจ้างใช้กำลังทำร้ายร่างกาย บุษรอดเป็นเด็กผู้หญิงรูปร่างผอมบาง จึงไม่สามารถสู้แรงผู้ชายซึ่งตัวโตและมีแรงมากกว่า ยิ่งเป็นผู้ชายที่กำลังอยู่ในภาวะเห็นกระหายทางเพศด้วยแล้ว ย่อมมีพลังกำลังมากกว่าในสามปกติ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่บุษรอดจะสามารถต่อสู้เพื่อปกป้องตนเอง

บุษรอดเป็นเด็กมาจากหมู่บ้านเล็ก ๆ แม่พาเธอมาส่งที่ร้าน รับเงินจากเจ้าแกล้งแล้วก็ทิ้งเธอไว้ที่นั่น บุษรอดไม่เคยมีโอกาสดูออกไปไหนอีกนอกจากทำงานอยู่หลังร้าน จึงไม่รู้จักใครในเมืองใหญ่เช่นนั้น นอกจากเจ้าแกล้งและภรรยาของเธอ การที่เด็กหญิงคนหนึ่งต้องจากครอบครัวมาอยู่เพียงลำพังในเมืองใหญ่โดยที่ไม่รู้จักใคร ย่อมทำให้เธอเกิดความรู้สึกว่าเหงา คิดถึงบ้าน คิดถึงพ่อแม่ญาติพี่น้อง และยิ่งได้รับการปฏิบัติอย่างไร้มนุษยธรรมเช่นนั้น ย่อมก่อความทุกข์

ขึ้นในใจของเด็กหญิงผู้นั้นอย่างยิ่ง บุญรอดไม่มีที่พึ่งที่ไหนอีกและเธอก็กลัวว่านายจ้างจะไล่เธอออกจากงานถ้าหากเธอไม่ยอมทำตามความต้องการของเธอ ครอบครัวของบุญรอดชักจูงเธอต้องการเงินไปช่วยจนเจือครอบครัว ทำให้บุญรอดต้องทนเป็นเครื่องระบาศารมณ์ทางเพศของนายจ้าง ดังที่บุญรอดเล่าให้ครูอรพินฟังว่า "หนูไม่ยอมเขาก็ทั้งตบทั้งเตะ หนูไม่เคยไปไหนมาไหน อยู่แต่ในครัว หนูกลัวเขาจะไล่หนูออก หนูอยากได้เงินเดือนไปช่วยแม่เลี้ยงน้อง" (สุภาสิริสิงห. 2524 : 20) บุญรอดได้แต่หวังว่าเมื่อเมียของเจ้าแก่กลับจากคลอคลุก เขาคงเลิกยุ่งกับเธอ แต่เหตุการณ์ไม่ได้เป็นอย่างที่คิด เมียของเจ้าแก่กลับตบตีเธอเพราะเชื่อเรื่องที่เจ้าแก่กล่าวหาว่าบุญรอดเป็นฝ่ายชั่ววานให้ทำ ทำให้เขาระวังอารมณ์ไว้ไม่ได้ แต่ถึงกระนั้นทั้งคู่กลับไม่ไล่บุญรอดออกจากบ้าน ยังคงให้บุญรอดทำงานตามปกติ แต่ถือโอกาสไม่ให้เงินเดือนเธอ ความอดทนของบุญรอดจึงสิ้นสุด คำพูดของบุญรอดที่กล่าวกับครูอรพิน และปฏิริยาที่เธอแสดงออกมา แสดงให้เห็นถึงความเจ็บช้ำและความหวาดกลัว แต่ความหวาดกลัวของบุญรอดไม่เพียงมีสาเหตุมาจากกลัวการถูกทำร้ายเท่านั้น บุญรอดกลัวว่าเจ้าแก่จะไล่เธอออกจากงานทำให้ขาดรายได้ที่จะนำไปใช้จ่ายในครอบครัว การถูกนายจ้างขึ้นใจ หรือทำร้ายทุบตีนั้นบุญรอดพอทนได้ แต่การใช้แรงงานเธอโดยไม่ได้รับค่าแรงตอบแทนนั้นบุญรอดยอมไม่ได้ แต่บุญรอดก็ยังไม่รู้ว่าจะหนีไปไหน เพราะนอกจากบ้านของเจ้าแก่แล้วเธอไม่รู้จักที่ไหนอีก จนกระทั่งวันหนึ่งบุญรอดเห็นครูอรพินซึ่งเคยสอนเธอ เดินผ่านหน้าร้านจึงแอบตามไปจนถึงบ้าน พอมีโอกาสเธอจึงหนีมาขออาศัยอยู่กับครู

ตั้งแต่มาอยู่กับครูอรพิน มีเพียงครั้งเดียวเท่านั้นที่บุญรอดแสดงความรู้สึกที่มีต่อการถูกนายจ้างขึ้นใจ คือตอนที่เธอรำให้เล่าเรื่องทั้งหมดให้ครูฟัง พฤติกรรมของบุญรอดในขณะนั้นเป็นพฤติกรรมของเด็กหญิงคนหนึ่งที่กำลังตระหนักกับสิ่งที่ได้เกิดขึ้นในชีวิตของเธอ และเป็นครั้งแรกที่เธอได้ระบายสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้อื่นนับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ ความเจ็บช้ำ ความขมขื่น ที่ถูกเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอาเปรียบทำให้บุญรอดถึงกับร้องไห้ แต่เมื่อเธอได้ระบายสิ่งที่เกิดขึ้นจนหมด พฤติกรรมของเธอก็เปลี่ยนไป บุญรอดแข็งแกร่งมากขึ้น และแฝงไว้ด้วยความมุ่งมั่นเด็ดเดี่ยวที่จะทำในสิ่งที่เธอตั้งใจ จนถึงกับบอกครูว่าวันหนึ่งเธอจะมีกิจการเป็นของตนเอง และจะไม่ยอมถูกใครเอาเปรียบเช่นนี้อีก

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

โคลแมนและแฮมเมน กล่าวว่า เมื่อบุคคลมีปัญหา เขาจะพยายามแก้ไขปัญหานั้นโดยใช้กลไกในการปรับตัวเพื่อลดความไม่สบายใจลง กลไกในการปรับตัวนี้จะเกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติ การร้องไห้และการระบายออกมาด้วยคำพูดก็เป็นกลไกที่ช่วยลดอารมณ์เครียด ความเจ็บปวด ให้เบาบางลงได้ หลังจากที่บุตรรอดผ่านการร้องไห้และระบายเรื่องที่เกิดขึ้นให้ครูอรพินฟัง เธอจึงรู้สึกดีขึ้น การได้มาอยู่กับครูอรพินก็ทำให้บุตรรอดเกิดความรู้สึกอบอุ่นไม่ว่าเหวออีกต่อไป และเกิดความมั่นใจว่าเธอจะปลอดภัยและจะมีอนาคตที่ดี หลังจากนั้นไม่มีใครเคยเห็นบุตรรอดร้องไห้หรือหมกมุ่นอยู่กับเรื่องในอดีต ซึ่งผิดกับตัวละครอื่น ๆ ที่จะหมกมุ่นอยู่กับเรื่องราวในอดีต หรือแม้แต่ผู้หญิงในชีวิตจริง ซึ่งจากงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาปฏิกิริยาของผู้หญิงที่ถูกข่มขืนแล้วพบว่า ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนส่วนใหญ่มีการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมกับวัย มีความคิดเพ้อฝัน มีความต้องการพึ่งพาผู้อื่นสูง แต่บุตรรอดไม่มีพฤติกรรมเหล่านั้นปรากฏให้เห็น เธอวางแผนให้กับตัวเองด้วยการเรียนต่อภาคค่ำจนจบชั้นมัธยมปลาย และขออนุญาตครูไปทำงานเป็นผู้จัดการร้านอาหารที่ตาคลี เมื่อมีปัญหาเธอก็เล่าออกมาทำขนมปังส่งขายตามร้าน บุตรรอดทำงานทุกอย่างที่สุจริต และสามารถหารายได้ให้กับเธอ จนดูเหมือนว่าบุตรรอดสามารถลืมเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีตได้อย่างสนิท

แต่ถึงอย่างไร บุตรรอดก็ไม่สามารถลืมเหตุการณ์ที่เธอเคยถูกนายจ้างข่มขืนใจได้สำเร็จ พฤติกรรมที่เธอแสดงออกมาเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกลไกในการปรับตัวที่เรียกว่า "การเก็บกด" เท่านั้น การเก็บกดเป็นกลไกที่บุคคลต้องการจะจัดประสบการณ์ปวดร้าวที่เคยได้รับให้ออกไปจากความทรงจำ โดยจัดสิ่งที่เกิดขึ้นด้วยการลืมไปจากความทรงจำของเธอ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ หรืออย่างไม่รู้ตัวก็ได้ ตลอดเวลาที่ผ่านมาบุตรรอดไม่เคยนึกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอีกเลยจนดูเหมือนว่าเธอได้ลืมเหตุการณ์นั้นไปแล้ว แต่เมื่อบุตรรอดมีคู่รัก การถูกเจ้าโลมจากคู่รักทำให้บุตรรอดนึกถึงนายจ้างเก่าที่เคยรุกรานเธอ ดังพฤติกรรมของเธอเมื่อถูกสัมผัสจากคู่รักคือโรเบิร์ตว่า "บุตรรอดสะดุ้ง กระดกสายตอลงเห็นมือของเธอวางลงบนอกหลบ ภาพของนายจ้างคนแรกผุดขึ้นในสมอง แม้การสัมผัสจะแตกต่างกัน หลอนเคยพบแต่ความตะกุ่มตะกามไม่ใช่สัมผัสนุ่มนวลอย่างนี้ แต่ความหลังก็ไม่อาจมาขัดขวางอารมณ์สุขของหลอน" (สุภา สิริสิงห. 2524 : 133)

เมื่อบุตรรอดต้องตัดสินใจเรื่องคู่ครอง เธอตัดสินใจที่จะร่วมชีวิตกับโรเบิร์ตนายช่างชาวอเมริกัน ด้วยเหตุผลว่าถ้าเธอแต่งงานกับผู้ชายไทยแล้ววันหนึ่งเธอรู้เรื่องที่เธอเคยถูกนายจ้างข่มขืนใจ เธออาจจะรังเกียจจนถึงขั้นขอแยกทางกับเธอ ซึ่งผิดกับโรเบิร์ตที่บุตรรอดรู้ว่าเขาจะไม่

สนใจอดีตของเธอ ทำให้เธอตัดสินใจใช้ชีวิตคู่ร่วมกับเขา ดังเหตุผลที่เธอกล่าวกับแม่ของเธอ เมื่อถูกแม่กล่าวหาว่าเธอเป็นผู้หญิงไม่ดีทำตัวเหมือนเมียเช่าว่า

แม่หุคเสียทีนะ มันไม่ใช่อย่างที่แม่เข้าใจหรอก ฉันไม่ได้หลงมันเพราะมันเก่งเรื่องบนเตียง เขาก็ไม่ได้หลงฉันเพราะเรื่องนี้ แม่รู้มั่งไหมว่าฉันนะไม่ได้บริสุทธิสะอาดอะไร นักหนา เคยมาแล้ว แม่เอาฉันมาให้ไอ้เจ้าแก่งเซ่งชวสนะ เอาเงินมันไปแค่ไม่กี่ร้อยแต่ มันใช้อะไรฉันมั่ง มันทำกะฉันยิ่งกว่าโสเภณีอีก ฉันไม่เคยเล่าให้แม่ฟัง ไม่อยากรื้อฟื้น เรื่องที่ผ่านมาแล้ว ฉันหนีไปอยู่กะครูก็เพราะเรื่องนี้ แม่รู้แต่ว่าฉันย้ายงานเพราะเค้า แก่ไม่จ่ายเงินเดือน แม่รู้แค่นั้นเอง รู้แต่เรื่องเงิน แม่เอาฉันไปส่งเข้าปากเสือตั้งนาน แล้วรู้รีเปล่า ผู้ชายไทยนะเขาถือเรื่องผู้หญิงไม่บริสุทธิกันนัก มีผู้ชายดี ๆ ที่ไหนเขาอยากแต่งงานกะฉันล่ะ พอเขาเบื่อเขาก็คงเจตหัวส่ง อ้างว่าฉันไม่บริสุทธิสะอาด"

(สุภา สิริสิงห. 2524 : 159)

คำพูดที่บุรุษรดกล่าวกับแม่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกที่ถูกเก็บกดมาเป็นเวลานาน เมื่อถึงที่สุดจึงระเบิดออกมาเป็นคำพูดที่ค่อนข้างรุนแรง และแสดงให้เห็นถึงความขมขื่นของผู้หญิงคนหนึ่งที่ไม่สามารถลบเรื่องที่เกิดขึ้นออกไปจากความทรงจำ หรือลบล้างสิ่งที่เกิดขึ้นออกไปจากชีวิตของเธอได้ ตลอดเวลาที่ผ่านมาบุรุษรดไม่เคยนึกถึงเรื่องนี้อีก แต่เมื่อเธอตัดสินใจมีครอบครัว เหตุการณ์ในอดีตกลายเป็นสาเหตุสำคัญ ที่ทำให้เธอตัดสินใจเลือกชาวต่างชาติเป็นคู่ชีวิต ด้วยเงื่อนไขทางทัศนคติของสังคมไทยที่รังเกียจผู้หญิงที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายอื่นมาก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงที่เคยถูกข่มขืน คำพูดของบุรุษรดจึงสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมที่ฝังอยู่ในความคิดของเธอเช่นกัน ในขณะที่บุรุษรดมีความสัมพันธ์ทางเพศกับสามีก็อดไม่ได้ที่จะนึกเปรียบเทียบรสสัมผัสจากสามีกับนางจ้างเก่า และกังวลกลัวสามีจะรู้ว่าเธอไม่บริสุทธิ ดังความคิดของเธอในขณะนั้นว่า

สัมผัสของเขาเข้าร้อนรุนแรงแต่ไม่หยาบคาย อารมณ์ของหล่อนจึงพลอยกระเจิงไปกับเขาด้วย แม้ในบางขณะจะหวนนึกถึงชายคนแรกในชีวิต นางจ้างเก่าของหล่อน สัมผัสของเจ้าแก่งรุนแรงหยาบคายเอาแต่ใจ จ้วงจาบหยาบหสามยิ่งกว่าหล่อนเป็นโสเภณี เมื่อหล่อนขัดขืนก็ใช้กำลัง แต่บุรุษต่างผิวพรรณกระชับถามความปลงใจของหล่อน เขาจะรู้หรือไม่ล่ะว่าเขาไม่ใช่ชายคนแรกของหล่อน แต่ฝรั่งไม่สนใจถือสาเรื่องนี้มิใช่หรือ

(สุภา สิริสิงห. 2524 : 145)

เมื่ออยู่ด้วยกันนานวัน บุญรอดก็สามารถลืมเรื่องนายจ้างเก่าไปได้ แต่ถึงกระนั้นก็ได้หมายความว่า จะเลื่อนไปจากความทรงจำเสียก็ได้อะ เมื่อมีเหตุการณ์ หรือพบเห็นสิ่งไหนที่เกี่ยวพันกับนายจ้างเก่า บุญรอดก็อดไม่ได้ที่จะนึกถึงเขา "แม้เดินอยู่ในตลาดสด ได้ยินเสียงจีนขายหมูร้องคำเป็นภาษาจีนหล่อนก็สะดุ้ง เพราะเจ้าคำคำคำนั้นเป็นคำคำติดปากของเจ้าแก่นายจ้างคนแรกที่ฉกฉวยเอาความสาวของบุญรอดไป" (สุภา สิริสิงห. 2524 : 257)

ดังนั้น ถึงแม้ว่าตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่บุญรอดหนีมาอยู่กับครุฑพิน จะดูเหมือนว่าบุญรอดจะลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมด แต่เมื่อเธอคิดจะมีครอบครัว เหตุการณ์ในอดีตกลับย้อนมามีผลกับเธออีกครั้ง เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้เธอตัดสินใจแต่งงานกับชาวต่างชาติ เพราะกลัวที่จะใช้ชีวิตคู่กับผู้ชายไทยดังเหตุผลที่เธอได้กล่าวกับแม่ของเธอ และหลังจากนั้นเหตุการณ์ที่บุญรอดจำใจจะคอยรบกวนเธออยู่ตลอดเวลาในช่วงแรกของการมีเพศสัมพันธ์กับสามี แต่เมื่อเกิดความเคสชิน ความรู้สึกเหล่านั้นก็หายไป แต่เมื่อใดที่เธอพบกับเหตุการณ์ หรือสิ่งใดที่เกี่ยวพันถึงเจ้าแก่น บุญรอดก็อดจะนึกถึงเขาไม่ได้ ดังนั้นตลอดเวลาที่ผ่านมาอาจเป็นไปได้ว่า การที่บุญรอดไม่ยอมมอฮู้เง้งเงี้ยต้องทำงานอยู่ตลอดเวลานั้น เป็นวิธีหนึ่งของกลไกการป้องกันตนเองด้วยการใช้ "การทดแทน" ในลักษณะของการชดเชยด้วยการสร้างปมเด่นเพื่อทดแทนกับปมด้อยเดิม บุญรอดเคยมีประสบการณ์การเป็นลูกจ้างที่ถูกนายจ้างเอาเปรียบรังแก ความยากลำบากและสถานะที่แตกต่างทางชนชั้นเป็นแรงผลักดันที่ทำให้บุญรอดมุ่งหวังที่จะอยู่ในสถานะเดียวกับผู้ที่เคยเอาเปรียบเธอ ดังที่เธอกล่าวกับครุฑพินว่า วันหนึ่งเธอจะต้องเป็นเจ้าแก่นให้ได้และเธอก็ทำได้ดังที่เธอเคยกล่าวไว้ บุญรอดมีโรงงานกลึงเหล็กที่ใหญ่ที่สุดในเมือง มีน้องชายเป็นผู้ดูแลโดยเธอเป็นผู้ออกทุนให้ และความรู้สึกขมขื่นถูกลบหายไปจากความทรงจำด้วยการ "เก็บกด" แต่การเก็บกดของบุญรอดเป็นการเก็บกดที่ไม่สมบูรณ์ เมื่อมีเหตุการณ์ที่คล้ายกับที่เคยเกิดขึ้น เหตุการณ์ในอดีตก็จะกลับมาในความทรงจำอีกครั้ง บุญรอดจึงนึกถึงนายจ้างเก่าที่เคสชินใจเธอเมื่อถูกเจ้าโคมจากโรเบิร์ต ไม่มีใครรับรองได้ว่าบุญรอดจะลบเหตุการณ์นั้นออกไปจากความทรงจำได้หรือไม่ แม้แต่ประสบการณ์ของผู้หญิงในชีวิตจริงก็ยังไม่มียานวิเศษใดที่ให้ข้อมูลว่าผู้หญิงที่ถูกข่มขืนสามารถลืมเหตุการณ์ที่เธอเคยถูกข่มขืนได้หมด

แวนทิพย์ จากนวนิยายเรื่อง กว่าจะรู้เคঁียงสา

แวนทิพย์เสียสาวครั้งแรกให้กับชายชายนกรัก โดยมีสาเหตุมาจากความเผลอวีนัย และอารมณ์ที่อ่อนไหวง่าย แต่ถึงอย่างไรเหตุการณ์ในครั้งนั้นเกิดขึ้นจากความต้องการของเธอ เมื่อแวนทิพย์และชยาหนีเข้ากรุงเทพฯ ทั้งคู่ต้องแยกกันอยู่โดยชยาทำงานในร้านเช่ารถจักรยานและแวนทิพย์เป็นคนใช้ในบ้านของสมจิต ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เธอถูกสามีของสมจิตข่มขืนใจ แวนทิพย์ไปขอความช่วยเหลือจากแฉล้มเจ้าของบ้านเช่าที่เธอเคยมาพัก แฉล้มจึงพาแวนทิพย์ไปทำงานในสโมสรแห่งหนึ่ง แฉล้มรู้ว่าผู้หญิงที่เข้ามาทำงานที่นี่จะต้องให้ความสุขทางเพศกับเสียเจ้าของสโมสรก่อนแล้วจึงถูกส่งไปให้บริการแขกต่อไป แวนทิพย์ทำงานได้ระยะหนึ่งก็ถูกไล่ออก เนื่องจากเสียจับได้ว่าเธอท้อง แฉล้มจึงให้แวนทิพย์พักอยู่ด้วยจนกว่าจะคลอด เมื่อแวนทิพย์คลอดลูกแล้วแฉล้มกลับขาสเธอให้กับเจ้าของห้องแห่งหนึ่งทางภาคใต้ กว่าแวนทิพย์จะรู้ว่าถูกหลอก เธอและลูกก็อยู่บนรถที่กำลังมุ่งหน้าลงภาคใต้แทนที่จะขึ้นเหนือเพื่อส่งเธอและลูกดังที่เธอเข้าใจ

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

แวนทิพย์เป็นตัวละครที่ถูกล่วงเกินทางเพศหลายต่อหลายครั้ง ในแต่ละครั้งแวนทิพย์จะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เริ่มตั้งแต่ถูกสามีของสมจิตข่มขืนใจ แวนทิพย์ดิ้นรนขัดขืนเพื่อเอาตัวรอดซึ่งเป็นปฏิกิริยาป้องกันตัวของผู้หญิงที่ถูกล่วงเกินทางเพศที่มักจะดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้รอดพ้นจากการถูกล่วงเกิน แต่แวนทิพย์ไม่อาจต้านทานแรงของเขาได้ นอกจากความเจ็บปวดทางกายที่ถูกทำร้ายแล้ว แวนทิพย์เกิดความรู้สึกขยะแขยงแม้กระทั่งร่างกายของตน ดังความรู้สึกของเธอหลังจากถูกล่วงเกินทางเพศแล้วว่า "หล่อนขยะแขยงจนสุดจะทน ขยะยต่อทุกสิ่งกระทั้งตนเอง นี่หล่อนสกปรกไปหมดทั้งตัวแล้วจนถึงเนื้อใน... หล่อนเจ็บปวดทั้งกายและใจ นี่แวนทิพย์ตกต่ำถึงเพียงนี้แล้วจะแบกหน้าไปสบตาใครได้โดยเฉพาะชยา" (สุภา สิริสิงห. 2528 : 281) การเสียตัวในครั้งนี้ของแวนทิพย์แตกต่างจากครั้งแรกที่เธอเสียตัวให้ชยา ครั้งนั้นเธอมอบความสาวให้ชยาคับด้วยความเต็มใจ ความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างเธอและชยาจึงเต็มไปด้วยความอึดอุมใจของทั้งคู่ แต่ครั้งนี้เธอถูกชายอื่นที่ไม่ใช่คู่รักข่มขืน จึงมีความรู้สึกต่อต้านและรู้สึกขยะแขยงในสิ่งที่เขากระทำกับเธอ แวนทิพย์ไม่ได้เสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมากนักเพราะมีความรู้สึก

อื่นที่รุนแรงมากกว่า คือความรู้สึกว่าร่างกายของเธอได้แปดเปลี่ยนสิ่งสกปรกโสโครก และสิ่งโสโครกนั้นได้ทำให้เธอไร้คุณค่าอีกต่อไป แวนทิพย์เคยมีชีวิตสุขสบายราวกับเจ้าหญิง ถึงเสียความบริสุทธิ์ให้กับชายก่อนเวลาอันสมควรก็ยังถือว่าเสียตัวด้วยความเต็มใจ และเสียให้กับชายคนรัก แต่การต้องเสียตัวให้ชายอื่น ข้าเธอปฏิบัติกับเธอราวกับว่าเธอเป็นหญิงโสเภณีนั่น ทำให้แวนทิพย์เกิดความรู้สึกว่าชีวิตของเธอไร้คุณค่าจนไม่สามารถสู้หน้ากับใครได้อีกต่อไปโดยเฉพาะกับสามีของเธอเอง เพราะค่านิยมของสังคมไทยนิยมการมีผิวเดียวเมือเดียว สังคมจะประณามหญิงที่มีความสัมพันธ์กับชายอื่นทั้งที่มีสามีอยู่แล้วโดยไม่สนใจว่าจะมีเหตุผลมาจากสาเหตุใด และแวนทิพย์ได้เสียความบริสุทธิ์ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกผู้หญิงหวงแหนให้กับคู่รักไปแล้ว ความรู้สึกเสียตายตัวหรือเสียใจจึงไม่รุนแรงเหมือนหญิงสาวที่ถูกล่วงเกินทางเพศจากชายแปลกหน้าเป็นครั้งแรก สิ่งที่สร้างความกดดันให้แวนทิพย์กลับเป็นเรื่องของสามีที่ทำให้เธอเกิดความรู้สึกสูญเสียคุณค่าในตัวเอง จึงตั้งใจปิดเรื่องนี้ไว้ไม่ให้สามีของเธอรู้ ด้วยเหตุผลว่า "ผู้ชายที่ไหนจะทนได้กับการที่เมียของตัวเองถูกชายอื่นปู้ยี้ป้อจนชั่วชอนแล้วอย่างนี้" (สุภา สิริสิงห. 2528 : 286)

แวนทิพย์ไม่สามารถทนอยู่ในบ้านนี้ได้อีกต่อไป เธอจึงเก็บของและไปหาชยาที่ร้าน ทั้งที่เป็นเวลาติดมากแล้วแต่เธอกลับไม่นึกกลัว ดังที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายไว้ว่า

หล่อนเดินจำอ้าว ๆ มีเสียงผู้ชายที่ริมถนนใหญ่ร้องถามด้วยความหมายไม่ดีนัก แต่หล่อนคงเดินต่อไป ไม่นึกกลัวว่าอาจจะถูกฉุดไปข่มขืนซ้ำเข้าให้ สติของหล่อนกระเจิดกระเจิง ตาพร่าด้วยแสงไฟจากป้ายโฆษณา หล่อนจำทางไปร้านเช่าจักรยานได้จึงเดินคุ่มไป เดินเร็วจนตัวเองก็คาดไม่ถึงว่าทำไมเดินได้เร็วขนาดนั้น

(สุภา สิริสิงห. 2528 : 282)

แวนทิพย์กำลังตั้งครรภ์ และร่างกายก็ได้รับความบอบช้ำจากการถูกล่วงเกินทางเพศ แต่เธอสามารถเดินจากบ้านของนางจ้างไปยังร้านของชยาได้อย่างรวดเร็ว จนเธอนึกแปลกใจ และถึงแม้ว่าจะเป็นอันตรายอย่างยิ่งสำหรับหญิงสาวโดยเฉพาะสาวสวยอย่างเธอที่เดินคนเดียวในยามวิกาลเช่นนี้ เพราะเสี่ยงต่อการที่จะถูกฉุดไปข่มขืนซ้ำได้ง่าย ซึ่งแวนทิพย์เองก็รู้ดี แต่ดูเหมือนว่าในขณะนั้นแวนทิพย์ไม่ได้นึกกลัวอะไรอีกต่อไป เพราะเธอคิดว่าสิ่งที่ได้เกิดขึ้นกับเธอในคืนนี้เลวร้ายถึงที่สุดแล้ว สมองของแวนทิพย์คิดเพียงว่าจะต้องไปถึงร้านที่ชยาทำงานอยู่ให้เร็วที่สุด แต่ชยาย้ายไปทำงานที่ร้านอื่นแล้ว เจ้าของร้านเห็นเธอไม่สบาย จึงให้นอนพักที่ร้าน แวนทิพย์กำลังเห็นดเห็นอเพราะเดินมาไกลและร่างกายก็บอบช้ำ ประกอบกับเธอเองก็ไม่รู้

ว่าจะไปที่ไหนต่อไปจึงนอนหมดแรงอยู่ที่ร้านนั้น การได้มีเวลานอนหนึ่ง ๆ หลังจากผ่านช่วงเวลาวิฤติมาแล้วทำให้แวนทิพย์เริ่มคิด สิ่งที่เขาได้คิดคือความเจ็บใจ การตัดสินใจที่ผิดพลาดเพราะความไร้เดียงสาของเขาได้ทำให้ชีวิตของเขาพังพินาศ แวนทิพย์คิดอย่างเจ็บปวดกับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากน้ำมือของเขา ไม่มีแวนทิพย์ลูกสาวคนงามของเจ้าคัมภ์อีกต่อไป นอกจากแวนทิพย์หญิงมีราศี ซึ่งตราบาปนี้จะติดตามเธอไปชั่วชีวิต

การได้เผชิญกับช่วงเวลาของการถูกคุกคามทางเพศ ทำให้ประสาธรับความรู้สึกของแวนทิพย์เกิดปฏิกิริยา จึงทำให้เธอสามารถเดินได้อย่างรวดเร็วโดยไม่รู้สึกรู้หาเห็นเหนื่อย หรือหาวดกแล้วอันตรายซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในขณะนั้น เพราะประสาธรับความรู้สึกของแวนทิพย์ได้บอกให้เธอรู้ว่าสถานที่ที่เธออยู่ในขณะนี้ไม่ปลอดภัยอีกต่อไปจำเป็นต้องหลีกเลี่ยง เธอจึงเก็บของเพื่อไปหาชยาในคืนนั้นทันที แต่เมื่อถึงร้านของชยาซึ่งเป็นจุดหมายสำหรับเธอแล้ว ร่างกายกลับคืนสู่สภาพปกติ แวนทิพย์ซึ่งกำลังบอบช้ำ เมื่อรู้ว่าชยาไม่ได้พักที่นี่แล้ว จึงไร้เรี่ยวแรงเป็นลมหน้าร้านทันที ความผิดหวังที่ไม่พบชยาทั้งที่เป็นเวลาที่เธอต้องการใครสักคนและเขาเป็นคนเดียวที่เธอรู้จักในกรุงเทพฯ มีผลต่อพฤติกรรมของเธอในเวลาต่อมา เพราะความรู้สึกโดดเดี่ยว และการได้มีเวลานอนพักผ่อนอย่างสงบทำให้เธอมีเวลาคิดทบทวนถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมา ยิ่งคิดก็ยิ่งทำให้แวนทิพย์ตำหนิการกระทำของตนเองว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้เธอพบกับเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งการกล่าวโทษตนเองนี้เป็นกลไกทางจิตที่พบได้มากในกลุ่มผู้หญิงที่ถูกล่วงเกินทางเพศ เพราะสิ่งหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตำหนิตนเองของพวกเขาคือทัศนคติของสังคมที่เชื่อว่าการที่ฝ่ายหญิงถูกล่วงเกินทางเพศมีสาเหตุมาจากพฤติกรรมของเธอเอง การได้ตำหนิตนเองทำให้แวนทิพย์ยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้นโดยดี ความรู้สึกโดดเดี่ยวยิ่งทำให้เธอเข้มแข็ง และพร้อมจะเริ่มต้นชีวิตใหม่เพื่อตัวเองและการก่อกำเนิด

การถูกล่วงเกินทางเพศครั้งที่สองของแวนทิพย์ เกิดขึ้นภายหลังจากที่เธอไปขอความช่วยเหลือจากแฉล้มเจ้าของห้องเช่าที่เธอและสามีเคยมาพัก แฉล้มพาเธอไปทำงานในสโมสรแห่งหนึ่ง แวนทิพย์ทำงานได้ไม่กี่วันก็ถูกเสี่ยเจ้าของสโมสรเรียกไปนอนด้วย ครั้งนี้แวนทิพย์ไม่ได้ตื่นตระหนกเหมือนครั้งแรกที่ถูกสามีของสามีจิตใจ เพราะเธอกำลังงุ่นงั้นกับสิ่งที่เกิดขึ้นจนทำอะไรไม่ถูกได้แต่ปล่อยให้เขากระทำตามอำเภอใจ แต่เมื่อเสี่ยได้ระบายอารมณ์ใคร่กับเธอจนเรียบร้อยแล้ว แวนทิพย์กลับวิ่งเข้าห้องน้ำอาบเงินทุกสิ่งทุกอย่างอย่างลงชักโครก และอยากจะร้องกรี๊ดให้สาแก่ใจแต่ก็ร้องไม่ออกได้แต่ล้มตัวลงนอน ตาลอชมองเพดาน ไม่มีเรี่ยวแรงแม้กระทั่งจะร้องไห้ แวนทิพย์ถามตัวเองว่าสะใจแล้วหรือยังกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และนึกเปรียบเทียบสิ่งที่พวกผู้ชายทำกับเธอว่า "เหมือนการเข้าส้วม ระบายของเสียออกจากร่างกาย สิ่งพวก

เขาปฏิบัติต่อแวนทิพย์ก็เช่นกัน เป็นการระบายความเคียด ระบายเจ้าน้ำอสุจิที่คั่งค้างอยู่ในกาย ออก และใช้หล่อนเป็นเครื่องรองรับเหมือนหล่อนเป็นโถชักโครก" (สุภา สิริสิงห. 2528 : 298) ยิ่งคิดแวนทิพย์ก็ยิ่งรู้สึกสะอิดสะเอียนจนต้องเข้าห้องน้ำอาเจียนอีกรอบ และยิ่งรู้สึกชิงชังตัวเองมากกว่าจะโกรธแค้นนางจ้าง พร้อมกับครุ่นคิดว่า จะจัดการกับอนาคตอย่างไรต่อไป แวนทิพย์กลัวจะถูกล่วงเกินทางเพศอีก เธอคิดว่าถึงจะขายงานก็คงหนีปัญหาเรื่องผู้ชายไปไม่พ้น ถ้าเป็นเช่นนั้นสัณนิษฐานใจทำงานที่ต่อไปจะดีกว่า แวนทิพย์เกิดความเชื่อเสียแล้วว่าผู้ชายทุกคนคงมักมากในกามราคะเหมือนอย่างนางจ้างของเธอ และเพื่อลูกที่กำลังจะเกิดมาแวนทิพย์จำเป็นต้องมีเงินไว้ใช้สำหรับคลอดและเป็นค่าเดินทางกลับบ้านที่เชียงใหม่ จึงจำเป็นต้องหาเงินให้พอเป็นค่าใช้จ่าย แวนทิพย์ตัดสินใจทำงานที่ต่อไป และคิดว่าหากเสียให้อะไรเธอก็จะรับไว้เพื่อความอยู่รอดของเธอและลูก แม้จะลืงเลว่าการกระทำของเธอเป็นการนอกใจชยา แต่แวนทิพย์ก็ปลอบใจตนเองว่าสิ่งที่เธอทำเป็นเพียงงานอย่างหนึ่งในหน้าที่เท่านั้น เมื่อชยาไม่สามารถคุ้มครองให้ความช่วยเหลือเธอตามหน้าที่สามีได้ ก็จำเป็นที่เธอจะต้องดูแลตัวเอง ดังเหตุผลที่เธอให้กับตนเองว่า

เมื่อชยาคุ้มครองเมียไม่ได้ หล่อนก็ต้องคุ้มครองตัวเองแล้วจะให้ทำอย่างไร ในเมื่อหันไปทางไหนก็เจอแต่ผู้ชายที่จ้องหล่อนตาเป็นมัน หล่อนไม่มีทางเลือก หนีก็ไม่พ้น ไม่มีหนทางหนี ชยาไปจากที่นั่นก็หนีที่รออยู่ ถ้าคิดหนีก็ต้องไปนอนข้างถนน มิถูกผู้ชายที่ผ่านไปมาทั้งโหล่งดูไปซ้ำเราซ้ำร้ายไปกว่านี้อีกหรือ จะเสี่ยงกลับบ้านไปหาพ่อแม่อีกไม่ได้ เงินจะเดินทางก็ยังไม่

(สุภา สิริสิงห. 2528 : 300)

ความคิดของแวนทิพย์ที่ว่า "หันไปทางไหนก็เจอแต่ผู้ชายที่จ้องหล่อนตาเป็นมัน" นั้น ไม่ได้เกินจากความเป็นจริงเลย หลายครั้งที่แวนทิพย์ถูกผู้ชายมองด้วยสายตาดังที่เธอกล่าว จนเธอรู้สึกว่าความสวยที่เธอเคยภาคภูมิใจนั้นได้กลายเป็นอันตรายสำหรับเด็กสาวอย่างเธอที่ต้องใช้ชีวิตในเมืองหลวงตามลำพังไปเสียแล้ว จึงนำเห็นใจและเข้าใจว่าทำไมแวนทิพย์จึงเลือกทำงานที่ต่อไป เมื่อตัดสินใจได้แวนทิพย์จึงลุกขึ้นแต่งหน้าแต่งตัวสวย ฝืนใจเดินยืมหวานเข้าไปหาเสีย เสียเข้าใจว่าเธอกลับมาเอาสร้อยคอที่เธอให้ แต่แวนทิพย์ปฏิเสธว่าไม่ชอบใส่สร้อยเสียจึงเปลี่ยนเป็นเงินให้เธอ แวนทิพย์บังคับตัวเองให้ยื่นมือออกไปรับเพื่อลูกที่กำลังจะเกิดมา

การถูกล่วงเกินทางเพศครั้งที่สองของแวนทิพย์ เกิดขึ้นภายในช่วงระยะเวลาไม่นาน

นักหลังจากเกิดเหตุการณ์ในครั้งแรก ซึ่งแวนทิพย์ก็คงจะไม่คิดมาก่อนว่าตนเองจะโชคร้ายถูกข่มขืนจากผู้ชายอื่นอีกครั้งภายในช่วงเวลาไม่นานนักหลังจากเกิดเหตุการณ์ในครั้งแรก แวนทิพย์จึงตกตะลึงทำอะไรไม่ถูก ไม่ขัดขืน ไม่ร้องให้พ่อแม่ ฟ้อง นอกจากปล่อยยให้เขากระทำกับร่างกายของเธอจนสำเร็จความใคร่ แวนทิพย์จึงรู้สึกตัววิ่งไปอาเจียนในห้องน้ำทันทีและต้องอาเจียนอีกครั้งเมื่อนึกถึงเหตุการณ์ที่เสียทำกับเธอ แวนทิพย์เป็นเด็กสาวคนหนึ่งที่ถูกเลี้ยงดูตั้งแต่เด็กสาวทั่วไปในครอบครัวไทยที่ได้รับการอบรมให้เชื่อว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ต้องปกปิด การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานเป็นเรื่องน่าอับอาย สังคมประณามผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานว่าเป็นผู้หญิงใจง่าย โดยเฉพาะการถูกข่มขืนเป็นเรื่องร้ายแรงสำหรับพวกเธอ เพราะผู้หญิงที่ถูกข่มขืนจะถูกสังคมตราหน้าว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี เป็นที่รังเกียจของสังคม จึงมีสำนวนไทยว่า "ใส่ตระกร้าล้างน้ำ" เพื่อใช้กับพวกเธอ แต่สำนวนนี้คงใช้ไม่ได้กับผู้หญิงที่ถูกข่มขืน เพราะครอบครัวปกป้องคุ้มครองเข้าไปถึงทุกส่วนในร่างกาย จิตใจ ตลอดจนความคิด จนยากจะล้างคราบขาวได้หมดสิ้น แวนทิพย์จึงเกิดความรู้สึกขยะแขยงจนต้องอาเจียนออกมา ขณะเดียวกันก็รู้สึกรังเกียจร่างกายของตนเองด้วยเพราะเธอรู้ว่าไม่มีวันที่จะชำระร่างกายให้หมดจดได้ดังเดิม ดังนั้นหลังจากคิดอย่างรอบคอบเป็นครั้งแรกในชีวิต แวนทิพย์ก็คิดว่าไม่มีประโยชน์อะไรที่จะหนี เพราะถึงไปอยู่ที่อื่นก็ไม่ได้หมายความว่าเธอจะปลอดภัยจากการถูกล่วงเกินทางเพศ แวนทิพย์จึงฝึกปฏิบัติกับเสียเพื่อความอยู่รอดของตนเองและลูก ดังพฤติกรรมของเธอเมื่อเข้าไปหาเสียอีกครั้งว่า "แวนทิพย์สับตาเธออย่างอาฆาต ความเจ็บปวดทำให้หลอนซ้ำ ไม่เกิดความรู้สึกอับอาย หัวใจของหลอนโกดจะเป็นเหน็บซ้ำไปแล้ว" (สุภา สิริสิงห. 2528 : 301)

แวนทิพย์ถูกล่วงเกินทางเพศครั้งที่สาม โดยถูกแฉล้มชายให้กับเจ้าของห้องทางภาคใต้ แฉล้มหลอกแวนทิพย์ว่าจะฝากเธอและลูกกลับบ้านที่เชียงใหม่กับรถตู้ของคนรู้จัก แต่เมื่อเดินทางมาถึงระยะหนึ่ง เธอจึงถูกเปลี่ยนให้โดยสารไปกับรถบรรทุกที่จอดรอข้างทาง เมื่อรู้ว่าถูกหลอก แวนทิพย์เ็นสะเอือกไปทั้งตัว เธอรัดเสียงร้องอย่างโหยหวนได้เพียงประโยคเดียวว่า "ไม่จริง" เมื่อนึกถึงลูกน้อยที่นอนแนบอก แวนทิพย์คิดจะฆ่าตัวตายทั้งแม่และลูก แต่อีกใจหนึ่งก็ยังหวังว่าอาจมีโอกาสรอดของเธอนี้ แวนทิพย์หวังว่าถ้าผ่านด่านตรวจที่โหดสักแห่ง เธอจะอุ้มลูกกระโดดรถหนี แต่รถผ่านด่านไปได้อย่างรวดเร็วจนเธอไม่ทันได้อ้าปากร้องให้ช่วย เมื่อลูกร้องเพราะหิวนม เธอก็ปฏิบัติทุกอย่างราวกับไม่มีชีวิต แวนทิพย์เฝ้าแต่ครุ่นคิดว่าจะทำอย่างไรต่อไป ความคิดของเธอวนเวียนอยู่สองเรื่องระหว่างหนีและฆ่าตัวตาย ยิ่งคิดก็ยิ่งตำหนิตนเอง ดังความคิดของเธอว่า "แม่ผิดเอง ผิดบาปนี้จึงตกมาถึงลูก แม่ผิดเองที่ทำร้ายจิตใจพ่อแม่ให้เจ็บปวดด้วยการทำตัวไม่เป็นกุลสตรี หนีตามผู้ชายมา ท้องไม่มีพ่อ" (สุภา สิริสิงห. 2528 :

324) เมื่อถึงห้องแวนทิพย์ยอมทำตามคำสั่งเจ้าของห้องแต่โดยดี เพื่อแลกกับการให้เธอได้มีโอกาสอยู่ใกล้ชิดกับลูก แต่ถึงอย่างไรความคิดเรื่องหนี้และฆ่าตัวตายยังคงวนเวียนอยู่ในสมองของเธอตลอดเวลา ยิ่งลูกสาวของเธอเติบโตน่ารักแวนทิพย์ก็ยิ่งกอดกอดลูมึนหมั่นมากขึ้นทุกวัน สิ่งเดียวที่แวนทิพย์ทำได้ในขณะนั้น คือฝืนใจอดทนรับแขกเพื่อลูก ถ้าหากไม่มีลูกน้อยอยู่ด้วยแวนทิพย์คงฆ่าตัวตายหนีจากชุมชนรกร้างนี้ไปนานแล้ว แต่เพราะความเป็นห่วงลูกและยังมีความหวังว่าวันหนึ่งลูกของเธออาจมีโอกาสนี้ออกไปจากสถานที่แห่งนี้ ความหวังเพื่อลูกทำให้แวนทิพย์มีกำลังใจต่อสู้ชีวิตต่อไป เธอรู้ว่าสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับเธอและลูกในขณะนี้คือทำตามคำสั่งแต่โดยดี

แวนทิพย์ติดโรคจากแขกที่มาใช้บริการ เจ้าของห้องจึงเรียกหมอมารักษา เพราะถึงอย่างไรรูปร่างหน้าตาของแวนทิพย์ก็ยังเรียกลูกค้าให้มาใช้บริการได้มาก หมอที่มารักษารู้จักกับแวนทิพย์เพราะเขาเป็นน้องชายของพี่สะใภ้เธอ แวนทิพย์ตกตะลึง เพราะคิดไม่ถึงว่าจะพบกับเขาในสภาพเช่นนี้ ครั้งแรกเธอคิดจะปฏิเสธว่าเธอไม่ใช่แวนทิพย์ แต่ก็แค่เป็นเพียงความคิดที่เกิดขึ้นเพียงชั่วแวบเท่านั้น ก่อนหน้านั้นแวนทิพย์เป็นดอกฟ้าที่สูงเกินกว่าหมอสุริยาจะเอื้อมถึง หมอเคยถูกมารดาของแวนทิพย์พูดจาตู่ตักต่าง ๆ นา ๆ ว่าไม่คู่ควรกับลูกสาวของท่าน แต่สภาพของแวนทิพย์เมื่อพบกับเขาคือครั้งหลังจากหนีออกจากบ้านทำให้แวนทิพย์รู้สึกอับอาย เป็นครั้งแรกที่เธอเกิดความรู้สึกเช่นนี้ เพราะเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ออกจากบ้าน ที่แวนทิพย์ได้พบกับคนที่เคยรู้จักเธอมาก่อน ความอับอายที่เธอพบเธอในสภาพที่ตกต่ำจนน่าใจหาย ทำให้ความคิดที่จะปกปิดตนเองแวบขึ้นมาในสมองทันทีโดยไม่ได้ตั้งใจ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหวาดกลัวซึ่งฝังลึกภายในจิตใจว่าเธอเป็นคนไร้คุณค่าอีกต่อไป แวนทิพย์ขอร้องหมอให้พาลูกของเธอหนีไปได้สำเร็จ แต่สำหรับตัวเธอ ทั้งหมอและเธอต่างรู้ดีว่ามีแต่ความตายเท่านั้นที่เป็นทางออกที่ดีที่สุดสำหรับเธอ

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

จากการศึกษาจะพบว่าเมื่อถูกล่วงเกินทางเพศแต่ละครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการถูกล่วงเกินครั้งแรกที่เกิดจากสามีของนางจ้างหรือครั้งที่สองกับเสียเจ้าของสโม่สร แวนทิพย์ไม่ได้นึกกล่าวโทษว่าเป็นความผิดของนางจ้างหรือใครทั้งสิ้น แต่แวนทิพย์กลับลงโทษว่าเป็นความผิดของเธอเอง เพราะการตัดสินใจของเธอที่ผิดพลาดโดยไม่เลี้ยงสาต่อชีวิตได้ทำให้ชีวิตของเธอพังพินาศลง แม้กระทั่งเมื่อรู้ตัวว่าถูกล่วงไปชายช้อง แวนทิพย์ก็ไม่ได้โทษเคียงแฉล้มที่หลอกลวงเธอ แต่กลับตำหนิตนเองว่าเป็นเพราะบาปกรรมที่เธอเคยทำให้พ่อแม่เสียใจ ซึ่งเป็นความเชื่อของคนในสังคมไทยที่เชื่อในเรื่องของกฎแห่งกรรม ความเชื่อนี้ทำให้แวนทิพย์ยอมรับชะตากรรมที่

เกิดขึ้น และไม่เคสร้องไห้หรือคร่ำครวญใด ๆ นอกจากความสับสนใจตนเองเท่านั้น หากใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยามาใช้กับแวนทิพย์จะพบว่า การตำหนิตนเองเป็นการปรับตัวโดยการสร้างกลไกการป้องกันทางจิตขึ้นมาเพื่อที่ตนเองจะได้ไม่รู้สึกเจ็บปวดกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งพบได้มากในกลุ่มของผู้หญิงที่ถูกล่วงเกินทางเพศ เพราะสิ่งหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตำหนิตนเองของพวกเขาคือทัศนคติของสังคมที่เชื่อว่าการที่ฝ่ายหญิงถูกล่วงเกินทางเพศมีสาเหตุมาจากพฤติกรรมของเธอเอง การได้ตำหนิตนเองจึงทำให้แวนทิพย์ยอมรับชะตากรรมที่เกิดขึ้นแต่โดยดี

นิมิต จากนวนิยายเรื่อง สุดแต่ใจจะไขว่คว้า

นิมิตถูกพรหมพงศ์ซึ่งเป็นพี่ชายแท้ ๆ หลอกเธอไปให้นายจ้างของเขาข่มขืนโดยบอกนิมิตว่า เขาว่าซึ่งเป็นเจ้านายของเขาต้องการจ้างพยาบาลพิเศษ นิมิตเชื่อว่าจริงจึงตกลงรับเป็นพยาบาลพิเศษให้ พรหมพงศ์จึงพานิมิตมาส่งที่บ้านของเขาวัว ซึ่งเขาให้การต้อนรับเธออย่างดี เขาวัวให้เธอขี่มอเตอร์ไซด์ที่พาสมาบางอย่างทำให้นิมิตเมาไม่ได้สติ ก่อนหมดสติเธอได้รู้ความจริงจากเขาวัวว่าพรหมพงศ์ขายเธอเพื่อแลกกับโอกาสที่เขาจะได้ไปต่างประเทศ เมื่อได้สตินิมิตโทรศัพท์ไปหาพรหมพงศ์ทันที เพราะต้องการได้ยินจากปากของพรหมพงศ์เพื่อให้แน่ใจว่าเขาขายเธอให้กับนายจ้างเพื่อแลกกับความก้าวหน้าของเขา แต่เมื่อรู้ความจริงนิมิตก็ทนไม่ได้ที่รู้ว่าพี่ชายร่วมสายโลหิตหลอกเธอมาเพื่อส่งเวชนายจ้าง นิมิตตัดสินใจกลับบ้านและบอกความจริงที่เกิดขึ้นให้พ่อแม่รับรู้ แต่เธอก็รู้ว่าไม่มีทางที่จะหนีจากเขาวัวเพราะเขามีเงินและอำนาจมากพอที่จะควบคุมเธอไม่ให้หนีไปไหนได้

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

นิมิตรู้ตัวว่าถูกหลอก หลังจากขี่มอเตอร์ไซด์ที่เขาวัวนำมาให้แล้วรู้สึกมึนศีรษะ แต่ขณะนั้นนิมิตไม่อยู่ในสภาวะที่จะต่อสู้ขัดขืน เนื่องจากฤทธิ์ของยาทำให้ไร้เรี่ยวแรงและไม่ได้สติ เมื่อรู้สึกตัวและพบว่าเธอสูญเสียความสาวให้นุชช้อยมากตัดสินใจไปเสียแล้ว พฤติกรรมที่เธอแสดงออกมายังคงเป็นปกติ นิมิตไม่ร้องไห้หรือโวยวายที่เธอหลอกเธอมาเพื่อล่วงเกินทางเพศซึ่งอาจเป็นเพราะอุปนิสัยของเธอที่เป็นคนสุภาพ และฤทธิ์ของยาทำให้เธอมีอาการมึนงงหลงเหลือ

อยู่ แต่พิณมย์ก็สามารถควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของเธอได้อย่างดี ดังที่ผู้ประพันธ์บรรยาย พฤติกรรมของเธอหลังจากที่ได้สติแล้วว่า "หล่อนไม่ร้องไห้ ไม่คำทอ หล่อนยังคงสุภาพ แม้จะ มินงง...พิณมย์ปฏิเสธการเล่าโลมต่อของเธอ อ้างว่าต้องการพักผ่อน สีน้าของหล่อนเรียบ เจียนเข้าว่าไม่กล้าเข้าชี้" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 261) พฤติกรรมที่พิณมย์แสดงออกมา เป็นการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ที่พบได้ 2 ลักษณะในหญิงที่ถูกข่มขืน คือ พวกที่มีความรู้สึกกลัว โกรธ วิตกกังวล จะแสดงออกมาโดยการร้องไห้ คร่ำครวญ กระสับกระส่าย หรือสีหน้าบึ้งตึง อีกพวกหนึ่งเป็นพวกที่พยายามควบคุมอารมณ์โดยข่มความรู้สึกและอารมณ์ไว้ไม่ให้ปรากฏ พฤติกรรมของพิณมย์จัดอยู่ในลักษณะหลัง แต่ไม่ว่าพฤติกรรมที่เธอแสดงออกมาก็จะมีสาเหตุมาจากสิ่งใด แต่ก็ทำให้เธอเกิดความเกรงใจและคาดเดาความคิดของเธอไม่ถูก เธอคาดว่าจะเป็นเช่นนั้น เธอร้องไห้ฟูมฟาย อาละวาดเสียตายความสาว ซึ่งเป็นเรื่องง่ายที่เธอจะปล่อยใจหรือเสนอผลประโยชน์ให้เธอ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมทางเพศขึ้นอีกได้โดยง่าย แต่เมื่อพิณมย์เจียบเจยกทำเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น เธอจึงแปลกใจ เนื่องจากคิดไม่ออกว่าจะจัดการเธอต่อไปอย่างไร จึงถอยออกมาดูสถานะการณ์โดยปล่อยเธออยู่ตามลำพัง ทำให้พิณมย์มีเวลาคิดทบทวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังความคิดของเธอในขณะนั้นว่า

หญิงสาวนั่งนิ่งๆอยู่ในห้องพักครู่หนึ่ง ใคร่ครวญว่าจะทำอย่างไรต่อไปดี รับสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือ ไม่ใช่แน่หล่อนยังงง ๆ อยู่เพราะฤทธิ์ยา แต่หล่อนก็รู้ตัวดีว่าไม่อาจขอรับการเป็นนางบำเรอของตาแก่คนนี้ได้ เมื่อสติสัมปชัญญะบริบูรณ์ดีหล่อนย่อมจะทำใจกับการมอบกายให้เขาแสวงหาความสุขไม่ได้แน่ ๆ แม้เมื่อสติถูกสะกดด้วยยา หล่อนยังชยะตชยง รู้สึกเหมือนถูกผีอำ ถึงเขาจะให้เงินทองของนอกกายหล่อนสักเพียงไหน มันก็ไม่อาจแลกเปลี่ยนได้กับทองติดกายซึ่งติดกับหัวใจชีวิตเลือดเนื้อและวิญญาณของหล่อนได้... พินมย์เสียตายความสาวที่ถนอมมาเกือบสี่สิบปี แต่มันไม่ได้สำคัญถึงขั้นต้องใช้ชีวิตมาแลกเลย มันเป็นเพียงสิ่งสมมุติหรือเปล่า สำคัญยังชีวิตอย่างนั้นหรือไม่ใช่แน่ ชีวิตที่พ่อแม่ถนอมเลี้ยงมานานปีนั้นสำคัญกว่าเป็นไหน ๆ แต่พิณมย์ทนไม่ได้กับความจริงหรืออาจจะเท็จที่ว่าพี่ชายแท้ ๆ เลือดเนื้อเชื้อไขได้ชวยกับเธอ เอาเธอมาขายแลกกับเงิน

(สุภา สิริสิงห. 2529 : 262 - 263)

ถึงแม้ว่าพิณมย์จะเสียดายความบริสุทธิ์ซึ่งเป็นสิ่งพึงหวงแหนของหญิงสาว แต่เมื่อได้ไตร่ตรองแล้ว เธอก็รู้ว่าการสูญเสียชิ้นนี้ไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุด สิ่งที่พิณมย์ยอมรับไม่ได้คืออนาคตของ เธอที่ต้องตกอยู่ในสภาพนางบำเรอ ขาดอิสรภาพ ขาดคุณค่าอีกต่อไป แต่สิ่งเหล่านี้ก็ไม่ใช่สิ่งสำคัญเท่ากับการรับรู้ความจริงว่า พี่ชายร่วมสายโลหิตหลอกเธอมาขายเพื่อแลกกับสิ่งที่เขาต้องการ พินมย์ตัดสินใจว่าจะต้องบอกความจริงนี้ให้ทุกคนในครอบครัวได้มีส่วนรับรู้ความโหดร้าย ที่เธอได้รับนี้ด้วย แม้ว่าความจริงนี้อาจจะทำให้พ่อของเธอซึ่งรักพรหมพงศ์มากที่สุดเสียใจจนถึงกับชีวิต แต่ก็ไม่สามารถทำให้พิณมย์ทนเก็บความเจ็บปวดนี้ไว้คนเดียวได้ เมื่อพ่อรักลูกชายคนนี้มากกว่าใครก็ควรจะต้องรู้ว่าลูกที่พ่อรัก เอาใจมากที่สุด เป็นคนที่เลวที่สุดด้วย พินมย์ไม่รู้ว่าเมื่อเธอเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นแล้วสิ่งที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร พินมย์ไม่แน่ใจว่าเธอยังจะมองเห็นคนในครอบครัวได้อีกต่อไปหรือไม่ หรืออาจจะต้องตัดขาดจากครอบครัวไปเลย เนื่องจากการถูกข่มขืนเป็นพฤติกรรมที่น่าความเสื่อมเสียมาให้ไม่เพียงคนที่ถูกข่มขืนเท่านั้น แต่การถูกข่มขืนยังนำความเสื่อมเสียมาให้ทุกคนในครอบครัว รวมถึงชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลอีกด้วย ถึงเธอจะเป็นลูกสาวคนเล็กที่ทุกคนในครอบครัวให้ความรักความเอ็นดู แต่พิณมย์ก็ยังไม่แน่ใจว่าพฤติกรรมของคนในครอบครัวที่มีต่อเธอจะเป็นเช่นไร แต่ถึงอย่างไรความแค้นที่พรหมพงศ์ทำไว้กับเธอก็ต้องได้รับการชดใช้ด้วยน้ำมือของเธอเอง

พิณมย์ไปถึงบ้านสวนโคตรถยนต์ส่วนตัวที่เขาวัวจัดมาให้พร้อมคนขับ ซึ่งนอกจากมีหน้าที่ขับรถแล้ว ยังมีหน้าที่คอยดูแลไม่ให้เธอหลบหนีอีกด้วย พินมย์ยอมขึ้นรถโดยดี เพราะรู้ว่าไม่มีประโยชน์อะไรอีกต่อไปที่จะปฏิเสธสิ่งที่เขาเสนอให้ ก่อนเข้าบ้านพิณมย์แวะไปหาพี่ชายคนรองก่อนเพราะเธอสนิทและรักพี่ชายคนนี้นี้มาก ทันทีที่เห็นหน้าเขา พฤติกรรมของเธอก็เปลี่ยนไปทันที ดังที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายปฏิกิริยาของเธอก็พัฒนาให้เห็นไว้ว่า

พิณมย์ยืนอยู่ตรงหน้าเขา ใบหน้าซีดเกือบปราศจากสีเลือด นี่ไม่ใช่ใบหน้าของพิณมย์ น้องสาวคนสวยคนเขา ถูกละ หลอนคือพิณมย์ แต่ไม่เหมือนเดิม...นี่มันใบหน้าของผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งใกล้จะช็อคอยู่แล้ว...นิยน์ตาของหลอนเหมือนจะเหลือค้าง พัดเซ้า น้องสาวคนสวยคนเขา หลอนสุดแรงให้รู้สึกตัว พินมย์กรีดร้องโห่หวน "พี่ช่วยพินด้วย" หลอนสะบัดตัวสั่นระริก..."พี่พังค์หลอกพินไปส่งเวสเจ้านายเขาแลกกับทุนไปเรี่ยกันต่อเมืองนอก"

การที่พฤติกรรมของพิณมย์เปลี่ยนไปอย่างกระทันหัน อาจมีสาเหตุมาจากความคับข้องใจที่เกิดมาจากความสูญเสียในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ไม่สามารถระบายให้ใครฟังได้ เมื่อพบหน้าพัฒนาพี่ชายที่เธอไว้วางใจ ความอดกลั้นจึงถึงที่สุด ทำให้ร่างกายเกิดปฏิกิริยาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางหลอดเลือดและประสาทรับความรู้สึก ซึ่งเป็นปฏิกิริยาขั้นที่สองในผู้หญิงที่ถูกข่มขืน หรือที่เรียกว่าระชະຈູ້ໂຈມ คือหลังจากผ่านระชະຄຸມຄາມในระยะแรกไปแล้วนั่นเอง เมื่อได้ระบายสิ่งที่อัดอั้นอยู่ในใจออกมา พินมย์ก็ได้สติและรู้สึกดีขึ้น ดังพฤติกรรมของเธอว่า "เมื่อครู่ก่อนหล่อนเป็นคนไร้สติด้วยสุดจะกลั่นความเจ็บช้ำ บัดนี้หล่อนถ่ายทอดความเจ็บปวดนี้ ไปสู่พัฒนาหมดสิ้น ตัวหล่อนเองกลับหายสบายดี" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 270) พัฒนเป็นผู้รับถ่ายทอดความเจ็บปวดนั้นไปจากเธอ พฤติกรรมของพัฒนาจึงเปลี่ยนไปจนพิณมย์ตกใจ ลืมความเจ็บปวดของตนเองเนื่องจากห่วงพี่ชายมากกว่า การที่รู้ว่าพี่ชายเจ็บปวดแทนตน ก็ทำให้พิณมย์ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว หรืออ้างว้างที่ต้องเผชิญหน้ากับความเจ็บปวดนั้นแต่ผู้เดียวอีกต่อไป ความรู้สึกของพิณมย์จึงดีขึ้น เธอกลับไปหาเข่าอีก แม้ว่าพัฒนาสัญญาจะปกป้องเธอก็ตาม เนื่องจากเธอรู้ว่าเขามีอิทธิพลมากพอที่จะไม่ปล่อยให้เธอหนีไปจากเขาได้โดยง่าย ดังนั้นการจะเป็นอิสระจากเขาจึงต้องทำอย่างรอบคอบ แต่เพียงช่วงระยะเวลาไม่กี่เดือนเธอก็เปลี่ยนไป พินมย์นอนไม่หลับจนต้องอาศัยยานอนหลับ ร่างกายซูบผอม ทั้งแววตาและน้ำเสียงก็แสดงออกถึงความขมขื่นในชีวิต สิ่งเดียวที่ไม่เปลี่ยนคือความคิดที่จะหนีไปจากเข่า และการแก้แค้นพระรณพงศ์ พินมย์เตรียมน้ำกรดไว้สาธิตหน้าพระรณพงศ์คนใจร้าย ในวันที่พระรณพงศ์ไปหาพ่อแม่ แต่พ่อซึ่งแอบฟังอยู่เข้ามาขวางไว้เพราะกลัวพิณมย์จะเป็นอันตรายไปด้วย พระรณพงศ์ถูกพ่อต้อนต้องหนีกลับไป

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

พิณมย์บอกทุกคนในครอบครัวว่าเธอต้องหนีไปต่างประเทศ เพราะเป็นทางเดียวที่จะหนีจากอิทธิพลของเข่าได้ พินมย์แอบติดต่อกับคนรู้จักให้ช่วยทำหนังสือเดินทางให้ และเดินทางในช่วงที่เข่าต้องไปประชุมต่างจังหวัด พินมย์จึงมีโอกาสนี้เป็นอิสระอีกครั้ง การหนีไปต่างประเทศของพิณมย์เป็นกลไกการป้องกันตนเองแบบหนึ่ง ซึ่งพิณมย์ใช้เพื่อหลีกเลี่ยงจากสภาพของเธอกับถูกบีบบังคับให้จำยอม

อ้อย จากนวนิยายเรื่อง ทองเนื้อเก้า

อ้อยถูกวัยรุ่นแถวบ้านหลอกไปข่มขืน โดยเริ่มจากวัยรุ่นคนเดียวก่อนและเพิ่มจำนวนขึ้นจากหนึ่งเป็นสองและมากขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดอ้อยกลายเป็นโสเภณีประจำกลุ่มของพวกเขาไปโดยปริยาย จนกระทั่งอ้อยตั้งท้อง ไม่มีใครยอมรับผิดชอบเด็กในท้องของเธอ แม้อ้อยจะบอกชื่อได้หมดว่ามีใครที่ร่วมสนุกกับเธอบ้าง พวกเขาช่วยเพียงเรียกรไเงินเป็นค่าทำคลอดเท่านั้น หลังคลอดแล้ว อ้อยหนีไปอยู่กับเสวีเด็กหนุ่มที่เคยมีความสัมพันธ์ด้วยเพราะติดใจที่เสวีรูปหล่อ แต่อยู่ได้ไม่นานก็ถูกแม่ของเสวีไล่ออกจากบ้าน อ้อยจึงไปอยู่กับหญิงซึ่งมีอาชีพแมงดา เมื่อถูกหญิงไล่ออกจากบ้านอีกเพราะเป็นโรคจนไม่สามารถรับแขกได้ อ้อยจึงกลับมาอยู่บ้านโดยมีน้องชายต่างมารดาเป็นผู้พาไปรักษาจนหายเป็นปกติ อ้อยจึงอยู่ช่วยน้าสาวชายของหน้าร้าน เพราะชขาดกับโรคร้ายจนไม่คิดกลับไปยึดอาชีพโสเภณีอีก

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

อ้อยปัญญอ่อน สมองของเธอเติบโตช้ากว่าอายุจริงหลายปี ในขณะที่ร่างกายของเธอเติบโตเป็นสาวเต็มที สมองของเธอกลับมีอายุเท่ากับเด็กเล็ก เมื่ออ้อยถูกเสวีและหญิงพาไปเที่ยว ไปดูหนัง เธอจึงตื่นเตนและมีความสุขสนุกสนาน เหมือนเด็กเล็ก ๆ เวลาที่ผู้ปกครองพาไปนอกบ้าน แต่เมื่อเสวีสอนบทรักให้ เธอมีอารมณ์ตื่นเตน และมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อการเล้าโลมของเธอ ถ้าหากอ้อยเป็นคนปกติ อ้อยอาจจะไม่ชอบสิ่งที่เสวีทำกับเธอ เพราะคำนิยามและสังคมประเพณีจะเป็นสิ่งปิดกั้นความรู้สึกนึกคิดของเธอให้รู้สึกว่าการทำนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม เพราะ "อ้อยไม่เข้าใจเรื่องสังคมประเพณี หล่อนรู้แต่ว่าการปฏิบัติเช่นนั้นกับเสวีทำให้หล่อนซาบซ่านมีความสุขไปทั่วทุกมุมขนทั้งกายและใจที่เตี๋ยว" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 550) ในขณะที่เดียวกันพฤติกรรมที่เสวีปฏิบัติต่ออ้อยซึ่งเป็นไปอย่างนุ่มนวล ไม่มีการใช้กำลังความรุนแรง ทำให้อ้อยซึ่งไม่อยู่ในภาวะที่จะควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ประกอบกับเธอหลงใหลรูปร่างหน้าตาของเสวีเป็นทุนอยู่แล้ว เมื่อถูกเขาเล้าโลมเธอจึงมีอารมณ์ร่วม และยินดีในสิ่งที่เขาปฏิบัติต่อเธอ จนเมื่อเธอเริ่มรู้สึกสนุกและติดใจแล้วหญิงจึงเข้ามามีส่วนร่วมด้วย โดยมีของหรือขนมมาล่อใจเธอ อ้อยยังมีนิสัยเป็นเด็ก เมื่อได้รับของสวย ๆ งามจากพวกเขา

เธอก็ปล่อยให้พวกเขาสนุกกับเธอได้อย่างเต็มที่ ในทางกลับกันถ้าหากการเริ่มต้นทางเพศของ อ้อยเป็นการเริ่มต้นที่ไม่ดี เช่นมีการใช้ความรุนแรง หรือเริ่มจากผู้ชายคนอื่นที่ไม่รูปหล่อเหมือน เสวี อ้อยอาจขัดขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุที่จะทำให้เธอถูกทำร้ายและอาจเกิดทัศนคติในทางลบต่อการกระทำของพวกเขา ดังนั้นการเริ่มต้นที่ดีจึงเป็นประเด็นที่สองรองจากความพิการทางสมอง ที่มีส่วนทำให้ อ้อยพึงพอใจกับการถูกล่วงเกินทางเพศซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมและความคิดของเธอ ที่ฝึกฝนในเรื่องนี้จนถึงกับยึดอาชีพเป็นโสเภณี เพื่อจะได้ทำในสิ่งที่ตนชอบมากกว่าจะสนใจเรื่องเงิน

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

กรณีของอ้อยอยู่นอกเหนือจากสภาวะปกติของคนทั่วไป ดังนั้นจึงจะไม่วิเคราะห์กลไกการป้องกันตนเองของอ้อย

จิตรรา จากนวนิยายเรื่อง ทองเนื้อเก้า

จิตรามีแม่เป็นผู้หญิงชู้เมา ชอบเล่นการพนันและสำส่อนทางเพศ มีพี่สาวปัญญาอ่อนที่ตั้งท้องโดยไม่รู้ว่าเป็นพ่อของเด็กและยังยึดอาชีพเป็นโสเภณี ชาวบ้านจึงมีเรื่องกล่าวถึงคนในครอบครัวของเธออย่างสนุกสนาน และยังตราหน้าจิตรราไว้ว่าคงมีชีวิตเหมือนแม่และพี่สาวของเธอ จิตรราจึงอยากหนีไปให้พ้นจากบ้าน เมื่อเรียนจบเธอจึงขอไปสอนหนังสือในโรงเรียนทางภาคอีสาน และขาดการติดต่อกับทางบ้านไปนานจนน้องชายสงสัย เมื่อตามไปยังโรงเรียนที่เธอสอนก็ได้รับคำตอบว่าเธอหนีเข้าป่าไปกับพวกคอมมิวนิสต์ แต่เรื่องจริงที่เธอต้องหนีเพราะเธอถูกลูกชายกำนันข่มขืน เธอจึงต้องหลบหนีเข้าป่าทำให้พบรักกับสามี ทั้งคู่เร่ร่อนค้าขายตามชายแดน โดยไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ภายหลังน้องชายต่างบิดาซึ่งมีฐานะดีได้รับตัวเธอกลับมาและให้ช่วยงานในบริษัทของเธอ จิตรราจึงได้มีชีวิตที่สงบสุข

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

ผู้ประพันธ์ไม่ได้บรรยายพฤติกรรมของจิตราไว้มากนัก เพราะจิตราไม่ใช่ตัวละครเอกในเรื่อง แต่จากพฤติกรรมของจิตราเท่าที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่า จิตราเป็นเด็กที่มีปัญหามาตั้งแต่ต้น เนื่องจากจิตราไม่รู้ว่าเป็นพ่อของเธอ และไม่ได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่เท่าที่ควร ที่สำคัญทุกคนตราหน้าเธอว่าจะต้องเป็นอย่างแม่ และพี่สาวปัญญาอ่อนของเธอ จิตราจึงเป็นคนที่เจ้าทุกข์ไม่รู้ว่าแรงจูงใจเหมือนเด็กสาวในวัยเดียวกัน ดังทฤษฎีของเทวีซึ่งเป็นตัวละครที่มีความสำคัญตัวหนึ่งมีต่อเธอว่า "หล่อนคงสะเทือนใจมากที่เห็นพี่สาวท้องไม่มีพ่อและผู้คนพากันฮ้ำรอกตะป่วนเหมือนมารดาที่ล่วงลับไปแล้วไม่มีผิด ตัวจิตราเองคงเคยถูกใครตราหน้าไว้เหมือนกันแน่ ๆ เพราะปากคนบางคนร้ายกว่าปากงูกัดไม่เลือก" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 542) จิตราเองรู้ ความคิดของคนรอบข้างที่มีต่อเธอไม่ดีนัก ผนวกกับประวัติชีวิตของเธอทำให้จิตรา มีความฝังใจที่ไม่ดีนักกับอดีต เธอจึงต้องการหนีไปให้พ้นจากสภาพแวดล้อมและทุกสิ่งทุกอย่างที่จะทำให้เธอนึกถึงอดีต หรืออาจชักนำให้เธอตกอยู่ในสภาพเดียวกับแม่และพี่สาว การมีพี่สาวที่ถูกข่มขืนจนตั้งท้องและยังยึดอาชีพเป็นโสเภณีทำให้จิตรา รู้สึกสะเทือนใจ และไม่ต้องการที่จะตกอยู่ในสภาวะเช่นนั้น เธอจึงยึดอาชีพครูและขอไปสอนในสถานที่ห่างไกล แต่ดูเหมือนหนึ่งก็ยิ่งต้องพบกับสภาพการณ์ที่ต้องการหนี จิตราถูกลูกชายของผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นนั้นข่มขืน เพราะเธอเป็นหญิงสาวตัวคนเดียวในที่เปลี่ยวถิ่น ไม่สามารถปกป้องตนเอง และไม่สามารถพึ่งพิงใครได้ ความเกรงกลัวอิทธิพลของพวกกำนันทำให้เธอต้องหลบหนีเข้าป่า และแน่นอนว่าจิตราต้องเสียใจกับสิ่งที่สูญเสียไป แต่อาจไม่เท่ากับความรู้สึกที่เธอไม่อาจหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์ที่เธอหลีกเลี่ยงไม่ได้ จิตราถูกข่มขืนเหมือนพี่สาวเพียงแต่ต่างกันตรงที่ไม่มีผลพวงของความอัปยศเช่นพี่สาวของเธอ จิตราอาจคิดว่าถ้าคนในละแวกบ้านรู้เรื่องที่เธอถูกข่มขืน พวกชาวบ้านคงรู้สึกสะใจและยินดีที่สิ่งที่พวกเขาคาดไว้กลายเป็นความจริงขึ้นมา หลังเกิดเหตุจิตราจึงหลบหนีไปอยู่ป่า โดยนอกจากจะมีสาเหตุมาจากความเกรงกลัวอิทธิพลของพวกที่ข่มขืนเธอแล้ว พฤติกรรมของเธอยังเป็นพฤติกรรมปกติซึ่งพบได้กับผู้หญิงส่วนหนึ่งที่ถูกล่วงละเมิดแล้วจะมีพฤติกรรมเปลี่ยน ข้าย คือการย้ายที่อยู่โดยเร็ว อันมีสาเหตุมาจากความเกรงกลัวว่าจะเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้นอีก

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

เนื่องจากจิตรา มีพฤติกรรมเปลี่ยนย้ายคือหลักหนีไปอยู่ที่อื่น พฤติกรรมของจิตราจึงเป็นพฤติกรรมการ "ถอยหนี" ซึ่งเป็นกลไกการปรับตัว เพื่อหลักหนีจากสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ตามทฤษฎีของโคลแมนและแฮมเมน

เพชรชมพู จากนวนิยายเรื่อง จากผงธุลีคืน

เพชรชมพูหนีออกจากบ้านเพื่อตามหา มารดา บังเกิดเกล้าที่เชียงใหม่ โดยเดินทางไปกับคณะโซ่ว เพชรชมพูไม่รู้ว่าคณะโซ่วที่เธอเดินทางไปด้วยเป็นคณะโซ่วเพื่อบังหน้าเท่านั้น แท้จริงคือสถานค้าประเวณีเคลื่อนที่ ที่หลอกล่อเด็กสาว ๆ ให้ติดยาเสพติด และบังคับพวกเธอให้ขายบริการทางเพศนั่นเอง ดังนั้นเมื่อบิดาและบ่าวเงินซึ่งเป็นแม่ที่แท้จริงของเธอตามมา จึงไม่พบเพชรชมพูเนื่องจากพ่อเลี้ยงวิชาญซื้อตัวเธอไป บ่าวเงินเคยมีความสัมพันธ์กับพ่อเลี้ยงวิชาญ จึงตามไปนำตัวเพชรชมพูกลับมาได้แต่ก็สายเกินไป เพชรชมพูได้สูญเสียความสาวครั้งแรกให้กับพ่อเลี้ยงไปเสียแล้ว เมื่อเพชรชมพูฟื้นขึ้นมาได้พบกับแม่บังเกิดเกล้าที่ตั้งใจมาตามหา แต่เด็กหญิงกลับไม่รู้สึกลึกซึ้งกับแม่บ่าวเงินเหมือนที่เธอกำลังโทษหาคุณแม่สร้อยเพชร ซึ่งเด็กหญิงเพิ่งรู้ความจริงว่าไม่ใช่แม่ที่แท้จริงของเธอ เพชรชมพูตัดสินใจกลับกรุงเทพฯ ฯ พร้อมบิดาเพื่อกลับสู่อ้อมอกของคุณแม่สร้อยเพชรและเพื่อกลับมาเริ่มต้นชีวิตใหม่

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

เพชรชมพูถูกหัวหน้าคณะโซ่วที่เธอขออาศัยเดินทางมาด้วยขายเธอให้กับพ่อเลี้ยงวิชาญ ดังนั้นถึงแม้ว่าคุณพ่อของเธอจะตามมาจนพบกับคณะโซ่วแต่ก็ไม่พบเพชรชมพู เนื่องจากพ่อเลี้ยงวิชาญได้นำตัวเธอไปแล้วนั่นเอง ทั้งหมดจึงตามไปยังบ้านของพ่อเลี้ยง และสามารถนำตัวเธอกลับมาได้แต่ก็อยู่ในสภาพที่หมดสติ เนื่องจากเธอถูกหัวหน้าคณะมอมยา ก่อนส่งตัวให้พ่อเลี้ยงนั่นเอง เมื่อเพชรชมพูรู้สึกตัวเธอนึกถึงเหตุการณ์ที่ถูกพ่อเลี้ยงพาตัวไป "เพชรชมพูสะอื้นอีกออกมาอย่างไม่ตั้งใจ ระลึกความเจ็บปวดที่ว่าง ความชะแ่นงเมื่อถูกพ่อเลี้ยงเฝ้าหวังแล้วโถม

กอดรัดพิศเหวี่ยง หล่อนเมาก็จริงแต่ยังพอรู้ตัว" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 495) เพชรชมพู รู้สึกเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในขณะที่ตัวกันก็มักจะแสวงหาความสุขจากผู้ชายที่ได้รับความสาว ของเธอไปครอบครอง ซึ่งเป็นความรู้สึกเดียวกับผู้หญิงส่วนมากที่ถูกล่วงเกินทางเพศ เพชรชมพู อุดมถามตัวเองไม่ได้ว่าเธอเสียความบริสุทธิ์ไปแล้วหรือยัง หรือว่าสาบไปเสียแล้ว เมื่อนึกถึงคำว่า "สาบไปเสียแล้ว" เพชรชมพูกลับนึกได้แต่ยังอยู่ในใจว่า "ไม่มีอะไรสาบเกินไป ชีวิตตั้งต้นใหม่ได้เสมอ" แต่ถึงกระนั้นเธอก็ยังอยากได้ยินคำยืนยันจากบ่าวเงินอีกครั้งว่าเธอยังบริสุทธิ์อยู่ หรือเปล่าอยู่นั่นเอง เพชรชมพูกล่าวกับบ่าวเงินว่าถึงเธอจะไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน แต่เธอก็พอจะรู้ว่าพวกเขาไปช่วยเธอไม่ทัน เพชรชมพูรู้ดีว่าสาบเกินไปเสียแล้วสำหรับเธอ เธอกลัวว่าคุณแม่สร้อยเพชรคงไม่ให้โทษเธออีกต่อไป บ่าวเงินไม่ตอบเธอตามตรง แต่กล่าวให้กำลังใจ เพื่อให้เธอได้คิดว่า "ชีวิตของหนูยังมีทางเลือกเสมอเนะ คนเป็นแม่จะโทษให้ลูกเสมอไม่ว่าลูก จะทำผิดอย่างไรก็ตาม...หนูตั้งต้นชีวิตใหม่ได้เสมอ ถ้าไม่หมกมุ่นกับความผิดพลาดครั้งเดียวในชีวิต" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 502)

ถึงแม้เพชรชมพูจะรู้ว่าเธอไม่บริสุทธิ์อีกต่อไป แต่ลึก ๆ ในใจแล้ว เธออาจต้องการ ให้มีใครสักคนบอกกับเธอว่า เธอยังเป็นเพชรชมพูที่สมบูรณ์ทุกประการ ไม่มีส่วนหนึ่งส่วนใดของ ร่างกายบุบสลายไป แต่เมื่อคำตอบที่ได้รับเท่ากับเป็นการยืนยันว่าได้เกิดสิ่งผิดพลาดขึ้นในชีวิต ของเธอเสียแล้ว เพชรชมพูก็ยังอดกังวลไม่ได้ จนบ่าวเงินต้องปลอบเธอว่า "ไม่ต้องกลัว หมอ เขาดูแลหนูอย่างดี จะไม่มีอะไรเกิดขึ้นอีกเพราะความผิดพลาดเพียงครั้งเดียวนี้ หนูไม่ได้เหลวแหลกแต่ทุกอย่างเป็นไปเพราะความพลาด ชีวิตมันพลาดกันได้ี่ลูก หนูต้องเข้มแข็งนะเพชร ลืม เรื่องวันนี้ให้หมด" (สุภา สิริสิงห. 2500 : 502) บ่าวเงินเป็นคนกระด้าง ประสบการณ์ชีวิตที่ โชกโชนสอนให้เธอเป็นเช่นนั้น บ่าวเงินจึงพูดกับเพชรชมพูอย่างตรงไปตรงมาและด้วยความรู้สึก ที่ธรรมดามากกับเรื่องที่เกิดขึ้น ดังนั้นเพชรชมพูจึงไม่รู้สึกเสียใจมากกับเรื่องที่เกิดขึ้น และอีก สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความรู้สึกสูญเสียของเธอไม่รุนแรงมากนัก ก็เพราะเพชรชมพูมีปัญหาเกี่ยวกับ แม่บังเกิดเกล้าด้วย เพชรชมพูตั้งใจมาตามหาแม่ และวาดฝันว่าแม่บ่าวเงินจะต้องเป็นผู้หญิงหน้า ตาทำทางเรียบร้อย ชื่อ ๆ สุภาพ แต่แม่บ่าวเงินที่เธอพบตรงข้ามกับที่เธอคิดไว้ ความรู้สึกของเธอ จึงสับสน เพชรชมพูกลับคิดถึงคุณแม่สร้อยเพชร แต่เมื่อเธอทำร้ายกาจกับแม่สร้อยเพชรไว้ มาก เธอจึงกลัวคุณแม่จะไม่ให้อภัย ในขณะที่ตัวกันเธอก็ไม่อาจอยู่กับแม่บ่าวเงินที่เลี้ยงใหม่ เพราะแม่บ่าวเงินมีอาชีพขายเหล้า ซ้ำมีท่าทีว่าไม่ต้องการให้เธออยู่ด้วย ความรู้สึกเหล่านี้ทำให้ ความรู้สึกรุนแรงที่เธอถูกพ่อเลี้ยงขึ้นใจเบาบางลง สุดท้ายเธอก็ตัดสินใจกลับกรุงเทพฯ

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

เมื่อเพชรชมนุญรู้สึกตัวหลังจากที่ถูกมอมยาและเสียสาวให้กับพ่อเลี้ยงวิชาญไปแล้ว สิ่งที่เพชรชมนุญนึกถึงเป็นอันดับแรก คือเหตุการณ์ตอนที่เธอถูกพ่อเลี้ยงวิชาญนำตัวไป เพชรชมนุญอดคิดไม่ได้ว่าตนเองเสียความบริสุทธิ์ไปแล้วหรือว่ายังโชคดียิ่งอยู่ แต่เพชรชมนุญก็โตพอที่จะเข้าใจได้ว่ากว่าคุณพ่อและแม่บัวเงินจะมาช่วยก็สายเกินไปเสียแล้วสำหรับเธอ เมื่อนึกถึงคำว่า "สายไปเสียแล้ว" ทำให้เพชรชมนุญก็โต้แย้งขึ้นมาในใจทันทีว่าไม่มีอะไรสายเกินไปเพราะชีวิตตั้งต้นใหม่ได้เสมอ ความคิดของเพชรชมนุญจึงเป็นกลไกการป้องกันตนเองด้วยการอ้างเหตุผลเข้าข้างตนเองตามทฤษฎีของโคลแมนและแฮมเมน เพื่อปลุกปลอบใจตนเองว่าถึงอย่างไรเธอก็สามารถเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้เสมอ

น้ำปรุง จากนวนิยายเรื่อง เกิดแต่ลม

น้ำปรุงถูกน้ำสาวของเธอบังคับให้เป็นนางบำเรอของสามีตนเอง เพราะน้ำสาวต้องการหาผลประโยชน์จากสามี จึงเอาใจด้วยการปรนเปรอเธอด้วยความสาวของหลานสาวตนเอง ไม่เพียงแต่เป็นนางบำเรอของสามีน้ำสาวเท่านั้น น้ำปรุงยังต้องหลับนอนกับบรรดาเพื่อนของเธอและถูกนำไปบำเรอทางเพศให้กับผู้ใหญ่ที่มีอำนาจเช่นขุนนางให้เสีย เมื่อมีการประมุลงานอีกด้วย น้ำปรุงทนพฤติกรรมของน้ำสาวและสามีไม่ได้ จึงหนีเข้ากรุงเทพฯ มาหาพี่ชาย พี่ชายของเธอคิดว่าน้ำปรุงเป็นเด็กสาวใจแตกที่อยากมีอิสระ จึงหนีผู้ปกครองมาเที่ยว คนอื่น ๆ ก็มีความคิดเช่นเดียวกับพี่ชายของเธอ น้ำปรุงไม่สามารถเล่าความจริงที่เกิดขึ้นให้ใครฟัง จนกระทั่งน้ำสาวและสามีตามมาพบเธอ น้ำปรุงหวาดกลัวมากและรู้ว่าไม่มีใครช่วยเธอได้ จึงตัดสินใจฆ่าตัวตายหนีจากความเลวร้ายทั้งมวลด้วยการกระโดดลงมาจากชั้นดาดฟ้าตึกมาตายต่อหน้าน้ำสาวและสามี

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

น้ำปรงเป็นคนเงิบ ๆ เคร่งขรึม ไม่ยิ้มแย้มแจ่มใสเหมือนเด็กสาวทั่วไป โดยเฉพาะนัยน์ตาจะฉายแววเศร้าอยู่เสมอ น้ำปรงเสียสาวครั้งแรกให้กับเลืยสามี่ของน้ำสาว ครั้งนั้นถึงเธอจะเสียใจแต่เพื่อทดแทนบุญคุณที่น้ำสาวเคยอุปการะทำให้น้ำปรงทำใจยอมรับการเป็นภรรยาคนหนึ่งของเธอได้ เพราะนอกจากคำว่า "บุญคุณ" ที่สังคมไทยมีค่านิยมว่าต้องทดแทนกันไม่รู้จบสิ้นไปจนถึงรุ่นลูกรุ่นหลานแล้ว การที่เธอทำใจยอมรับอาจมีสาเหตุมาจากการที่เธอเป็นก่าพริ้วไม่มีที่พึ่งพิงที่ไหนนอกจากพี่ชายซึ่งลำพังจะเลี้ยงตัวเองก็ลำบากมากอยู่แล้ว เธอจึงไม่อาจทำตัวให้เป็นภาระของเธอก็ได้ อีก ดังนั้นทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับน้ำปรงคือยอมรับการเป็นภรรยาน้อยของเลืย แต่เลืยไม่ได้ปฏิบัติต่อเธอเฉกเช่นสามีภรรยาทั่วไป เพราะเลืยมีรสนิยมวิปริตชอบแลกเปลี่ยนกับเพื่อน น้ำปรงจึงต้องหลับนอนกับบรรดาเพื่อน ๆ ในกลุ่มของเธอ และเมื่อมีการประมุขงานเกิดขึ้น เลืยยังนำน้ำปรงไปปรนเปรอทางเพศให้กับผู้ใหญ่ที่มีอำนาจอนุมัติงานให้กับเธออีกด้วย เลืยทำกับน้ำปรงราวกับว่าเธอเป็นภษณะรองรับทางเพศที่เธอผู้เป็นเจ้าของสามารถนำไปแลกเปลี่ยนหรือหยิบยืมให้กับใครเพื่อใช้ปลดเปลื้องทุกข์ทางเพศเมื่อใดก็ได้ตามใจชอบ หากเธอขัดขืนก็จะถูกทำร้ายด้วยวิธีการที่จะไม่ทำให้เกิดร่องรอยกับรูปร่างหน้าตาของเธอ ซึ่งจะทำให้สินค้าเสียคุณภาพ ความขมขื่นที่เธอได้รับจากพฤติกรรมของพวกเธอที่ทำราวกับว่าเธอไม่ใช่มนุษย์ แต่เป็นสัตว์เพศเมียที่เจ้าของจะนำไปผสมพันธุ์กับเพศผู้ตัวไหนก็ได้ ทำให้น้ำปรงซึมเศร้าและมีนัยน์ตาที่ฉายแววเศร้าอยู่เป็นนิจ เพราะแม้แต่ผู้หญิงที่มีอาชีพให้บริการทางเพศก็ยังได้รับเงินเป็นค่าแลกเปลี่ยนและยังอาจมีสิทธิเลือกแขกที่พวกเธอพอใจจะให้บริการ ผิดกับน้ำปรงที่ไม่มีสิทธิจัดการกับชีวิตของเธอเองเพียงเพราะบุญคุณของน้ำสาวที่เคยอุปการะเธอ ชีวิตของผู้หญิงขายบริการทางเพศจึงดีกว่าชีวิตของน้ำปรงมากมานัก ความขมขื่นโหดร้ายที่น้ำปรงได้รับเป็นความขมขื่นที่สามารถเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริงของผู้หญิงในสังคม ดังที่น้ำปรงเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นกับเธอให้โสวธรรมฟังว่า

แต่เลืยเขามีรสนิยมวิปริต ชอบแลกเปลี่ยนกับเพื่อนสนิท เขามีกลุ่มของเขาสี่ห้าคู่ เขาจะนัดพบกันแล้วสลับคู่กัน ไอ้พวกบ้ากาม ไอ้พวกอับริ้ย ปรงต้องเป็นอีตัวไปแลกเปลี่ยนกับเพื่อนของเขา เวลาเลืยจะประมุขงานใหญ่ เขาก็เอาปรงไปเสนอว่าเรอพวกเจ้านาย

ที่จะอนุมัติงานให้เขาได้ เขาคุยหนึ่งปี หนึ่งลามกกัน แล้วบังคับให้ปรุ่งทำอย่างนั้น ปรุ่ง สะอิดสะเอียน ปรุ่งอาเจียนเสียไม่มี เขาก็ตบตีบังคับให้ปรุ่งทำ"

(สุภา สิริสิงห. 2530 : 566 - 567)

สาเหตุที่ผลักดันให้น้ำปรุ่งต้องหนีมาหาพี่ชาย เกิดจากแรงกดดันที่เธอถูกบังคับให้หลับนอนกับผู้ชายคนอื่น น้ำปรุ่งยอมรับกับโสวรรณว่าลำพังแค่การเป็นเมียน้อยของเสียนั้นเธอทนได้ แต่สิ่งที่เธอทนไม่ได้คือการที่เสียนำเธอไปร่นเปรอสวาทให้กับผู้ชายคนอื่นเพื่อแลกกับความทุกข์และผลประโยชน์ส่วนตัวของเธอ เธอจึงต้องหนีมากรุงเทพฯ

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

ในภาวะที่สภาวะทางจิตของเธอถูกกดดันจากเสียนและน้ำสาว จนทำให้เธอตัดสินใจหนีมากรุงเทพฯ เพราะคิดว่า "การหนี" เป็นการหลีกเลี่ยงจากปัญหาที่ดีที่สุด ทั้งที่ในครั้งแรกเมื่อเสียนพาให้เสียน น้ำปรุ่งไม่มีความคิดที่จะหนี เพราะในขณะนั้นน้ำปรุ่งสามารถปรับตัวให้ยอมรับการมีความสัมพันธ์กับเสียนได้ เพราะเธอยอมคิดอย่างรอบคอบแล้วว่า ไม่มีทางใดที่จะแก้ไขปัญหาได้ดีไปกว่าการยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้น ถ้าหากเสียนเลี้ยงดูเธอเหมือนสามีภรรยาทั่วไป เธอก็คงอยู่กับน้ำสาวต่อไปหรืออาจแยกออกมาเปิดร้านเป็นของตัวเอง แต่เมื่อการถูกทำร้ายไม่ยุติสิ้นเพียงเท่านั้น สิ่งที่เกิดขึ้นมาจึงสร้างความกดดันให้กับเธอจนต้องสร้างกลไกป้องกันตนเองด้วยการหนี คือหนีจากสภาพการณ์ที่เธอกำลังประสบ

เมื่อเสียนและน้ำสาวตามตัวเธอจนพบ น้ำปรุ่งตัดสินใจยุติปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยการฆ่าตัวตาย เพราะเหตุการณ์ที่ผ่านมามีผลกระทบต่อจิตใจของเธออย่างรุนแรง ทำให้เธอกลายเป็นคนเงิบขี้นหวี หมกมุ่นอยู่กับเหตุการณ์ในอดีต และมีสภาพจิตใจอ่อนแอ จึงตัดสินใจหนีจากปัญหาด้วยการฆ่าตัวตาย เป็นพฤติกรรมที่จะพบได้กับผู้หญิงที่ถูกข่มขืนที่มีสภาพจิตใจอ่อนแออย่างรุนแรง ซึ่งพวกเธอมีแนวโน้มสูงที่จะฆ่าตัวตาย

นิลาสลักษณ์ จากนวนิยายเรื่อง สัมปทานหัวใจ

นิลาสลักษณ์ถูกปารเมศซึ่งเป็นคนรักขายเธอให้กับเจ้าชายบินอาชัดแห่งบรูไนเพื่อชำระแทนหนี้การพนันที่เขาติดเจ้าชายบินอาชัดไว้ บินอาชัดมีชื่อเสียงในเรื่องชอบสะสมผู้หญิงอยู่แล้ว

ประกอบกับพิลาสลักษณ์มีรูปร่างหน้าตาที่แตกต่างจากผู้หญิงที่เข้ามาอยู่ในฮาเร็ม บินอาซัดจึงต้องการเธอมาไว้ในครอบครอง เมื่อปารเมศยื่นข้อเสนอโดยยกพิลาสลักษณ์ให้เขาแทนหนี้สินที่ต้องชำระ บินอาซัดจึงยินดีรับข้อเสนอของปารเมศ พิลาสลักษณ์หายตัวไปอย่างลึกลับ ไม่มีใครได้ข่าวของเธออีก จนกระทั่งเมื่อบินอาซัดกลับมาประเทศไทยอีกครั้ง เพื่อมารับหญิงสาวคนใหม่ที่ปารเมศเสนอไป โดยนำพิลาสลักษณ์กลับมาด้วยเพื่อเปลี่ยนตัวกับผู้หญิงคนใหม่ที่จะนำกลับไปแทนเธอ เพราะจำนวนคนที่ผ่านเข้าเมืองจะได้เท่าเดิม ไม่เป็นที่สงสัยของใคร และบินอาซัดเองก็เริ่มเบื่อหน่ายพิลาสลักษณ์ด้วย แต่เหตุการณ์กลับไม่เป็นดังที่วางแผนไว้ ปารเมศถูกพิลาสลักษณ์ยิงเสียชีวิต เพราะคนที่เขาเป็นคนขายเธอให้กับบินอาซัด และยังเป็นตัวการทำให้บินอาซัดคิดจะทิ้งเธอไปอีกด้วย ในขณะที่เหตุการณ์กำลังซุลมุนกันอยู่นั้น พิลาสลักษณ์ประกาศให้ทุกคนรู้ว่าเธอกำลังจะมีลูกกับบินอาซัดทำให้เขาไม่อาจทิ้งเธอไว้ที่ประเทศไทยได้ เพราะลูกเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบินอาซัด

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

กรณีของพิลาสลักษณ์แตกต่างจากตัวละครอื่น ที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ พิลาสลักษณ์ถูกขายให้กับสุลต่านบรูไน เพื่อเป็นนางบำเรอในฮาเร็มของเธอ ถึงเธอจะถูกรุกรานทางเพศและถูกจำกัดเสรีภาพ ต้องอยู่แต่ภายในฮาเร็มภายใต้การควบคุมของเธอ แต่เธอก็ยังอยู่สถานะที่มีสามีเป็นตัวเป็นตน ไม่ได้ถูกข่มขืนเพียงเพื่อสนองตัณหาเพียงชั่วครั้งแล้วทิ้งขว้างไปเท่านั้น เจ้าชายบินอาซัดเล็งเห็นคุณค่าเธออย่างดี และยังให้เธอดำรงตำแหน่งเป็นชายาของอีกด้วย จึงเท่ากับว่าเธอได้เกียรติเธอ เพียงแต่วิธีที่ได้ตัวเธอมานั้นเป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้อง

ไม่มีใครรู้ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของพิลาสลักษณ์ ภายหลังจากถูกคนของเจ้าชายบินอาซัดนำตัวไปยังประเทศบรูไน นอกจากคำพูดเพียงไม่กี่ประโยคที่บอกเล่าถึงความคับแค้นใจของเธอให้รัตนวลัยฟังว่า "เขาขายฉันใช้หนี้ให้เจ้าชาย... เขาส่งฉันเข้าคุก สุขสบายหรือ มันทุกข์แถม ๗ เพียงแต่เป็นคุกทองคำ เป็นนกในกรงทองเข้าใจไหม คำตัวฉันเท่าไรรู้ไหมกว่ายี่สิบล้านเชียวนะ เขาช่างหาผลประโยชน์จากผู้หญิงของเขาได้เก่งที่สุด" (สุภา สิริสิงห. 2538 : 532) แต่จากการกระทำของพิลาสลักษณ์แสดงให้เห็นถึงพลังความแค้นที่มีมาก จนไม่เกรงกลัวว่าการฆ่าปารเมศจะทำให้เธอต้องมีโทษตามกฎหมาย พิลาสลักษณ์คนที่ควรจะรับโทษ ขอเพียงให้

เธอได้แก้แค้นปารเมศ์ผู้ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นสามีตามพถินัยของเธอเท่านั้นเป็นพอ ดังที่เธอบรรยายความแค้นกับรัตติวัลย์และนาบุญว่า "ยังงี้ ๆ ลักษณะก็ต้องกลับมาเพื่อแก้แค้นคนที่มันส่งลักษณะไปเข้ากรงทอง ที่นี้จะเข้าคุกไหนลักษณะไม่สนใจแล้ว มันขายลักษณะแล้วมันยังเป็นคนเหตุให้พ่อลักษณะคิดจะเอาลักษณะมาท้าง ชีวิตนี้ถูกผู้ชายทรยศครึ่งเดียวก็เจ็บช้ำเกินพอแล้ว นี่สองครึ่ง ลักษณะทนไม่ได้" (สภา สิริสิงห. 2538 : 533)

คำพูดของพิลาสลักษณ์แสดงให้เห็นว่า ในขณะนั้นเธอเต็มใจ และยอมรับว่าบินอาชิตคือสามีของเธอ ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาที่ผู้หญิงส่วนหนึ่งจะมีทัศนคติว่าการที่เธออยู่ร่วมชีวิตกับผู้ชายคนหนึ่งแล้วไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม เธอผู้นั้นย่อมเป็นสามีของเธอ เธอมีหน้าที่จงรักภักดีและปฏิบัติเป็นภรรยาที่ดีกับเขา และพวกเธอจะต้องสู้ทุกวิถีทางหากต้องสูญเสียสามีไป ดังคำพังเพยที่ว่า "เสียทองเท่าหัว ไม่ยอมเสียตัวให้ใคร" พิลาสลักษณ์จะรักบินอาชิตมากน้อยเพียงใดนั้นไม่สามารถวิเคราะห์ได้เพราะมีข้อมูลไม่เพียงพอ แต่จากคำพูดของเธอแสดงให้เห็นว่าเธอยอมรับสถานะการเป็นภรรยาของเขาแล้ว ที่สำคัญคำพูดของเธอแสดงให้เห็นความทุกข์ทรมานใจของผู้หญิงคนหนึ่งที่ถูกชายคนรักทรยศคิดร้ายต่อเธอซ้ำถึงสองครั้ง ดังนั้นเธอจึงคิดแก้แค้นโดยไม่สนใจว่าผลที่ออกมาจะเป็นเช่นไร เพราะถึงอย่างไรผู้หญิงอย่างพิลาสลักษณ์ก็มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เช่นกัน ไม่ใช่สินค้า หรือวัตถุที่ไร้ความรู้สึก หรือสัตว์โลกเพศเมียที่ถูกเพศชายเอาเปรียบ พิลาสลักษณ์จึงต้องลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อปกป้องศักดิ์ศรีของเธอ เท่ากับเป็นการประกาศให้โลกรู้ว่าเพศหญิงก็มีความเป็นมนุษย์ มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับเพศชายเช่นกัน

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

ถึงแม้ว่าผู้ประพันธ์จะไม่ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับพิลาสลักษณ์มากนัก แต่หากใช้กลไกในการป้องกันตัวเองมาใช้วิเคราะห์พฤติกรรมของพิลาสลักษณ์ก็น่าจะสันนิษฐานได้ว่าเมื่อเธออยู่ในฮ่าเริ่มของบินอาชิตในระยะแรก ๆ นั้น พิลาสลักษณ์คงไม่มีความสุขเพราะเธอไม่รักบินอาชิต ผู้ชายที่เธอรักคือปารเมศ์ แต่ปารเมศ์ทำให้เธอแค้น เพราะเขาหักหลังเธอโดยขายเธอให้กับบินอาชิต แต่ความสุขสบายและการปฏิบัติจากบินอาชิตอาจทำให้เธอใจอ่อนลง เพราะบินอาชิตกำลังหลงเธอ ดังนั้นเธอยอมเอาใจและปฏิบัติต่อเธออย่างดีที่สุดเพื่อให้เธอยอมใจอ่อน ในขณะที่พิลาสลักษณ์อาจคิดอย่างรอบคอบแล้วว่าเธอไม่มีวันจะหนีออกไปจากฮ่าเริ่มนี้ได้ และเธอเองก็คงหมดรักปารเมศ์แล้วเช่นกัน นอกจากความแค้นที่ยังมีอยู่ พิลาสลักษณ์จึงใช้กลไกทางจิตปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยการยอมรับสภาวะใหม่ของเธอ เพราะเธอรู้ดีว่าคงต้องเป็นนกน้อยในกรง

ทองของบินอาซัดไปอีกนานหรืออาจตลอดชีวิตของเธอ ดังนั้นการทำให้ใจให้ยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นจึงเป็นทางออกที่ดีที่สุดสำหรับเธอ ในทางจิตวิทยาเรียกการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนี้ว่า "การปรับตัว" ฉลอง ภิรมย์รัตน์ (2523 : 43 - 44) กล่าวว่า เมื่อบุคคลตกอยู่ในสภาวะของความคับข้องใจ EGO ซึ่งมีหน้าที่ประสานงานระหว่าง ID และ SUPEREGO จะหาทางแก้ไขเหตุการณ์เพื่อจัดการความไม่สบายใจนั้นออกไปโดยอัตโนมัติ กรรมวิธีการกลบเกลื่อนหรือลดความตึงเครียดที่เกิดขึ้นนี้เรียกว่า "การปรับตัว" ซึ่งอาจจะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในระดับจิตสำนึกหรือเกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวหรือจิตไร้สำนึก และการปรับตัวนี้อาจออกมาในรูปของการสู้หรือหนี บางคนอาจใช้วิธีลดโดยการควบคุมหรือปรับความรู้สึกให้เบาบางลง พิลาสลักข์อาจใช้วิธีควบคุมหรือปรับความรู้สึกให้เบาบางลงจนเธออยู่ในสภาพการณ์นั้นได้ มิฉะนั้นเธอย่อมไม่แค้นปารเมศ์ที่ทำให้บินอาซัดซึ่งเป็นสามีของเธอคิดจะทิ้งเธอไป ระยะเวลาที่อาจมีส่วนทำให้ความเจ็บแค้นที่มีอยู่เบาบางลงได้ แต่เนื่องจากบินอาซัดได้ตัวเธอมาด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง และเธอไม่ได้รักเขาเป็นทุนอยู่แล้ว พิลาสลักข์จึงอาจมีปฏิกิริยาเย็นชากับบินอาซัด ทำให้เขาเบื่อหน่ายจนคิดจะทิ้งเธอ แต่เมื่อพิลาสลักข์รู้ว่าเธอกำลังจะถูกสามีทอดทิ้งโดยมีสาเหตุมาจากปารเมศ์ซึ่งเคยทำร้ายเธอมาครั้งหนึ่งแล้ว ความรู้สึกของพิลาสลักข์ที่ถูกเก็บไว้จึงระเบิดออกมา และเมื่อต้องเผชิญกับสภาวะเครียดอีกครั้ง พิลาสลักข์เลือกที่จะจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ด้วยวิธี "การก้าวร้าวด้วยการทำลายเพื่อลดความเครียด" ซึ่งเป็นกลไกการป้องกันตนเอง เป็นการสู้โดยการทำลายสิ่งที่เป็นปัญหาโดยตรงเพื่อจัดการอุปสรรคนั้น ปารเมศ์เป็นตัวปัญหาสำหรับพิลาสลักข์ เธอจึงต้องจัดการเธอออกไปจากชีวิตเธอด้วยการยิงปารเมศ์ ดังนั้นปารเมศ์จึงต้องจบชีวิตด้วยน้ำมือของพิลาสลักข์

อรุณวรรณ จากนวนิยายเรื่อง เพลงกรรม

อรุณวรรณถูกพิฆาน ซึ่งเป็นพี่ชายและอดีตคนรักขึ้นใจ ความแค้นเก่าที่ถูกเธอเป็นฝ่ายบอกเลิก บวกกับความมั่นใจเก่าทำให้เขาใช้ความรุนแรงกับอรุณวรรณ จนเธอได้รับบาดเจ็บสาหัส อรุณวรรณบอกทุกคนว่าเป็นอุบัติเหตุ แต่เธอไม่เคยลืมความแค้นที่เขาทำไว้กับเธอ และรอคอยโอกาสที่จะตอบแทนเขาให้สาสมกับสิ่งที่เขาได้กระทำไว้

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

อรุณวรรณถูกพินานซึ่งเป็นคู่รักเก่าขึ้นใจในห้องพักของเธอเอง ในขณะนั้นถึงจะมีหลานสาวนอนอยู่ในห้องด้วย แต่หลานสาวเด็กเกินกว่าจะเข้าใจเรื่องที่เกิดขึ้น และมีใช้ชั้นสูงนอนหลับไม่ได้สติอีกด้วย อรุณวรรณพยายามต่อสู้ขัดขืนแต่ไม่อาจสู้แรงของพินานซึ่งกำลังมีเมามาได้ บวกกับความแค้นเก่าที่ถูกเธอสลัดรัก พินานจึงยังใช้ความรุนแรงกับอรุณวรรณ จนเธอต้องเข้าโรงพยาบาล หมอบังคับให้เธอนอนพักที่โรงพยาบาลเพราะสภาพร่างกายบอบช้ำสาหัส อรุณวรรณเกรงตามร่างกายมีรอยฟกช้ำไปทั่ว หมอต้องเฝ้าระวังว่าสำคัญซึ่งนักฆาตให้เธออีกหลายเข็มหมอที่ให้การรักษานะนำให้แจ้งความ แต่อรุณวรรณปฏิเสธอ้างว่าไม่ต้องการให้เรื่องยืดเยื้อ เพราะคนที่ข่มขืนเธอเป็นพี่ชายของเธอเอง ดูเหมือนว่าเหตุผลของอรุณวรรณจะเกิดจากความปรารถนาดีไม่ต้องการให้เรื่องอื้อฉาวซึ่งจะเป็นการกระทบกระเทือนกับครอบครัวของพี่สาว แต่ความจริงแล้วอรุณวรรณไม่ต้องการให้ตัวเองเสียชื่อเสียง และรู้ว่าถึงจะเอาเรื่องกับพินานได้ก็ไม่อาจชดเชยกับความสูญเสียที่เกิดขึ้น ที่สำคัญหากเป็นข่าวขึ้นมาเรื่องอาจกลับกลายเป็นว่าเธอเป็นฝ่ายชัวชวนให้ทำพี่ชายของเธอเองเนื่องจากถ่านไฟเก่าเกิดคุ้ขึ้นมา เพราะเรื่องในอดีตระหว่างเธอและพินานเป็นเรื่องที่หลายคนรู้กันดี ประกอบกับบุษราคัมเป็นคนขี้อิงและคอยหวาดระแวงความสัมพันธ์ระหว่างพินานกับเธออยู่แล้ว ที่สำคัญบุษราคัมไม่ชอบเธอเป็นการส่วนตัว ทำให้อรุณวรรณแน่ใจว่าหากเรื่องอื้อฉาวออกไป จะมีเพียงเธอเท่านั้นที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นฝ่ายก่อเรื่อง ดังที่เธออธิบายให้ลงกตหลานสาวของเธอฟังภายหลังจากที่เหตุการณ์นั้นได้ผ่านมาหลายปีแล้วว่า "เขาก็ต้องอ้างว่าน้ำส้มขอมเพราะน้ำเป็นคู่รักเก่าของเขา ใคร ๆ ก็รู้ มีพยานเยอะแยะ เขาเพียงแค่ทำตัวเป็นพระยาเทครัวเท่านั้น ยิ่งพูดก็ยิ่งอับอายขายหน้า บุชเขาก็คงหึงกล่าวหาว่าน้ำจะแย่งสามีเขา เลิกกันแล้วไม่รู้จักแล้วเป็นเรื่องของถ่านไฟเก่า" (สุภา สิริสิงห. 2539 : 471) อรุณวรรณจึงมีเหตุผลของเธอเอง ไม่ได้กลัวพี่สาวเสียใจเหมือนอย่างที่หมอเข้าใจ แต่ถึงอย่างไรความแค้นใจในสิ่งที่พินานทำไว้กับเธอก็ไม่จางหายไปง่าย ๆ อรุณวรรณสัญญากับตัวเองว่า "ถึงจะเอาเรื่องก็ไม่คุ้มกับความเสียหาย แต่ถึงอย่างไรพินานจะต้องชดใช้ อีกห้าสิบปีก็จะไม่มีวันสาบสูญไป แต่คงไม่นานถึงห้าสิบปีดอก หล่อนจะต้องทำให้เขาไม่มีที่ซุกหัวนอน ไม่มีสิ่งใดเหลืออีกในชีวิต" (สุภา สิริสิงห. 2539 : 244)

อรุณวรรณเป็นคนเข้มแข็งมาตั้งแต่เด็ก พ่อของเธอชอบดื่มเหล้า เมื่อเมาแล้วหาเรื่อง ดบตีลูกเมียอยู่เสมอ แม่ของเธอทนไม่ไหวจึงแทงพ่อของเธอตายเพราะเมาแล้วตีลูกชายจนสลบ แม่ของเธอจึงติดคุก อรุณวรรณต้องมาอาศัยอยู่กับญาติในกรุงเทพฯ แต่อยู่ในฐานะผู้อาศัย เธอจึงเจียมตัวและอดทนทำงานบ้านทุกอย่างจนแทบไม่มีเวลาพัก เมื่อเธอมีคู่รักและรู้ว่าเขามีนิสัย ชอบดื่ม เธอก็รู้ว่าไม่อาจร่วมชีวิตกับเขาได้จึงตัดสินใจบอกเลิกความสัมพันธ์กับเขา พฤติกรรม ของเธอแสดงให้เห็นถึงความเด็ดเดี่ยวและรู้จักตนเองของเธอได้เป็นอย่างดี เมื่อถูกพินานขึ้น ใจ แน่แน่นอนว่าเธออ่อนแอเสียใจ แต่ความเสียใจของเธออ่อนไม่อาจสู้กับแรงกดดันที่เธอได้สัจญ์ กับตนเองไว้ ซึ่งทำให้อรุณวรรณสบายใจขึ้นบ้างว่าถึงอย่างไรพินานก็ต้องชดใช้กรรมที่ท้าวไว้กับ เธอ อรุณวรรณจึงไม่ร้องไห้ ฟุ่ฟู่ฟู่ หรือคร่ำครวญใด ๆ เพราะรู้ดีว่าการร้องไห้ไม่สามารถ ช่วยเธอได้ นอกจากจะแสดงความรู้สึกอ่อนแอออกมาให้พินานเขาเย้ยเธอได้เท่านั้น แต่อรุณวรรณ คงกลัวว่าพินานจะหาโอกาสทำร้ายเธออีก จึงบอกน้าสาวซึ่งเป็นคนเดียวในบ้านที่เธอให้ความเคารพว่าเธอจะนอนค้างที่โรงพิมพ์ เนื่องจากงานของเธอเลิกดีกไม่สะดวกที่จะกลับมาอนที่บ้าน ดังนั้นถึงแม้ว่าอรุณวรรณจะเข้มแข็งเพียงใด แต่การเลี้ยงที่จะเผชิญหน้ากับพินานก็เป็นพฤติกรรมเปลี่ยนย้าย ซึ่งจากเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่าเกือบครึ่งหนึ่งของผู้เสียหายที่ถูกข่มขืนจะย้าย ที่อยู่โดยเร็วภายหลังจากเกิดเหตุ อาจเนื่องมาจากความอับอาย หรือหวาดกลัวว่าจะถูกทำร้าย อีก อรุณวรรณจึงอยู่ในรายชื่อของกลุ่มผู้เสียหายที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนย้าย

ถึงแม้อรุณวรรณจะนอนค้างที่โรงพิมพ์ แต่ช่วงกลางวันเธอจะกลับมาช่วยน้าสาวทำงาน บ้าน อรุณวรรณจึงไม่รู้สึกรู้ว่าตนเองแตกต่างจากครอบครัว เมื่อน้าบอกเธอว่าจะย้ายลงมานอน ห้องข้างล่าง เพราะบุษราคัมมีลูกถึงสองคนทำให้ห้องของบุษราคัมคับแคบเกินไป น้าสาวจึงยก ห้องข้างบนให้บุษราคัมโดยตนเองลงมานอนห้องเดิมของอรุณวรรณแทน ทำให้อรุณวรรณรู้สึกน้อย ใจขึ้นมากขึ้น เพราะเธอเกิดความรู้สึกว่าการกระทำของน้าสาวเท่ากับเป็นการตัดขาดเธอออก จากการเป็นสมาชิกในครอบครัว ถ้าหากไม่มีเรื่องระหว่างเธอและพินานในคืนนั้น อรุณวรรณ อาจไม่รู้สึกรู้อะไร แต่ในขณะที่ใจของเธอคุกรุ่นด้วยความแค้นซึ่งยังไม่สามารถแก้แค้นได้ จิตใจ ของเธอจึงกระทบกระเทือนได้ง่ายกว่าในเวลาปกติ คำพูดที่พรั่งพรูจากปากของอรุณวรรณจึงทำ ให้สาลินเข้าใจเรื่องที่เกิดขึ้นในคืนนั้นได้ดี สาลินได้ส่งสารหลานอากาให้เป็นฝ่ายได้เปรียบบ้างจึง แบ่งที่ดินครึ่งหนึ่งให้เป็นกรรมสิทธิ์ของอรุณวรรณ เพราะบ้านที่ทุกคนอยู่ร่วมกันนั้นเป็นชื่อของสาลิน อรุณวรรณจึงกู้เงินจากธนาคารมาสร้างแฟลตให้เช่าบนที่ดินที่น้าสาวยกให้ เธอลืมเรื่องของพินาน ไปได้บ้างเพราะมีวุ่นวายอยู่กับธุรกิจของเธอ ในขณะที่พินานกลับคิดเสียดาอรุณวรรณเพราะ เธอไม่มีเงินมากพอที่จะออกไปหาความสำราญนอกบ้านได้อย่างเคย และบุษราคัมก็จู้จี้รำคาญ

แถมไม่ชวนตาชวนใจเหมือนแรกรู้จัก พิมานจึงเสียศรัทธาและหวังจะสานความสัมพันธ์เก่ากับอรุณ-
 วรรณ เมื่อได้รับโบนัสสิ้นปี พิมานให้สหายซื้อมือพร้อมการ์ดมีข้อความอ้างถึงความสัมพันธ์เก่าให้
 อรุณวรรณเป็นของขวัญ แต่อรุณวรรณกลับส่งกล่องของขวัญพร้อมการ์ดแผ่นนั้นกลับไปให้บุษราคัม
 พร้อมข้อความกำชับบุษราคัมให้ดูแลสามีของตนเองให้ดี โดยไม่ลงชื่อและตัวหนังสือที่เขียนก็โย
 ไฮ้เพื่อไม่ให้บุษราคัมจำได้ว่าเป็นลายมือเธอ รออยู่สามสี่วันสองสามีภรรยาก็ทะเลาะกันเพราะ
 ของขวัญที่เธอส่งกลับไป หลังจากนั้นไม่นานอลงกตมาขอยืมเงินจากเธอจำนวนหนึ่งด้วยเหตุผล
 เดียวกับเธอ คือต้องการแก้แค้นพิมานเพราะเขาขึ้นใจอลงกตเหมือนอย่างที่เคยทำกับอรุณวรรณ
 อรุณวรรณตัดสินใจไม่ได้ว่าจะให้เงินหลานสาวดีหรือไม่ เพราะเธอไม่ต้องการให้หลานเสี่ยงกับ
 อันตรายมากเกินไปกว่าที่เป็นอยู่ แต่เมื่อเห็นแววอาฆาตในดวงตาและคำพูดที่แทงใจ อรุณวรรณก็
 ตัดสินใจให้เงินหลานทันทีด้วยเหตุผลว่า "เป็นอะไรก็เป็นกัน หล่อนเองก็เก็บความเจ็บปวดนี้มา
 นานเกินสิบปีแล้ว คลั่งในอก แค้นในใจ แต่ไม่อาจสู้พิมานได้" (สุภา สิริสิงห. 2539 : 474)
 อลงกตจึงนำเงินที่อรุณวรรณให้ไปซื้อยาบำรุงสมเหล้าให้พิมานดื่ม โดยเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ
 จนพิษยาบำรุงเข้ากระแสเลือด ทำให้พิมานเกิดอาการคลื่นคลั่งกลายเป็นคนวิกลจริตไปในที่สุด
 ซึ่งเท่ากับอรุณวรรณมีส่วนทำให้พิมานได้รับผลจากกรรมที่เขาเป็นผู้ก่อไว้ ความแค้นที่อรุณวรรณ
 รอเป็นเวลานานหลายปีจึงได้รับการชำระสมดังที่เธอเคยสัญญากับตนเองไว้

การถูกข่มขืนไม่เพียงทำให้อรุณวรรณกลายเป็นคนเจ้าคิดเจ้าแค้นเท่านั้น แต่ยังทำให้
 เธอมีทัศนคติในทางลบต่อเพศชายอีกด้วย อรุณวรรณเคยเห็นตัวอย่างจากพ่อของเธอที่เมาแล้ว
 ชอบทุบตีลูกเมียจนทำให้แม่ต้องติดคุก แต่ความคิดในเชิงลบทางเพศถูกตอกย้ำ เมื่อเธอถูกพิมาน
 ข่มขืนแล้วยังคงลยอนวลอยู่ในบ้านโดยไม่มีความผิด ยิ่งสาธิตบอกเธอว่าจะยกห้องขึ้นบนให้เป็นที่
 อยู่ของครอบครัวพิมานทั้งหมด เธอก็ยิ่งมองเห็นความเหลื่อมล้ำทางเพศมากยิ่งขึ้น ดังความคิด
 ของเธอว่า "ทำไมความเป็นผู้ชายจึงสำคัญในสังคมถึงเพียงนี้ ทั้งที่ผู้ชายใกล้ตัวทุกคนแสนจะ
 เลว แต่ใคร ๆ ก็ยังให้ความสำคัญกับมันเสียเหลือเกิน" (สุภา สิริสิงห. 2539 : 275) ผู้
 ชายเลวใกล้ตัวที่อรุณวรรณนึกถึง มีตั้งแต่ "พ่อขี้เมา พี่ชายขี้เมา น้าชายเอาเปรียบคนในครอบ
 ครัว พี่เขยสองคนเห็นแก่ตัวสุดขีด และพิมานเจ้าคนชั่วชาติ" (สุภา สิริสิงห. 2539 : 276)

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

การหลีกเลี่ยงที่จะต้องเผชิญหน้ากับพิมานด้วยการไม่ยอมกลับมาอนบ้านของอรุณวรรณ
 หรือที่เรียกว่าพฤติกรรมเปลี่ยนย้ายนั้น คล้ายกับกลไกการป้องกันตนเองด้วยการ "ถอยหนี" ซึ่ง

เป็นกลไกเพื่อหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์ที่ไม่พึงปรารถนา หรือหนีไปจากสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่สบายใจ ในขณะที่อรุณวรรณใช้กลวิธีการ "ถอยหนี" เพื่อรอเวลาที่จะหาโอกาสแก้แค้นพิมานนั้น จึงเป็นกลไกการป้องกันตนเองอีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้เธอสบายใจขึ้นบ้างว่าถึงอย่างไรพิมานต้องได้รับการชดใช้กรรมที่ทำได้กับเธอ อรุณวรรณจึงไม่ร้องให้ พุ่มพาสหรือคร่ำครวญใด ๆ เพราะรู้ว่าการร้องไห้นอกจากจะไม่สามารถช่วยเธอได้แล้ว ยังเป็นการแสดงความอ่อนแอออกมาให้พิมานเขาเย้ยเธอได้ แต่อรุณวรรณก็ยังหาโอกาสระบายความแค้นกับพิมานไม่ได้ จึงได้แต่รอเวลา ในระหว่างนั้นเธอก็ใช้วิธี "การก้าวร้าวด้วยการทำลายเพื่อลดความเครียด" โดยการค่อย ๆ ใส่ไฟให้สองสามีภรรยาแตกแยกกัน ด้วยการนำเรื่องความเจ้าชู้ของพิมานมาบอกกับบุษราคัมอยู่เสมอ ทั้งคู่จึงมีเรื่องทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำ

วิธีการที่อรุณวรรณทำอยู่นั้น ตามทฤษฎีของโคลแมนและแฮมเมนถือว่าเป็นการก้าวร้าวทางอ้อมยังไม่ใช่การก้าวร้าวเพื่อทำลายโดยตรง อรุณวรรณทำได้แค่เพียงอยู่แหย่บุษราคัมให้มีปากเสียงกับพิมานเท่านั้นซึ่งก็ช่วยให้เธอสบายใจขึ้น แต่เมื่อทั้งคู่มีลูกด้วยกัน พิมานกลับประพฤติตัวดีขึ้นกลายเป็นคนรักครอบครัวเพราะความที่หลงลูก อรุณวรรณจึงค่อยสังเกตการณ์อยู่เงิบ ๆ เพื่อรอจังหวะที่จะแก้แค้นพิมานด้วยหัวใจที่กรุ่นไปด้วยเพลิงแค้น

อลงกต จากนวนิยายเรื่อง เพรงกรรม

อลงกตเป็นหลานสาวของอรุณวรรณ คีนที่อรุณวรรณถูกพิมานข่มขืน ออลงกตอยู่กับน้ำสาวด้วย แต่เธอเป็นไขและเด็กเกินกว่าจะรู้เรื่องที่เกิดขึ้น แต่ถึงกระนั้นเธอจำได้ว่าได้ยินเสียงคนต่อสู้กัน เมื่ออรุณวรรณย้ายไปนอนที่โรงพิมพ์อลงกตจึงต้องนอนกับคุณยายเพียงสองคน วันหนึ่งคุณยายมีธุระต้องไปนอนค้างที่อื่น จึงเปิดโอกาสให้พิมานซึ่งเป็นน้ำเชยเข้าไปข่มขืนเธอในห้องดังที่เขาเคยทำกับอรุณวรรณอย่างง่ายดาย ออลงกตไม่กล้าเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ใครฟังเพราะกลัวคำขู่ของพิมาน ความโกรธแค้นพิมานที่เป็นคนทำให้ชีวิตของเธอมีมลทิน ไม่สวยงามเหมือนเด็กสาวคนอื่นทำให้ออลงกตวางแผนทำลายครอบครัวของพิมานทีละน้อย จนในที่สุดตัวของพิมานเองก็ต้องประสบชะตากรรมที่เลวร้ายจากการกระทำของเด็กหญิงที่เธอเคยย่ำยี

1. พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

1.1 พฤติกรรมและสภาวะทางจิต

อลงกตถูกพินามข่มขืน ในขณะที่เขายังเป็นเพียงเด็กหญิง มีอายุเพียงสิบสามปีเท่านั้น อลงกตจึงไม่อยู่ในภาวะที่จะสามารถช่วยตนเองได้ หากไม่นับรวมเรื่องเพศ ร่างกายที่บอบบาง อ่อนแอกว่า หรือแม้แต่สติปัญญาที่จะปกป้องตนเอง เมื่อเปรียบเทียบกับพินาม

พินามใช้กำลังลวนลามอลงกตในวันที่ทุกคนไปเที่ยวต่างจังหวัด เหลือเพียงเธอ พินาม และคุณตาซึ่งถูกพินามมอมเหล้าจนไม่ได้สติ หลังจากที่เธอกลับจากไปเที่ยวกับปรีชุตม์เพื่อนรุ่นพี่ของเธอ อลงกตขัดขืนและหนีเข้าห้องโดยใช้ศีรษะโขกพินามจนเขาต้องปล่อยเธอให้เป็นอิสระ แต่ถึงอลงกตจะมีไหวพริบสามารถเอาตัวรอดได้ อลงกตก็ยังไม่ทันเล็ดเหลี่ยมของพินาม พินามใช้ช่วงเวลาที่ไม่ม่ใครอยู่บ้าน ถอดกลอนประตูละและปลดล็อกลูกบิดประตูห้องนอนของเธอ เธอจึงไม่สามารถหลุดพ้นเงื้อมมือของเขไปได้

อลงกตรัดเสียงร้องเรียกคุณตา แต่คุณตาของเธอถูกพินามมอมเหล้า หลับอยู่ในห้อง จึงไม่ได้ยินเสียงร้องของหลาน อลงกตพยายามดิ้นรนให้หลุดพ้นจากการกดขี่ของเธอ พินามจึงใช้กำปั้นชกที่ลิ้นปี่และท้องน้อยของเธอ เด็กหญิงทั้งจุกและเจ็บจนหน้ามืด แต่ยังพอมีสติ ความทรงจำเก่าเริ่มหวนกลับมา เมื่อครั้งงานศพคุณทวดเธออยู่กับอรุณวรรณสองคน แม้จะจับไข้ แต่อลงกตก็ได้ยินเสียงคนต่อสู้และเสียงน้ำร่ำร้องแบบนี้ ทุกคนหาว่าอลงกตเพื่อเพราะพิษไข้ บัดนี้เหตุร้ายเช่นนั้นกำลังเกิดขึ้นกับเธอเอง อลงกตเจ็บจนดินพราดในขณะที่พินามหัวเราะอย่างสนุกสนานที่ได้เชยชมดอกไม้ที่ยังไม่ทันแย้มกลีบบานด้วยซ้ำ ก่อนออกจากห้องพินามขู่เธอว่า "ถ้าแกบอกใครระวังจะเจ็บตัวยิ่งกว่านี้ เพราะฉันจะบอกว่าแกไปมั่วกะไอ้ป๊อกแล้วมาโทษฉัน น้ำบุษของแฉะเขาคงฟาดแกหัวแตกแน่ ๆ แล้วจะบอกให้อีกอย่างนะว่าต่อไปถ้ายายแกไม่อยู่แล้วฉันลงมาเรียก แกจะต้องเปิดประตู ไม่งั้นจะเจ็บตัวยิ่งกว่านี้" (สุภา สิริสิงห. 2539 : 363) อลงกตยังเป็นเด็ก ความเขาวัว ไร้เดียงสา ทำให้ด้อยสติปัญญาที่จะคิดอะไรที่ซับซ้อนได้เท่ากับผู้ใหญ่ อลงกตจึงกลัวคำขู่ของพินามเพราะเด็กข่มมีความโน้มเอียงที่จะเชื่อฟังผู้มีอายุมากกว่าตนอยู่แล้ว ยิ่งเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัว แนวโน้มที่จะเชื่อก็จะยิ่งมีมากขึ้น อลงกตจึงไม่กล้าเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ใครฟัง

เบอร์เกอร์ส (BURGESS 1988 : 709 อ้างอิงจาก มันทน์ บุรณเขตต์, 2532) กล่าวว่าถึงเหตุผลที่เด็กปกปิดเรื่องราวที่เกิดขึ้นไว้เป็นความลับว่าน่าจะมีสาเหตุมาจากความกลัวดังนี้

1. กลัวถูกลงโทษจากผู้ข่มขืนที่ขู่เอาไว้
2. กลัวจะไม่ได้ได้รับความเชื่อถือในสิ่งที่เล่า โดยเฉพาะถ้าผู้ข่มขืนเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบิดามารดา
3. กลัวถูกตำหนิว่าเป็นต้นเหตุให้เกิดเรื่องราว
4. กลัวถูกต่อต้านจากคนอื่นเมื่อเรื่องราวถูกเปิดเผยขึ้น และเกิดความกลัวว่าจะไม่เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเนื่องจากมีประสบการณ์ไม่ดี

หลังจากนั้นพินานก็หาโอกาสเข้ามาข่มขืนเธออยู่เสมอ ประจวบกับระยะหลังคุณชายมีฐานะดีอยู่กับอรุณวรรณเรื่องแฟลตที่สร้างใหม่ จึงมักไปนอนค้างกับอรุณวรรณบ่อย ๆ อลงกตเคยขอตามไปด้วยแต่คุณชายไม่อนุญาต เพราะห้องพักที่แฟลตคับแคบเกินไปสำหรับสามคน พินานจึงแอบลงมาข่มขืนเธอโดยไม่มีใครขัดขวาง อลงกตเคยคิดอยากหนีออกจากบ้านไปอยู่กับพิริยุตม์ ซึ่งเป็นทั้งเพื่อนและพี่ชายที่แสนดีของเธอ เพราะตั้งแต่เล็กจนโตมีเพียงพิริยุตม์เท่านั้นที่คอยห่วงใยดูแลเธอมาโดยตลอด แต่ไม่อาจทำได้เพราะคำขู่ของพินานที่บอกว่าเธอยังไม่บรรลุนิติภาวะก็ต้องอยู่ในปกครองของครอบครัว หากเขาแจ้งความ พิริยุตม์ต้องโดนข้อหาพาผู้เยาว์ซึ่งจะทำให้พิริยุตม์เดือดร้อน อลงกตไม่ต้องการให้เขาเดือดร้อนเพราะเธอจึงจิตใจหลบหน้า แม้แต่โทรศัพท์เธอก็พูดด้วยไม่ก็ประโยคจนพิริยุตม์ผิดสังเกต จึงมาคัดกรอเพื่อถามถึงสาเหตุที่ทำให้เธอเปลี่ยนไป เมื่อพบกันอลงกตได้แต่ก้มหน้าไม่ยอมสบตาเขา ทั้งที่ใจอยากถามหาสาเหตุให้เธอปล่อยประโลมเหมือนเมื่อครั้งที่เธอยังเป็นเพียงเด็กหญิงเล็ก ๆ แต่คำขู่ของพินานและความละอายใจทำให้เธอไม่กล้าเล่าความจริงให้พิริยุตม์ฟัง

หลังจากนั้น อลงกตกลายเป็นคนกระด้าง และเจ้าคิดเจ้าแค้นมากขึ้น เธอคิดว่าเมื่อพินานทำร้ายเธอได้ เธอก็ทำร้ายเขาได้เช่นเดียวกัน ในเมื่อยังไม่มีโอกาสทำร้ายเขาทางตรง เธอก็เริ่มจากคนในครอบครัวของเขาก่อน อลงกตไม่ยอมทำงานบ้านในส่วนของคุณชาย พินานและลูก ทำให้บุษราคัมเดือดร้อนต้องนำเสื้อผ้าทั้งหมดไปจ้างร้านซักรีด เมื่อโวยวายเรื่องค่าซักรีดกับพินาน ก็ถูกเขาต่อว่าเรื่องไม่รู้จักรช่วยตนเอง บุษราคัมจึงยิ่งโมโหเพราะนอกจากจะต้องทำงานบ้านเองแล้วยังมีค่าใช้จ่ายที่ต้องเพิ่มมากขึ้น เธอจึงมีเรื่องให้อารมณ์เสียกับสามีอยู่เสมอ พฤติกรรมที่อลงกตแสดงออกมามีคล้ายกับพฤติกรรมของอรุณวรรณ เมื่อครั้งที่เธออยู่ภายใต้บุษราคัม หึงหวงพินานจนทะเลาะกันอยู่เสมอ แต่อลงกตไม่สามารถนำเรื่องความเจ้าชู้ของพินานมาทำให้บุษราคัมหึงหวงได้ เธอจึงได้แต่แกล้งให้บุษราคัมอารมณ์เสียจากเรื่องในบ้าน เพราะเมื่อใดที่บุษราคัมโมโห เธอจะพาลอารมณ์เสียใส่ทุกคนที่อยู่ใกล้ตัวโดยเฉพาะพินาน สุดท้ายเรื่องจะจบลงด้วยการลงไม้ลงมือ ส่งผลเสียงรบกวนชาวบ้านเป็นประจำ บางครั้งบุษราคัมถึงกับถูกพินานตีจน

พักเข้าไปทั้งตัว สร้างความอับอายให้บุษราคัมอย่างยิ่ง

รถของพิมานเกิดระเบิดขึ้นกลางดึกของคืนวันหนึ่ง หลังจากที่เขากลับจากพาลงกตไปเที่ยวชายทะเล ตำรวจตรวจพบสาเหตุมาจากระเบิดขวดซึ่งซุกอยู่ในกระโปรงรถ พิมานเชื่อว่าเป็นฝีมือของบุตรชาย เพราะอลงกตเคยเล่าให้เขาฟังว่า เด็กชายมาขอให้สอนวิธีทำระเบิดแบบง่าย ๆ พิมลัทธิจึงถูกบิดาทำโทษ เมื่อบุษราคัมเข้าขวางทั้งคู่ก็ทะเลาะกันในบ้านท่ามกลางสายตาของอลงกตที่ขึ้นมองอย่างสาแก่ใจ เมื่อกลับออกมา อลงกตพบพิมโพยมบุตรสาวของพิมานนั่งอยู่คนเดียว เธอจึงพูดอย่างเห็นใจที่เด็กหญิงอาจถูกเพื่อนล้อเลียนเรื่องนั่งรถประจำทางไปโรงเรียน และพูดว่าหากอยากได้รถใหม่ก็ต้องบอกพ่อให้เลิกดื่มเหล้า บอกแม่ให้เลิกแต่งหน้าจะได้มีเงินเก็บไว้ซื้อรถ พิมโพยมเชื่อจึงรีบเข้าบิดาให้เลิกดื่ม ให้มารดาเลิกแต่งหน้า อารมณ์ที่ไม่ดีอยู่แล้วเนื่องจากความเหนื่อยที่ต้องโหนรถเมล์ และพญากับคำถามของตำรวจติดต่อกันหลายวันทำให้ครอบครัวของพิมานร้อนร่าวกกับนั่งอยู่บนกองไฟ อลงกตจึงนอนหลับอย่างเป็นสุขอยู่หลายคืน เพราะพิมานไม่มีอารมณ์จะลงมามาหาเธอ อลงกตวางแผนทำร้ายพิมโพยมเป็นรายต่อไป โดยแนะนำแก้วให้รู้จักกับพิมโพยม ทั้งที่รู้ว่าแก้วเป็นเด็กหนุ่มที่มีความประพฤติไม่ดี อลงกตรู้ว่าพิมานรักลูกสาวมาก จึงต้องการให้พิมโพยมเสียคนตั้งแต่ยังไม่ทันโตเป็นสาว เหมือนกับที่พิมานทำกับเธอ ดังความคิดของเธอว่า

อลงกตยิ้มปาก ใจพลาญด้วยความริษยาและเกลียดชัง พิมานรักลูกสาวมากกว่าลูกชาย เขารักลูกของเขา จะกินจะนอนก็ดูแล...หายเห่อลูกแล้วเขาก็ยังพยายามทำหน้าที่ของพ่อ แต่กับหล่อน ลูกของคนอื่นซึ่งก็ไม่ใช่คนไกล หลานแท้ ๆ ของภรรยา เขากับหล่อนเหมือนวัตถุบำบัดความใคร่ เขาไม่เคยเห็นอลงกตเป็นคน อาศัยมากกว่าลูกของเขาไม่กี่ปี เพราะฉะนั้นอลงกตก็ไม่เห็นว่าพิมานกับครอบครัวของเขาเป็นคน เป็นญาติ แต่เป็นปีศาจคู่เลือดที่เข้ามาข่มขืนหล่อนชั่วชีวิต และหล่อนจะต้องพยายามกำจัดออกไป จะเสียเวลานานเท่าใดก็ต้องทำลายปีศาจตนนี้

(สุภา สิริสิงห. 2539 : 462)

อลงกตไปเที่ยวบ้านญาติที่โคราชกับคุณชายนี้ แต่เกิดอุบัติเหตุ ทำให้คุณชายนี้เสียชีวิต อลงกตได้รับบาดเจ็บจึงต้องพักรักษาตัวอยู่ที่โคราชหลายวัน ทำให้พิมานหงุดหงิดถึงกับต้องมารับเธอด้วยตนเอง แต่อรุมาซึ่งเป็นพี่สาวของอรุณวรรณไม่ไว้ใจให้หลานไปกับน้ำเชยเพราะเธอออกว่าพิมานคิดไม่ซื่อกับหลาน จึงยืนยันจะให้คุณตาหรืออรุณวรรณเป็นผู้มารับเท่านั้น ทั้งที่อรุมาไม่

สบายใจที่จะให้หลานสาวอยู่ด้วย เพราะทั้งพี่ชายและสามีของเธอต่างจึงตกลงกตเป็นมัน ซึ่ง
 อลงกตเองก็รู้แต่แกล้งเฉยเสีย เพราะถึงอย่างไรก็ยังปลอดภัยกว่ากลับบ้าน แต่เมื่อรู้ตัวว่าได้
 สร้างความร้อนใจให้อรุมา เธอจึงตัดสินใจกลับกรุงเทพฯ ด้วยตนเอง อลงกตคิดว่าในเมื่อตก
 เป็นเหยื่อของพินานแล้วหนีไปก็เท่านั้น ซ้ำสร้างความสะดวกร้อนให้ใครต่อใครอีก สู้กลับไปเผชิญ
 หน้า หาโอกาสจัดการพินานให้ออกไปจากชีวิตของเธอให้ได้ นับตั้งแต่นั้นอลงกตไม่เคยใส่กลอน
 ประตูดห้องนอน ทำเหมือนกับว่าเธอยอมรับความสัมพันธ์ระหว่างเธอและพินานแล้ว พินานจึงขำ
 ใจนัก โดยหาว่าไม่ว่าอลงกตกำลังวางแผนทำร้ายเขาเข้าแล้ว อลงกตขอมิเงินจำนวนหนึ่งจาก
 อรุณวรรณ เธอจึงรู้ว่าหลานสาวก็ถูกพินานขำเสียเช่นกัน อรุณวรรณไม่ยอมให้หลานต้องเสี่ยงกับ
 พินาน เธอแนะให้อลงกตหนีเหมือนที่ตนเองเคยหนีมาแล้ว แต่เมื่อถูกอลงกตรื้อฟื้นถึงความแค้น
 เก่า เธอก็ตัดสินใจมอบเงินให้อลงกตเพื่อนำไปใช้ชำระหนี้แค้นกับพินาน เพราะอรุณวรรณเองก็
 ไม่เคยลืมความเจ็บช้ำที่พินานทำกับเธอเช่นกัน อรุณวรรณจึงต้องการเห็นพินานมีสภาพดังที่หลาน
 สาวพูดกับเธอว่า "ฝันจะทำให้มันหมดอนาคต ให้มันกลายเป็นปีศาจเดินดิน ให้มันเป็นอย่างกว่าไอ้
 ขอดาน ยิ่งกว่าไอ้บ้าข้างถนนที่นอนบนสะพานลอย ชีวิตมันจะต้องล่มจม" (สุภา สิริสิงห. 2539
 : 472) อลงกตนำเงินที่อรุณวรรณให้ไปซื้อยาบ้ากับเหล้าฝรั่งยี่ห้อที่พินานชอบ โดยผสมยาบ้า
 ในเหล้าให้เขาดื่ม เริ่มจากทีละน้อยและเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อไม่ให้คนอื่นสงสัย อลงกต
 อ้างกับพินานว่าเธอให้เขายุ่งกับเธอได้เฉพาะคืนวันศุกร์และเสาร์เท่านั้น และต้องเป็นทีอื่นไม่
 ใช้ในบ้าน เพราะเธอกลัวคนในบ้านจะเห็น แต่ที่จริงอลงกตรู้ว่าพินานมีห้องพักสำหรับพนักงานที่
 แพลดแห่งหนึ่ง เธอไม่ต้องการให้ใครรู้เห็นพฤติกรรมระหว่างเธอกับพินาน จึงแกล้งงอนใส่เขา
 เมื่อเห็นพินานลืงเล พินานไม่ทันความคิดของอลงกต ยิ่งอลงกตแสดงกิริยาขี้ขวน และนำเหล้า
 ออกมารินให้เขาดื่ม พินานก็หมดความสงสัยเรื่องใดทั้งสิ้นเพราะความสุขที่เด็กสาวปรนเปรอให้
 โดยไม่รู้ว่าขณะที่อลงกตมีท่าทางเชิญชวนเขาอยู่นั้น เธอต้องข่มความขมขื่นไว้อย่างยากลำบาก
 ดังที่ผู้ประพันธ์บรรยายพฤติกรรมของเธอในขณะนั้นไว้ว่า "เด็กสาวลุกไปดับไฟ เพราะทุกครั้ง
 ที่หล่อนนอนกับพินาน น้ำตาของหล่อนจะไหลกลิ้งไม่อยู่ด้วยความขมขื่น...เวลากลางวันอลงกตต้อง
 กลืนน้ำตาจนสุดฤทธิ์ จนชาไปทั้งตัว" (สุภา สิริสิงห. 2539 : 486)

ไม่เพียงแต่พินานเท่านั้นที่เด็กสาวนักรังเกียจ อลงกตเกิดความรู้สึกเกลียดผู้ชายเกือบ
 ทุกคน และมีความรู้สึกทางลบต่อเรื่องเพศว่า การมีเพศสัมพันธ์เป็นความทุกข์ทรมานอย่างแสน
 ซ้ำห้ำ ซึ่งเป็นสภาวะทางจิตที่จะปรากฏในกลุ่มผู้หญิงที่ถูกล่วงเกินทางเพศที่มีความรู้สึกว่าการ
 ร่วมเพศเป็นการแสดงอำนาจเหนือกว่าของอีกฝ่ายหนึ่ง สืบเนื่องมาจากประสบการณ์ในอดีตที่
 พวกเธอเคยได้รับซึ่งจะมีผลต่อทัศนคติและความสัมพันธ์ทางเพศกับคู่สมรส แม้กระทั่งการสัมผัส

จากพิธีชุธัมก็ทำให้อลงกตสะดุ้งทุกครั้ง บางครั้งเธอถึงกับสะดุ้งตัวให้พ้นจากการสัมผัสของเขาทันทีโดยที่เธอเองไม่ได้ตั้งใจให้เป็นเช่นนั้น อลงกตสงสัยว่าตนเองคงไม่อาจดำเนินชีวิตปกติ ดังเช่นเด็กสาวทั่วไปได้ ดังทัศนคติที่เธอมีต่อเรื่องเพศว่า

หล่อนไม่เข้าใจว่าทำไมมนุษย์จึงได้หลงใหลในเพศรส พวกผู้ชายคงชอบเพราะได้สัมผัสผู้หญิงมากกว่า หลายครั้งที่หล่อนนึกสงสัยว่า หากพิธีชุธัมกระทำซ้ำอีกรอบหล่อนเสียพินาน หล่อนจะรู้สึกอย่างไร แม้หล่อนจะรักเขาอย่างพินามาแต่เล็ก พอถึงสัมผัสของชาย อลงกตก็แสนจะขยะแขยงราวกับสัมผัสของงูร้ายทุกครั้งไป มันอาจจะทำให้หล่อนเกิดปัญหาในการใช้ชีวิต แม้พิธีชุธัมจะแสนดีต่อหล่อน น่าสมเพชที่ตนคงจะดำเนินชีวิตปกติเหมือนผู้หญิงทั่ว ๆ ไปไม่ได้แล้ว เพียงแค่เขาแตะไหล่หล่อนก็จะสะดุ้งทุกครั้งไป หากความรักความเมตตาที่เขามีต่อเธอสม่ำเสมอมาตั้งแต่เกิด ช่วยสะกดความขยะแขยงในใจนั้นลงได้

(สุภา สิริสิงห. 2539 : 522)

หลังจากนั้นพินานพาอลงกตไปหาความสำราญที่ฟลัดของบริษัททุกอาทิตย์ พินานอัมเมกับรสสาวาทของสาวน้อย และเหล่าชนิตพิเศษที่อลงกตผสมให้เขาดื่ม เมื่อดื่มติดต่อกันนานเข้า พินายาก็เริ่มออกฤทธิ์ พินานกลายเป็นคนเลื้อนล่อยกว่าปกติ หงุดหงิดง่าย งานการก็ทำอย่างขอไปทีจนถูกภาคทัณฑ์ เมื่อเห็นสาวใกล้เคียงก็มักจะนึกถึงอลงกต และอยากกระทำซ้ำอีกรอบให้หน้าใจ แต่อลงกตก็มาอยู่กับเขาเพียงคืนเดียวต่อสัปดาห์ พร้อมกับเหล่าแสนร่อยที่นำมาปรนเปรอเขา เธอชอบชวนเขาออกไปนั่งที่ระเบียง มองเห็นตึกแถวฝั่งตรงข้าม ซึ่งเป็นร้านอาหารประเภทมีสาวเสิร์ฟ อลงกตมักจะชี้ชวนให้เขามองผู้หญิงหน้าอกโต ๆ เมื่อเธอกลับ พินานจะหลับจนบ้ายตื่นมาตอนเย็นหาอาหารกินแล้วก็ยกเหล้าที่เหลือมานั่งดื่มที่ระเบียง มองไปยังสาว ๆ ที่อลงกตชอบชี้ให้ดู มองแล้วอารมณ์ของเขาจะกระจัดกระเจิงจนแทบบังคับไม่อยู่เป็นเช่นนี้ทุกเสาร์ กลับบ้านมาหาบุรุษราตรี เขาก็มีแต่เรื่องบ่นและคอยปฏิเสธเมื่อเขามีความต้องการ อารมณ์ของเขาค้างมาจากที่ฟลัดจึงทะเลาะกัน พินานจึงถือโอกาสไม่กลับบ้านยกเว้นวันพฤหัสบดี เพื่อจะมาซ้ำกับอลงกตว่าคืนวันศุกร์เธอจะต้องไปหาเขา หากไม่ไปจะต้องเกิดเรื่องแน่

ซึ่งนานวันพินานก็ยิ่งมีอาการมากขึ้น จนถูกสั่งพักงานเพราะเมาสุราอาละวาดในที่ทำงาน และอีกสารพัดข้อหา กลับมาฟลัดพบอลงกต เขาก็ผสมเหล้าให้เขาดื่มเช่นเคย แต่ครั้งนี้ผสมด้วยยาเข้มข้นกว่าเดิมเกือบเท่าตัว พินานอาละวาดว่ารสชาติไม่เหมือนเดิม แต่อลงกตหา

ออกไปจากแพลตฟอร์มแล้ว อลงกตไปหาพิริยธัมม์ที่แพลตฟอร์มของอรุณวรรณ แต่ไม่พบเพราะพิริยธัมม์ไปช่วยบุษราคัมตามหาตัวลูกสองคนที่ยังไม่กลับบ้าน เธอจึงหลบอยู่ในห้องเพราะรู้ว่านิมานต้องตามมาที่นี่ สักครู่นิมานมาตอบประตูจึงเรียกพิริยธัมม์เสียงดัง มารดาของพิริยธัมม์จึงเปิดประตูออกไปบอกกับนิมานว่าลูกชายของนางไปกับบุษราคัม นิมานกำลังเมาสาบ้ำจึงคิดว่าตัวหญิงชราไว้ แต่อรุณวรรณกลับมาพอดีจึงเรียกตำรวจมาจัดการ แต่ข้ากว่าอลงกตเพราะในขณะที่นิมานจับมารดาของพิริยธัมม์เป็นตัวประกัน เธอแอบซ่อนมาทางด้านหลัง ใช้กุญแจเลื่อนอันใหญ่ดีเข้าที่ศีรษะของนิมานแต่พลาดไปถูกต้นแขน อลงกตจึงตามเข้าไปตีข้าที่ศีรษะของนิมานจนหัก นิมานถูกนำส่งโรงพยาบาลและตำรวจอาศัยตัวเขาไว้ในฐานะผู้ต้องหา เมื่อรู้สึกตัวนิมานจำไม่ได้ว่าเกิดอะไรขึ้น ยิ่งบุษราคัมคาดคั้นเรื่องเสพยาบ้าเขาก็ยิ่งนึกไม่ออก เพราะตนเองไม่เคยสนใจยาเสพติดอยู่แล้ว นิมานสงสัยว่าเหล่าที่อลงกตซื้อมาให้ดื่มจะเป็นเหล้าเถื่อน แต่ไม่คิดว่าเธอจะเป็นคนวางยาเขา ยิ่งคิดนิมานก็ยิ่งคลุ้มคลั่งเนื่องจากยาบ้าในกระแสเลือดของเขามีมากเกินไป นิมานกลายเป็นคนคึกคักดุร้าย บางเวลาก็รู้สึกตัว บางเวลาก็คลั่งอาละวาด จนตำรวจต้องนำเขาไปไว้โรงพยาบาลศรีธัญญา อลงกตจึงเป็นอิสระจากนิมานนับตั้งแต่บัดนั้น แต่ความรู้สึกของอลงกตก็ไม่สามารถกลับมาเหมือนเดิมได้อีก อลงกตรู้สึกว่าตนเองไร้ค่า เพราะคุณค่านั้นได้สูญเสียไปพร้อมกับความบริสุทธิ์ที่นิมานฉกฉวยไปจากเธอ

1.2 กลไกการป้องกันตนเอง

นับตั้งแต่เกิดเหตุอลงกตไม่เคยปรึกษาเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ใครฟัง นอกจากเก็บความขมขื่นไว้เพียงคนเดียว แต่เมื่อคำพูดของพิริยธัมม์ที่พูดเพื่อปลอบประโลมเธอไปกระทบความรู้สึกของอลงกตที่กำลังเปราะบาง ทำให้อลงกตเผลอตัวพูดกับเขาอย่างเจ็บปวดเหมือนกับจะตำหนิตัวเองก่อนที่จะวิ่งหนีพิริยธัมม์ไปว่า "ฉันฟังใครไม่ได้หรอก ตัวเองก็ยังฟังไม่ได้เลย" (สุภา สิริสิงห. 259 : 371) คำพูดของอลงกตแสดงให้เห็นว่า เธอกำลังคิดว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุมาจากการที่เธอไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองให้รอดพ้นจากเหตุการณ์นั้น และไม่สามารถป้องกันหรือหลีกเลี่ยงจากการกระทำของนิมานในครั้งต่อมาได้ อลงกตไม่เคยกล่าวโทษเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นความผิดของใคร ไม่เคยแม้แต่จะกล่าวโทษนิมาน แต่คำพูดที่เธอพูดด้วยอารมณ์อันเจ็บปวดกับพิริยธัมม์แสดงให้เห็นว่าเธอกำลังนึกตำหนิตนเองอยู่ และเมื่อนึกถึงอรุณวรรณ อลงกตก็ตำหนินิสาวที่ไม่สามารถช่วยตนเองให้พ้นจากการระรานของนิมานเช่นกัน จนดูราวกับว่าเธอกำลังตำหนิผู้หญิงทุกคนที่ปล่อยให้ตนเองเป็นเหยื่อของการถูกระรานทางเพศ แต่ถึงจะโกรธแค้น

พินานมากเพียงใด อลงกตก็ไม่สามารถทำอะไรพินาน ได้แต่ปล่อยให้เขากระทำอย่างอิสระตามอำเภอใจจนเวลาผ่านไปหลายปี ความขมขื่นกลายเป็นแรงผลักดันให้เขาคิดที่จะแก้แค้นพินาน โดยเริ่มจากคนในครอบครัวของเขาก่อนเพื่อรอโอกาสที่จะแก้แค้นเขาเป็นรายต่อไป

การแก้แค้นของอลงกตคล้ายกับอรุณวรรคคือเมื่อยังไม่สามารถแก้แค้นทางตรงกับพินาน ได้ก็หันมาลดความเครียดด้วยการก้าวร้าวทางอ้อมเพื่อชดเชยกับคนในครอบครัวของเขา แต่วิถีการของอลงกตรุนแรงกว่า เพราะอรุณวรรคถูกพินานระรานเพียงครั้งเดียวเท่านั้น และเขาก็ไม่เปิดโอกาสให้เกิดขึ้นอีกโดยการย้ายไปนอนที่โรงพิมพ์ แต่อลงกตยังเป็นเด็ก ไร้และวุฒิภาวะเป็นตัวกำหนดให้เขายังต้องตกอยู่ในสภาวะจำยอมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ พินานขู่เธอไว้ไม่ให้บอกความจริงกับใคร เธอก็ไม่กล้าบอก พินานขู่ว่าหากหนีไปอยู่กับพิริยธัมม์ เขาจะแจ้งจับพิริยธัมม์ในข้อหาพรากผู้เยาว์เธอก็เชื่อ จึงหลบหน้าพิริยธัมม์เพราะไม่อยากจะให้เขาต้องเดือดร้อนไปด้วย เมื่อใดที่พินานเข้าใกล้ อลงกตจะมีอาการตัวสั่นทุกครั้ง แสดงให้เห็นถึงความหวาดกลัวที่เธอมีต่อพินาน อลงกตไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้แต่ปล่อยให้พินานกระทำอย่างอิสระโดยไม่เลือกแม้กระทั่งสถานที่และเวลา ดังที่อลงกตนึกถึงตนเองว่า "ถ้าหล่อนอยู่บ้าน และมีวันหยุดยาวถึงสี่วันเช่นนี้ พินานจะต้องบังคับเอาตัวหล่อนไปไหนให้ได้สักวันสองวัน บังคับข่มขืนหล่อนกลางวันแสก ๆ อลงกตแสนจะอดสู อดอายและเจ็บปวดทั้งกายและใจ" (สุภา สิริสิงห. 2539 : 400) จิตใจของเธอจึงกระตือรือร้นตามวันเวลาที่ผ่านไป ทำให้เธอเริ่มคิดที่จะเป็นฝ่ายโต้ตอบพินานบ้าง

ตามทฤษฎีของโคลแมนและแฮมเมน กล่าวว่า การก้าวร้าวด้วยการทำลายทางอ้อมหรือบางครั้งเรียกว่าการโต้ตอบ หรือย้ายความโกรธ ความไม่พอใจ ไปยังสิ่งที่บุคคลคิดว่าจะเป็นภัยแก่ตัวเองน้อยกว่า หรือหาแพะรับบาปมารองรับอารมณ์ เช่น ไม่กล้าโต้ตอบผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าก็หันมาลงโทษตนเอง โดยพยายามโอนความผิด หรือพรั่นกลัวว่าเป็นความผิดของตนเอง จนในที่สุดอาจเกิดความรู้สึกผิดที่รุนแรง มองเห็นตนเองไม่มีค่า ซึ่งอาจนำไปสู่การสิ้นหวังในชีวิต เหมือนดังพฤติกรรมของอลงกตที่กำลังกระทำอยู่ แต่ตราบใดที่พินานยังไม่ได้รับการแก้แค้นจากเธอ เมื่อนั้นอลงกตจะไม่ยอมสิ้นหวังง่าย ๆ ดังนั้น หลังจากการแก้แค้นกับคนในครอบครัวของพินานกำลังดำเนินอยู่ แผนการแก้แค้นพินานก็เริ่มขึ้น และอลงกตก็สามารถกำจัดพินานออกไปจากชีวิตของเธอได้จริง ๆ กลไกการป้องกันตนเองของอลงกตจึงเริ่มจากการตำหนิตนเองและกลายเป็นการก้าวร้าวเพื่อทำลายทางอ้อม จนรุนแรงถึงขั้นก้าวร้าวเพื่อทำลายโดยตรง

การศึกษาตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศในนวนิยายของโบตัน ในแง่ของพฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกในการป้องกันตนเองภายหลังการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ จากตัวละครจำนวน 17 ตัวนั้น สามารถแยกแยะเพื่อให้เห็นภาพรวมอย่างชัดเจนได้ดังตารางสรุปการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ตัวละครในกลุ่มแรก

ตัวละคร	พฤติกรรมและสภาวะทางจิต
1. อีสส์ริยาภรณ์	ดิ้นรนขัดขืนเพื่อเอาตัวรอด แม้ว่าการขัดขืนจะยิ่งทำให้เธอเจ็บตัว เสียงร้องของเธอทำให้มีผู้มาช่วย หลังเกิดเหตุเธอกลายเป็นคนเงือบขี้นิม และชอบนั่งเหม่อลอยครุ่นคิดแต่เหตุการณ์ในคืนนั้น จนกลายเป็นความฝังใจ
2. เปเลวเกียน	สามารถควบคุมสติ อารมณ์ได้อย่างดี และทำใจยอมรับเหตุการณ์ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ความสุขุมและคำพูดที่โต้ตอบกับพิเศษอย่างฉลาด ทำให้เธอไม่กลั้ววงเกินเธอในทันที ทำให้โกศลและพวกตามมาช่วยเธอไว้ทัน แต่เมื่อทุกอย่างเรียบร้อยเธอก็ไม่กลับไปทำงานที่เดิมอีกเพราะทนไม่ได้ที่จะต้องอยู่ท่ามกลางคนที่มีนิสัยดิบ ๆ
3. วาลูกา	คำสอนของพ่อทำให้รู้จักยับยั้งใจตนเองทำให้เธอรู้สึกตัว จึงขัดขืนการเล้าโลมของคูรัก
4. รัตวัลย์	กระโดดน้ำเพื่อฆ่าตัวตาย เมื่อได้สติแล้วรู้ว่าจะต้องตกเป็นที่ระบาษอารมณ์ทางเพศของพวกโจร เธอกลายเป็นคนหวาดระแวง ไม่ไว้วางใจใครอีกต่อไป

ตัวละครในกลุ่มที่สอง

ตัวละคร	พฤติกรรมและสภาวะทางจิต
1. เกอ	เรื่องที่เธอถูกข่มขืนเป็นหัวข้อที่ชาวบ้านพูดกันอย่างสนุกสนาน ทำให้เกออับอายไม่กล้าออกจากบ้าน สุดท้ายเธอก็หนีความอับอายนั้นด้วยการฆ่าตัวตาย
2. แก้ว	ขัดขืนเพื่อปกป้องตนเองแต่ก็ไม่อาจต้านทานแรงของผู้ที่ข่มขืนเธอได้ หลังเกิดเหตุถึงแก้วจะทำเหมือนกับว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้น แต่พฤติกรรมของเธอก็เปลี่ยนไป กลายเป็นคนเงิบขี้นครุ่นคิดแต่จะหนีไปอยู่ที่อื่น การถูกข่มขืนยังมีผลกระทบสำคัญกับชีวิตการแต่งงานของเธอในเวลาต่อมาอีกด้วย
3. นุชรัตน์	ไม่อยู่ในภาวะที่จะช่วยเหลือตนเองเนื่องจากถูกมอมเหล้าจนไม่ได้สติ การถูกคู่หมั้นข่มขืนทำให้เธอโกรธที่เธอไม่ให้เกียรติเธอ จนอยากล้มเลิกการแต่งงาน แต่ก็ไม่สามารถทำได้ด้วยเหตุผลว่าเธอตกเป็นของเขาล้วนนั่นเอง
4. บุญรอด	เหตุการณ์ในอดีตเป็นแรงผลักดัน ทำให้เธอมุ่งมั่นที่จะสร้างความมั่นคงในชีวิต ในขณะที่เธอก็ยังมีผลกระทบทางลบต่อการมีความสัมพันธ์ทางเพศในระยะแรกกับคู่รักของเธอด้วย
5. แวนทิพย์	ครั้งแรกที่ถูกสามีของสมจิตข่มขืนใจ เธอพยายามต่อสู้ขัดขืนและอ้อนวอนให้เขาสงสารแต่ก็ไม่เกิดประโยชน์ ครั้งที่สองเธอยอมให้เสียเจ้าของสโมสรมีความสัมพันธ์ด้วยโดยไม่ได้ขืนเนื่องจากกำลังตกใจเพราะไม่คิดว่าตนเองจะโชคร้ายถูกชายอื่นข่มขืนซ้ำ ครั้งที่สามเมื่อถูกหลอกไปค้าประเวณี เธอต้องจำยอมทำตามคำสั่งของผู้คุมแต่โดยดี เพราะเป็นทางเดียวที่จะได้อยู่ใกล้ชีวิตลูก

ตัวละคร	พฤติกรรมและสภาวะทางจิต
6. ผนรมย์	ถูกหลอกให้ดื่มเครื่องดื่มที่ผสมยาบางอย่าง ทำให้ไม่อยู่ในภาวะที่จะช่วยเหลือตนเอง เมื่อได้สติเธอรู้ว่าไม่มีประโยชน์ที่จะคร่ำครวญเสียใจกับสิ่งที่สูญเสียไปแล้ว นอกจากความเสียใจที่ถูกลดคุณค่าของความเป็นมนุษย์ลง
7. อัสส	ปัญญาอ่อน จึงไม่เข้าใจว่าพฤติกรรมที่พวกผู้ชายทำกับเธอเป็นสิ่งที่ผิด นอกจากความรู้สึกเป็นสุขที่ถูกกระทำเช่นนั้น
8. จิตรา	ไม่มีข้อมูลที่กล่าวถึงเหตุการณ์ในขณะนั้น แต่จากภูมิหลังและการที่เธอต้องหนีไปอยู่ที่อื่นทำให้เชื่อว่าเธอคงเสียใจกับเหตุการณ์ที่เธอพยายามหลีกเลี่ยงมาตลอดชีวิต
9. เพชรชมพู	ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เนื่องจากถูกมอมยาจนไม่ได้สติ แต่ในความรู้สึกที่ลางเลือนในขณะนั้นก็ทำให้เธอรู้สึกขยะแขยงขึ้นมาทันที แต่เด็กหญิงมีปัญหาอื่นให้ต้องคิดมากกว่า ความเศร้าเสียใจจึงเบาบางลง
10. น้ำปรง	ยอมเป็นของน้ำเชยเพราะบุญคุณของน้ำสาวที่เคยอุปการะเธอ แต่เมื่อถูกบังคับให้มีความสัมพันธ์กับชายอื่น เธอก็ขัดขืนจนถูกทำร้ายร่างกาย เมื่อทนไม่ได้จึงหนีมาหาพี่ชาย แต่เมื่อน้ำสาวและน้ำเชยตามมาจับเธอกลับ เธอก็ตัดสินใจฆ่าตัวตายเพราะไม่ต้องการมีชีวิตที่เหมือนกับตนรกรังเป็น
11. พิลาสลักษณ์	การตกเป็นสินค้าข้ามชาติทำให้เธอยอมรับชะตากรรมที่เกิดขึ้น แต่เมื่อรู้ว่ากำลังจะถูกสามีทิ้งซึ่งเกิดจากการกระทำของผู้ชายที่เคยทำร้ายเธอมาแล้ว ทำให้เธอทนไม่ได้ จึงต้องหาทางแก้แค้นเพื่อให้หายแค้นขึ้นบ้าง

ตัวละคร	พฤติกรรมและสภาวะทางจิต
12. อรุณวารณ	ได้รับบาดเจ็บสาหัสจากการถูกข่มขืน ทำให้เธอโกรธแค้นที่ถูกกระทำอย่างป่าเถื่อน จึงต้องชดเชยด้วยการโต้ตอบผู้ที่กระทำกับเธอ
13. อลงกต	ด้วยความเป็นเด็กทำให้เธอกลัวคำขู่ของผู้ที่ข่มขืนเธอ จนไม่กล้าเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ใครฟัง ได้แต่เก็บความขมขื่นไว้จนกลายเป็ความแค้น ที่ทำให้เธอตัดสินใจตอบโต้ผู้ที่ทำร้ายเธอบ้าง

สรุปพฤติกรรมของตัวละครเมื่อเผชิญหน้ากับการถูกคุกคามทางเพศได้ว่า ตัวละครเกือบทั้งหมดจะมีพฤติกรรมเดียวกัน คือ คับแค้นขื่น เพื่อใหตนเองรอดพ้นจากการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในทันทีที่ตัวละครรู้ว่ากำลังอยู่ในภาวะอันตราย ยกเว้นตัวละครบางตัวเท่านั้นที่มีพฤติกรรมอื่น ได้แก่ อ้อย วาลูกา และน้ำปรง เนื่องจากอ้อยมีความพิการทางสมองไม่รับรู้ถูกคุกคามทางสังคมจึงเป็นข้อบกพร่อง และวาลูกาที่ไม่ได้ขื่นขื่นในทันทีเนื่องจากเธอถูกล่วงเกินจากคู่รัก จึงยินยอมให้เขาล่วงเกินได้บ้าง แต่เมื่อรู้สึกตัวว่าสัมผัสจากชายคนรักเริ่มรุนแรงผิดปกติเธอจึงขื่นขื่น สำหรับน้ำปรงมีสาเหตุมาจากบุคลิกของนางสาวที่เคยอุปการะจึงจำเป็นต้องทดแทนบุญคุณนั้น แต่ในครั้งต่อมา น้ำปรงก็พยายามขื่นขื่นจนถูกทำร้ายได้รับความเจ็บปวด

ตัวละครที่ไม่อยู่ในข่ายข้างต้น คือไม่ต่อสู้เพื่อปกป้องตนเอง ซึ่งได้แก่ นุชรัตน์ พิณมย์เพชรชมพู และพิลาสลักษณ์นั้น ปรากฏว่าตัวละครไม่อยู่ในภาวะที่จะปกป้องตนเอง โดยมีสาเหตุที่คล้ายกัน คือถูกหลอกให้ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หรือหาบางอย่างที่ทำให้มึนเมาหรือหมดสติ มีเพียงเปลวเทียน และแวนกพิภย์ที่ถูกข่มขืนในครั้งที่สองเท่านั้นที่ไม่อยู่ในลักษณะดังกล่าว เนื่องจากเปลวเทียนประเมินสถานการณ์แล้วรู้ว่าไม่มีทางที่จะหลบหนีไปได้ และการต่อสู้ก็ไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุด เปลวเทียนจึงใช้คำพูดเพื่อให้พิเศษเกิดความละอายใจและยับยั้งชั่งใจที่จะโต้ตอบเธอ เป็นการประวิงเวลาไว้ให้นานที่สุด วิธีการของเธอได้ผลเพราะพิเศษไม่กล้าลงมือทำอะไรเธอ ในขณะที่นั้น ต้องดื่มเหล้าอ้อมใจเพื่อให้มีความกล้ามากขึ้น เวลาที่ผ่านไปทำให้โกศลตามมาช่วยเธอได้ทันการ เป็นการแสดงให้เห็นว่าการต่อสู้ไม่จำเป็นต้องใช้กำลังเท่านั้น ไหวพริบและสติปัญญาก็เป็นการต่อสู้รูปแบบหนึ่งได้เช่นกัน จากการวิเคราะห์ยังพบว่าเปลวเทียนเป็นตัวละคร

เพียงตัวเดียวที่คิดถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตในยามที่อยู่ในภาวะคับขันเช่นนั้น สำหรับแวนทิพย์ การถูกล่วงเกินในครั้งที่สองทำให้เธอหงุดหงิดทำอะไรไม่ถูก ได้แต่ปล่อยให้ความล่วงเกินตามอำเภอใจ เพราะแวนทิพย์ไม่คาดคิดว่าตนเองจะโชคร้ายถูกชายอื่นหมิ่นซ้ำภายในระยะเวลาที่ไม่ห่างจากเหตุการณ์ในครั้งแรกมากนัก แต่ถึงอย่างไรแวนทิพย์ก็ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มของตัวละครที่มีพฤติกรรมปกป้องตนเองด้วยการต่อสู้เช่นเดียวกับเปลวเทียน แม้กระทั่งนุชรัตน์ พิณรมย์ เพ็ชรชมพู หรือพิลาสลักษณ์ก็เช่นเดียวกัน ถ้าหากพวกเขายังไม่ตกอยู่ในภาวะที่ไม่มีสติสัมปชัญญะแล้ว ก็เชื่อได้ว่าพวกเขาก็คงพยายามปกป้องตนเองด้วยการต่อสู้เช่นเดียวกับตัวละครอื่น ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่าตัวละครมีพฤติกรรมเดียวกัน คือ ต่อสู้เพื่อให้ตนเองรอดพ้นจากการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

สำหรับพฤติกรรมของตัวละคร ภายหลังจากที่ได้ผ่านเหตุการณ์การถูกละเมิดสิทธิทางเพศมาแล้วนั้น พบว่ามีพฤติกรรมที่คล้ายกัน คือ พยายามหลีกเลี่ยง หรือหลีกเลี่ยงจากเหตุการณ์ที่จะทำให้นักถึงเหตุการณ์ร้ายนั้น และมีความพยายามที่จะดำเนินชีวิตอยู่ต่อไปในสังคมตามปกติ ด้วยการนำกลไกทางจิตมาใช้ เพื่อช่วยในการปรับตัวให้ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ในทางจิตวิทยา เรียกกกลไกทางจิตนี้ว่า "กลไกในการปรับตัว" การปรับตัวเป็นกลไกที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติเมื่อบุคคลเกิดความไม่สบายใจหรือวิตกกังวล แต่เมื่อการปรับตัวของตัวละครไม่ประสบผล ปัญหาหรือสภาวะความไม่สบายใจยังคงอยู่ ตัวละครจะใช้กลวิธีในการปรับตัว เพื่อระงับหรือบรรเทาความเครียด ความเจ็บปวดที่ยังมีอยู่ให้ลดน้อยลง ตามทฤษฎีของโคลแมนและแฮมเมน เรียกกกลวิธีในการปรับตัวนี้ว่า "กลไกการป้องกันตนเอง" ซึ่งพบว่าจากการวิเคราะห์ตามทฤษฎีของโคลแมนและแฮมเมน ตัวละครจะมีการใช้กลไกทางจิตที่คล้ายคลึงกันดังการวิเคราะห์ตามตารางดังต่อไปนี้

ตัวละคร	กลไกในการปรับตัว	กลไกการป้องกันตนเอง
1. อีศวีธาภรณ์	- ระบายออกมาด้วยคำพูด	- สำนึกผิด - การถอยหนี
2. เปเลวเทียน	- คิดอย่างรอบคอบ - ไม่ยินดียินร้าย	- ลดความเครียดด้วยการแสดงออกในแบบ ที่ตรงข้ามกับความรู้สึก เพื่อกลบเกลื่อน ความรู้สึกที่แท้จริง
3. วาลูกา	- ร้องไห้ - คิดอย่างรอบคอบ	- สำนึกผิด - หลีกหนีจากสถานการณ์ที่ทำให้ไม่สบายใจ
4. รัตวีลย์	- คิดอย่างรอบคอบ	- ก้าวร้าวด้วยการทำลายโดยตรง
5. เกอ	- คิดอย่างรอบคอบ	- การถอยหนี
6. แก้ว	- คิดอย่างรอบคอบ	- อ้างเหตุผลเข้าข้างตนเอง - การถอยหนี
7. นุชรัตน์	- ร้องไห้	- ต่ำหน้ตนเอง
8. บุญรอด	- ร้องไห้ - ระบายด้วยคำพูด	- การถอยหนี - การเก็บกด - หลีกหนีจากสถานการณ์ที่ทำให้ไม่สบาย ใจด้วยการทุ่มเทให้กับการเรียนและงาน
9. นวนทิพย์	- คิดอย่างรอบคอบ	- ต่ำหน้ตนเอง

ตัวละคร	กลไกในการปรับตัว	กลไกการป้องกันตนเอง
10. พินมย์	-คิดอย่างรอบคอบ	-การถอยหนี
11. อ้อย	-ไม่สามารถวิเคราะห์ในกรณีของอ้อยเนื่องจากตัวละครมีความผิดปกติทางสมอง จึงมีพฤติกรรมและสภาวะทางจิตที่แตกต่างจากคนปกติทั่วไป	
12. จิตรา	-ไม่มีข้อมูลในการวิเคราะห์	-การถอยหนี
13. เพชรชมพู	-ร้องไห้ -เสาะแสวงหาแหล่งให้ความช่วยเหลือ	-อ้างเหตุผลเข้าข้างตนเอง
14. น้ำปราง	-คิดอย่างรอบคอบ	-การถอยหนี
15. พิลาสลักษณ์	-คิดอย่างรอบคอบ	-ก้าวร้าวด้วยการทำลายโดยตรง
16. อรุณวรรณ	-คิดอย่างรอบคอบ	-การถอยหนี -ก้าวร้าวด้วยการทำลายทางอ้อม
17. อลงกต	-เสาะแสวงหาแหล่งให้ความช่วยเหลือ	-ตำหนิตนเอง -ก้าวร้าวด้วยการทำลายทางอ้อม -ก้าวร้าวด้วยการทำลายโดยตรง

การวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น เป็นการวิเคราะห์ตามทฤษฎีของโคลแมนและแฮมเมน ซึ่งหากทำการแบ่งกลุ่มจะพบว่าสามารถแบ่งกลุ่มได้เป็นสามลักษณะ คือ ลักษณะอ้อมซุ่ม ถอยหนี และต่อสู้

การอมส้ม เป็นกลไกทางจิตที่ตัวละครนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาโดยการอ้างเหตุผลเพื่อให้ตนเองเกิดความสุขหรือมั่นใจว่าการกระทำของเขามีเหตุผลเพียงพอ ตัวละครที่ใช้การอมส้มหรือการประนีประนอมในการแก้ไขปัญหา ได้แก่ นุชรัตน์ แวนทิพย์ น้ำปรง พิลาสลักษณ์ นุชรัตน์ถูกลอบรมไว้ให้อยู่ในกรอบประเพณีอันดีงาม ซึ่งยอมรวมถึงคำสอนว่าหญิงดีต้องมีสามีเพียงคนเดียวเท่านั้นด้วย ดังนั้นเมื่อเธอถูกคู่หมั้นชิงสุกก่อนห่ามเธอจึงไม่อาจบอกเลิกกับเขาได้ทั้งที่เป็นความต้องการของเธอ ได้แต่ปล่อยให้อาการนั้นผ่านเลยไป แวนทิพย์ยอมโอนอ่อนเมื่อถูกเสียเจ้าของสัสมสรล่วงเกิน เพราะมีความจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อเก็บเป็นค่าใช้จ่ายตอนคลอด เมื่อถูกส่งไปค้าประเวณีแวนทิพย์ก็พยายามฝืนใจทำในสิ่งที่เธอรังเกียจ น้ำปรง คำว่า "บุญคุณ" ทำให้เธอยอมเป็นนางบำเรอของเสียเพื่อตอบแทนบุญคุณที่นางสาวเคยอุปการะเธอ ส่วนพิลาสลักษณ์ต้องไปอยู่กับคนแปลกหน้าในต่างแดนและถูกควบคุมอย่างเข้มงวด ความอ้างว้าง ความเจ็บช้ำที่ถูกคนรักหลอกหลวงทำให้เธอจำยอมรับตำแหน่งชู้ชายที่ถูกซื้อมาด้วยเงิน

การถอยหนี มีตัวละครหลายตัวแก้ไขปัญหาด้วยการถอยหนี คือ หลีกเลียงจากสิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับเธอ ได้แก่ อิศริยาภรณ์ที่ไม่ยอมโดยสรวรรรับจ้างตามลำพังอีกหลังจากเกิดเหตุเกือบเกือบตัวอยู่แต่ในบ้านโดยไม่กล้าออกไปไหน แก้วแต่งงานกับทริพย์เพราะเป็นวิธีเดียวที่ทำให้เธอพ้นจากเงื้อมมือของครูสมิธ เช่นเดียวกับบุญรอด ที่หนีจากร้านของนายจ้างมาอาศัยอยู่กับครูอรพิน และแวนทิพย์ต้องหนีออกจากบ้านของนายจ้างกลางดึกเพราะทนไม่ได้ที่จะอยู่ในบ้านหลังนั้นอีกต่อไป พิลมัยเป็นอิสระอีกครั้งด้วยการหนีไปต่างประเทศเพราะเป็นวิธีเดียวที่จะพ้นจากอิทธิพลของคนที่ทำร้ายเธอ จิตราทิ้งงานสอน หนีเตลิดไปอยู่กับพรรคพวกที่เป็นคอมมิวนิสต์ในป่าเปลวเทียนลาออกจากงานเพื่อไปเริ่มต้นใหม่ ทั้งสังคมเก่าและเรื่องเลวร้ายไว้เบื้องหลัง นอกจากนี้ยังมีตัวละครอีกสามตัว คือ เกื้อ น้ำปรงและแวนทิพย์ ที่สุดท้ายก็ตัดสินใจหนีจากความเลวร้ายที่เธอได้รับด้วยการฆ่าตัวตาย

การสู้ ในขณะที่ตัวละครหลายตัวใช้วิธีหลีกเลี่ยงหนีจากปัญหา แต่พบว่าตัวละครบางตัวใช้วิธีการต่อสู้กับปัญหาที่เกิดขึ้น อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความโกรธแค้นหรือรู้ดีว่าถึงอย่างไรเธอก็หนีไม่พ้น ดังนั้นแทนที่จะหนีจึงกลับหาวิธีการโต้ตอบ โดยมุ่งหวังที่จะขจัดสิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับเธอทิ้งไป ถึงแม้ว่าบางตัวการต่อสู้นี้จะเกิดขึ้นจากภาวะจำยอมก็ตาม บางตัวใช้วิธีหลีกเลี่ยงหนีก่อนเมื่อพบว่าไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้จึงหันมาใช้วิธีต่อสู้โดยตรง ได้แก่รัตตวิสัยที่กลับมาเผชิญหน้ากับสามีของเธออย่างไม่หวั่นเกรง ทั้งที่ครั้งหนึ่งเธอเกือบเสียชีวิตจากการบงการของเข่า พิลาสลักษณ์กลับมาแก้แค้นอดีตสามีของเธอเพื่อแก้แค้นที่เขาคอยหลอกหลวงเธอและยังเป็นตัวการที่ทำให้สามีใหม่คิดจะทิ้งเธอไปอีกด้วย ซึ่งสาเหตุหลังนี้ทำให้พิลาสลักษณ์อภัยให้ไม่ได้อีกต่อไปจึง

ต้องกลับมาฆ่าเขาเพื่อเป็นการแก้แค้น อรุณวรรณ และอลงกตก็เป็นตัวละครที่ใช้วิธีการต่อสู้โต้ตอบกับผู้ทำร้ายเธอซึ่งเป็นคนเดียวกัน แต่อรุณวรรณใช้วิธีการโต้ตอบทางอ้อมด้วยการหาเรื่องให้พินามมีปากเสียงกับภรรยาเท่านั้น เนื่องจากไม่มีโอกาสที่จะเล่นงานเขาได้โดยตรงเช่นอลงกต ซึ่งแก้แค้นด้วยการหลอกพินามให้ดื่มเหล้าที่ผสมยาบ้าจนกลายเป็นคนวิกลจริต

จากการศึกษายังพบว่าตัวละครที่ใช้วิธีการสู้รบนั้นไม่ได้มีความต้องการที่จะทำการตอบโต้ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางอ้อม หรือทางตรงมาก่อน แต่เนื่องจากมีเหตุการณ์อื่นที่บีบบังคับให้ตัวละครต้องต่อสู้ ดังเช่นอรุณวรรณที่มีพฤติกรรมการถอยหนีก่อน ต่อเมื่อรู้ว่าตนเองอยู่ในสถานที่ปลอดภัยแล้วจึงคิดตอบโต้พินาม เช่นเดียวกันอลงกตก็มีความคิดที่จะหนีไปอยู่กับเพื่อนชาย แต่เธอยังไม่บรรลุนิติภาวะและถูกขู่เอาไว้มากจึงไม่กล้าหนีออกจากบ้าน เพราะเกรงว่าจะทำให้คนอื่นได้รับความเดือดร้อนเพราะเธอไปด้วย ความขมขื่นที่ได้รับกลายเป็นแรงกดดันที่ทำให้อลงกตระเบิดออกมาด้วยการแก้แค้น พินาสลักชนก็ได้รับความกดดันเช่นกันเธอจึงไม่อาจนิ่งเฉยโดยไม่ตอบโต้แม้กระทั่งผู้หญิงแสนดีอย่างรัตติกาลก็ยังต้องลุกขึ้นมาปกป้องสิทธิของตนเองและลูก หลังจากที่ถูกทอดทิ้งกับพฤติกรรมของสามีมาเป็นเวลานาน ดังนั้นหากไม่มีแรงกดดันอื่น ตัวละครจะไม่เลือกการต่อสู้เป็นการแก้ปัญหาคงมีเพียงการอ้อมล้อมและถอยหนีเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นลักษณะนิสัยของคนไทยที่ไม่นิยมการใช้ความรุนแรงหรือการแก้แค้น เพราะเชื่อว่าจะทำให้เป็นบาปกรรมตามชาติใช้กันต่อไป การตัดสินใจแก้ไขปัญหของตัวละครส่วนใหญ่จึงสะท้อนให้เห็นความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม คือ เชื่อว่าวิบากกรรมที่ตนได้รับในชาตินี้เกิดจากอกุศลกรรมที่ตนได้เคยทำไว้ในชาติก่อนจึงย้อนตามมาชาติใช้ในชาตินี้ การให้อภัยจึงเป็นวิธีที่ดีที่สุดเพื่อหลีกเลี่ยงจากกฎแห่งกรรมในชาติหน้าและทำให้ผู้เสียหายรู้สึกสบายใจขึ้น

วิเคราะห์ผลกระทบของสังคมที่มีต่อตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

การวิเคราะห์ในบทนี้จะเป็นการวิเคราะห์ผลกระทบของสังคมที่มีต่อตัวละครหญิง ที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศในนวนิยายของโบตัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่าหลังจากเหตุการณ์การละเมิดสิทธิทางเพศที่เกิดขึ้นกับตัวละครนั้นได้ผ่านพ้นไปแล้ว ตัวละครจะได้รับผลกระทบจากด้านใดบ้างในสังคม เนื่องจากผลกระทบที่เกิดขึ้นนอกจากจะมีผลโดยตรงต่อสภาพจิตใจของตัวละครดังที่ มิลทนี บูรณเชตต์ (2532) วิจัยสภาวะทางจิตของผู้หญิงที่ถูกข่มขืนแล้ว ผลการวิจัยพบว่าผลกระทบทางด้านสังคมมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้หญิงที่ถูกข่มขืน เพราะพวกเธอจะเกิดความรู้สึกว่าเธอไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม เนื่องจากสังคมประณามและลงโทษว่าเธอมีส่วนทำให้เกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น ผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงส่งผลให้ตัวละครเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม นอกจากนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจไม่ได้มีผลเฉพาะกับตัวละครเท่านั้น แต่อาจส่งผลกระทบรวมไปถึงคนในครอบครัวอีกด้วย

ในการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจะแบ่งศึกษาตามการแบ่งกลุ่มตัวละครในบทที่ 4 ที่แยกตัวละครเป็นสองกลุ่ม คือ ตัวละครในกลุ่มแรกเป็นตัวละครที่ถูกล่วงเกินทางเพศ แต่ยังไม่ถึงขั้นข่มขืน สำหรับตัวละครในกลุ่มที่สองเป็นตัวละครที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศและถูกข่มขืน โดยจะเริ่มวิเคราะห์จากกลุ่มแรกเป็นต้นไป

อิสสรียาภรณ์ จากนวนิยายเรื่อง สายสัมพันธ์

เหตุการณ์ที่อิสสรียาภรณ์ถูกคนขับรถแท็กซี่ล่วงไปข่มขืน นอกจากตัวเธอเอง และวสันต์แล้วไม่มีใครรู้เรื่องที่เกิดขึ้นในคืนนั้นอีก เพราะอิสสรียาภรณ์เก็บทุกอย่างไว้เป็นความลับ เธอไม่ต้องการให้บิดาและยุพาซึ่งเป็นมารดาเลี้ยงเสียใจไปกับเธอด้วย แต่ถึงแม้ว่าทุกอย่างจะเป็นความลับเธอก็ยังต้องการการปลอบประโลมจากใครสักคนหนึ่ง ดังที่โคลแมนและแฮมเมน (พ่อง-พรหม เกิดพิทักษ์. 2530 , อ้างอิงมาจาก COLMAN AND HAMMEN. 1974) ได้กล่าวไว้ว่า ในภาวะที่บุคคลต้องเผชิญกับภาวะความวุ่นวายทางจิตใจ บุคคลจะพยายามแสวงหาความช่วยเหลือและกำลังใจจากคนที่เขามั่นใจว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลนั้น หรืออาจต้องการเพียงเพื่อนหรือมีคนอยู่ด้วยในขณะที่ภาวะทางจิตใจยังไม่สงบลงเท่านั้น คืนเกิดเหตุอิสสรียาภรณ์

จึงยอมให้ยพวซึ่งเป็นห่วงเธอมากมานอนด้วย ยพวเป็นห่วงอิสสิริยาภรณ์ด้วยความจริงใจจึงคอยดูแลเอาใจใส่จนเธออาการดีขึ้น เมื่อมาโรงเรียนครูประจำชั้นซึ่งเอ็นดูเธอก็เป็นห่วงเมื่อเห็นพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทางลบของอิสสิริยาภรณ์ ความรักความห่วงใยที่เธอได้รับจากมารดาเลี้ยงและจากครูประจำชั้นทำให้ความรู้สึกของอิสสิริยาภรณ์ดีขึ้นมากและพยายามจะลืมเหตุการณ์ร้ายนั้นเนื่องจากไม่ต้องการให้ใครเป็นทุกข์เพราะเธออีก ในทางตรงกันข้ามหากเธอขาดคนที่ให้ความรักความเอาใจใส่ด้วยความจริงใจ อิสสิริยาภรณ์อาจกลายเป็นเด็กเก็บกดหรือมีสภาวะทางจิตที่แปรปรวนไปก็ได้

เปลวเทียน จากนวนิยายเรื่อง ดงคนดิบ

เมื่อทุกคนรู้ว่าเปลวเทียนอยู่ในบังกาลีตามลำพังกับพิเศษ หลายคนประมาณเวลาแล้วเชื่อว่าเปลวเทียนและพิเศษคงมีอะไรกันแน่ เพราะรู้ว่าพิเศษเป็นคนตัณหามากจึงไม่น่าจะปล่อยเปลวเทียนไว้ ฤทธิชัยเป็นคนแรกที่สร้างความกดดันให้เปลวเทียนด้วยการซักถามเพื่อให้ได้คำตอบจากเธอว่าพิเศษทำอะไรเธอไปแล้วแค่ไหน เมื่อไม่ได้คำตอบจากเปลวเทียน ฤทธิชัยก็เอาแต่คร่ำครวญ จนธณศักดิ์ต้องเตือนฤทธิชัยว่า "มึงสนแค่นี้วะ เส่ร้างหรือไม่เส่ร้างสำคัญตรงไหน ถ้ามึงรักเขาเสียอย่าง มึงรักเขาตรงไหนกันวะ รักความบริสุทธิ์หรือรักคน" (สุภา สิริสิงห. : 407)

ผู้ชายส่วนใหญ่ยังคงให้ความสำคัญกับพรหมจรรย์ของเพศหญิง ซึ่งตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยแล้วหญิงจะต้องรักษาวงศ์พรหมจรรย์เอาไว้จนกว่าจะแต่งงาน หากลูกสาวบ้านใดสูญเสียความบริสุทธิ์ก่อนแต่งงานกับชายอื่นมาก่อนจะถือเป็นเรื่องใหญ่มาก จึงมีสำนวน"ชิงสุกก่อนห่าม" เอาไว้ประจานพวกเธอ และตักเตือนทางอ้อมไม่ให้ประพฤติดุปฏิบัติเช่นนั้น ฤทธิชัยก็เหมือนผู้ชายทั่วไปที่รู้สึกทนไม่ได้หากผู้หญิงที่เขารักจะตกเป็นของชายคนอื่นก่อนที่จะเป็นของเขา ทั้งที่รู้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นความผิดของเธอก็ตาม แต่บังเอิญว่าเปลวเทียนไม่คิดจะรักฤทธิชัย และเธอก็มีนิสัยแข็งเกินกว่าจะอ่อนไหวกับเรื่องนี้ เปลวเทียนจึงไม่ได้ให้ความสนใจกับท่าทีของเธอ แต่ถ้าหากเปลวเทียนรักฤทธิชัย ท่าทีที่ฤทธิชัยมีต่อเธอคงน่าจะก่อปฏิกิริยาให้กับเปลวเทียนบ้าง เหมือนเช่นผู้หญิงที่ถูกข่มขืนหลายรายที่ต้องปกปิดเรื่องนี้ไว้เป็นความลับ เนื่องจากกลัวว่าหากชายคนรักรู้เรื่องที่เธอถูกข่มขืนจะเกิดความรังเกียจและทิ้งเธอไป

พฤติกรรมของฤทธิชัยต่างจากโกศลเพราะโกศลไม่เคยเอ่ยปากถามอะไร เปลวเทียนทั้งสิ้น ทั้งที่ใคร ๆ แม้แต่เปลวเทียนก็รู้ว่าเขาหลงรักเปลวเทียนอยู่ จนเปลวเทียนอดไม่ได้ต้อง

เป็นฝ่ายถามเขาเองว่าไม่สนใจจะรู้หรือว่าพิเศษทำอะไรเชอบ้าง คำตอบของโกศลทำให้เปลวเทียนต้องนิ่งเงิบเพราะโกศลตอบเธอว่า "ไม่สำคัญหรอก เรื่องมันเป็นอดีตนี้ ผมจะสนใจไปทำไม ถ้าขึ้นผมสนใจเรื่องพันยังงี้ ผมมีต้องถามคุณถึงเรื่องคุณกะคุณอรุณด้วยหรือ เรื่องเมื่อวานกับเรื่องเมื่อสี่ห้าปีมาแล้วนะ มันก็ผ่านไปแล้วเหมือน ๆ กัน จะนานมานานน้อยก็ไ้ครือกันนั่นแหละ" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 415) จะมีผู้ชายในสังคมไทยสักกี่คนที่คิดแบบเดียวกับโกศลและซนศักดิ์ว่าสิ่งที่เขารักคือตัวของผู้หญิงเอง หรือสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญโดยเรียกสิ่งนั้นว่า "ความบริสุทธิ์" หากทุกคนลดความสำคัญและบทบาทของ "ความบริสุทธิ์" นี้ลง คดีการถูกละเมิดสิทธิทางเพศอาจจะลดน้อยลงไปบ้างก็เป็นได้

เปลวเทียนจึงถูกผลกระทบจากคนรอบข้างจนเกือบทำให้สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง แต่เนื่องจากเธอมีจิตใจเข้มแข็งและผ่านประสบการณ์มาพอควร จึงไม่สนใจว่าใครจะคิดเช่นไรกับเธอ แต่ถึงอย่างไรก็ตามเมื่อเปลวเทียนได้รับรู้ทัศนคติแง่ลบหนึ่งของโกศลก็ทำให้เธอเกิดความรู้สึกอับอายและตัดสินใจได้ว่าโกศลคือผู้ชายที่เธอจะใช้ชีวิตคู่ร่วมกับเขาได้ แม้รูปสมบัติและทรัพย์สินสมบัติจะด้อยกว่าผู้ชายคนอื่นที่มาติดพันเธอก็ตาม เพราะเปลวเทียนมองเห็นคุณสมบัติของโกศลที่มีมากกว่าผู้ชายคนอื่นนั่นเอง

วาลูกา จากนวนิยายเรื่อง เกิดแต่คม

สำหรับผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้นกับวาลูกานั้นแทบไม่มีเลย เพราะนอกจากน้องสาวของเธอแล้วไม่มีใครรู้เรื่องที่เกิดขึ้นอีก แต่คำพูดที่วาลูกากล่าวเสียดสีกับเธอว่า "งั้นก็คบหาเขาต่อไปสิ รับรองเสร็จเช้าสักวัน ไม่มีทางรอดมาได้หรอก วันนี้เขาอาจจะใจเร็วด่วนได้มากไปหน่อยเลอไ้ต้น วันหน้าเขาต้องเตรียมอะไรให้พร้อมมากกว่านี้ ลองเขาจะเอาจริง ๆ ละก็" (สุภา สิริสิงห. 2535 : 532) คำพูดนี้ตอกย้ำให้วาลูการู้สึกตัวว่าเป็นผู้ผิดมากขึ้น โดยเฉพาะพฤติกรรมของน้องสาวที่มีต่อเธอทำให้วาลูกาเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้างขึ้นมาทันที เพราะรู้สึกว่าตนเองไม่เป็นที่เคารพนับถือของน้องอีกต่อไป แต่ในทางตรงข้ามพฤติกรรมที่วาลูกามีต่อเธอกลับทำให้วาลูกาทนไม่ได้ที่ถูกน้องดูถูกจึงจำเป็นต้องระวังตัวมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการที่วาลูกากลัวว่าตนเองจะใจอ่อนกับโสฬสจึงไม่ได้เป็นแค่เพียงกลัวว่าตนเองจะใจอ่อนอีกเท่านั้น แต่วาลูกากลัวว่าถ้าตนเองใจอ่อนเมื่อใด เมื่อนั้นคำดูแคลนที่ได้รับจากวาลูกาก็จะเป็นความจริงขึ้นมา และเมื่อนั้นเธอจะสูญเสียความนับถือจากน้องตลอดไป วาลูกากลัวน้องจะไม่นับถือมากกว่ากลัวว่าตนเองจะใจอ่อนกับคู่รัก ดังนั้นผลกระทบที่ได้รับจากวาลูกาจึงกลายเป็นผลดีสำหรับเธอ

ขณะเดียวกัน ผลกระทบทางอ้อมจากพ่อแม่ก็มีผลต่อการปรับตัวของวาลูกาเช่นเดียวกัน เพราะวาลูกาเป็นเด็กสาวที่มีความมั่นใจในตนเองสูง บวกกับความรักที่มีต่อโสฬส ทำให้วาลูกาไม่เชื่อเมื่อมีใครกล่าวถึงโสฬสในด้านลบ แต่พ่อแม่ก็ให้อิสระเธอในการตัดสินใจ โดยเฉพาะแม่ถึงจะห่วงเธอมากแต่ไม่อาจเตือนเธออย่างตรงไปตรงมาได้ เพราะรู้นิสัยของเธอดีว่าเป็นคนดื้อรั้น เพียงแต่วาลูกาสงสัยว่าท่านพยายามกีดกันเธอจากคู่รักเท่านั้นเธอยังรู้สึกต่อต้าน ถ้าหากท่านเอ่ยปากให้เธอเลิกคบกับโสฬสด้วยเหตุผลว่าเขามีนิสัยไม่ดีบางอย่าง วาลูกาคงไม่เชื่อและคงตอ้งดิ้นที่จะคบกับเขาต่อไป แม้จะใช้วิธีสอนทางอ้อมให้เธอรู้สึกและคิดได้เองว่าควรทำเช่นไรดังที่ท่านเคยเอ่ยกับวาลูกาว่า

แม้ไม่ว่าเรื่องคนผู้ชายแต่ขอให้ลูกรักษาดูให้ดี ๆ เท่านั้นเอง ไม่ใช่เพื่อเห็นแก่หน้าคุณพ่อหรือแม่ ไม่ใช่เพื่อรักษาศักดิ์ศรีวงศ์ตระกูลหรืออะไรทำนองนั้น แต่เพื่อตัวลูกเอง แม่เลี้ยงลูกมาอย่างทะนุถนอม อย่างของล้ำค่า อย่าให้มันแตกร้างเหมือนแก้วนะลูก หนูใหญ่รักษาตัวเองเพื่อเกียรติของหนูเองอย่าให้ผู้ชายหรือใครที่ไหนมาว่าได้ว่าไม่รักตัวเอง ไม่มีใครจะรักเรายิ่งกว่าตัวของเราหรอก แม้แต่พ่อแม่ก็ไม่อาจรักลูกได้เท่าลูกรักตัวของลูกเอง อย่าได้รักผู้ชายมากไปกว่า

(สุภา สิริสิงห. 2535 : 502)

เมื่อวาลูการู้ว่าท่านทั้งสองได้มอบความไว้วางใจในตัวเธอว่าจะไม่ประพฤติดนปไปในทางเสื่อมเสีย วาลูกาก็รู้สึกภูมิใจและพยายามที่จะไม่ทำลายความไว้วางใจที่ท่านมอบให้ ดังนั้นแม้วาลูกาจะรักโสฬสเพียงใด ความรักนั้นก็ไม่สามารถเอาชนะความรักความอบอุ่นของครอบครัวซึ่งมีมากกว่าไปได้ วาลูกาเลือกที่จะกลับมาเป็นเด็กดีที่อยู่ในโอวาทของบิดามารดา เป็นพี่น้อง ๆ ให้ความนับถือเหมือนเช่นเดิม โดยมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเหมือนประสบการณ์คอยสอนใจและเตือนสติตนเองเท่านั้น

รัตตวัลย์ จากนวนิยายเรื่อง สัมปทานหัวใจ

เมื่อรัตตวัลย์ขึ้นฝั่งอีกครั้งเพื่อกลับมาเผชิญหน้ากับปารเมศ วังสัจคมก็เริ่มกล่าวขึงถึงเรื่องของเธอในทางเสียหยา แม้จะเบื้อหน้ายแต่รัตตวัลย์ก็รู้ว่าเป็นเรื่องยากที่จะรอดพ้นจากการกล่าวร้ายนั้น

วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ (2533 : 5) กล่าวไว้ว่า ผู้เสียหายที่เป็นหญิงหม้ายหรือหาเช้ากินค่ำ การถูกข่มขืนจะทำให้เขารู้สึกว่าเป็นความผิดอย่างใหญ่หลวง ในการที่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากใครได้ เพราะการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มนี้ มักจะเป็นที่ซบเซาขบขันของสังคมอยู่แล้ว การถูกข่มขืนเป็นเครื่องแสดงว่าเขาไม่สามารถปกป้องคุ้มครองตนเองได้ ถ้ามีบุตรเขาจะกังวลว่าไม่สามารถปกป้องคุ้มครองบุตรของเขาได้ รวมไปถึงความรู้สึกว่าเป็นมารดาที่บกพร่อง และจะรู้สึกมีปัญหามากถ้าเรื่องราวที่เขาถูกละเมิดสิทธิทางเพศเป็นที่รู้กันทั่วไป

รัตตวัลย์ไม่ได้หย่าขาดอย่างเป็นทางการจากปารเมศ แต่การแยกกันอยู่เป็นระยะเวลา นานก็เป็นเสมือนหนึ่งการหย่าขาดจากกันตามพฤตินัย ดังนั้นรัตตวัลย์จึงห่วงใยบุตรชายเพียงคนเดียวในความปกครองของเธอเป็นอย่างยิ่ง ตลอดเวลาที่อยู่ในความดูแลของนาบุญมีบุคคลเพียงสองคนที่รัตตวัลย์ห่วงใยความรู้สึกของพวกเขา คือมารดาและบุตรชายของเธอเท่านั้น แม้กระทั่งเมื่อปารเมศเสียชีวิตจากผลกระทบที่เขาได้กระทำไว้ รัตตวัลย์ยอมยกเรื่องขึ้นมาว่าปารเมศเสียชีวิตเพราะปกป้องเธอจากพวกโจร เพื่อให้บุตรชายของเธอมีความภูมิใจในตัวบิดาของเธอและเก็บความรู้สึกที่ดีเหล่านั้นตลอดไป

การแยกกันอยู่ระหว่างเธอและปารเมศเป็นที่รู้กันทั่วไปในวงสังคม แต่เมื่อยังไม่มี การประกาศหย่ากันอย่างเป็นทางการ สังคมก็ถือว่าทั้งคู่ยังเป็นสามีภรรยาที่เพียงแต่แยกกันอยู่เพื่อ ดูแลธุรกิจของตนเท่านั้น เมื่อมีข่าวแพร่กระจายออกไปว่ารัตตวัลย์ถูกโจรจับตัวไปเพื่อเรียกค่าไถ่ และได้รับความช่วยเหลือจากทหารเรือกลับมาเท่านั้น วงสังคมก็เริ่มซุบซิบนินทาเรื่องของ เธอว่าเหมือนนางมนโทที่ถูกประจานให้กับทศกัณฐ์ และในระหว่างทางถูกองคตซึ่งเป็นพญาวานร ลักตัวไป ภายหลังทศกัณฐ์จึงตามไปแย่งกลับคืนมาได้ นางมนโทจึงต้องเป็นภรรยาของทั้งลิงและ ยักษ์ คนไทยจึงนำมาใช้เปรียบเปรยกับผู้หญิงบางคนว่าเป็นพวก "ยักษ์ลักไปลิงพามา" ซึ่งเป็นการดูถูกหญิงที่เป็นคนกลางอย่างร้ายแรง ผู้หญิงคนใดหากถูกเปรียบเทียบกับสิ่งนี้ย่อมเสียชื่อเสียงอย่างมาก ดังที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายเหตุการณ์ในขณะที่รัตตวัลย์ออกไปซื้อของ และบังเอิญได้ยิน เรื่องของเธอที่ตกเป็นหัวข้อในการสนทนาว่า

"รู้ไหมเมื่อไม่กี่เดือนก่อนนี้เอง ชายเมื่อยถูกแก๊งนี้จับไปเรียกค่าไถ่ มันเอาตัวไปขังไว้ที่
เกาะไหนก็ไม่รู้ละ แล้วทหารเรือไทยไปพบเข้าช่วยกลับมาส่งบ้าน"
"ต่าย แล้วต่ายยังจะดีด้วยอีกเหรอ ยักษ์ลักไปลิงพามาอย่างงี้เนอะ"

(สุภา สิริสิงห. 2538 : 537)

ไม่ใช่เพียงแค่คำพูดร้าย ๆ ที่กล่าวถึงเธอเท่านั้น เมื่อรัตวัลย์มีเหตุต้องออกไปนอกบ้าน เธอได้พบกับสาวยตาและพฤติกรรมแปลก ๆ จากคนรอบข้าง ถึงรัตวัลย์จะไม่ใส่ใจกับพฤติกรรมเหล่านั้นเพราะรู้ดีว่าความจริงเป็นเช่นใด ที่สำคัญเธอไม่ได้ถูกข่มขืน แต่ถึงกระนั้นก็ทำให้เธอไม่อยากจะออกไปไหนนอกบ้านอีก ถ้าหากเป็นผู้หญิงอ่อนไหวง่ายอาจมีผลกระทบต่อการสภาวะทางจิตและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเธอได้ แต่ในกรณีของรัตวัลย์ไม่ได้เกิดผลกระทบกับเธอมากนัก เพราะรัตวัลย์รู้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นความจริงมากน้อยแค่ไหน ที่สำคัญเธอกำลังมีความสุขเพราะรัตวัลย์กำลังมีความรัก และเป็นความรักที่สมหวังเพราะไร้อุปสรรคใด ๆ ประกอบกับรัตวัลย์ตัดสินใจแล้วว่าจะไปใช้ชีวิตเป็นชาวเกาะ ซึ่งห่างไกลจากปากของคนข้างนินทาทั้งหลาย ความรักและการมีความหวังในชีวิตใหม่ทำให้รัตวัลย์ไม่ใส่ใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับเธอในขณะนั้น นอกจากความรู้สึกเบื่อหน่ายเท่านั้น ซึ่งก็ยิ่งถือว่าสังคมมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของเธอ

เก๋ จากนวนิยายเรื่อง ความสมหวังของแก้ว

เก๋ถูกกลุ่มวัยรุ่นแถวบ้านซึ่งเป็นคนรู้จักข่มขืน แม้เก๋จะมีสภาพบอบช้ำ อาการสาหัส แต่เก๋ก็สามารถบอกชื่อผู้ที่ข่มขืนเธอได้ทั้งหมด แต่ไม่มีใครสนใจผู้กระทำผิด ชาวบ้านกล่าวโทษว่าเป็นความผิดของเก๋ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น เพราะเก๋ชอบยั่วชวนให้ผู้ชายหลายคนกล่าวถึงเรื่องของเธอย่างสนุกปาก โดยไม่สนใจว่าความรู้สึกของเธอและคนในครอบครัวของเธอจะเป็นเช่นไร เก๋ต้องพักรักษาตัวอยู่นานกว่าร่างกายจะหายเป็นปกติ เมื่อหายดีแล้วเก๋ก็ยังไม่กล้าออกจากบ้าน จนวันหนึ่งเมื่อรวบรวมความกล้าได้แล้ว เก๋จึงออกไปช่วยแม่ขายของตามปกติ ชาวบ้านที่เดินผ่านหน้าร้านต่างมองเก๋อย่างสนใจ บางคนถามถึงอาการของเธออย่างหยาบคาย ที่ร้ายที่สุดแม่ของผู้ที่ข่มขืนเธอคนหนึ่งมาขึ้นค่าเก๋หน้าร้าน กล่าวหาเก๋ว่าใส่ร้ายลูกชายของนาง เก๋อับอายมากจึงเดินกลับบ้านเหมือนคนไม่มีความรู้สึก เมื่อแม่กลับมาถึงบ้านในตอนเย็นจึงพบว่าเก๋ได้กินยาฆ่าแมลงสิ้นใจตายเสียแล้ว

จากงานวิจัยสภาวะทางจิตของผู้หญิงที่ถูกข่มขืน ของ มัลลณี บุรณเขตต์ (2532) พบว่าผลกระทบทางด้านสังคมส่งผลให้ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนรู้สึก أنهاไม่เป็นที่ยอมรับ เนื่องจากสังคมประณามและลงโทษว่าเธอมีส่วนทำให้เกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น ดังที่เก๋ถูกชาวบ้านประณามว่าเธอเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดการข่มขืน

เก๋เป็นตัวละครตัวหนึ่งที่ถูกข่มขืนและตัดสินใจฆ่าตัวตายเพื่อหนีปัญหา แต่การตัดสินใจหนีปัญหาด้วยการฆ่าตัวตายของเธอไม่ได้มีแรงกดดันมาจากการที่เธอถูกข่มขืน เพราะถ้าหากว่า

มีสาเหตุมาจากการที่เธอถูกข่มขืนอื้ออึงดังคลื่นใจฆ่าตัวตายไปนานแล้ว แต่ผู้อ่านจะเห็นได้ว่า เมื่อพยายามจะกลับมาดำรงชีวิตตามปกติคือกลับมาช่วยแม่ชายของตามเดิม เธอพยายามที่จะลืมเหตุการณ์ที่ถูกข่มขืนโดยใช้เวลาเป็นเครื่องช่วยให้ลืมสิ่งที่เกิดขึ้น แต่ดูเหมือนว่าสังคมกลับไม่ยอมเปิดโอกาสให้เธอลืม หลายคนยังคงพูดถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างสนุกสนาน หลายคนมองเธอด้วยสายตาเวทนาใครรู้ และบางคนพ่ายแพ้ต่อความอหังการหรืออากเห็น เอื้อปากถามเธอด้วยคำถามที่ไม่สมควรจะถามเพียงเพราะจะได้มีเรื่องไปโจษกันในวงสนทนาเท่านั้น โดยไม่สนใจว่าสิ่งที่ตนได้กระทำลงไปจะเป็นการตอกย้ำหรือซ้ำเติมความทุกข์ให้กับผู้อื่นหรือไม่ ดังเช่นตัวละครตัวหนึ่งที่ถูกแม่ของเกอไล่ออกจากบ้านเพราะหล่อนถามเกอถึงเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยความหมายที่หยาบคาย แต่แทนที่ตัวละครตัวนั้นจะรู้สึกอายหรือรู้สึกผิด หล่อนกลับซ้ำเติมด้วยคำพูดว่า "หนอยคนเวทนาเป็นห่วง ถามดี ๆ ยังจะด่า หน้าอย่างนั้นมันน่าจะโดนอีกนัก ลูกสาวยังมีอีกคนนะเว้ย" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 24)

เกอต้องเผชิญกับแรงกดดันจากคนรอบข้าง นับตั้งแต่เธอเข้ามาในบ้าน และสิ้นสุดลงเมื่อแม่ของเจ้าเกิดมาขึ้นด่าเธอด้วยถ้อยคำหยาบคาย กล่าวหาเกอว่าใส่ร้ายลูกชายนาง ความอดทนของเกอจึงถึงที่สิ้นสุด เธอเดินกลับบ้านเหมือนคนไม่มีชีวิตเพราะจิตใจที่เปราะบางได้แตกสลายไม่เป็นชิ้นดีจากคำพูดของคนนั่นเอง ผลกระทบทางสังคมจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตัวละคร

สังคมไม่เพียงมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้หญิงที่ถูกข่มขืนเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบรวมไปถึงคนอื่นในครอบครัวที่เป็นเพศหญิงอีกด้วย จากคำพูดของตัวละครข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความเชื่อของเธอกับเหตุการณ์เช่นนี้ถ้าหากได้เกิดขึ้นกับครอบครัวใดที่มีลูกสาวมากกว่าหนึ่งคนแล้ว ก็มักมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก คือถ้าไม่เกิดซ้ำกับคนเดิมก็อาจเกิดกับคนอื่น ๆ ในครอบครัว และแก้วน้องสาวของเกอก็เป็นคนในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบนี้เช่นกัน หลายคนปรามาสไว้ว่าแกวจะต้องพบกับเหตุการณ์ดังที่เกอเคยได้รับ ดังเช่นที่ขุนนางวิมลภรรยาของครูสมัยเคยเตือนเรื่องการแต่งกายของแกวที่ไม่เรียบร้อยว่า "ทำอย่างนี้เดี๋ยวก็เหมือนพี่สาวแกหรือ มั่นชั่วลูกกะตาผู้ชายไม่รู้...ฉันไม่อาภักให้เกอเรื่องบัดสีขึ้นเวลาแกอยู่บ้านฉัน" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 49) แม้กระทั่งหนูเล็กลูกสาวของขุนนางวิมล ซึ่งเป็นเพื่อนกับแกวก็ยังยกเรื่องของเกอขึ้นมาพูดเฮาะเหยียดแกวในเวลาที่ไม่พอใจ ทั้ง ๆ ที่การที่คนใดคนหนึ่งครอบครัวถูกข่มขืน ไม่ได้มีความหมายว่า คนอื่น ๆ ในครอบครัวนั้นจะต้องตกเป็นเหยื่อของการถูกข่มขืนด้วย เพราะการข่มขืนเป็นเรื่องที่สามารถป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นได้ และก็ไม่ได้เป็นโรคร้ายที่ทำให้ติดต่อกันได้ทั้งครอบครัว แกวจึงไม่เข้าใจว่าทำไมใคร ๆ ถึงชอบพูดเรื่องนี้ โบทันได้บรรยายความคิดของแกวที่

มีต่อเรื่องนี้ไว้ว่า

แก้วหันหน้าไปทางที่ไม่มีหนูเล็กยืนอยู่ ทำไมหนูเล็กจะต้องมาซ้ำเรื่องเจ้าเกิด เจ้าสมบุญ
ในเมื่อแก้วพยายามจะลืมเรื่องพี่เก้อ ทุกคนที่อยู่รอบตัวแก้วชอบพูดเรื่องนี้กันนัก โดยไม่
นึกถึงใจคนฟังว่ามีความรู้สึกอย่างไร มันอาจจะเป็นการเตือนก็จริงอยู่ แต่ทำไมทุกคนจะ
ต้องคิดว่าเหตุการณ์ร้ายอย่างนั้นอาจเกิดขึ้นกับแก้วเพราะแก้วเป็นน้องของเก้อ ทำไม
ไม่มีใครเตือนหนูเล็กหนูดวงหรือเด็กสาวคนอื่น ๆ ให้ระวังบ้างล่ะ ในเมื่อทุกคนมีโอกาส
ที่จะถูกประทุษร้ายได้เท่า ๆ กับแก้ว หรือเป็นเพราะเด็กสาวเหล่านั้นมีพ่อแม่ที่มีเกียรติ
เกินกว่ามนุษย์ธรรมดาเหล่านั้นจะกล้า

(สุภา สิริสิงห. 2516 : 61)

ดังนั้นผลกระทบทางสังคม จึงมีผลกระทบต่อบุคลิกกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
ของตัวละครที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ รวมถึงมีผลต่อคนในครอบครัวของเธอด้วย

แก้ว จากนวนิยายเรื่อง ความสับสนของแก้ว

แก้วตัดสินใจแต่งงานกับทรัพย์เพราะต้องการจะหนีไปให้พ้นจากบ้านของครูสมัยเท่านั้น
ชีวิตหลังการแต่งงานของแก้วจึงไม่มีความสุขเพราะไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรัก ที่สำคัญ
แก้วไม่สามารถลืมเหตุการณ์ที่เก้อและเธอถูกข่มขืนได้ ความเกลียดชังเพศชายที่ฝังรากลึกอยู่ใน
จิตใจทำให้เธอเกลียดสามีของเธอด้วย จนกระทั่งเมื่อมีลูกความรู้สึกที่มีต่อสามีจึงดีขึ้น แต่แก้วก็
ยังหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลากลัวสามีจะรู้เรื่องในอดีตที่เธอเคยถูกครูสมัยข่มขืน

กรณีของแก้วไม่มีผลกระทบจากสังคมโดยตรงและรุนแรงเหมือนเช่นกรณีของเก้อเพราะ
ไม่มีใครรู้เรื่องที่แก้วถูกครูสมัยข่มขืนนอกจากแก้วและครูสมัยเพียงสองคนเท่านั้น โดยเฉพาะแก้ว
ที่เข้าใจดีที่สุดในฐานะหากเรื่องของเธอแพร่พรายออกไป คนที่จะเดือดร้อนที่สุดคือตัวของเธอเอง
แก้วเคยมีประสบการณ์จากเรื่องของเก้อมาแล้วจึงไม่ต้องการให้ตนเองตกอยู่ในภาวะเช่นเดียวกับ
พี่สาว แต่ความเห็นแก่ตัวของครูสมัยที่ต้องการใช้แก้วเป็นเครื่องมือระบายทางเพศของเขาให้
นานที่สุด ทำให้ครูสมัยกล้ากระทำเรื่องที่น่าละอายผิดวิสัยของผู้มีทั้งวิชาและคุณวุฒิอย่างครูสมัย
ซึ่งมีตำแหน่งเป็นถึงครูใหญ่ เป็นที่นับถือของคนทั้งตำบล โดยการพยายามให้ทรัพย์ลืมเลือนความ
คิดที่จะแต่งงานกับแก้วด้วยการบอกทรัพย์เป็นนัย ๆ ว่า "เด็กแก้วนะมันของฉัน" ครูสมัยเอ่ย

เสียงรูดไพนออกมาด้วยความลึมตัว" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 84) แต่ทริพย์ไม่เชื่อเรื่องที่ครูสมัยพูด เพราะเขาเชื่อว่าครูสมัยไม่อาจทำให้เขาแต่งงานกับแก้วเพราะครูสมัยเป็นโคแก่ที่หวังกินเหย้าอ่อนอย่างแก้วเท่านั้น แต่คำพูดของครูสมัยทำให้เขาโกรธจนถึงกับกล้าเอ่ยปากสอนครูสมัยทั้งที่ทริพย์เคยเรียนหนังสือในโรงเรียนของครูสมัยว่า "ครูพูดที่พูดได้ ผมจะเชื่อหรือไม่เป็นเรื่องของผม แต่ถ้าครูไปพูดที่อื่นนั่นแหละจะเสียคนไม่ใช่ผมเสียหรือว่าแก้วเสีย ทุกคนเขาจะบอกครูสมัยเป็นเฒ่าหัวงู" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 85) จึงเป็นโชคชะตของแก้วที่ทริพย์ไม่เชื่อเรื่องที่ครูสมัยพูดหรือแม้กระทั่งจะคิดระแวง เพราะถ้าหากทริพย์เกิดระแวงขึ้นมาชีวิตแต่งงานของแก้วคงล้มเหลวเพราะความระแวงย่อมทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย ที่สำคัญจะยิ่งทำให้ทัศนคติที่แก้วมีต่อเพศชายเลวร้ายยิ่งขึ้น เมื่อทริพย์ไม่เคยนิกรแวงแก้วและปฏิบัติต่อเธออย่างนุ่มนวล ให้ความอบอุ่น ให้ความมั่นคง ให้ชีวิตที่ดีกับแก้ว ทำให้เธอมีทัศนคติที่ดีต่อเพศชายเพียงทริพย์เท่านั้น แก้วยังคงมีทัศนคติในเชิงลบกับผู้ชายคนอื่นอย่างไม่เปลี่ยนแปลง ดังนั้นเมื่อทริพย์เสียชีวิตทิ้งให้แก้วเป็นหม้ายทั้งที่ยังสาว แก้วก็ไม่คิดจะแต่งงานใหม่เพราะถึงอย่างไรเธอไม่สามารถลืมความทรงจำที่เลวร้ายในอดีตได้

ผลกระทบที่แก้วได้รับจากสามีจึงเป็นผลกระทบในทางที่ดี ความอ่อนโยนของทริพย์ทำให้แก้วรู้สึกสงบ ความมั่นคง ความอบอุ่นทำให้แก้วรู้สึกปลอดภัย ความดีของทริพย์ทำให้แก้วตั้งปณิธานกับตนเองว่าจะลืมเรื่องราว ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตให้หมด และถึงแม้ว่าทริพย์จะไม่เคยสอนแก้วให้เรียนรู้ถึงวิถีทางในการดำรงชีพ แต่เวลาหลายปีที่อยู่กับทริพย์ทำให้แก้วเกิดการเรียนรู้ที่จะประคับประคองชีวิตทั้งของตัวเองและลูกไปในวิถีทางที่ถูกที่ควรเมื่อปราศจากเขาได้ ดังนั้นทริพย์จึงเป็นบุคคลที่มีผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตของแก้ว

นุชรัตน์ จากนวนิยายเรื่อง ภาพลวง

ไม่มีใครรู้เรื่องที่นุชรัตน์เสียความบริสุทธิ์ให้คม ดังนั้นถึงแม้ว่าคมจะหนีไปจากชีวิตของนุชรัตน์ท่ามกลางความโศกของคนที่รอบตัว แต่ปัญหาของนุชรัตน์กลับไม่ยุติเพียงนั้นเพราะเธอกำลังจะมีลูกที่เกิดกับคม นุชรัตน์ตัดสินใจบอกเรื่องที่เธอต้องให้บิดาทราบ ท่านจึงส่งเธอไปเรียนต่างประเทศเพื่อรอจนคลอดแล้วจึงรับเด็กกลับมา โดยจะบอกกับทุกคนว่าเด็กคนนั้นเป็นลูกของท่านเอง

การที่นุชรัตน์ตัดสินใจบอกเรื่องที่เธอต้องกับคมให้บิดาทราบ เพราะเชื่อว่าท่านจะเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นและเข้าใจเธอได้ดีกว่ามารดา บิดาของนุชรัตน์เป็นคนเจ้าชู้ มีอนุภรรยาหลายคน

เมื่อเกิดเรื่องเช่นนี้กับลูกสาวของตนเองจึงยอมเข้าใจและทำใจได้ว่า "เขาไม่อาจลงโทษต่อความเขว้ต่อโลกของลูกสาวได้ สภาพจิตใจของหล่อนบริสุทธิ์เกินไป หล่อนมีความรัก และต้องการจะแสวงหาความสุขจากความรักเท่านั้นเอง" (สุภา สิริสิงห. 2516 : 620) บิดาจึงเป็นผู้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและปลอมโยนให้กำลังใจเธอเพื่อเริ่มต้นชีวิตใหม่ ความรู้สึกของนุชรัตน์จึงดีขึ้น เพราะเธอรู้ว่าไม่มีสิ่งใดยิ่งใหญ่ไปกว่าการให้อภัยจากบิดามารดาซึ่งจะทำให้เธอมีกำลังใจต่อสู้กับปัญหาที่เกิดขึ้น นุชรัตน์ต่างจากหญิงสาวคนอื่นที่ไม่พยายามแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และเลือกที่จะปรึกษาบิดามากกว่าจะเป็นมารดา ทั้งที่เรื่องเช่นนี้เป็นาง่ายกว่าที่จะพูดคุยกับเพศเดียวกัน แต่นุชรัตน์คิดว่าบิดาเคยผ่านประสบการณ์ทางด้านความรักมาก ย่อมเข้าใจและยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นของเธอได้มากกว่ามารดา ผู้ซึ่งตลอดเวลาต้องกล้ำกลืนกับความเจ้าชู้ของสามี ดังนั้นหากมารดารู้เรื่องที่เธอต้องถอนแต่งงานอาจตำหนิมากกว่าจะเห็นใจ การแก้ปัญหาของบิดาด้วยการส่งเธอไปต่างประเทศเพื่อปกปิดเรื่องที่เธอท้องและเด็กที่เกิดมาจะกลายเป็นลูกคนใหม่ของบิดาอาจไม่ใช่การแก้ปัญหาที่ดีนัก แต่คำพูดและกำลังใจจากบิดาทำให้เธอเกิดความรู้สึกอบอุ่นและมีกำลังใจที่จะเริ่มต้นชีวิตใหม่ เพราะไม่มีกำลังใจจากใครจะดีเท่ากำลังใจจากคนในครอบครัวโดยเฉพาะจากบิดามารดา ดังที่บิดาของนุชรัตน์กล่าวกับเธอว่า "ลูกจะมาหวนให้กับสิ่งที่สูญเสียไปแล้วทำไมนุชรัตน์ เมื่อวานก็คือเมื่อวาน ให้มันเป็นเพียงเรื่องเตือนใจเราเท่านั้นก็พอ แต่อย่าให้มันบั่นทอนจิตใจของเรา มันสิ้นสุดไปแล้วนี่นา ลูกรัก" (สุภา สิริสิงห. 2521 : 618)

จริงดังที่นุชรัตน์คาดคิด มารดาของเธอเสียใจมากเมื่อรู้เรื่องที่เธอท้อง แต่ยังไม่ทันที่ท่านจะได้ตำหนิ มารดาของเธอก็ถูกบิดาเ็ดเอาเสียก่อนว่า "คุณคอยแต่จะโอดแบบนั้นะซี ลูกเลยไม่บอก อย่าไปซ้ำเติมแกด้วยคำว่า ทำไมลูกทำอย่างนี้ได้ ทำไมไม่เลิก ทำไมไม่คิดเสียก่อน ทำไมไม่อับอาย ทำไมไม่หนีหน้าหนีหลัง แกจะยิ่งเสียใจ ถ้ามไปก็แค่นั้นสู้ช่วยกันแก้ไขดีกว่า" (สุภา สิริสิงห. 2521 : 635) มีหลายคนที่เป็นอย่างมารดาของนุชรัตน์ ที่มีคร่ำครวญกับสิ่งที่เกิดขึ้นมาแล้วโดยไม่คิดว่าคำพูดของตนเองนอกจากไม่สามารถแก้ไขอะไรให้ดีขึ้นแล้วยังมีผลทำให้ผู้ถูกตำหนิเสียใจและรู้สึกผิดมากขึ้น จึงมีผู้หญิงที่ถูกข่มขืนหรือเด็กสาวที่ท้องก่อนเวลาอันสมควรแล้วไม่กล้าปรึกษาพ่อแม่ เพราะกลัวถูกลงโทษหรือถูกตำหนิว่าเป็นความผิดของเธอที่ประพฤติดังไม่ดีทำให้เกิดเรื่องเช่นนี้ขึ้น จึงมีเด็กสาวหลายคนไม่กล้าเล่าปัญหาของพวกเธอให้ผู้ปกครองรับทราบ บางรายปรึกษากันเองจนเกิดอันตรายขึ้นกับตัวเองและเด็กในท้อง บางรายตัดสินใจหนีออกจากบ้านเนื่องจากกลัวถูกลงโทษและสุดท้ายอาจตัดสินใจเป็นหญิงขายบริการในที่สุด มีน้อยรายที่ตัดสินใจปรึกษาผู้ใหญ่อย่างนุชรัตน์ แต่ในขณะเดียวกันเป็นโชคดีของเธอที่บิดาเข้าใจปัญหา

ที่เกิดขึ้นและพร้อมจะโอบอุ้มเธอให้เข้มแข็งพอที่จะเผชิญกับชีวิตต่อไป เหมือนดังที่ท่านพูดกับเธอว่า "แล้วเมื่อลูกกลับมา ลูกจะเป็นคนใหม่ที่มีความสุขเหมือนเดิม เหมือนเมื่อก่อนที่ลูกจะพบเขา ขอให้ลูกพยายามทำใจของลูกให้ได้เท่านั้น" (สุภา สิริสิงห. 2521 : 621)

ถึงแม้ว่าชรัตน์จะไม่สามารถคาดเดาอนาคตได้ ว่าเธอจะลืมอดีตได้มากน้อยแค่ไหน เนื่องจากบาดแผลทางใจลึกซึ้งเกินกว่าจะเยียวยารักษาในช่วงระยะเวลาอันสั้น แต่กำลังใจที่รู้ว่าเธอยังมีคนที่ยก ห่วงใย และพร้อมจะประคับประคองเธอให้ฝ่ามรสุมของชีวิตไปได้นั้น ก็ทำให้เธอมีกำลังใจและความหวังในชีวิต

บุษรอด จากนวนิยายเรื่อง ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุษรอด

บุษรอดหนีจากร้านของเก่าแก่ที่ขึ้นใจเธอมาอาศัยอยู่กับครูอรพิน โดยมีหน้าที่ช่วยดูแลบ้านให้ครูและเรียนต่อภาคค่ำจนจบ จากนั้นบุษรอดจึงย้ายไปทำงานร้านอาหารที่ตาคลีทำให้พบกับโรเบิร์ตนายช่างใหญ่ชาวอเมริกันที่ทำงานในฐานะท๊อป และตัดสินใจใช้ชีวิตคู่ร่วมกับเขาในที่สุด

ในกรณีของบุษรอดคล้ายกับแก้วคือไม่มีผลกระทบจากสังคมภายนอก นอกจากผลกระทบในครอบครัวจากสามี แต่ต่างตรงที่ว่าสามีของแก้วเป็นผู้ชายไทยที่ย่อมมีค่านิยมทางเพศเหมือนเช่นผู้ชายคนอื่นในสังคม แก้วจึงหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลากลัวสามีจะรู้ว่าเธอเคยถูกครูสมัยข่มขืน แต่สามีของบุษรอดเป็นชาวต่างชาติที่ไม่สนใจเรื่องที่เคยเกิดขึ้นแล้วในอดีต ดังที่โรเบิร์ตพูดกับบุษรอดว่า "ผมไม่สนใจเรื่องเก่า ๆ ของเมียหรอก" (สุภา สิริสิงห. 2524 : 202) ถึงแม้จะแน่ใจว่าโรเบิร์ตไม่สนใจเรื่องในอดีตของเธอ แต่ถึงกระนั้นผู้หญิงไทยอย่างบุษรอดก็ยังอดกังวลไม่ได้ว่า "เขาจะรู้หรือไม่ล่ะว่าเขาไม่ใช่ชายคนแรกของผมแล้ว แต่ผมยังไม่สนใจถือสาเรื่องนี้มีให้หรือ" (สุภา สิริสิงห. 2524 : 145) เมื่ออยู่ร่วมชีวิตกันบุษรอดจึงรู้ว่าเธอตัดสินใจไม่ผิด โรเบิร์ตทำให้บุษรอดรู้สึกอบอุ่นมั่นคงและปลอดภัย ตลอดเวลาเขาให้เกียรติบุษรอดเสมอไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน ชีวิตคู่ของเธอจึงมีความสุขและยิ่งเป็นครอบครัวที่แท้จริงเมื่อทั้งคู่มีบุตร ซึ่งไม่มีใครคาดเดาได้ว่าถ้าหากบุษรอดแต่งงานกับผู้ชายไทยแล้วเธอจะมีความสุขเช่นนี้หรือไม่ หรือต้องอยู่กับความหวาดระแวงตลอดเวลาเหมือนเช่นแก้ว

นอกจากนั้นครูอรพินก็เป็นอีกบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญกับชีวิตของบุษรอด หากบุษรอดไม่พบครูอรพิน เธออาจจะต้องเป็นลูกจ้างรับใช้เจ้าเก่าไปจนตายหรืออาจจะหนีออกจากบ้านแล้วถูกหลอกไปเป็นโสเภณีก็ได้ เพราะสังคมภายนอกอันตรายเกินไปสำหรับเด็กสาว ๆ แต่เมื่อได้มาอยู่กับครูอรพิน ความเมตตาที่ครูมีต่อเธอ ค้ำบารมสั่งสอนที่ดีทำให้บุษรอดมีการดำเนินชีวิตไป

ในวิถีทางที่ดีเช่นเดียวกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อบุญรอดทั้งสิ้น ถ้าหากครูอรพินเป็นคนเห็นแก่ตัวอาจกักตัวบุญรอดไว้ใช้งานตลอดไป หรือถ้าครูไม่มีจิตเมตตากรุณาที่อาจนำเรื่องของเธอไปเล่าให้ผู้อื่นฟังหรือคอยซ้ำเติมบุญรอดด้วยคำพูดอยู่ตลอดเวลา แต่ครูทำเหมือนกับว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้น บุญรอดก็ยังคงเป็นเด็กหญิงบุญรอดลูกศิษย์ของครูอยู่อย่างเดิม จิตใจของบุญรอดจึงไม่ถูกซ้ำเติมให้บอบช้ำมากไปกว่าที่เคยได้รับ จึงสามารถลืมเรื่องที่เกิดขึ้นและพร้อมที่จะเริ่มต้นใหม่ ดังนั้นผลกระทบจากโรเบิร์ตและครูอรพินจึงเป็นผลกระทบในด้านบวกต่อบุญรอด ซึ่งทำให้เธอมีชีวิตใหม่ทั้งดงาม

แวนทิพย์ จากนวนิยายเรื่อง กว่าจะรู้เค็ยงสา

ผลกระทบที่มีต่อแวนทิพย์ครั้งแรกเป็นผลกระทบที่มาจากสามีของเธอ แวนทิพย์ไม่ยอมเล่าความจริงที่เกิดขึ้นทั้งหมดเพราะรู้ว่าไม่มีผู้ชายคนใดยอมรับการที่ภรรยาของตนถูกชายอื่นข่มขืนได้ เธอจึงบอกเขาเพียงว่าถูกนายจ้างปล้ำ ซึ่งชายก็ถามเธอกลับอย่างอหังการที่รู้ว่า "แล้วทำสำเร็จไหม มันได้เธอหรือเปล่า" (สุภา สิริสิงห. 2528 : 286) โดยไม่ถามเรื่องอื่นนอกจากต้องการให้เธอยืนยันกับเขาว่าเธอเสียตัวให้นายจ้างหรือไม่เพียงเท่านั้น แต่แวนทิพย์กลับไม่ตอบรับหรือปฏิเสธคงปล่อยให้เขาคาดเดาไปเองว่า "หล่อนถูกปล้ำหรือ เมียของเขาก่อนนายจ้างปลุกปล้ำ หล่อนเสียตัวหรือเปล่า ถ้าเสียตัวก็หมายความว่าหล่อนไม่ใช่ผู้หญิงดีแล้วสินะ หล่อนสกปรก มีผิวสอง ผู้หญิงดีเขาต้องไม่ยอมให้ผู้ชายที่ไม่ใช่ตัวและต้องไม่ใช่หรือ" (สุภา สิริสิงห. 2528 : 287) ความคิดของชายเหมือนกับความคิดของผู้ชายส่วนใหญ่ที่รู้สึกทนไม่ได้หากคนรักหรือภรรยาของตนไปมีความสัมพันธ์กับชายอื่น ทั้งที่การมีความสัมพันธ์นั้นอาจมีสาเหตุมาจากการถูกบังคับข่มขืนไม่ใช่เกิดจากความยินยอมพร้อมใจของฝ่ายหญิง แวนทิพย์จึงคิดถูกเป็นครั้งแรกที่ไม่บอกความจริงเขา

ผลกระทบต่อมาเป็นผลกระทบจากหมอสุริยาซึ่งเป็นน้องชายของพี่สะใภ้ของเธอ หมอเคยหลงรักแวนทิพย์แต่แวนทิพย์ไม่สนใจ และมารดาของเธอก็คิดว่าเขาดำด้อยเกินกว่าจะเป็นลูกเขยทำนได้ เมื่อพบกันอีกครั้งแวนทิพย์อยู่ในสภาพทรุดโทรม เป็นโรคจนต้องให้หมอมารักษา และหมอสุริยาคนที่เธอเคยดูถูกไว้เป็นหมอคนที่มาดูแลอาการเธอ ครั้งแรกแวนทิพย์ตกใจจนพูดไม่ออกและคิดจะปฏิเสธว่าเธอไม่ใช่แวนทิพย์ เพราะอับอายที่ต้องพบเขาในสถานที่และในสภาพที่ตกต่ำจนน่าใจหาย แวนทิพย์กลัวว่าหมอสุริยาอาจดูแคลน หรือสมน้ำหน้าที่พบเธอในสภาพเช่นนี้ แต่เป็นเพียงความคิดแวบแรกเท่านั้น แวนทิพย์ของร้องหมอให้ช่วยพาลูกสาวของเธอซึ่งอายุได้

ขอบเศษออกไปจากที่นี่ ก่อนที่หมอมายาจะกลับแวนทิพย์ เอื้อมมือของเขามากุมมือของเขาไว้เหมือนกับจะฝากความหวังให้เขาช่วยเหลือของเขาด้วย หมอจำเป็นต้องรีบกลับเพื่อไม่ให้ใครสงสัยที่เข้ามานานผิดปกติแต่แวนทิพย์กลับคิดว่าการที่หมอรีบร้อนออกไปนั้นเป็นเพราะรังเกียจเธอ แวนทิพย์ไม่รู้ว่หลังจากที่หมอสุริยาออกจากห้องของเธอไปแล้ว แวดตาที่แห้งผากของเธอทำให้เธอหมดเรี่ยวแรงจนแทบปฏิเสธที่จะรักษาคนไข้รายอื่นต่อไป หมอสุริยาก็ถึงแวนทิพย์ด้วยความสงสารในชะตากรรมของเธอและเจ็บแค้นพวกมนุษย์ที่หากินกับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน หมอไม่ได้คิดรังเกียจหรือสมน้ำหน้าแวนทิพย์เหมือนดังที่เธอเข้าใจ หากแวนทิพย์มีโอกาสรู้ความรู้สึกแท้จริงของหมอที่มีต่อเธอ คงทำให้สุขใจขึ้นบ้างที่ยังมีคนเอื้ออาทรและปรารถนาดีต่อเธอโดยไม่คิดรังเกียจเช่นที่เธอเข้าใจ

พิณรมย์ จากนวนิยายเรื่อง สุดแต่ใจจะไขว่คว้า

ก่อนที่พิณรมย์จะหมดสติได้รู้ความจริงจากเขารู้ว่าพรณพงค์ขายเธอเพื่อแลกกับโอกาสที่เขาจะได้ไปต่างประเทศ เมื่อได้สติพิณรมย์จึงโทรศัพท์ไปหาพรณพงค์ทันที เพราะต้องการได้ยินจากปากของพรณพงค์เพื่อให้แน่ใจว่าเขาขายเธอให้นายจ้าง เพื่อแลกกับความก้าวหน้าของตนเอง เมื่อรู้ความจริงพิณรมย์ก็ทนไม่ได้ที่พี่ชายร่วมสายโลหิตหลอกเธอมาเพื่อสังเวยนายจ้าง พิณรมย์ตัดสินใจกลับบ้านทันที เพื่อบอกความจริงที่เกิดขึ้นให้ทุกคนในครอบครัวรับรู้ถึงความเลวของพรณพงค์ แม้จะไม่แน่ใจว่าคนในครอบครัวจะมีปฏิกิริยาต่อเรื่องที่เกิดขึ้นและต่อตัวเธอเองอย่างไร

ดังนั้นผลกระทบที่มีผลต่อพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของพิณรมย์ คือผลกระทบที่มาจากคนในครอบครัว ครั้งแรกที่ตัดสินใจบอกความจริงที่เกิดขึ้นให้คนในครอบครัวรับรู้ เพราะเธอต้องการให้พ่อซึ่งล่าเอ็งรักและเอาใจพรณพงค์มากกว่าลูกคนอื่น รู้ความจริงว่าลูกที่พ่อรักนักหนานั้นเป็นคนเลวยิ่งกว่าใคร เธอจึงตัดสินใจเล่าความจริงให้ทุกคนได้รับรู้โดยที่เธอก็ไม่แน่ใจว่าปฏิกิริยาของคนในครอบครัวที่มีต่อเธอจะเป็นเช่นไร แต่พิณรมย์คาดว่าผลที่ออกมาจะเป็นด้านลบ เธออาจต้องตัดขาดหรือไม่สามารถมองเห็นหน้าคนในครอบครัวได้อีกต่อไป ดังความคิดของเธอเมื่อนึกถึงเรื่องนี้ว่า

นี่ถ้าแม่หรือพ่อรู้จะเกิดอะไรขึ้น พ่ออาจจะช็อคคาที่ไปเลยก็ได้ แต่พิณรมย์ไม่อยากจะคิด ถึงอย่างไรหล่อนก็ต้องพูดเรื่องนี้ เก็บไว้ไม่ได้ หล่อนจะเก็บความเจ็บปวดไว้

ตามลำพังได้อย่างไร ให้พ่อเห็นพงศ์เป็นลูกแสนวิเศษ ลูกคนโปรดต่อไปอย่างนั้นหรือ ... แล้วพิณมย์จะมองหน้าคนในครอบครัวได้ต่อไปหรือไม่ หรืออาจจะต้องตัดขาดจากครอบครัวไปเลย

(สุภา สิริสิงห. 2529 : 270 - 271)

พิณมย์ไม่ชอบพรณพงศ์เรื่องที่เขาคือเป็นคนเห็นแก่ตัว ชอบเอาเปรียบพี่น้องอยู่แล้ว ยิ่งพ่อแสดงกิริยาลำเอียงรักพรณพงศ์มากกว่า พินมย์ก็ยิ่งไม่ชอบ ดังนั้นเมื่อเกิดเรื่องขึ้น เธอจึงต้องการให้พ่อรู้ความจริงว่าพรณพงศ์เป็นคนเช่นใด แต่ในขณะที่เธอกำลังคิดหัดหนทางหลังจากนั้นปฏิกิริยาของคนในครอบครัวที่มีต่อเธอในเรื่องที่เธอถูกข่มขืนจะเป็นอย่างไร พินมย์จะมองหน้าคนในครอบครัวได้หรือไม่ หรืออาจต้องตัดขาดจากครอบครัว สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่เธอต้องคิด เพราะการถูกข่มขืนไม่เพียงทำให้ชื่อเสียงของผู้ที่ถูกข่มขืนเสียหายเท่านั้น ยังเสียหายไปถึงทุกคนในครอบครัวและชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลอีกด้วย กรณิของพิณมย์ การที่เธอต้องการให้ครอบครัวรับรู้ความจริงที่เกิดขึ้น มีสาเหตุมาจากการที่พรณพงศ์หลอกเธอ เธอเกลียดชังชายคนนั้นและไม่พอใจพ่อที่ลำเอียงรักแต่พรณพงศ์ จึงต้องการให้พ่อเสียใจด้วย แต่ในขณะที่เธอกำลังหากสาเหตุที่เกิดขึ้นเป็นความผิดพลาดของเธอเอง หรือไม่ได้มีสาเหตุมาจากพรณพงศ์ ก็ไม่แน่ว่าเธอจะเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้คนในครอบครัวรับรู้หรือกลัวกลืนเก็บความขมขื่นไว้เพียงคนเดียว แต่ถึงอย่างไรก็ตามเมื่อเธอได้เห็นพัฒนาที่ชายคนรองโกรธแค้นแทนเธอ ความรู้สึกของพิณมย์ดีขึ้น จึงกล่าวได้ว่าปฏิกิริยาของพัฒนาที่มีต่อเธอเป็นผลกระทบที่ทำให้พิณมย์รู้สึกว่าเขายังมีคนที่รักและเห็นคุณค่าของเธอ กำลังใจจากคนในครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้หญิงที่ถูกละเมิดทางเพศได้มากที่สุด

อ้อย จากนวนิยายเรื่อง ทองเนื้อเก้า

หลังจากคลอดแล้วอ้อยไปอยู่กับเสวีเด็กหนุ่มที่เคยมีความสัมพันธ์ด้วยเพราะติดใจที่เสวีรูปหล่อ แต่อยู่ได้ไม่นานก็ถูกแม่ของเสวีไล่ออกจากบ้านเพราะอ้อยทำอะไรไม่เป็น อ้อยจึงไปอยู่กับหญิงซึ่งมีอาชีพแมงดา เมื่อถูกหญิงไล่ออกจากบ้านอีกเพราะเป็นโรคจนไม่สามารถรับแขกได้ อ้อยจึงกลับมาอยู่บ้านโดยมีน้องชายต่างมารดาเป็นผู้พาไปรักษาจนหายเป็นปกติ อ้อยจึงอยู่ชวสน้ำสาวขายของหน้าร้านเพราะชวสน้ำกับโรคร้ายจนไม่คิดกลับไปยึดอาชีพโสเภณีอีก

กรณีของอ้อยไม่มีผลกระทบต่อเธอ เนื่องจากความพิการทางสมองทำให้เธอไม่รับรู้ผลกระทบไม่ว่าจากทางใดทั้งสิ้น อ้อยไม่สนใจว่าชาวบ้านกล่าวถึงเธออย่างไร คนที่เดือดร้อนกลับเป็นคนอื่นในครอบครัว เช่น จิตรา น้องสาวต่างบิดาของเธอที่ถูกชาวบ้านหาหน้าว่า จะต้องท้องไม่มีพ่อเหมือนเช่นอ้อยและน้ำสาวที่ต้องรับผิดชอบเด็กที่เกิดมาจากความมกมากในกามารมณ์ สำหรับตัวอ้อยนั้นไม่มีผลกระทบใดทำให้เธอเดือดร้อนหรือเป็นทุกข์ขึ้นมาได้ เพราะ "อ้อยไม่รับรู้เรื่องสังคมเพราะด้อยปัญญา แต่บางทีความไม่รู้อาจจะทำให้ความสุขกับหล่อนได้มากกว่า หล่อนสามารถใช้ชีวิตอย่างที่หล่อนต้องการ แม้สังคมไม่ยอมรับหล่อนก็ไม่จำเป็นต้องเข้าใจหรือใส่ใจอะไร" (สุภา สิริสิงห. 2529 : 596)

คงมีแต่เพียงอ้อยเท่านั้นที่อยู่นอกเหนือจากผลกระทบที่เกิดขึ้น เพราะถึงอ้อยโชคร้ายที่ความพิการเป็นสาเหตุที่ทำให้เธอถูกเพศชายระรานเอาเปรียบ แต่ความพิการทางสมองนั้นกลับมีส่วนช่วยให้เธอไม่ต้องตกอยู่ในสภาวะเดียวกับผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการล่วงเกินทางเพศอีกมากมาย ดังที่โบทันได้กล่าวไว้ข้างต้น

จิตรา จากนวนิยายเรื่อง ทองเนื้อเก้า

หลังจากถูกลูกชายของกำนันข่มขืน จิตราหนีไปอยู่กับพรรคพวกในป่าจนแต่งงานกับชายคนรัก ทั้งคู่ต้องเร่ร่อนค้าขายตามชายแดนโดยไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ภายหลังน้องชายต่างบิดาซึ่งมีฐานะดีรับตัวเธอกลับมาอยู่ด้วยและให้ช่วยงานในบริษัทของเขา จิตราจึงได้มีชีวิตที่สงบสุข

ผลกระทบทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของจิตราไม่น้อยมาก เนื่องจากผู้ประพันธ์ไม่ให้รายละเอียดของเธอนัก ดังนั้นในส่วนของผลกระทบที่มาจากสามีของเธอจึงไม่อาจวิเคราะห์ได้ เนื่องจากผู้ศึกษาไม่ทราบว่าสามีของเธอรู้เรื่องที่เธอเคยถูกข่มขืนมาก่อนหรือไม่จึงไม่ขอวิเคราะห์ในส่วนนี้ แต่ผลกระทบที่มีต่อเธอเป็นผลกระทบที่มาจากคนในครอบครัว พี่ชายต่างมารดาของเธอเป็นบุคคลที่รู้เรื่องนี้และพยายามตามหาจิตราให้กลับมาอยู่กับครอบครัวอีกครั้ง พี่ชายของเธอคนหนึ่งถึงกับจ้างนักสืบให้สืบหาเธอจนพบและรับกลับมาอยู่ด้วย โดยมอบหมายงานในบริษัทของเขาให้เธอและสามีเป็นผู้ดูแล ถึงแม้จะต่างบิดากันแต่พวกเขาาก็ไม่ทิ้งจิตรา เมื่อพวกเขาเติบโต มีอาชีพ มีความมั่นคง พวกเขา ก็พร้อมที่จะโอบอุ้มจิตราซึ่งเป็นน้องของเขาให้ได้รับความสุขโดยไม่คิดรังเกียจหรือฝังใจกับอดีตของเธอ เมื่อไม่มีใครพูดถึงเรื่องที่ผ่านมาและให้การต้อนรับจิตราอย่างอบอุ่น จิตรา ก็พร้อมจะลืมเรื่องในอดีตและเริ่มต้นชีวิตใหม่

เพื่อนาคที่ดีกว่า ดังนั้นกำลังใจและความช่วยเหลือจากคนในครอบครัวจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรมีให้ผู้หญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ เพราะทำให้พวกเขามีกำลังใจที่จะต่อสู้กับชีวิตต่อไป

เพชรชมพู จากนวนิยายเรื่อง จากหญิงสู่ผืนดิน

หลังจากที่เพชรชมพูได้สูญเสียความสาวครั้งแรกให้กับพ่อเลี้ยงวิชาญไปแล้ว เมื่อฟื้นขึ้นมาเพชรชมพูได้พบกับแม่บังเกิดเกล้าที่ตั้งใจมาตามหา แต่เด็กหญิงกลับไม่รู้สึกลึกซึ้งกับแม่บัวเงิน เหมือนที่เธอกำลังคิดถึงคุณแม่สร้อยเพชรซึ่งเด็กหญิงเพิ่งรู้ความจริงว่าไม่ใช่แม่ที่แท้จริงของเธอ เพชรชมพูจึงตัดสินใจกลับกรุงเทพฯ พร้อมบิดาเพื่อกลับสู่อ้อมอกของคุณแม่สร้อยเพชร และเพื่อกลับมาเริ่มต้นชีวิตใหม่

เมื่อกลับถึงบ้านเพชรชมพูไม่กล้าเข้าไปหาคุณแม่สร้อยเพชรที่เก็บตัวอยู่ในห้อง จนคุณพ่อต้องรุดหลังให้เธอเข้าไป เด็กสาวตัดสินใจเข้าไปกราบแทบเท้าท่านและต้องสะดุ้งเมื่อสายตาของท่านตกมาโดนมือของเธอ เพชรชมพูเงยหน้ามองและร้องขอให้ท่านอภิบาลกับเธอและขอรับการลงโทษจากท่านแต่โดยดี คุณแม่จึงยิ่งร้องไห้หนักขึ้นเพราะรู้ว่าเกิดอะไรกับเพชรชมพู และเข้าใจดีว่าเพชรชมพูคงทุกข์ทรมานใจเช่นกัน ท่านจึงไม่อาจซ้ำเติมเธอได้อีก นอกจากกล่าวกับเพชรชมพูว่า "แม่ไม่ลงโทษหนูอีกหรอก ที่หนูประสพมากับตัวเองนั้นเป็นการลงโทษที่รุนแรงเกินไปแล้วด้วยซ้ำ ใครจะซ้ำเติมหนูได้อีกลงคอ" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 518) เมื่อเพชรชมพูเอ่ยถึงสิ่งที่เธอสูญเสียไปแล้วอย่างเสียใจและรู้สึกผิด สร้อยเพชรปลอบโยนเธอด้วยเหตุผลอย่างคนที่ไม่มีติดอยู่กับค่านิยมดั้งเดิมว่า

ไม่สำคัญหรอกเรื่องนั้น เราตั้งต้นชีวิตใหม่ได้เสมอนะ ครั้งเดียวแค่นั้น ถูกละเรื่องนี้สำคัญสำหรับลูกผู้หญิงแต่ไม่ได้สำคัญเท่ากับชีวิตเหมือนแต่ก่อน โลกมันเปลี่ยนไป ผู้ชายดี ๆ สมัยนี้เขาก็ไม่ได้ต้องการสาวบริสุทธิ์ผู้ดม่อมสะอาดเอี่ยม ถูกละ สะอาดจนถึงวันแต่งงานมันก็ดี แต่เมื่อพลาดไปแล้วก็ไม่จำเป็นต้องหวงหา เราทำตัวเราให้ดี ไม่ต้องไปเอ่ยถึงมันอีก

(สุภา สิริสิงห. 2530 : 518)

เมื่อเพชรชมพูยังไม่มั่นใจ ย้อนถามคุณแม่เรื่องความบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นเรื่องที่หญิงสาวเกือบทุกคนเป็นกังวลถ้าหากเธอไม่บริสุทธิ์ก่อนวันแต่งงาน ถึงแม้ว่าผู้หญิงบางคนจะไม่เคยผ่าน

เรื่องทางเพศมาก่อนแต่ก็ยังไม่นั่นใจอยู่ดี กลัวเจ้าบ่าวของเธอจะไม่เชื่อว่าเธอยังไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับใครมาก่อน ซึ่งคุณแม่สร้อยเพชรกลับสอนเธอว่า

ไม่มีอีกแล้วละลูก ไม่มีใครถามกันอีกแล้ว พันยุคนั่นสมัย ถ้าเขาถามเขาก็บ้าเพราะเป็นการดูถูกกัน ชีวิตคู่เดี๋ยวนี้ต้องการความเข้าใจ ให้อภัยกัน ช่วยซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ัวเลื่องเมือไว้ในเรือนอย่างสมัยก่อน แต่เป็นชีวิตคู่ที่เท่าเทียมกัน ไม่มีข้างเท้าหน้าเท้าหลัง แต่ระดับประคองกันสองข้างให้อยู่ตลอดรอดฝั่ง...อีกอย่างเดี๋ยวนี้ผู้หญิงทำงานที่อยู่เป็นโสดมีถมไป ไม่จำเป็นต้องแต่งงานนี่ แล้วแต่เราพอใจ ไม่พบคนถูกใจเราก็กไม่้องแต่ง ทำงานทำการของเราไปตามเรื่อง

(สุภา สิริสิงห. 2530 : 519)

คำสอนของคุณแม่สร้อยเพชรเป็นคำสอนของคนรุ่นใหม่ที่ไม่ยึดติดกับทัศนคติ ค่านิยมดั้งเดิมที่เชื่อกันว่า ความบริสุทธิ์ของเพศหญิงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตของลูกผู้หญิง ซึ่งจะเป็นสิ่งกำหนดอนาคตได้ว่าเธอจะประสบความสำเร็จในชีวิตแต่งงานหรือไม่ เพราะถ้าเพศชายเชื่อว่าผู้หญิงที่เขาแต่งงานด้วยนั้นเป็นสาวพรหมจารีย์ ผู้หญิงคนนั้นก็จะได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้หญิงที่ดีมีคุณค่า แต่ถ้าหากสามีของเธอเกิดไม่เชื่อใจว่าผู้หญิงที่เขาแต่งงานด้วยนั้นไม่เคยมีความสัมพันธ์ทางเพศกับชายใดมาก่อน ชีวิตคู่อาจล้มเหลว เพราะสามีของเธอจะเกิดความเคลือบแคลงและรู้สึกว่าการกำลังถูกภรรยาดูถูกอย่างรุนแรงที่บังอาจมา "สวมเขา" ให้เขาได้ จึงมีหลายคู่ที่ชีวิตคู่ที่น่าจะดีต้องมีอันล่มสลายไปเพียงเพราะความเข้าใจผิด ซึ่งมาจากค่านิยมของสังคมนั่นเอง ดังนั้นหญิงสาวหลายคนจึงวิตกกังวลกับเรื่องพรหมจรรย์ของตนเอง

ไม่มีใครพูดถึงเรื่องที่เกิดขึ้นที่เซียงใหม่อีก ทุกคนทำเหมือนปกปิดราวกับว่าสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ได้มีผลกระทบอันใดกับความสัมพันธ์ในครอบครัว เพชรชมพูยังเป็นลูกสาวเพียงคนเดียว ในครอบครัวที่เป็นแก้วตาดวงใจของพ่อแม่ เป็นพี่สาวคนโตของน้องชายฝาแฝด และคนที่รู้เรื่องนี้ซึ่งมีเพียงไม่กี่คนก็ไม่เคยเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ใครฟัง เพราะรู้ว่ามีคนบางประเภทที่ชอบฟังและพูดถึงความหยانةของผู้อื่นอย่างสนุกสนาน โดยไม่คิดว่าการกระทำของตนเองอาจทำให้คนที่เสียหายหรือญาติพี่น้องของคนเสียหายเสียใจได้ เพชรชมพูกลับมา "สดใส่ เป็นสาวน้อยน่ารัก คนเก่า ร้องรอมองมัวเลือนหายไปหมดแล้ว" (สุภา สิริสิงห. 2530 : 535)

น้ำปรง จากนวนิยายเรื่อง เกิดแต่คม

กรณีของน้ำปรงนั้น ถึงแม้ว่าจะได้รับผลกระทบทางสังคม แต่ผลกระทบนั้นไม่ได้เป็นผลที่เกิดขึ้นโดยตรงกับการถูกละเมิดสิทธิทางเพศของเธอ แต่เป็นผลกระทบทางอ้อมที่เกิดจากพฤติกรรมของเธอ ภายหลังจากการถูกล่วงเกินทางเพศ เนื่องจากน้ำปรงเป็นเด็กสาวหน้าตาสวยงาม และหนีออกจากบ้านของผู้ปกครองมาอาศัยอยู่กับพี่ชายในกรุงเทพฯ โดยที่ไม่สามารถบอกกับใครถึงสาเหตุที่ต้องหนีมาได้ จึงทำให้หลายคนแม้กระทั่งพี่ชายของเธอไม่เชื่อถือ ทุกคนคิดว่าเธอเป็นเด็กสาวใจแตกที่รักอิสระ ดังที่พี่ชายของเธอเคยว่าน้ำปรงว่า "แกจะออกตัณูแบบนี้ไม่ได้ เขาเลี้ยงมาโตพอจะช่วยงานได้กลับจะมาขออยู่ในปกครองของพี่เสียนี้ ทำยังงั้นได้ยังงั้นกันอีกอย่างเธอก็คงไม่ได้คิดจะมาให้พี่ปกครองจริง ๆ แต่จะเอาไปอ้างไม่กลับไปอยู่กับน้ำเท่านั้น" (สุภา สิริสิงห. 2535 : 559) ประกอบกับน้ำปรงมีพี่สาวคนหนึ่งประพาดิ้วเหลวแหลก ชอบชู้สาวผู้ชาย ทำให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องคิดว่าน้ำปรงจะมีพฤติกรรมเช่นเดียวกับพี่สาวของเธอ แม้กระทั่งพี่ชายของเธอเองก็ยังไม่เชื่อถือ ทุกคนจึงมองเธอด้วยความรู้สึกที่ไม่ดีนัก พี่ชายของเธอเคยตำหนิน้ำปรงว่าเป็นคนเนรคุณและแนะนำให้เธอกลับไปอยู่กับน้ำสาว ซึ่งน้ำปรงก็พยายามอดทนหางานทำเลี้ยงตัวเอง และไม่เคยปริปากบอกเล่าถึงความทารุณโหดร้ายที่เธอเคยได้รับจากน้ำสาวและสามีของหล่อน แต่เมื่อไม่มีใครเข้าใจและมองว่าน้ำปรงเป็นคนไม่ดี ออกตัณูกับผู้มีพระคุณ ดังความคิดของมิ่งโกมุทที่มีต่อน้ำปรงว่า "น้ำปรงคงเป็นสาวสวยที่ไม่อยากอยู่กับผู้ปกครองอยากเป็นอิสระ มีคู่รัก มีแฟนตามประสา ไม่ต้องอยู่ในความควบคุมของใคร" (สุภา สิริสิงห. 2535 : 558) สิ่งเหล่านี้ได้กลายเป็นความกดดันให้เธอตัดสินใจฆ่าตัวตายเพื่อหนีจากปัญหา เพราะไม่มีใครเข้าใจ ต้องต่อสู้ด้วยตัวเองตามลำพัง ทำให้เธอรู้สึกโดดเดี่ยว ขาดที่พึ่ง เมื่อถึงวินาทีสุดท้ายเธอรู้ว่าไม่มีใครช่วยได้นอกจากตัวเธอเอง เธอจึงเลือกความตายดีกว่าที่จะต้องกลับไปอยู่ขุมกรออย่างเดิม แต่ก่อนที่น้ำปรงจะเสียชีวิตได้เคยเล่าความจริงที่เกิดขึ้นให้กับโสวรรณซึ่งเคยเป็นหมอนวดฟัง โสวรรณผ่านชีวิตมามากกว่าและเคยมีประสบการณ์เดียวกับน้ำปรงจึงเข้าใจและเชื่อว่าเรื่องที่น้ำปรงเล่าเป็นความจริง แต่โสวรรณก็ไม่มีโอกาสจะช่วยเหลือนอกจากนำความจริงมาบอกพี่ชายของน้ำปรง ซึ่งในเวลานั้นน้ำปรงก็ได้จากโลกนี้ไปแล้ว เหลือแต่ความชอกช้ำใจให้กับพี่ชายของเธอ และถึงสาเหตุการตายของเธอซึ่งตำรวจสรุปสำนวนไว้เพียงว่า "น้ำปรงหนีผู้ปกครองมาหาพี่ชายที่กรุงเทพฯ ฯ น้ำสาวหรือผู้ปกครองมาตามกลับบ้านเจ้าหล่อนไม่ยอมกลับกระโดดตึกหนีถึงแก่ชีวิต เรื่องของเรื่องคือเด็กสาวเจ้าอารมณ์คนหนึ่งอยากเป็นอิสระเท่านั้นเอง" (สุภา สิริสิงห. 2535 : 570)

ถ้าหากน้ำปรงได้พบโสวรรณ และเล่าความจริงที่เกิดขึ้นให้โสวรรณฟังก่อนที่น้ำสาวจะตามมาพบ น้ำปรงอาจไม่ต้องตัดสินใจฆ่าตัวตาย เพราะโสวรรณเคยผ่านเหตุการณ์ทำนองนี้มาก่อนจึงยอมเข้าใจและรู้ซึ่งถึงความละโมภในตัณหาราคะของมนุษย์ ดังนั้นยอมอธิบายให้พี่ชายของน้ำปรงเข้าใจถึงความโหดร้ายป่าเถื่อนที่น้ำสาวและสามีทำกับน้ำปรง ซึ่งอาจทำให้พี่ชายของน้ำปรงและคนอื่น ๆ มีทัศนคติที่ดีต่อน้ำปรงมากกว่านี้ ความรู้สึกที่ตนเองไม่โดดเดี่ยวอ้างว้างในโลกนี้อีกต่อไป เพราะมีคนเข้าใจปัญหาและพร้อมที่จะปกป้องเธอ อาจทำให้น้ำปรงมีกำลังใจที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป เพราะความตายไม่ได้เป็นสิ่งแรกที่น้ำปรงเลือก เธอเลือกที่จะมีชีวิตที่ดีต่อไป จึงหนีมาหาพี่ชาย แต่เมื่อพี่ชายไม่เข้าใจปัญหาของเธอ ข้าเสียกโสให้เธอกลับไปอยู่กับน้ำสาวตามเดิม ทำให้เธอต้องตัดสินใจเลือกความตายแทนการมีชีวิตอยู่ ดังนั้นผลกระทบทางสังคมจากคนในครอบครัวและคนรอบข้างจึงมีผลกระทบต่อพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละคร

พินาสลักษณ์ จากนวนิยายเรื่อง สัมปทานหัวใจ

กรณีของพินาสลักษณ์นั้นผู้ประพันธ์ไม่ได้ให้ข้อมูลของเธอมามากพอที่จะวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคมที่มีต่อเธอได้

อรุณวรรณ จากนวนิยายเรื่อง เพรงกรรม

เหตุการณ์ที่อรุณวรรณถูกพินาสลักษณ์รักเก่าขึ้นใจนั้น นอกจากแพทย์ที่รักษาอรุณวรรณแล้ว ไม่มีใครรู้เรื่องที่เธอถูกข่มขืน แม้้ำสาวของเธอก็จะเฝ้าปากถามด้วยความสงสัยเมื่อสังเกตเห็นอาการบาดเจ็บที่ไม่คล้ายอาการของคนตกบันไดดังที่เธอบอก แต่อรุณวรรณก็ไม่ปริปากเล่าความจริงที่เกิดขึ้นให้ฟัง จนผ่านไปหลายปีน้ำสาวจึงเพิ่งรู้ความจริงที่เคยสงสัยมานาน เมื่อสาลินีรู้ว่าพินาสลักษณ์เป็นคนทำร้ายหลานสาวตนเอง สาลินีก็พลอยโกรธแค้นพินาสลักษณ์แทนอรุณวรรณ และคิดหาทางช่วยอรุณวรรณให้เป็นฝ่ายได้เปรียบขึ้นบ้าง เนื่องจากรู้ว่าถ้าหากตนเองมีอันเป็นไปคนที่เดือดร้อนที่สุดคืออรุณวรรณ เพราะอรุณวรรณคงไม่สามารถอยู่บ้านนี้ได้อีกต่อไปถ้าหากเธอไม่จัดการแบ่งมรดกให้เป็นที่ยอมรับของสาลินีเป็นเจ้าของบ้านและที่ดิน เมื่อเธอตายบุษราคัมอาจจะรวมมรดกมาเป็นของตนเองแต่ผู้ได้ชีวิตและพินาสลักษณ์จะเป็นคนที่พลอยได้ผลประโยชน์ไปด้วย สาลินีจึงโอนที่ดินเปล่าส่วนหนึ่งให้เป็นกรรมสิทธิ์ของอรุณวรรณ เพื่อป้องกันไม่ให้เธอตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบดังที่เธอเป็นอยู่ทุกวันนี้ เพราะตั้งแต่เล็กอรุณวรรณดีอกว่าบุษราคัมทุกด้านไม่ว่าจะเป็น

เรื่องรูปร่างหน้าตาหรือการเรียน อรุณวรรณอยู่ในฐานะผู้อาศัยในขณะที่บุษราคัมอยู่ในฐานะลูกเจ้าของบ้านทั้งที่พ่อและแม่ของบุษราคัมก็ไม่มีสิทธิในบ้านหลังนี้เช่นกัน อรุณวรรณยังต้องทำงานบ้านทุกอย่างจนแทบจะกลายเป็นคนรับใช้ ในขณะที่บุษราคัมมีหน้าที่เรียนเพียงอย่างเดียว เมื่ออรุณวรรณคบพินาน ทุกคนในครอบครัวก็ปรามาสเธอว่าจะต้องถูกผู้ชายหลอกเพราะพินานเป็นถึงนักศึกษามหาวิทยาลัย มีอนาคตไกลและรูปหล่อ ในขณะที่อรุณวรรณเป็นเพียงเสมียนในโรงพิมพ์เล็ก ๆ เท่านั้น เมื่อเธอเป็นฝ่ายบอกเลิกพินานก่อนเนื่องจากไม่ชอบพฤติกรรมการดื่มของเธอ ครอบครัวของบุษราคัมก็ปิกใจเชื่อว่าเธอเป็นฝ่ายถูกพินานทอดทิ้ง มีเพียงสลินีคนเดียวที่เข้าใจอรุณวรรณ ดังนั้นเมื่อรู้ว่าอรุณวรรณถูกพินานข่มขืน สลินีจึงคิดว่าอรุณวรรณสมควรเป็นฝ่ายเหนือคนอื่นบ้าง เธอจึงมอบที่ดินให้อรุณวรรณผืนหนึ่งและกระตุ้นอรุณวรรณให้รู้จักหาผลประโยชน์จากที่ดินผืนนั้น อรุณวรรณจึงได้คิดและวิ่งเต้นจนที่ดินเปล่าผืนนั้นกลายเป็นแฟลตให้เช่า ทำรายได้ให้เธอจนได้ชื่อว่าเป็นผู้มีฐานะไม่ใช่เสมียนโรงพิมพ์เล็ก ๆ อีกต่อไป การกระทำของสลินีจึงเท่ากับเป็นการช่วยอรุณวรรณให้สามารถลืมตาอ้าปากไม่เป็นรองใครอีกต่อไป ทั้งยังทำให้อรุณวรรณไม่มีเวลามากพอที่จะนึกถึงเรื่องอดีตเพราะมีเรื่องอื่นให้ต้องคิดต้องทำอีกมาก แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเธอลืมเรื่องเหล่านั้นได้หมด เมื่อมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องในอดีตผ่านเข้ามา ความแค้นเก่าก็จะหวนกลับมาให้ต้องแค้นทุกครั้งไป

เมื่อสลินีรู้ความจริงว่าอรุณวรรณถูกพินานข่มขืน สลินีไม่ได้ปลอบโยน หรือตำหนิตัวเธียนอรุณวรรณ เพราะเธอรู้นิสัยพินานและอรุณวรรณดีว่า พินานนั้นเป็นคนเห็นแก่ตัว และหลานของเธอก็ไม่ใช่คนมีนิสัยยั่วยวนผู้ชายหรือพูดโกหก อีกทั้งเวลาที่ผ่านมาเนิ่นนาน และอรุณวรรณเข้มแข็งเกินกว่าจะต้องการการปลอบใจ สลินีจึงนิ่งและนึกหาทางช่วยอรุณวรรณอย่างเงียบ ๆ โดยการยกที่ดินส่วนหนึ่งให้เป็นกรรมสิทธิ์ของอรุณวรรณให้เธอหาผลประโยชน์จากที่ดินผืนนั้น แต่เมื่อเห็นว่าความแค้นของอรุณวรรณไม่มีวันจางหายไปง่าย ๆ และอาจทำให้เธอคิดทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง สลินีก็ปรามอรุณวรรณให้รู้จักคิดอย่างมีสติว่า "แถมมันแค้นแรงใช่ไหม เตือนตัวเองไว้บ้างนะว่าถึงอย่างไรก็เลือดเนื้อเดียวกัน พี่น้องกัน ถึงจะคนละพ่อละแม่ก็เถอะ" (สุภา สิริสิงห. 2539 : 345) ถึงอรุณวรรณจะไม่ใส่ใจกับคำสอนของสลินีนัก แต่ความช่วยเหลือของน้าสาวก็ทำให้เธอสามารถเปลี่ยนแปลงฐานะของตนเอง มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้ที่มั่นคง เพราะความร่ำรวยจะทำให้เธอเป็นที่นับถือในสังคมได้ ความสำเร็จในชีวิตอาจทดแทนสิ่งที่เธอเคยเสียไป แม้จะไม่ได้ทั้งหมดแต่ก็ยังดีกว่าไม่มีอะไรเลย

อลงกต จากนวนิยายเรื่อง เพลงกรรม

ผลกระทบที่มีอิทธิพลต่ออลงกตคือพิริยุดม์ ถึงแม้พิริยุดม์จะเจ็บปวดกับความจริงที่รู้ว่า เด็กสาวที่เขาดูแลมาตั้งแต่เขายังเป็นเพียงเด็กหญิงเล็ก ๆ ได้ถูกปีศาจราคะทำร้ายจนบอบช้ำ เสมือนหนึ่งตายทั้งเป็นมาเป็นเวลาเนิ่นนาน แต่พิริยุดม์ก็ยังรักและเอื้ออาทรต่ออลงกตเสมอมา โดยไม่คิดเปลี่ยนแปลงเป็นอื่น เมื่ออลงกตรู้ว่าให้กับเขา พิริยุดม์ก็ให้กำลังใจอลงกตอย่างนุ่มนวล และมีเหตุผลว่า

ฉันคือผู้บริสุทธิ์เสมอสำหรับพี่ คนประสพอุบัติเหตุจนกระดูกหักทั้งตัว หน้าซุบ หมอเขายัง ผ่าตัดตามหลักทำให้ใหม่ จนสวยงามเหมือนเดิม ไม่มีอะไรจะขึ้นไหนดในตัวเราที่ทำให้ เหมือนเดิมไม่ได้ นอกจากเราจะคิดไปเองว่ามันไม่เหมือนเดิม เราคิดกันไปเอง เชื่อ กันไปเองทั้งนั้นแหละ สิ่งที่ไม่เหมือนเดิมคือความรู้สึกนึกคิดของเราที่อาจจะไม่บริสุทธิ์ สะอาดเหมือนเดิม ฉันทำให้ทุกอย่างเหมือนเดิมได้และพี่ก็เชื่อว่ามันจะเหมือนเดิม"

(สุภา สิริสิงห. 2539 : 513 - 514)

อลงกตเองก็รู้ว่าพิริยุดม์จริงใจกับเธอ ดังนั้น เมื่อเธอรู้ตัวว่ากำลังมีปัญหาจากการ สัมผัสของเพศตรงข้าม แม้กระทั่งสัมผัสจากพิริยุดม์ก็ทำให้เธอสะดุ้งเกือบทุกครั้ง แต่เมื่อนึกถึง ความรักความเมตตาที่เขามีให้เธออย่างสม่ำเสมอ อลงกตก็สามารถระงับความชะแวงในใจ นั้นลงได้ พร้อมกับเชื่อว่าเธอจะสามารถจัดปัญหานี้ให้หมดสิ้นไป ถึงแม้ว่า "สัมผัสของบุรุษยัง คงทำให้หล่อนพวามันแต่สัมผัสของพิริยุดม์ หล่อนต้องการเวลาปรับใจ แต่หล่อนก็แน่ใจว่าทุกสิ่ง จะเป็นไปด้วยดี สัมผัสที่กระหายกับสัมผัสแห่งความรักและหัวใจเมตตาแสนจะแตกต่างกัน"

(สุภา สิริสิงห. 2539 : 583)

มารดาของพิริยุดม์ไม่ชอบอลงกต เนื่องจากอิจฉาที่พิริยุดม์ห่วงใยอลงกตมากกว่าตน เมื่อสงสัยว่าอลงกตมีอะไรกับน้ำเชย นางจึงยุให้พิริยุดม์เลิกคบกับอลงกต แต่พิริยุดม์ไม่สนใจคำ พุดของมารดา ตัวเขาเองถูกมารดาทั้งมาตั้งแต่เกิดและเพิ่งจะกลับมาหาเขาเมื่อชราจนเลี้ยง ตัวเองไม่ไหว พิริยุดม์จึงไม่สนิทกับมารดา เมื่อบุตรชายไม่เชื่อ นางคำฟองจึงหวังจะใช้พินาน เป็นเครื่องมือทำให้อลงกตหายไปจากชีวิตของพิริยุดม์ ซึ่งนอกจากความอิจฉาแล้ว เหตุผลอื่นที่ นางคำฟองยกมาอ้างเพื่อกีดกันอลงกตก็คือความความปรารถนาดีตามหน้าที่ของมารดาที่ต้อง การให้บุตรชายได้กับผู้หญิงที่ดีที่ไม่เคยมีมลทินมาก่อน เนื่องจากสังคมไทยเชื่อว่าผู้ชายดี มีอนาคต

เช่นพิริยุดมไม่สมควรที่จะยุ่งเกี่ยวกับผู้หญิงแบบลงกตด้วยเหตุผลว่า "ถ้ามันเสร็จคุณแล้วมันยัง
จะมาจับลูกชายฉัน ฉันก็จะขัดขวาง ไม่ยอมให้มันได้กันหรอก ลูกชายฉันควรจะได้อีกผู้หญิงดีกว่านี้
ทำไมจะต้องมาเสร็จผู้หญิงเหลือเดนคนอื่นด้วย" (สุภา สิริสิงห. 2539 : 561) แต่พิริยุดม
เป็นคนมีเหตุผล เขารู้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับลงกตเป็นอุบัติเหตุ เขาไม่ใช่เด็กสาวใจแตกที่ชอบนอน
กับผู้ชายเพื่อความสนุก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจึงไม่ใช่ความผิดของเขา แต่พิริยุดมไม่พอใจการกระ
ทำของลงกตที่โกรธแค้นแม้กระทั่งลูกชายหญิงของพินาน จึงชักจูงเด็กทั้งคู่ไปในทางเสื่อมเสีย
จนทั้งคู่กลายเป็นเด็กใจแตก พิริยุดมเคยขอร้องให้เธอยุติการแค้นแค้นกับเด็กทั้งคู่ แต่ลงกตไม่
เชื่อและกลับพาลใส่เขา พิริยุดมโกรธและตั้งใจว่าจะไม่สนใจเธออีก เมื่อลงกตสำนึกผิดจึง
ไปอ้อเขา พิริยุดมเตือนสติเธอไม่ให้จมอยู่กับความแค้น ให้เชื่อมั่นในอนาคตและเชื่อมั่นในความ
รักของเขาคือต่อเธอ ถึงแม้ว่าดวงตาของลงกตจะแสดงความลังเลไม่แน่ใจในตัวเขา จนพิริยุดม
ไม่แน่ใจว่าความรักความหวังดีที่เขามีต่อเธอจะช่วยรักษาบาดแผลทางใจของเธอให้หายสนิทได้
หรือไม่ แต่ลงกตกำลังคิดว่าบัดนี้เธอได้ผ่านหัวเลี้ยวหัวต่อสำคัญของชีวิตมาแล้ว ประสบการณ์ที่
ได้รับคงมากพอที่จะทำให้เธอผ่านปัญหาต่าง ๆ ไปได้ ลงกตเดินกลับมาหาพิริยุดมอีกครั้งเพื่อ
บอกกับเธอว่าเขาพร้อมแล้วที่จะร่วมอนาคตกับเขา แม้รู้ว่าสัมผัสของบุรุษยังคงทำให้เธอหวาด
ผวาแต่ลงกตก็เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะต้องดีขึ้น ขอเพียงให้เธอมีเวลาปรับตัวปรับใจเท่านั้น

ดังนั้น พฤติกรรมของพิริยุดมที่มีต่อลงกต จึงมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเธอ
เพราะถ้าหากไม่ได้รับความรักความปรารถนาดีจากเขา ลงกตอาจกลายเป็นคนคับแคบที่จมอยู่
กับอดีต และเฝ้าแต่ตำหนิตนเองว่าเป็นคนไร้คุณค่าจนไม่มีความสงบสุขในชีวิต ที่สำคัญทัศนคติใน
ทางลบที่มีต่อเพศตรงข้ามจะติดตามเธอไปตลอดจนหากที่จะเสียความรัก ซึ่งอาจจะทำให้เธอ
กลายเป็นคนที่มีปัญหาและกลายเป็นความกดดันในเรื่องความรู้สึกทางเพศด้วย

จากการวิเคราะห์ผลกระทบของสังคมที่มีต่อตัวละครที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ได้ผลสรุป
ว่า ผลกระทบทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละครเป็นผลกระทบที่มาจาก
คนในครอบครัวและคนรอบข้างซึ่งรวมถึงเพื่อนและคู่รักหรือสามี โดยแยกผลที่เกิดขึ้นกับตัวละคร
ได้สองลักษณะ คือผลทางด้านบวกและผลทางด้านลบ เนื่องจากความรักความเห็นใจและการให้อภัยจากคนในครอบครัวและคนรอบข้างมีผลให้ตัวละครสามารถลืมเรื่องในอดีต และเริ่มต้นชีวิต
ใหม่ได้ด้วยดีหรือสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้ดังปกติ ถึงแม้ว่าการลืมนั้นจะไม่ใช่การลืมไปจาก
ความทรงจำทั้งหมดก็ตาม ดังเช่น อิศริยาภรณ์ เปลวเทียน วาลุภา รัตติวัลย์ แก้ว นุชรัตน์

บุญรอด พิณรมย์ จิตรา เพชรชมพู อรุณวรรณและอลงกต ซึ่งเกิดจากผลกระทบทางด้านบวก แต่ในขณะเดียวกันผลกระทบจากคนในครอบครัว และคนรอบข้างก็ส่งผลให้ตัวละครประสบความยุ่งยากในการดำรงตนในสังคม ดังเช่นกรณีของเกื้อ แวนทิพย์และน้ำปราง ที่มีผลให้ตัวละครทั้งสามตัดสินใจหลักหนีจากปัญหาด้วยการฆ่าตัวตายในที่สุดซึ่งเป็นผลกระทบในด้านลบนั่นเอง

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศในนวนิยายของโบทัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสาเหตุของตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ศึกษาพฤติกรรม สภาวะทางจิต และผลกระทบของสังคมที่มีต่อตัวละครภายหลังการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากนวนิยายเฉพาะที่ใช้นามปากกาว่าโบทัน เป็นเรื่องราวที่พิมพ์รวมเล่มระหว่าง พ.ศ. 2513 ถึง พ.ศ. 2539 ซึ่งตัวละครหญิงในเรื่องถูกละเมิดสิทธิทางเพศ จำนวน 13 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง สายสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ของแก้ว ภาพลวง ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอด เขื่อน กว่าจะรู้เดียงสา สุดแต่ใจจะไขว่คว้า ทองเนื้อเก้า ดงคนดิบ จากพงศูลีดิน เกิดแต่ลม สัมปทานหัวใจ และเพรง-กรรม การศึกษานี้ดำเนินการศึกษาด้วยวิธีวิจัยเอกสาร และเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาสาเหตุของตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ศึกษาพฤติกรรม สภาวะทางจิต และผลกระทบของสังคมที่มีต่อตัวละครภายหลังการถูกละเมิดสิทธิทางเพศนั้น จากการศึกษาได้ผลปรากฏดังนี้

สาเหตุของตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ

จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่มาจากค่านิยมทางเพศที่เห็นสตรีเป็นเพียงวัตถุบำบัดความใคร่ ที่ชายสามารถหยิบฉวยมาเพื่อปลดปล่อยอารมณ์ทางเพศของตนได้ทุกเวลา หรือเป็นสินค้าที่สามารถแลกซื้อได้ด้วยเงินเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ นอกจากนี้พบว่าค่านิยมทางเพศที่ให้ความสำคัญกับพรหมจารีของหญิงก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่กระตุ้นให้ชายกระทำความผิดทางเพศได้เช่นกัน

สาเหตุที่มีความสำคัญรองลงมา ได้แก่ บุคลิกภาพที่ดึงดูดความสนใจทางเพศ ซึ่งพบว่าบุคลิกภาพที่ดึงดูดความสนใจไม่ได้หมายความว่าถึงความสวสของตัวละครเท่านั้น เพราะบุคลิกภาพ

ของตัวละครบางตัวที่แตกต่างจากหญิงอื่นก็เป็นสิ่งกระตุ้นทางเพศได้เช่นกัน และพฤติกรรมของตัวละครที่ไม่รู้จักกระมักระวังตนเอง เช่น เดินคนเดียวนที่เปลี่ยว กลับบ้านดึก หรือเปิดเผยให้เห็นร่างกายในส่วนที่ควรปกปิด แม้กระทั่งความเหวี่ยงไวไ้เคียงฝาของตัวละคร สิ่งเหล่านี้ก็เป็นสาเหตุส่วนหนึ่งที่กระตุ้นให้เกิดการล่วงเกินทางเพศเช่นกัน

ฐานะทางครอบครัวของตัวละครก็มีส่วนที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ เนื่องจากความยากจนทำให้ตัวละครบางตัวต้องมาเป็นลูกจ้างหรือคนรับใช้เพื่อหาเงินไปจุนเจือครอบครัว ทำให้ตัวละครตกเป็นเหยื่อทางเพศของนายจ้างอย่างง่ายดาย เพราะเพศที่อ่อนแอและฐานะที่ต่ำกว่าเป็นตัวกำหนดบทบาทให้ตัวละครหญิงตกเป็นเหยื่อของเพศที่แข็งแรงและผู้อยู่ในฐานะที่ได้เปรียบมากกว่า ในขณะที่ฐานะร่ำรวยของตัวละครหญิงบางตัวเป็นสาเหตุกระตุ้นให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ เนื่องจากตัวละครชายต้องการอาศัยฐานะที่ร่ำรวยของเธอเป็นฐานไปสู่ความมั่งคั่งสุขสบายในอนาคต

ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ เนื่องจากตัวละครหญิงบางตัวถูกตัวละครอื่นหลอกลวงให้เป็นเหยื่อของการถูกล่วงเกินทางเพศ โดยมีผลประโยชน์เป็นของแลกเปลี่ยน

เวลาและสถานที่ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การละเมิดสิทธิทางเพศเกิดได้ง่ายขึ้น เนื่องจากเวลาค่าคืนเป็นเวลาที่คนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงพักผ่อน ความมืดยังเป็นเกราะกำบังจากสายตาผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ผนวกกับสถานที่เปลี่ยวลับตาคนอื่นยังทำให้ง่ายต่อการเกิดอาชญากรรมทางเพศ รวมถึงการปล่อยตัว ตมกั้นกับคูรักโดยไม่คำนึงถึงสถานที่และเวลาก็เป็นสาเหตุจูงใจให้เกิดการล่วงเกินทางเพศได้อย่างง่ายดาย

จากการศึกษายังพบว่าความสับสนทางเพศของตัวละครชายที่มีรสนิยมชอบแลกเปลี่ยนคู่นอนกับเพื่อนในกลุ่ม สภาพสังคม สิ่งแวดล้อมเลวร้ายที่มีส่วนหล่อหลอมให้ตัวละครชายผู้กระทำผิดมีพฤติกรรมก้าวร้าว และสื่อทางเทคโนโลยีซึ่งได้แก่วิดีโอเทปที่มีเนื้อหาเรื่องเพศ ทำให้ผู้ดูเกิดอารมณ์ทางเพศ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการล่วงเกินทางเพศ แต่สาเหตุทั้งสามสาเหตุนี้พบในนวนิยายเพียงสองเรื่องเท่านั้น คือ เรื่องเหยื่อ และเรื่องเกิดแต่ دم

พฤติกรรม สภาวะทางจิต และกลไกการป้องกันตนเอง

จากการศึกษาพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละคร พบว่า พฤติกรรมแรกที่เกิดขึ้นกับตัวละครเมื่อรู้ว่าพวกเธอกำลังถูกคุกคามทางเพศจะเป็นพฤติกรรมเดียวกัน คือ ตื่นรนต่อสู้เพื่อ

ปกป้องตนเอง โดยไม่สนใจว่าการขัดแย้งจะมีผลให้เขาได้รับการโต้ตอบที่รุนแรงยิ่งขึ้น จึงพบว่า มีตัวละครหลายตัวที่ได้รับการบาดเจ็บจากการต่อสู้เพื่อป้องกันตนเองและบางตัวต่อสู้จนถึงแก่ชีวิต ตัวละครบางตัวไม่อยู่ในภาวะที่จะขัดแย้งได้ เนื่องจากถูกมอมยาหรือถูกหลอกให้ดื่มเครื่องดื่มที่ทำใหมึนเมา

หลังจากนั้นพบว่า การถูกละเมิดสิทธิทางเพศโดยเฉพาะกรณีถูกข่มขืน มีผลให้พฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละครเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม พฤติกรรมที่พบได้มากที่สุดคือการตำหนิตนเอง ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากค่านิยมทางสังคม ที่เชื่อว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศเกิดขึ้นจากความผิดของฝ่ายหญิงเอง ทำให้ตัวละครเกิดความรู้สึกเดียวกันกับผู้หญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศในชีวิตจริง

ตัวละครบางตัวเกิดความรู้สึกอับอายและหวาดกลัว เนื่องจากเรื่องที่เธอถูกข่มขืนเป็นเรื่องที่รู้กันทั่วไป บางตัวหวาดกลัวจนต้องย้ายที่อยู่

ตัวละครบางตัวเกิดความรู้สึกว่าตนเองหมดคุณค่า และไม่มีใครต้องการเธออีกต่อไป ตัวละครบางตัวเกิดความรู้สึกที่รุนแรงจนถึงกับตัดสินใจฆ่าตัวตายในที่สุด

นอกจากนี้พบว่า ตัวละครจะเกิดความกังวลกับภาวะความบริสุทธิ์ของตนเอง ความรู้สึกนี้จะมีผลกระทบกับชีวิตคู่ของตัวละครในเวลาต่อมา เนื่องจากตัวละครจะมีความกังวลอยู่ตลอดเวลา กลัวว่าหากแต่งงานแล้วสามีรู้เรื่องที่เธอเคยถูกข่มขืน เขาอาจจะรังเกียจจนถึงเธอไป

การถูกข่มขืนยังทำให้ตัวละครมีทัศนคติในเชิงลบต่อเพศตรงข้าม ซึ่งส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการมีเพศสัมพันธ์กับสามีหรือคู่รักในเวลาต่อมา เนื่องจากประสบการณ์ที่เคยถูกทำร้ายทางเพศทำให้พวกเขาเกิดความรู้สึกขยะแขยง ซึ่งยังรสสัมผัสจากเพศตรงข้าม และหวาดกลัวว่าผู้ชายทุกคนจะมีพฤติกรรมทางเพศเหมือนกันหมด ที่ตัดทวงความสุขจากเธอตามอำเภอใจโดยไม่สนใจว่าเธอจะมีความรู้สึก มีความปรารถนาหรือไม่ ตัวละครบางตัวจึงประสบกับปัญหาในระยะแรกของการมีเพศสัมพันธ์กับสามีหรือได้รับการสัมผัสจากคู่รัก เนื่องจากภาพในอดีตที่ถูกข่มขืนจะปรากฏในห้วงความคิดของพวกเขาเสมอราวกับว่าเหตุการณ์นั้นเพิ่งเกิดขึ้นไม่นาน

นอกจากนี้พบว่า ตัวละครบางตัวมีพฤติกรรมที่แตกต่างออกไป ได้แก่ แก้วที่คิดว่าตนเองยังโสดถึงถูกข่มขืนแต่ไม่ถูกรุมโทรมแล้วอับอายจนต้องฆ่าตัวตายเหมือนเช่นพี่สาวของเธอ

การถูกละเมิดสิทธิทางเพศโดยเฉพาะกรณีข่มขืนจึงมีผลกระทบโดยตรงต่อพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละคร เหมือนดังเช่นที่เกิดขึ้นจริงกับผู้หญิงที่ถูกข่มขืนในสังคม ตามที่ มัชฌิมบุรณเขตต์ (2532) ศึกษาสภาวะทางจิตของผู้หญิงที่ถูกข่มขืนแล้วพบว่า พฤติกรรมและสภาวะทางจิตของผู้หญิงที่ถูกล่วงเกินทางเพศ ส่วนหนึ่งจะมีความรู้สึกหวาดกลัว หวาดความไว้วางใจผู้อื่นหรือ

ขาดความมั่นใจในตนเองเนื่องจากมีความรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองไม่มีคุณค่าอีกต่อไปจึงไม่กล้าสู้หน้าสังคม บางรายเกิดความรู้สึกตำหนิตนเองว่าเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายขึ้น บางรายมีอาการเศร้าซึมจนถึงขั้นอาจคิดฆ่าตัวตาย และส่วนใหญ่มีกาภาพพจน์ต่อเพศตรงข้ามในทางลบ

สำหรับกลไกป้องกันตนเองที่ตัวละครในเรื่องนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต ภายหลังจากที่การถูกล่วงเกินทางเพศนั้นได้ผ่านพ้นไปแล้ว พบว่ามีสามลักษณะ ได้แก่

1. การอ้อมซ่อนหรือการประนีประนอม เป็นกลไกทางจิตที่ตัวละครนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา โดยการยกเหตุผลมาอ้างเพื่อให้ตนเองเกิดความสบายใจหรือเกิดความมั่นใจว่าการกระทำของเขามีเหตุผลเพียงพอที่จะทำให้พวกเขาสามารถอยู่ในเหตุการณ์หรือปัญหานั้นได้

2. การถอยหนี เป็นกลไกการปรับตัวที่ตัวละครใช้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยการหลีกเลี่ยงหรือหนีจากสิ่งที่เป็ปัญหาสำหรับเธอ ซึ่งพบว่าตัวละครบางตัวตัดสินใจหนีจากปัญหาด้วยการฆ่าตัวตาย

3. การสู้ เป็นกลไกการปรับตัวที่ตัวละครนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หรือกำจัดสิ่งที่เป็ปัญหาสำหรับเธอให้หมดสิ้นไป

จากการศึกษายังพบว่ากลไกการป้องกันตนเองมีผลทำให้ตัวละครเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรม จากตัวละครที่เคยเป็นคนเข้มแข็งเชื่อมั่นตนเองกลายเป็นตัวละครที่มีพฤติกรรมหลักหนี ในขณะที่ตัวละครที่มีพฤติกรรมหลักหนีก็เปลี่ยนพฤติกรรมกลายเป็นคนที่พร้อมจะต่อสู้เพื่อปกป้องตนเอง

ผลกระทบทางสังคม

ผลกระทบทางสังคม เป็นผลกระทบที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และสภาวะทางจิตของตัวละคร โดยเฉพาะผลกระทบที่มาจากคนในครอบครัว คนรัก และคนรอบข้าง เพราะผลกระทบในด้านบวกจะทำให้ตัวละครมีกำลังใจที่จะมีชีวิตหรือดำเนินชีวิตต่อไปตามปกติ แต่ในทางตรงข้ามถ้าหากตัวละครได้รับผลกระทบจากสังคมในด้านลบจะมีผลให้ตัวละครสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง และรู้สึกว่าเธอกำลังถูกสังคมตำหนิว่าเป็นต้นเหตุของการละเมิดสิทธิทางเพศ ถ้าหากตัวละครใดมีสภาวะทางจิตที่อ่อนแอ ความเครียดที่เกิดขึ้นอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เธอตัดสินใจฆ่าตัวตายหรือประชดชีวิตด้วยรูปแบบที่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความรักและกำลังใจจากคนในครอบครัวและคนรอบข้าง ล้วนมีผลต่อพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละคร

อภิปรายผล

จากการศึกษานวนิยายของโบทันจะพบว่า ปัญหาของการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ โดยเฉพาะการถูกละเมิดนั้น เป็นปัญหาที่โบทันนำเสนอไว้ในนวนิยายของเขาโดยตลอดอย่างต่อเนื่อง และเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคม โดยเริ่มจากภัยของเพศหญิงที่มาในรูปของคนที่รับจ้างที่วางแผนลวงผู้โดยสารที่เป็นหญิงไปข่มขืน ความคะนองของกลุ่มวัยรุ่นที่เห็นเพศหญิงเป็นดอกไม้ริมทางที่พร้อมให้เพศชายเด็ดไปเชยชมตลอดเวลา การล่วงเกินทางเพศระหว่างนายจ้างและสาวใช้ และยังทวีความรุนแรงของปัญหามากยิ่งขึ้น เช่น ปัญหาที่เกิดจากสื่อบางชนิดซึ่งได้แก่วีดีโอเทป ปัญหาที่เกิดจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ ซึ่งเริ่มจากการหลอกลวงเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเองก่อน และรุนแรงจนถึงขั้นสามีจ้างวานฆ่าภรรยาของตนเองโดยมีสาเหตุมาจากผลประโยชน์ พี่ชายนำน้องสาวร่วมสาขาลอหนัดไปให้นายจ้างขืนใจ เพื่อแลกกับความก้าวหน้าของตนเอง รวมถึงการข่มขืนทางเครือญาติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโบทันได้มองเห็นความเลื่อมล้ำทางเพศในสังคมที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จึงสะท้อนออกมาในรูปของนวนิยายเพื่อให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงปัญหาของเพศหญิงที่เกิดจากการละเมิดสิทธิทางเพศ และเป็นการสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงในสังคมที่ทวีความรุนแรงขึ้นตามความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุ แต่กลับตำราทางด้านจิตใจและความคิดของคนในสังคม

ในกรณีของการถูกละเมิดพบว่าโบทันต้องการแสดงให้เห็นว่า การถูกละเมิดนั้นถึงแม้ว่าจะไม่ได้เกิดขึ้นจากความผิดของฝ่ายหญิงเพียงฝ่ายเดียวเหมือนดังที่เคยเข้าใจกันว่า การข่มขืนจะเกิดขึ้นกับผู้หญิงที่มีพฤติกรรมชั่ววนทางเพศ แต่งกายเปิดเผย หรือชอบกลับบ้านดึกเท่านั้น โบทันยังแสดงให้เห็นว่าการข่มขืนที่แท้จริงสามารถเกิดขึ้นได้กับผู้หญิงทุกคน และผู้ข่มขืนก็ไม่ใช่ชายแปลกหน้าหรือผู้ชายที่มีความผิดปกติทางเพศดังที่สังคมไทยเคยเชื่อว่าเป็นเช่นนั้น โบทันถ่ายทอดออกมาทางบทประพันธ์ โดยแสดงให้เห็นว่าผู้ชายทุกคนอยู่ในฐานะที่จะเป็นผู้ข่มขืนได้ทั้งสิ้น เนื่องจากค่านิยมทางเพศเป็นตัวกำหนดบทบาทสำคัญให้ผู้ชายมีความคิดว่าเพศชายเป็นเพศที่ยิ่งใหญ่อยู่เหนือฝ่ายหญิง ซึ่งมีฐานะเป็นเพียงเครื่องระบายอารมณ์ทางเพศ หรือเป็นวัตถุสินค้าที่สามารถแลกเปลี่ยนหรือซื้อได้ด้วยเงิน การมีเพศสัมพันธ์จึงเป็นเพียงการระบายอารมณ์ทางเพศที่คั่งค้างของฝ่ายชาย ซึ่งเมื่อเกิดอารมณ์ขึ้นมาก็สามารถระบายออกกับผู้หญิงคนใดก็ได้ที่ต้องการโดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความยินยอมพร้อมใจของฝ่ายหญิง ซึ่งนอกจากจะเป็นค่านิยมทางเพศที่ผิดแล้ว เพราะการมีเพศสัมพันธ์ที่ดีควรอยู่บนพื้นฐานของความรัก ความใคร่และความยินยอมพร้อมใจของทั้งคู่ ค่านิยมทางเพศยังเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ

แต่ในขณะที่เขากลับบ้านก็ได้ซื้อเดือนเพศหญิงให้ตระหนักว่า ถึงแม้ค่านิยมทางเพศจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการล่วงเกินทางเพศ แต่ไม่ได้หมายความว่าค่านิยมทางเพศเพียงสาเหตุเดียวจะเป็นมูลเหตุให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศทุกครั้งหรือเสมอไป เนื่องจากบุคลิกภาพ พฤติกรรมการแต่งกาย เวลาและสถานที่ที่ลวนลามเป็นสาเหตุจูงใจให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศได้ง่ายขึ้น เนื่องจากผู้กระทำผิดอาจไม่ได้มีความตั้งใจที่จะกระทำผิดในครั้งแรก แต่เนื่องจากการแต่งกาย สถานที่หรือเวลาที่เอื้ออำนวย สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการตัดสินใจของผู้กระทำผิดทั้งสิ้น

ดังนั้น การละเมิดสิทธิทางเพศจึงเป็นเรื่องที่สามารถป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นได้ ถ้าหากเพศหญิงเรียนรู้ที่จะปกป้องตนเอง โดยการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ไม่เปิดเผยให้เห็นรูปร่างมากนัก ซึ่งทำให้ผู้ชายที่เห็นสามารถสร้างจินตนาการและอารมณ์ทางเพศขึ้นได้โดยง่าย หลีกเลี่ยงการกลับบ้านดึก หรือเดินคนเดียวในที่เปลี่ยว ซึ่งไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นเวลากลางคืนเท่านั้น เนื่องจากข่าวของกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นที่กระทำอนาจารเด็กหญิงบนรถโดยสารในเวลากลางวัน และยังหวังเห็นชกขังเธอไว้เพื่อกระทำชำเรา ดังที่ปรากฏเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์นั้น ก็เป็นข้อยืนยันได้อย่างดีว่าสภาพสังคมในปัจจุบันนี้ แม้แต่เวลากลางวันก็ยังไม่มีความปลอดภัยพอสำหรับเพศหญิง รวมถึงการปล่อยตัว เทียวเตร่อย่างเสรีโดยไม่คำนึงถึงขอบเขตในกลุ่มวัยรุ่น และการไว้วางใจคนอื่นจนมากเกินไป สิ่งเหล่านี้ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ โบทันจึงไม่ต้องการให้เพศหญิงโดยเฉพาะ เด็กหญิงวัยรุ่นตกเป็นเหยื่อของการถูกล่วงเกินทางเพศ โดยมีสาเหตุมาจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือไม่รู้จักระมัดระวังตนเอง เพราะเมื่อใดที่การละเมิดสิทธิทางเพศเกิดขึ้น ผู้ที่จะต้องเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคงมีเพียงตัวของผู้เสียหายและคนในครอบครัวเท่านั้น ที่รู้สึกเจ็บปวดกับการสูญเสีย และเมื่อถึงเวลานั้น ทุกสิ่งทุกอย่างอาจสาบสูญไปสำหรับการเริ่มต้นใหม่ เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนวนิยายเป็นการจำลองจากสภาพเหตุการณ์จริงที่ผู้ประพันธ์สามารถแต่งแต้มให้เหตุการณ์พลิกผันได้ตามความต้องการ แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงไม่มีผู้ประพันธ์มาคอยสร้างเหตุประจวบเหมาะให้กับตัวละครเพื่อคลี่คลายสถานการณ์เช่นในนวนิยาย มีแต่จะทวีความรุนแรงและซับซ้อนโหดร้ายมากกว่าในนวนิยายมากมายนัก

ในส่วนของผู้เสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ จากการศึกษาพบว่าตัวละครหญิงของโบทันที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ส่วนใหญ่เป็นตัวละครเอกเกือบทั้งสิ้น มีเพียงบางตัวเท่านั้นที่ไม่ใช่ตัวเอกแต่ก็นับได้ว่ามีบทบาทต่อเนื่อง เรื่อง ซึ่งพบว่าสามารถจัดกลุ่มตัวละครหญิงของโบทันได้เป็นสามลักษณะ คือ

ลักษณะแรก เป็นตัวละครที่อ่อนไหวง่าย มีความต้องการพึ่งพาผู้อื่น และพยายามเก็บความขมขื่นไว้คนเดียว เป็นตัวละครที่อยู่ในช่วงแรกของงานประพันธ์นวนิยายของเธอ ซึ่งเริ่มตีพิมพ์ในปี พ.ศ.2513 - 2521

ลักษณะที่สอง ตัวละครมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค หรือยอมแพ้ต่อโชคชะตา ตัวละครในกลุ่มนี้เชื่อว่าชีวิตเริ่มต้นใหม่ได้เสมอ และพยายามที่จะเริ่มชีวิตใหม่ แต่ตัวละครก็ยังมีพฤติกรรมในลักษณะของการถอยหนีซึ่งเป็นอุปนิสัยดั้งเดิมของหญิงไทย ที่พบในงานของโบทันช่วงปี พ.ศ. 2524 - 2535

ลักษณะที่สาม ตัวละครมีความเข้มแข็ง และมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากยิ่งขึ้น โดยเปลี่ยนจากพฤติกรรมการถอยหนีมาสู่พฤติกรรมการต่อสู้ เพื่อปกป้องและรักษาสติของตนเองมากยิ่งขึ้น เช่น การเปลี่ยนบุคลิกภาพจากตัวละครที่อ่อนแอมาเป็นก้าวร้าว ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้อย่างชัดเจน จากงานของโบทันในช่วงปี พ.ศ.2538 - 2539

โบทันยังนิยมสร้างตัวละครของเธอให้สามารถผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ จนถึงจุดมุ่งหมายที่พวกเธอวาดฝันไว้ โดยใช้ความขมขื่นในอดีตเป็นพลังผลักดันให้ตัวละครประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ เพราะโบทันต้องการสร้างขวัญ และกำลังใจให้กับผู้หญิงในสังคมที่พบกับความขมขื่นในชีวิต โดยเฉพาะผู้หญิงที่ถูกข่มขืนทุกคนให้มีความหวัง เพื่อมีชีวิตอยู่ต่อไปในสังคม และต้องเป็นชีวิตที่ดีดังเช่นตัวละครในเรื่อง ถึงแม้ว่าตัวละครบางตัวอาจตัดสินใจจบชีวิตด้วยการฆ่าตัวตาย แต่ก็เป็น การตัดสินใจภายหลังจากที่ตัวละครได้พยายามต่อสู้เพื่อการมีชีวิตอยู่ แต่เนื่องจากตัวละครได้รับผลกระทบจากสังคมในด้านลบ ทำให้การปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตต้องล้มเหลว โบทันจึงต้องการเตือนผู้อ่านทางอ้อมว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้ตัวละครพบกับความสำเร็จหรือล้มเหลวนั้น มีสาเหตุมาจากสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม และความสัมพันธ์ในครอบครัว ที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจของตัวละคร โบทันชี้ให้ผู้อ่านเห็นว่าความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวและกำลังใจจากครอบครัว ล้วนมีผลกระทบทางด้านบวกต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจของตัวละคร ในขณะที่เดียวกันก็กระตุ้นให้ผู้อ่านร่วมซึมซับถึงความขมขื่นที่ตัวละครได้รับ ทั้งจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและจากปฏิกิริยาของครอบครัวในสังคม

กลวิธีในการปรับตัวของตัวละครที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศในนวนิยายของโบทัน ยังแตกต่างจากกลวิธีในการปรับตัวที่ มัลทรี บุรุษเชตต์ (2532) ได้ทำการวิจัยกลุ่มตัวอย่างที่ถูกข่มขืนแล้วพบว่า กลไกทางจิตที่ถูกข่มขืนนำมาใช้ได้แก่ การเก็บกด การถดถอย การปฏิเสธและการกล่าวโทษตนเอง เนื่องจากการศึกษาตัวละครที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศในนวนิยายของโบทัน พบว่ามีเพียงการดำเนินตนเองเท่านั้นที่พบในตัวละครบางตัว ในขณะที่ตัวละครส่วนมากพยายามลืม

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและดำเนินชีวิตในสังคมต่อไปตามปกติ แม้ว่าตัวละครมีแนวโน้มสูงที่จะใช้วิธีหลักหนีจากสถานการณ์หรือจากปัญหาที่เกิดขึ้นก็ตาม แต่เมื่อตัวละครใดไม่สามารถใช้วิธีหลักหนีจากปัญหาได้ ตัวละครจะมีการปรับตัวที่แตกต่างกันสองลักษณะ โดยตัวละครกลุ่มหนึ่งเลือกที่จะใช้การยอมจำนนทำใจยอมรับสภาพการที่เกิดขึ้น ในขณะที่ตัวละครอีกกลุ่มหนึ่งกลับเลือกที่จะใช้การต่อสู้โต้ตอบกับผู้ที่ทำร้ายเธอ

ข้อเสนอแนะ

บทประพันธ์ของโบทันนอกจากจะสะท้อนสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมแล้ว ตัวละครของโบทันยังมีลักษณะของตัวละครที่ถ่ายทอดมาจากพฤติกรรมจริงของคนในสังคม ซึ่งมีทั้งความผิดพลาด ล้มเหลวหรือประสบความสำเร็จในชีวิตเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ลักษณะเด่นของการสร้างตัวละครของโบทัน คือไม่เคยปล่อยยให้ตัวละครจมอยู่กับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น เพราะชีวิตเริ่มต้นใหม่ได้เสมอ ขอเพียงไม่ปล่อยให้ความผิดพลาดนั้นผ่านเลยไปโดยไม่จดจำไว้เป็นบทเรียน ถึงแม้ว่าในบางเรื่องตัวละครของโบทันจะไม่ได้ผ่านมรสุมของชีวิตได้ทุกราย ตัวละครบางตัวก็ประสบความสำเร็จในชีวิต จนถึงขั้นตัดสินใจหนีจากความขมขื่นด้วยการฆ่าตัวตาย แต่ก็เป็นการตัดสินใจที่มีผลมาจากความกดดันภายนอกไม่ใช่ความต้องการของตัวเองในเบื้องต้น เพราะตัวละครทุกตัวเคยมีความหวังว่าสักวันหนึ่งจะสามารถลืมความขมขื่นในอดีต และเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้ ดังนั้นความต้องการของโบทันจึงเสมือนหนึ่งต้องการสื่อให้เพศหญิงที่ถูกล่วงเกินทางเพศในชีวิตจริงมีความหวังและกำลังใจที่จะดำรงชีวิตอยู่ต่อไป เช่นเดียวกับตัวละครของเธอ และในขณะเดียวกันการที่โบทันให้ตัวละครบางตัวหนีจากปัญหาด้วยการฆ่าตัวตายนั้น ก็เพื่อแสดงให้เห็นว่ากำลังใจจากคนในครอบครัวและคนรอบข้าง มีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของผู้หญิงที่ถูกข่มขืน หากผู้หญิงที่ถูกข่มขืนได้รับการช่วยเหลือด้วยความเห็นอกเห็นใจในชะตากรรมที่เกิดขึ้น พวกเธอก็สามารถเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้เช่นเดียวกัน

จากการศึกษาบทประพันธ์ของโบทันยังพบว่า โบทันให้ความสำคัญของตัวละครฝ่ายหญิงมากกว่าตัวละครฝ่ายชาย โดยมีกลวิธีการสร้างตัวละครหญิงที่น่าสนใจและแปลกจากนักประพันธ์ท่านอื่นที่กล้าให้ตัวเอกฝ่ายหญิงของเธอถูกข่มขืน ในขณะที่นางเอกในอุดมคติของนวนิยายไทยจะต้องเป็นตัวละครที่ดำรงไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ผุดผ่อง มีเพียงตัวเอกฝ่ายชายเท่านั้นที่มีสิทธิ์ได้ครอบครองความสาวของพวกเธอ ถึงแม้ว่าเหตุการณ์ให้ตัวเอกฝ่ายหญิงต้องตกอยู่ในภาวะอันตราย แต่ผู้ประพันธ์โดยมากนิยมสร้างเหตุประจวบเหมาะให้ตัวเอกฝ่ายหญิงรอดปลอดภัยได้ทุกครั้ง ซึ่ง

ตรงข้ามกับตัวเองของโบทันอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้โบทันยังนิยมสร้างตัวละครหญิงของเธอให้มีความเข้มแข็งสามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ แม้กระทั่งตัวละครที่ตัดสินใจฆ่าตัวตายก็ไม่ได้เป็นความต้องการในเบื้องต้นของตัวละครแต่เนื่องจากตัวละครได้รับความกดดันจากภายนอกทำให้ต้องตัดสินใจเช่นนั้น ดังนั้นกลวิธีการสร้างตัวละครเอกฝ่ายหญิงของโบทันจึงเป็นเรื่องที่น่าวิเคราะห์ ในขณะที่พฤติกรรมและสภาวะทางจิตของชายที่เป็นผู้กระทำผิดก็น่าวิเคราะห์หามูลเหตุเช่นเดียวกัน รวมถึงการวิเคราะห์นวนิยายที่มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิทางเพศที่เป็นผลงานของนักประพันธ์ท่านอื่น ซึ่งประพันธ์ในช่วงเวลาเดียวกันหรือเวลาที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจทำให้เห็นภาพสะท้อนสังคมหรือมุมมองของคนในสังคมในแง่มุมที่แตกต่างกัน อันจะทำให้เห็นภาพสะท้อนนั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กิตติชาติ เกษมสันต์. สังขนิมิตในนวนิยายของโบตัน. ปรินซ์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

กลุ่มเพื่อนหญิง. เอกสารสรุปสัมมนาทางวิชาการ เรื่องปัญหาในการดำเนินคดีละเมิดสิทธิทางเพศ.

เนื่องในโอกาสครบรอบ 10 ปี การทำงานกลุ่มเพื่อนหญิง ณ ดิเจนกประสงค์ ชั้น 4
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 23 พ.ย. 2533.

จิตรลดา สุวัติกุล. "การพัฒนาคน : มิติหนึ่งของนวนิยายไทย," ภาษาและหนังสือ. 19(2) :
67 - 74 ; ตุลาคม 2529 - มีนาคม 2530.

ฉลอง ภิรมย์รัตน์. จิตวิทยาปกติ. ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัย
ครูภูเก็ต, 2523.

นิรมล พงษ์อาษา. คือผู้หญิง...คือมนุษย์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เจนเดอร์เพรส, 2536.

ปรีดา ศิริสวัสดิ์. ปฏิกริยาของสังคมต่อหญิงที่ถูกข่มขืน : ศึกษากรณีนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.

ปราโมทย์ เชาวศิลป์. *คู่มือทฤษฎีทางจิตวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : สหประชาพาณิชย์, 2526.

ไพรัตน์ พงษ์ชาติคุณากร. จิตเวชศาสตร์. โครงการตำรา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่, 2533.

พ้องพรรณ เกิดพิทักษ์. สุขภาพจิตเบื้องต้น. ตำราอุดมศึกษา โครงการส่งเสริมการแต่งตำรา
ทบวงมหาวิทยาลัย, 2530.

มณฑิ บวรเชตต์. ลักษณะภูมิหลังและสภาวะทางจิตใจของหญิงที่ถูกข่มขืน : ศึกษากรณี
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532.
อัดสำเนา.

วันทนี วาสิกะสิน. ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์กับงานสังคมสงเคราะห์. คณะสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

วิภากรณี คงเจริญ. แนวทางการปฏิบัติต่อหญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเรา : ศึกษาในทัศนะของ
นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.

สุชีลา ตันชัยนันท์. ปัญหาผู้หญิง ปัญหาของผู้หญิงหรือปัญหาของใคร?. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พลิก, 2533.

_____ . ข่มขืน : ปัญหาความรุนแรงทางเพศ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พลิก, 2535.

สุภา สิริสิงห. กว่าจะรู้ได้ถึงสา. โดย โบตัน (นามแฝง). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2528.

_____ . เกิดแต่คม. โดย โบตัน (นามแฝง). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2535.

_____ . ความสมหวังของแก้ว. โดย โบตัน (นามแฝง). กรุงเทพฯ : สุวีริยาพับลิชเชอร์, 2523.

_____ . จากพงศุสสัน. โดย โบตัน (นามแฝง). สุวีริยาสาส์น, 2531.

_____ . ดงคนดัง. โดย โบตัน (นามแฝง). เล่ม 2 กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์, 2530.

_____ . ทองเนื้อเก้า. โดย โบตัน (นามแฝง). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2529.

_____ . ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุรุษ. โดย โบตัน (นามแฝง). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2524.

_____ . เพลงกรรม. โดย โบตัน (นามแฝง). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2539.

_____ . ภาพลวง. โดย โบตัน (นามแฝง). กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, 2521.

_____ . สายสัมพันธ์. โดย โบตัน (นามแฝง). เล่ม 1 กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2513.

_____ . สายสัมพันธ์. โดย โบตัน (นามแฝง). เล่ม 2 กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2513.

_____ . สุดแต่ใจจะไขว่คว้า. โดย โบตัน (นามแฝง). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2529.

_____ . สัมปทานหัวใจ. โดย โบตัน (นามแฝง). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538.

_____ . เหยื่อ. โดย โบตัน (นามแฝง). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2534.

สมรม สกิงพระ (นามแฝง). วิวรรธนีปลกษณ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านหนังสือ, 2536.

อัจฉรา สุขารมณ. จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2524.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวจิรารรณ ชื่อสกุล สุนทรวาทีน

เกิดวันที่ 10 เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช 2502

สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 82/252 บ้านสุขุมวิท 77 (อาคารโกเมน-เพทาส) ชั้น 9

ซอยอ่อนนุช 17 ถนนสุขุมวิท แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง

กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2524 ปว.ศ (การโฆษณา) จากวิทยาเขตพัฒนัยการพระนคร

พ.ศ. 2537 คบ (ภาษาไทย) จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา

พ.ศ. 2542 กศ.ม (ภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิเคราะห์พฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละครหญิง
ที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศ ในนวนิยายของโบตัน

บทคัดย่อ

ของ

จิรวรรณ สุนทรวาทิน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

มีนาคม 2542

วัตถุประสงค์ของการศึกษาพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละครหญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศในนวนิยายของโบทัน เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ ศึกษาพฤติกรรม สภาวะทางจิตของตัวละครภายหลังการถูกละเมิดสิทธิทางเพศ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งทางพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละคร ซึ่งจะให้เห็นกลไกการป้องกันตนเอง อันเป็นกระบวนการหนึ่งของการปรับตัวเพื่อให้บุคคลสามารถอยู่ในเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ หรือ บรรเทาความเจ็บปวดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ลดน้อยลง และศึกษาผลกระทบทางสังคมที่มีต่อตัวละคร โดยศึกษาจากนวนิยายของโบทัน 13 เรื่อง มีตัวละครที่ศึกษาทั้งสิ้น 18 ตัว

ผลการศึกษาพบว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศ มาจากค่านิยมทางเพศ โดยมีบุคลิกภาพ พฤติกรรม ฐานะทางครอบครัว ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ เวลาและสถานที่ ความสำล่อนทางเพศ สภาพสังคม สิ่งแวดล้อม และสื่อทางเทคโนโลยี เป็นสาเหตุเสริมที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศได้ง่ายขึ้น สำหรับพฤติกรรมและสภาวะทางจิตของตัวละครพบว่า ตัวละครเกิดความรู้สึกตำหนิตนเอง อับอาย หวาดกลัว รู้สึกว่าตนเองหมดคุณค่า กังวลกับภาวะความบริสุทธิ์ของตนเอง และมีทัศนคติเชิงลบต่อเพศตรงข้าม ตัวละครจึงจำเป็นต้องใช้กลไกการป้องกันตนเองเพื่อปรับตัวให้อยู่ในสภาพการณ์นั้นได้ โดยแบ่งได้ 3 ลักษณะ คือการยอมข่ม การถอยหนี และการสู้ ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรม นอกจากนี้พบว่าผลกระทบทางสังคมเป็นผลกระทบที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และสภาวะทางจิตของตัวละคร ผลกระทบทางด้านบวกส่งผลให้ตัวละครมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางบวกไปด้วย ในขณะที่หากได้รับผลกระทบในด้านลบ ตัวละครมีแนวโน้มที่จะประสบความล้มเหลวในชีวิตเช่นเดียวกัน

ผลที่ได้จากการศึกษานอกจากจะทำให้เข้าใจสาเหตุของการละเมิดสิทธิทางเพศ เข้าใจพฤติกรรม สภาวะทางจิตของตัวละคร ซึ่งเป็นเสมือนหนึ่งภาพสะท้อนพฤติกรรมจริงของผู้หญิงที่ถูกละเมิดสิทธิทางเพศแล้ว ยังคาดหวังว่าผลของการศึกษาอาจเป็นการกระตุ้นเตือนเพศหญิงให้ตระหนักถึงสภาพความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม และเกิดแนวทางการเรียนรู้ที่จะปกป้องตนเองก่อนที่เหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นกับตนเองหรือเกิดขึ้นกับคนในครอบครัวต่อไป

AN ANALYSIS OF BEHAVIOR AND MENTAL STATUS
OF SEXUALLY ABUSED FEMALE CHARACTERS IN "BOTAN'S" NOVELS

AN ABSTRACT

BY

JIRAWAN SUTHORNVATIN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Thai
at Srinakharinwirot University

March 1999

AN ABSTRACT

The purpose of the study of the behavior and mental status of sexually abused female characters in "Botan's novels", is to study the reason which causes the sexual abuse, behavior, mental condition of the actress after the abuse. Study the change in conduct and behavior, which will enable to see the mechanism of self protection, which is one of the process of adjustment so that a person can live in the undesirable incident or play. The study is made from 13 novels involving 18 persons.

The result of the study is that the cause of sexual abused is from the sexual value, having personality, conduct, family status and selfishness of human. Time and place, sexual promiscuity, social condition, environment and media are the factors promoting sexual abused. For the conduct and mental condition of the actors and actresses it is found that, the players have blamed themselves, ashamed, fear and feel themselves valueless, worry about own purity and have negative view against the opposite sex. The players therefore have to use the mechanism of selfprotection to adjust themselves in the conditions. It is divided into 3 characters: compromise, retraction and confrontation, resulting in the change in personality and conduct. Further, it is found that the social result has important effect to the change in positive behavior and mentality of the players. At the same time the negative effect will cause the players to fail in their lives.

The result of the study, apart from understanding the cause of sexual abused, behavior and the mental state of the players which reflect the real behavior of the women who has been sexually abused, it also insincites the female to realize the seriousness and the violence of the problem in the society and learn how to protect themselves before the incident will happen to both themselves and their family.